



KOLOROWY
START

wrzesień – październik

Autorki
Małgorzata Marta Skrobacz
Wiesława Żaba-Żabińska

Projekt okładki
Magdalena Pilch

Redakcja merytoryczna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwilk

Skład i łamanie
Marek Zapala

Rymowanki i zagadki
Małgorzata Skrobacz (s. 22, 26, 34, 35, 36, 40, 41, 45, 46, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 63, 66, 71, 72, 79, 80, 81, 84, 88, 93, 96, 108, 109, 112, 115, 116, 119, 121, 122)

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.
Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

© Grupa MAC S.A. 2017

ISBN 978-83-8108-171-9

Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02
e-mail: mac@mac.pl; www.mac.pl

Spis treści

Rozkład materiału	4
--------------------------------	---

Wrzesień

I., II. Przedszkole – drugi dom (książka, s. 3–11; karty pracy, cz. 1, s. 3–15; <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 1, 2, 33, 70; <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 65, 67)	22
III. Uliczne sygnały (książka, s. 12–13; karty pracy, cz. 1, s. 16–23; <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 3, 4, <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 1	48
IV. Jesień w lesie (w parku) (książka, s. 14–17; karty pracy, cz. 1, s. 24–33; <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 5, 6, 34, 65, 66, 67, 71; <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 35, 66, 68	61

Październik


I. Jesień w sadzie (książka, s. 18–19; karty pracy, cz. 1, s. 34–39; <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 36, 37, 38, 69, <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 3, 7, 33, 68)	75
II. Jesień na działce (książka, s. 20–21; karty pracy, cz. 1, s. 40–48; <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 8, 9, 39, 40, 69, 72; <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 4, 34, 70)	87
III. Nasze rodziny (książka, s. 22–23; karty pracy, cz. 1, s. 49–57; <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 10, 11, 12, 73; <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 5, 35	101
IV. Nasi domowi ulubieńcy (książka, s. 24–25; karty pracy, cz. 1, s. 58–69); <i>Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i> , s. 41, 42; <u><i>Nauka czytania, pisania, liczenia</i></u> , s. 6, 36, 71, 72	116

Propozycja korzystania z Tablic demonstracyjnych dla starszych przedszkolaków ..	134
---	-----

Propozycja korzystania z Wyprawki plastycznej	136
--	-----

Oznaczenia:

 – zajęcia wynikające z zadań programowych

 – zajęcia wynikające z realizacji treści wychowania zdrowotnego

 – treści realizowane z dziećmi objętymi rocznym przygotowaniem przedszkolnym

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Treści programowe	Tematy tygodni	Dzień tygodnia	Temat dnia	Aktywność i działalność dziecka	
1	2	3	4	5	
<p>Nasza grupa <i>Współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie</i> – przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współżycie w grupie. <i>Rozwijanie relacji pomiędzy dziećmi, opartych na wzajemnym szacunku i akceptacji</i> – współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych.</p> <p>To ja <i>Poznawanie swojego ciała poprzez zabawy</i> – rysowanie siebie – dostrzeganie swojej niepowtarzalności, a także niepowtarzalności innych, szanowanie jej.</p> <p>(<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 21, 24–25</i>).</p>	Przedszkole – drugi dom	1.	Witamy w przedszkolu	<ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowanie grupy poprzez wspólne zabawy i ćwiczenia. • Wycieczka po przedszkolu; zapoznanie nowo przybyłych dzieci z poszczególnymi pomieszczeniami, a uczęszczających kolejny rok do przedszkola – ze zmianami, jakie zaszły w placówce podczas wakacji. 	
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
			2.	Lubimy przychodzić do przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej <i>Wesoła zabawa</i>. • <i>Przedszkole moich marzeń</i> – wykonanie pracy plastycznej.
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
			3.	Liczymy nasze zabawki	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa matematyczna <i>Porządkujemy zabawki</i>. • Zabawy przy piosence <i>Do przedszkola</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
			4.	Ustalamy zasady	<ul style="list-style-type: none"> • Ustalenie kodeksu przedszkolaka obowiązującego w grupie. • Zabawa rysunkowa w parach – <i>Obraz mojego ciała</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:		

Cele, które są podkreślone dotyczą dzieci objętych rocznym przygotowaniem przedszkolnym.

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Cele ogólne	Cele operacyjne	Książka, karty pracy, cz. 1, zeszyty*	Zajęcia ruchowe	
6	7	8	9	
<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do poznawania kolegów i koleżanek z grupy – zapoznanie z pomieszczeniami znajdującymi się w przedszkolu 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia imiona kolegów i koleżanek z grupy – nazywa pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu; wie, do czego służą 	<p>k, s. 3, 4, 5, kp, s. 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr I (ułożone przez autora). • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Odszukaj swoją parę</i>. • Zabawa ruchowa rozwijająca inwencję ruchową – <i>Wędrująca maskotka</i>. • Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność wskazywania kierunku – <i>Pokaż kierunek</i>. • Zabawa ruchowa <i>Skała</i> (według W. Sherborne). (Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora). 	
<p>I 5, I 8, III 1, III 4, III 5, III 8, IV 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie atmosfery sprzyjającej adaptacji dzieci w przedszkolu – rozwijanie sprawności manualnej 	<ul style="list-style-type: none"> – nawiązuje kontakty z rówieśnikami – wyraża swoje marzenia za pomocą ekspresji plastycznej 		<p>k, s. 6, 7, kp, s. 4</p>
<p>I 5, I 8, III 1, III 4, III 8, IV 2, IV 9, IV 22</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczenie obiektów, odróżnianie liczenia błędnego od poprawnego – umuzykalnianie dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo posługuje się liczebnikami głównymi – wyraża muzykę ruchem 		<p><i>Przygotowanie...</i>, s. 1, <i>Nauka...</i>, s. 65</p>
<p>I 5, I 8, III 1, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie kodeksu grupowego – wskazywanie i nazywanie części ciała 	<ul style="list-style-type: none"> – przestrzega zasad obowiązujących w przedszkolu – dorysowuje elementy swojego ciała na wykonanych konturach 		<p>k, s. 8, 9, kp, s. 5, 6,</p>
<p>I 5, I 8, III 1, III 4, III 5, III 8, IV 2</p>				

* *Przygotowanie...* – zeszyt *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*
Nauka... – zeszyt *Nauka czytania, pisania, liczenia*

		5.	Nasze zmysły	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy pod hasłem <i>Nasze zmysły</i>. • Zabawy dydaktyczne <i>Jak dbamy o nasze zmysły</i>. 		
Numery obszarów z podstawy programowej:						
WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II						
<p>Nasza grupa <i>Współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie</i> – przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie. <i>Rozwijanie relacji pomiędzy dziećmi, opartych na wzajemnym szacunku i akceptacji</i> – współdziałanie podczas zabaw, gier, tańców integracyjnych.</p> <p>To ja <i>Poznawanie swojego ciała poprzez zabawy</i> – rysowanie siebie – dostrzeganie swojej niepowtarzalności, a także niepowtarzalności innych, szanowanie jej.</p> <p>Jesteśmy Polakami <i>Rozwijanie poczucia przynależności narodowej</i> – oglądanie zdjęć, ilustracji, słuchanie wierszy, opowiadań; odwoływanie się do własnych obserwacji w celu zwrócenia uwagi na piękno naszego kraju. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 21, 24–25, 27).</i></p>	Przedszkole – drugi dom	6.	Dbamy o porządek w naszej sali	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania I. R. Salach <i>Kto posprząta?</i> • <i>Kolorowe zabawki</i> – wyklejanka z kolorowego papieru. 		
		Numery obszarów z podstawy programowej:				
		7.	Wesoło się bawimy	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy dydaktyczne <i>Bawię się z kolegami</i>. • Zabawy przy piosence <i>Jestem przedszkolakiem</i>. 		
		Numery obszarów z podstawy programowej:				
		8.	Wspomnienia z wakacji	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy i ćwiczenia wyrabiające orientację w schemacie ciała drugiej osoby – <i>Nasze ciała są podobne</i>. • Słuchanie wiersza J. Jałowiec <i>Powrót z wakacji</i>. 		
Numery obszarów z podstawy programowej:						
9.	Każdy z nas jest inny	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania G. Kasdepke <i>Marchewkowy tort</i>. 				
Numery obszarów z podstawy programowej:						
10.	Nasze emocje	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nasze emocje</i> – zabawy i ćwiczenia. • <i>Mój ulubiony kolega (moja ulubiona koleżanka)</i> – malowanie farbami postaci ludzkiej. 				
Numery obszarów z podstawy programowej:						

<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie zmysłów – zachęcanie do dbania o zmysły 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje przedmioty wszystkimi zmysłami – dba o narządy zmysłów 	k, s. 10, 11	
I 5, I 8, III 1, III 4, III 8, IV 1, IV 2			
WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II			
<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do dbania o porządek wokół siebie – rozwijanie sprawności manualnej 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porządkuje zabawki – wykonuje wyklejanekę 	kp, s. 7, <i>Przygotowanie...</i> , s. 2	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr II (ułożone przez autora). • Zabawa ruchowo-rytmiczna <i>Przedszkolak dobrze wie</i>. • Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – <i>Uważaj na hasło</i>. • Zabawa ruchowa rozwijająca zaufanie do partnera – <i>Ratuj!</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr I (ułożone przez autora). (Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora).
I 5, I 8, III 1, III 4, III 5, III 8, IV 2, IV 8, IV 14, IV 19			
<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do zgodnego współdziałania – umuzykalnianie dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> – zgodnie współdziała z innymi – wyraża muzykę ruchem 	<i>Przygotowanie...</i> , s. 33	
I 5, I 8, III 1, III 4, III 8, IV 1, IV 2, IV 7			
<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowe rozpoznawanie i nazywanie części ciała – rozwijanie mowy 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo nazywa poszczególne elementy ciała – wypowiada się na temat wakacji 	kp, s. 8, 9, 10, 11	
I 5, I 8, III 1, III 4, III 8, IV 2, IV 22			
<ul style="list-style-type: none"> – zwrócenie uwagi na to, że każdy z nas jest inny; akceptowanie tej inności – rozwijanie sprawności fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – akceptuje inność koleżanek i kolegów, bawi się z nimi – sprawnie wykonuje ćwiczenia ruchowe 	kp, s. 12, <i>Przygotowanie...</i> , s. 70, <i>Nauka...</i> , s. 67	
I 5, I 8, III 1, III 4, III 8, IV 2, IV 19			
<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do określania i wyrażania swoich emocji – rozwijanie umiejętności malowania postaci ludzkiej 	<ul style="list-style-type: none"> – określa i wyraża swoje emocje – maluje charakterystyczne elementy postaci ludzkiej 	kp, s. 13, 14, 15	
I 5, I 8, II 4, III 1, III 4, III 8, IV 2, IV 8, IV 22			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

<p>Nasz kontakt z techniką <i>Środki transportu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – poznawanie różnych środków transportu: lądowego, wodnego, powietrznego – poznawanie znaczenia pasów, sygnalizacji świetlnej, znaków drogowych – zaznajamianie z zasadami ruchu drogowego, z wykorzystaniem zabaw tematycznych, literatury, wycieczek – poznawanie wybranych pojazdów, w tym specjalistycznych, np.: straży pożarnej, karetki pogotowia, policji. <p>Nasza edukacja matematyczna <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – nazywanie figur geometrycznych. <p><i>Orientacja przestrzenna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – określanie położenia przedmiotów w przestrzeni; stosowanie określeń: <i>na, pod, przed, za, wysoko, nisko.</i> <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 49, 52, 67).</i></p>	Uliczne sygnały	1.	Wiemy, jak przechodzić przez jezdnię	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej <i>Uliczne sygnały.</i> • Wycieczka na najbliższe skrzyżowanie; nauka prawidłowego przechodzenia przez jezdnię.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Samochody specjalistyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Kto nam pomoże?</i> • Spotkanie z policjantem.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Znaki drogowe	<ul style="list-style-type: none"> • Teatrzyk sylwet na podstawie wiersza K. Wiśniewskiego <i>Kolorowe znaki.</i> • <i>Ruch uliczny</i> – malowanie farbami.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Co jest wolne, a co – szybkie	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Szybko czy wolno?</i> • <u>Zapoznanie z kołem.</u> • <i>Samochód przyszłości</i> – wykonanie pracy przestrzennej.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Bądźmy ostrożni	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Uwaga – czerwone światło!</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

<p>– rozwijanie mowy</p> <p>– rozwijanie umiejętności poruszania się w pobliżu jezdni</p>	<p>Dziecko:</p> <p>– wypowiada się na temat bezpiecznego przecho- dzenia przez ulicę</p> <p>– wymienia podstawowe zasady ruchu drogowego, poznane podczas praktycznej działalności</p>	<p>kp, s. 16, 17, k, s. 12, 13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr III (ulożone przez autora). • Zabawa bieżna <i>Samo-chody i garaże</i>. • Zabawy orientacyjno-porządkowe: <i>Piesi i samochody, Kolor czerwony każe stać, Samochody – z ga-rażu</i>.
<p>I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 11, IV 12</p>			
<p>– zapoznanie z wybranymi pojazdami specjalistycznymi</p> <p>– poznawanie pracy policjanta</p>	<p>– wymienia samochody specjalistyczne</p> <p>– wie, na czym polega praca policjanta</p>	<p>kp, s. 18, <i>Przygotowanie...</i>, s. 3, <i>Nauka...</i> s. 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – <i>Coraz szybciej, coraz wolniej</i>. (Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora).
<p>I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 15</p>			
<p>– zapoznanie z wybranymi znakami drogowymi</p> <p>– rozwijanie sprawności manualnej</p>	<p>– rozpoznaje wybrane znaki drogowe</p> <p>– przedstawia ruch uliczny w pracy plastycznej</p>	<p>kp, s. 19</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr II (ulożony przez autora).
<p>I 5, I 8, I 9, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8</p>			
<p>– rozwijanie mowy i logicznego myślenia</p> <p>– <u>budzenie zainteresowania figurami geometrycznymi</u></p> <p>– rozwijanie sprawności manualnej i inwencji twórczej</p>	<p>– rozróżnia tempo – wolne i szybkie; określa, co jest wolne, a co – szybkie</p> <p>– <u>rozpoznaje i nazywa koło</u></p> <p>– wykonuje formę przestrzenną według własnego pomysłu, z wykorzystaniem różnych materiałów</p>	<p>kp, s. 20, 21, <i>Nauka...</i> s. 2</p>	
<p>I 5, III 3, III 4, III 8, IV 2, IV 8</p>			
<p>– umuzykalnianie dzieci</p> <p>– rozwijanie sprawności fizycznej</p>	<p>– porusza się rytmicznie przy piosence</p> <p>– wykonuje ćwiczenia</p>	<p>kp, s. 22, 23, <i>Przygotowanie...</i>, s. 4</p>	
<p>I 5, III 4, III 8, IV 2, IV 7, IV 8</p>			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądanie drzew znajdujących się w bliskim otoczeniu, nazywanie ich; wyjaśnianie zjawiska usychania liści – rozpoznawanie drzew po ich liściach i owocach – zbieranie owoców drzew, wzbogacanie nimi kącika przyrody; wykorzystywanie owoców w działalności plastycznej, technicznej, matematycznej, muzycznej oraz w inny, niestandardowy sposób – poznawanie wybranych przedstawicieli grzybów jadalnych (borowik, pieprznik jadalny, maślak) i niejadalnych (np. muchomor sromotnikowy) – pokazywanie na wybranych przykładach (np. jeża, wiewiórki, bociana), jak zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy (odlatują do Afryki, gromadzą zapasy, zaspiają); zwracanie uwagi na zmiany w wyglądzie zwierząt, np. zmiana ubarwienia, gęstnienie futra, piór. <p>Nasza edukacja matematyczna <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – nazywanie figur geometrycznych. 	<p>Jesień w lesie (w parku)</p>	1.	<p>Kolory lasu jesienią</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczka do lasu pod hasłem <i>I po lesie chodzi jesień.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	<p>Poranek w lesie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza T. Fiutowskiej <i>Ranek na leśnej polanie.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	<p>Liczmy grzyby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia liczbowe w formie opowieści matematycznej <i>Grzybobranie.</i> • Zabawy przy piosence <i>Leśna muzyka.</i> • <u>Zabawa dydaktyczna <i>Szukamy kotka.</i></u>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	<p>Jesienne drzewa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Rozpoznajemy drzewa.</i> • Zabawy badawcze <i>Dlaczego nie wszystkie drzewa tracą liście?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	<p>Mieszkańcy lasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza I. R. Salach <i>Zapasy.</i> • <i>Las i jego mieszkańcy</i> – wykonanie pracy plastycznej w zespołach.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

– przybliżenie środowiska przyrodniczego, jakim jest las (park)	Dziecko: – obserwuje rośliny i zwierzęta w ich naturalnym otoczeniu	<i>Przygotowanie...</i> , s. 5	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr IV (ulożone przez autora). • Zabawy orientacyjno-porządkowe: <i>Dzieci w lesie, Grzyby</i>.
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18			
– rozwijanie mowy i myślenia – rozwijanie sprawności fizycznej	– uważnie słucha wiersza, wypowiada się na temat jego treści – ćwiczy z wykorzystaniem kółek do sersa	k, s. 14, 15, kp, s. 24, 25, 26, <i>Przygotowanie...</i> , s. 65	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Zbieramy grzyby</i>. • Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – <i>Zbieramy liście</i>.
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18			
– rozwijanie umiejętności liczenia – ilustrowanie muzyki ruchem – <u>rozwijanie orientacji przestrzennej</u>	– przelicza w zakresie określonego zbioru; prawidłowo stosuje liczebności główne – ilustruje muzykę ruchem – <u>stosuje słowa: przed, za, po lewej stronie, po prawej stronie, nisko, wysoko</u>	kp, s. 27, 28, 29, 30, 31, <i>Przygotowanie...</i> , s. 71, <i>Nauka...</i> , s. 68	(Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora). <ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr III (ulożone przez autora).
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8, IV 14, IV 15, IV 18			
– zapoznanie z wybranymi drzewami – rozwijanie zainteresowań zabawami badawczymi	– rozpoznaje i nazywa wybrane drzewa – uczestniczy w zabawach badawczych	k, s. 16, kp, s. 32, 33, <i>Przygotowanie...</i> , s. 34, 66	
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 8, IV 15, IV 18			
– zapoznanie z zachowaniem wiewiórki jesienią – rozwijanie umiejętności współdziałania w zespole	– wymienia zapasy wiewiórki – współpracuje z innymi	k, s. 17, <i>Przygotowanie...</i> , s. 6, 67, <i>Nauka...</i> , s. 35, 66	
I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 8, IV 18			

<p><i>Orientacja przestrzenna</i> – określanie położenia przedmiotów w przestrzeni; stosowanie określeń: <i>na, pod, przed, za, wysoko, nisko.</i> (<i>Nasze przedszkole.</i> Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 49, 52–53).</p>			
---	--	--	--

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i> – rozpoznawanie drzew owocowych po owocach; wyjaśnienie znaczenia słowa <i>sad</i> – nazywanie przetworów z owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty); samodzielne wykonywanie wybranych – poznawanie wybranych owoców egzotycznych. Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i> – rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich. Nasza edukacja matematyczna <i>Kształtowanie pojęć liczbowych i umiejętności liczenia</i> – rozpoznawanie cyfr. <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i> – nazywanie figur geometrycznych. (<i>Nasze przedszkole.</i> Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 52, 53).</p>	<p>Jesień w sadzie</p>	<p>1.</p>	<p>Jesienią, jesienią sady się rumienią</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat sadu, na podstawie ilustracji i własnych doświadczeń dzieci. • <u>Wprowadzenie litery o: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.</u>
		<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>		
		<p>2.</p>	<p>Liczmy owoce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia w liczeniu – <i>Owoce z sadu.</i> • <i>Przedszkolny sad</i> – wykonanie makiety sadu z wykorzystaniem materiału przyrodniczego.
		<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>		
<p>3.</p>	<p>W sklepie z owocami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczka do pobliskiego sklepu, w którym można oglądać owoce. • Malowanie sylwet owoców. 		
<p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>				
<p>4.</p>	<p>Sałatka owocowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruowanie gry matematycznej <i>Zbieramy owoce w sadzie.</i> • <u>Wprowadzenie zapisów cyfrowych liczb 1 i 2.</u> 		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I			
<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznawanie i nazywanie drzew owocowych oraz owoców – <u>zapoznanie z literą o: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u> – rozwijanie sprawności fizycznej 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje wybrane owoce oraz nazywa drzewa owocowe – <u>rozpoznaje i nazywa literę o: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u> – wykonuje ćwiczenia z piłką 	<p>k, s. 18, kp, s. 34, 35, 36, <i>Nauka...</i> s. 3, 33</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr V (ułożone przez autora). • Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność rozpoznawania dźwięków – <i>Jablonie i pszczoły</i>. • Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – <i>Zbieramy owoce</i>. • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Jesienią w sadzie</i>. • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Owoce – do koszyków</i>. (Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr IV (ułożone przez autora).
I 2, I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 18			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie umiejętności liczenia – rozwijanie umiejętności łączenia ze sobą różnorodnych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> – liczy w zakresie sześciu – łączy ze sobą różne elementy w celu utworzenia jednej całości 	<p>k, s. 19, <i>Przygotowanie...</i>, s. 36, 37</p>	
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18			
<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z wyglądem sklepu z owocami – rozwijanie umiejętności malowania 	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa owoce – maluje sylwety owoców 	<p><i>Przygotowanie...</i>, s. 68</p>	
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 8, IV 18			
<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do wymyślenia i przestrzegania prawideł gry matematycznej – <u>zapoznanie z zapisem cyfrowym liczb 1 i 2</u> 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje propozycje prawideł do gry matematycznej oraz ich przestrzega – <u>rozpoznaje i nazywa cyfry 1 i 2</u> 	<p>kp, s. 37, <i>Przygotowanie...</i>, s. 7, <i>Nauka...</i> s. 69</p>	

				<ul style="list-style-type: none"> Wykonanie sałatki owocowej – doświadczenie wrażeń smakowych i dotykowych. 	
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Owoce egzotyczne	<ul style="list-style-type: none"> Zabawy z wykorzystaniem rymowanki. <i>Skąd są te owoce?</i> – rozróżnianie owoców pochodzących z sadu i owoców południowych na podstawie naturalnych okazów i obrazków. 	
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II					
<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <p>– nazywanie przetworów z owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty); samodzielne wykonywanie wybranych</p> <p>– rozpoznawanie i nazywanie wybranych warzyw; rozróżnianie ich za pomocą wzroku, dotyku, smaku, zapachu.</p> <p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <p>– rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich.</p> <p>Nasza edukacja matematyczna <i>Kształtowanie pojęć liczbowych i umiejętności liczenia</i></p> <p>– rozpoznawanie cyfr.</p> <p><i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i></p> <p>– nazywanie figur geometrycznych.</p>	Jesień na działce	1.	Czas na zbieranie warzyw	<ul style="list-style-type: none"> Wycieczka do pobliskiego sklepu owocowo-warzywnego (lub do ogrodu, na działkę). 	
			Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Rozmowy warzyw	<ul style="list-style-type: none"> Inscenizowanie wiersza J. Koczanowskiej <i>W jesiennym ogrodzie</i> (z wykorzystaniem wymienionych w nim warzyw). <u>Wprowadzenie litery a: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.</u> 	
		Numery obszarów z podstawy programowej:			
		3.	Praca na działce	<ul style="list-style-type: none"> Historyjka obrazkowa <i>Pracowity dzień babci Honoraty</i>. Zabawy przy piosence <i>Pomidorek</i>. 	
Numery obszarów z podstawy programowej:					

– zapoznanie ze sposobem wykonania sałatki owocowej	– wykonuje sałatkę owocową		
I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 15, IV 18			
– rozwijanie mowy – klasyfikowanie owoców ze względu na ich pochodzenie	– stosuje liczby – pojedynczą i mnogą – stosuje nazwę <i>owoce egzotyczne</i>	kp, s. 38, 39, <i>Przygotowanie...</i> , s. 38	
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 1, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18			
PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II			
– rozwijanie umiejętności obserwacji – rozpoznawanie i nazywanie warzyw	Dziecko: – wnikliwie obserwuje otoczenie podczas wybieżki – rozpoznaje i nazywa warzywa	kp, s. 40, <i>Przygotowanie...</i> , s. 39	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr VI (ułożone przez autora). • Zabawy ruchowe z elementem biegu: <i>Wozy z warzywami, Sadzimy kapustę i ją zbieramy.</i>
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 18			
– rozwijanie mowy – <u>zapoznanie z literą a: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u> – rozwijanie sprawności fizycznej	– wypowiada się na podany temat, tworzy proste dialogi – <u>rozpoznaje i nazywa literę a: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u> – wykonuje ćwiczenia ruchowe	k, s. 20, 21, kp, s. 41, <i>Przygotowanie...</i> , s. 8, <i>Nauka...</i> s. 4, 34	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa rozwijająca umiejętność rozróżniania dźwięków – <i>Tańczące warzywa.</i> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Na działce.</i> • Zabawa ruchowa <i>Marchewka w tunelu.</i> (Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora). • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr IV (ułożone przez autora).
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 14, IV 18			
– dostrzeganie rytmiczności dnia oraz następstwa czasowego – rozwijanie poczucia rytmu	– zna pory dnia; opowiada historyjkę z uwzględnieniem kolejności zdarzeń – śpiewa piosenkę i rytmicznie klaszcze	kp, s. 42, <i>Przygotowanie...</i> , s. 9, 69	
I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 7, IV 16, IV 18			

<p>(<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 52, 53</i>).</p>		4.	Przetwory z warzyw	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Które części warzyw zjemy?</i> • Wykonanie przetworów na zimę – kiszzenie ogórków i kapusty. • <u>Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 3.</u>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Największa kapusta	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania I. R. Salach <i>Jesienne opowiadanie.</i> • Zabawy badawcze <i>Co kryje w sobie ziemniak?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

<p>Nasze rodziny <i>Podawanie informacji na temat swojej rodziny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – podawanie informacji, jakie zawody wykonują rodzice, czym się zajmują – określanie czynności domowych wykonywanych przez poszczególnych członków rodziny – podawanie powiązań między członkami rodziny, np. <i>Babcia to mama mamy lub mama taty</i> – wyjaśnienie wieloznaczności słowa <i>dom</i> – dzielenie się wiadomościami na temat życia w rodzinie, np. sposobów wspólnego spędzania czasu, pojawienia się nowego potomka. <p><i>Wzmacnianie więzów w rodzinie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wzajemne okazywanie sobie uczuć, mówienie o nich – tworzenie 	Nasze rodziny	1.	Kochamy swoich najbliższych	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania M. Terlikowskiej <i>Nikt się nie trzęsie.</i> • <u>Wprowadzenie litery m: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.</u>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Kim dla siebie jesteście?	<ul style="list-style-type: none"> • Teatrzyk sylwet na podstawie wiersza T. Fiutowskiej <i>Kim jestem?</i> • Zabawa artykulacyjna <i>Stary dom.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Wesoło spędzamy ze sobą czas	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy matematyczne – <i>W rodzinnej szafie.</i> • Zabawy przy piosence <i>Maszerują przedszkolaki.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

<p>– określanie jadalnych części warzyw</p> <p>– zapoznanie ze sposobem kiszenia ogórków i kapusty</p> <p>– <u>zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 3</u></p>	<p>– wymienia części warzyw i określa, w jakiej postaci nadają się do spożycia</p> <p>– kisi ogórki i kapustę</p> <p>– <u>rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3</u></p>	<p>kp, s. 43, 44, 45, <i>Przygotowanie...</i>, s. 40, <i>Nauka...</i>, s. 70</p>	
<p>I 5, I 8, II 4, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18</p>			
<p>– rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na temat wysłuchanego utworu</p> <p>– zachęcanie do podejmowania zabaw badawczych</p>	<p>– wypowiada się na temat treści opowiadania</p> <p>– podejmuje zaproponowane działania, analizuje, wyciąga wnioski</p>	<p>kp, s. 46, 47, 48, <i>Przygotowanie...</i>, s. 72</p>	
<p>I 5, I 8, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 15, IV 18, IV 19</p>			
<p>PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III</p>			
<p>– rozwijanie mowy i myślenia</p> <p>– <u>zapoznanie z literą m: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u></p> <p>– rozwijanie sprawności fizycznej</p>	<p>Dziecko:</p> <p>– wypowiada się na określony temat</p> <p>– <u>rozpoznaje i nazywa literę m: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u></p> <p>– prawidłowo wykonuje ćwiczenia</p>	<p>kp, s. 49, <i>Przygotowanie...</i>, s. 10, <i>Nauka...</i>, s. 5, 35</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr VII (ulożone przez autora). • Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość reakcję na zmienny akompaniament – <i>Odszukaj rodziców.</i> • Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość – <i>Domy z gazet.</i> • Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Jesteśmy kelnerami.</i> • Zabawa rytmiczno-ruchowa <i>Mówimy rytmicznie.</i>
<p>I 5, I 4, I 8, III 4, III 8, IV 2, IV 4, IV 8, IV 15, IV 19, IV 20</p>			
<p>– określanie relacji między członkami rodziny</p> <p>– usprawnianie narządów artykulacyjnych</p>	<p>– wymienia członków swojej rodziny</p> <p>– wykonuje ćwiczenia artykulacyjne rozwijające aparat mowy</p>	<p>k, s. 22, 23, kp, s. 50, <i>Przygotowanie...</i>, s. 11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>(Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora).</i> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr V (ulożony przez autora).
<p>I 5, I 8, III 4, III 8, IV 2, IV 20</p>			
<p>– wyrabianie spostrzegawczości</p> <p>– rozwijanie wrażliwości muzycznej</p>	<p>– segreguje przedmioty według określonych cech i układa je zgodnie z zaproponowanym rytmem</p> <p>– interpretuje muzykę ruchem</p>	<p>kp, s. 51, 52, 53</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr V (ulożony przez autora).
<p>I 5, I 8, III 4, III 8, IV 2, IV 7, IV 20</p>			

<p>wzajemnych relacji, opartych na szacunku, akceptacji i miłości.</p> <p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <p>– rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich.</p> <p>Nasza edukacja matematyczna <i>Kształtowanie pojęć liczbowych i umiejętności liczenia</i></p> <p>– rozpoznawanie cyfr. <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i></p> <p>– nazywanie figur geometrycznych. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 23–24, 36, 52).</i></p>		4.	Rodzinne przyjęcie	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Rodzinne przyjęcie.</i> • <u>Zapoznanie z figurą geometryczną – kwadratem.</u>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Co robią nasi rodzice?	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna <i>Kim są nasi rodzice?</i> • Zabawy badawcze <i>Bawimy się z wiatrem.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

<p>Poznajemy przyrodę <i>Przyroda w sali, w domu</i></p> <p>– poznawanie zasad dbania o zwierzęta hodowane w domu: karmienia ich, wizyt u weterynarza, zapewnienia odpowiedniego miejsca na odpoczynek i sen, wychodzenia na spacer</p> <p>– nazywanie dorosłych i młodych zwierząt.</p> <p>Uczymy się czytać <i>Elementarna nauka czytania</i></p> <p>– rozpoznawanie liter drukowanych – małych i wielkich.</p>	Nasi domowi ulubieńcy	1.	Koty i kotki	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania E. Lechowicz <i>Skąd się wzięły koty?</i> • Ćwiczenia słuchowe i zabawy artykulacyjne – <i>Kocie kłopoty.</i> • <u>Wprowadzenie litery e: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.</u>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Psy wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza M. Berowskiej <i>Piesek Kruczek.</i> • <i>Wielniany piesek</i> – wyklejanie sylwety psa kawałkami pociętej włóczki.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie zainteresowań domowymi czynnościami – <u>rozpoznawanie i nazywanie figur geometrycznych</u> – rozwijanie sprawności fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo nakrywa do stołu – <u>rozpoznaje i nazywa kwadrat</u> – wykonuje ćwiczenia 	kp, s. 54, <i>Przygotowanie...</i> , s. 12	
I 5, I 8, I 9, III 4, III 8, IV 2, IV 8, IV 11, IV 12, IV 20			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie zainteresowania pracą rodziców – zapoznanie z wpływem wiatru na środowisko przyrodnicze 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje wybrane zawody; wypowiada się na temat pracy zawodowej swoich rodziców – podaje przykłady pozytywnych i negatywnych wpływów wiatru na środowisko przyrodnicze 	kp, s. 55, 56, 57, <i>Przygotowanie...</i> , s. 73	
I 5, I 8, III 3, III 4, III 8, IV 2, IV 18, IV 20			
PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się na podany temat – stymulowanie rozwoju mowy – <u>zapoznanie z literą e: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u> 	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na dany temat – mówi wyraźnie – <u>rozpoznaje i nazywa literę e: małą i wielką, drukowaną i pisaną</u> 	kp, s. 58, 59, 60, <i>Nauka...</i> , s. 6, 36	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia poranne – zestaw nr VIII (ulożone przez autora). • Zabawy ruchowe z elementem czworokątów: <i>Kotki piją mleko, Pieski – na spacer! Pieski – do budy!</i> • Zabawa ruchowo-artykulacyjna <i>Szukam swojej rodziny.</i> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Ulubione zwierzątko.</i> (Wszystkie zabawy zostały ułożone przez autora).
I 1, I 5, I 8, III 4, III 5, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 18			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie mowy – rozwijanie sprawności manualnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada się na temat psich zwyczajów – wypełnia ograniczoną konturę powierzchni ścinkami wełny 	k, s. 24, 25, kp, s. 61, <i>Przygotowanie...</i> , s. 41	
I 1, I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 18			

<p>Nasza edukacja matematyczna <i>Kształtowanie pojęć liczbowych i umiejętności liczenia</i> – rozpoznawanie cyfr. <i>Rozwijanie intuicji geometrycznej</i> – nazywanie figur geometrycznych. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 36, 52, 57).</i></p>		3.	Przyjacielskie zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> Zabawy przy piosenkach <i>Popatrzcie na jamniczkę.</i> Zabawy matematyczne – <i>Duże koty i małe koty.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Lubimy zwierzęta	<ul style="list-style-type: none"> <i>Akwarium</i> – wykonanie papierowego akwarium w słoiku. <u>Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 4.</u>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Zwierzęta w schronisku	<ul style="list-style-type: none"> Wycieczka do schroniska dla zwierząt.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

<ul style="list-style-type: none"> – umuzykalnienie dzieci – porównywanie zbiorów równolicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – reaguje ruchem na opadającą i wznoszącą się melodię – określa liczebność danego zbioru 	<p>kp, s. 62, 63, 64</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr V (ułożone przez autora).
<p>I 5, I 8, II 10, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 7, IV 8, IV 15</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie sprawności manualnej – <u>zapoznanie z cyfrą 4</u> – rozwijanie sprawności fizycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – łączy ze sobą różne elementy według własnych pomysłów – <u>rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3, 4</u> – sprawnie wykonuje ćwiczenia 	<p>kp, s. 65, 66, 67, <i>Przygotowanie...</i>, s. 42, <i>Nauka...</i>, s. 71, 72</p>	
<p>I 1, I 5, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 8, IV 15, IV 18</p>			
<ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie opiekuńczego stosunku do zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> – dokarmia zwierzęta 	<p>kp, s. 68, 69, k, s. 25 (cd. ćwiczeń)</p>	
<p>I 5, I 8, I 9, III 4, III 8, III 9, IV 2, IV 4, IV 8</p>			

Wrzesień

Tygodnie I i II: Przedszkole – drugi dom

Dzień 1. Witamy w przedszkolu

Cele ogólne:

- zachęcanie do poznawania kolegów i koleżanek z grupy; zapoznanie z pomieszczeniami znajdującymi się w przedszkolu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia imiona kolegów i koleżanek z grupy; podejmuje wspólnie zaproponowane działania; nazywa pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu; wie, do czego służą.

Środki dydaktyczne: rymowanka *Witamy się*, nagrania: muzyki marszowej, muzyki o zmiennym tempie, spokojnej, piłka, sznurek, kartoniki z imionami dzieci, obrazki wybranych przedszkolnych pomieszczeń – całe i pocięte na części, przedmioty związane z przedszkolem, przybory przedszkolne, tamburyn, książka, s. 3, 4, 5, karta pracy, cz. 1, s. 3.

Przebieg dnia

I

1. Nawiązywanie spontanicznych kontaktów z przychodzącymi dziećmi i z nauczycielem; swobodne rozmowy; zabawy zabawkami według upodobań dzieci; zwracanie uwagi na odkładanie zabawek na miejsce po skończonej zabawie.
2. Odszukanie w sali i łazience swojego znaczka rozpoznawczego; opisywanie jego wyglądu; wskazywanie go wśród innych znaczków.
 - Zagospodarowanie własnej półeczki – oglądanie przyniesionych przez dzieci przyborów, nazywanie ich; porównywanie ich wyglądu; wyjaśnienie, do czego służą i w jaki sposób należy ich używać.

3. Ćwiczenia w książce, s. 3.

Zapoznanie z oznaczeniami (ikonkami), wyjaśnienie ich znaczenia. Zapoznanie z tematyką zajęć.

4. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki *Witamy się*.

Dzieci powtarzają rymowankę z różnym natężeniem głosu (cicho, głośno) oraz w różnym tempie (wolno, szybko). Rytmizują rymowankę z klaskaniem i tupaniem.

- Ilustracja ruchowa rymowanki.

*Do przedszkola przychodzimy,
mamy bardzo dziarskie miny,*

*bo kolegów wielu mamy,
których pięknie przywitamy.*

Dzieci:

maszerują w miejscu,
kołyszą się na boki, ręce mają oparte na biodrach,
posyłają sobie uśmiechy,
wskazują obiema rękami na dzieci z grupy,
za każdym razem witają się w inny sposób, np.:
ukłonem, podaniem prawej ręki, stuknięciem
piąstkami, przyłożeniem dłoni itp.

5. Zabawa integracyjna *Moje imię*.

Dzieci są ustawione w kole. Wybrane dziecko wypowiada swoje imię i wykonuje dowolny ruch (np.: ukłon, podskok, obrót, tupnięcie, wzniesienie ręki do góry itp.). Dzieci z grupy powtarzają ten ruch. Potem następne dziecko wypowiada swoje imię i wykonuje inny ruch, a grupa go powtarza. Itd.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr I.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Spacer*.
Dzieci spacerują po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze dobierają się w pary. Dźwięki tamburynu *zapraszają* je do ponownego marszu.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Tańczące listki*.
Dzieci-*listki* leżą na dywanie. Na hasło: *Listki tańczą na wietrze* – wstają, swobodnie wirują i tańczą. Na hasło: *Listki opadają* – dzieci powoli *opadają* do leżenia.
- Zabawa z elementem czworakowania – *Przejdźcie przez tunel*.
Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Jedna grupa tworzy *tunel*, stając w rzędzie, jedno dziecko za drugim w rozkroku. Dzieci z drugiej grupy przechodzą przez *tunel* na czworakach, starając się go nie uszkodzić. Potem następuje zmiana ról.
- Ćwiczenia tułowia *Szukam kolegi*.
Dzieci stają w rozszypce, w lekkim rozkroku, wykonują skręty tułowia w jedną i w drugą stronę; szukają partnera, z którym spacerowały.
- Zabawa z elementem równowagi – *Wąska kładka*.
Nauczyciel układa na dywanie sznurek – *wąską kładkę*. Dzieci przechodzą po nim z jednej strony na drugą. Stawiając stopy bardzo blisko siebie, starają się nie zejść ze sznurka.
- Zabawa z elementem skoku – *Pileczki*.
Dzieci obserwują piłkę, którą odbija nauczyciel. Następnie w dowolny sposób naśladują jej ruchy.
- Zabawa uspokajająca *Wesoły marsz*.
Dzieci maszerują parami po obwodzie koła, powtarzając rymowanekę: *Maszerujemy sobie w koło, bo każdemu jest wesoło*.

II

Zintegrowanie grupy poprzez wspólne zabawy i ćwiczenia.

1. Zabawy integrujące grupę – *Poznajmy się*.
 - *Uścisk przyjaźni* – dzieci są ustawione w kole wiązaniem; nauczyciel ściska rękę dziecka stojącego obok niego, mówiąc: *Uścisk przyjaźni puszczam w krąg, niech wróci do moich rąk*; uścisk *obiega* koło, na zakończenie wszyscy podnoszą złączone ręce w górę i potrząsają nimi.
 - *Powitanie* – dzieci spacerują w różnych kierunkach sali przy nagraniu muzyki marszowej; podczas przerwy w grze witają się z innymi przez podanie dłoni i przedstawienie się imieniem, np. *Dzień dobry, jestem Ala*; *Witaj, jestem Tomek*; *Cześć, jestem Grześ*. Przy powtórzeniach zabawy dzieci witają się z osobami, z którymi wcześniej się nie przywitały.
 - *Co lubię robić* – dzieci ustawiają się w kręgu; kolejne osoby wchodzi do środka, przedstawiają się i pokazują, co lubią robić; pozostałe dzieci odgadują, co to za czynność, a następnie powtarzają imię i nazwę ulubionej czynności dziecka, np. *Małgosia lubi pływać*; *Darek lubi jeździć na rowerze*.
 - *W czym jesteśmy podobni?* – dzieci maszerują w różnych kierunkach sali przy nagraniu spokojnej muzyki; podczas przerwy w grze szukają osób, które mają wspólną cechę wymienioną przez nauczyciela, np. włosy w takim samym kolorze, są chłopcami, mają na sobie podobne elementy ubrania.
 - *Wędrująca piłka* – dzieci turlają piłkę po podłodze do dziecka, którego imię wymieni nauczyciel.
2. Zabawa rozwijająca świadomość swojego ciała – *Przestrzeń wokół mnie*.
 - *Jestem bardzo duży lub bardzo mały* – dzieci zajmują jak największą przestrzeń w pozycji stania i w leżeniu; potem zwiijają się w kłębki, zajmując jak najmniej miejsca.

- *Rozkwitający kwiat* – dzieci stopniowo *otwierają się* i podnoszą z przysiadu do stania, zajmując jak największą przestrzeń; następnie stopniowo się kulą.
 - *Osobno – razem* – dzieci, po usłyszeniu hasła: *Osobno*, biegną w różnych kierunkach sali; tworzą koła po usłyszeniu hasła: *Razem*.
3. Oglądanie kartoników z imionami dzieci, przygotowanych przez nauczyciela; ozdabianie ich według pomysłów dzieci.
 - 📖 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Odszukaj swoją parę*.
Dzieci stają w szeregu parami; maszerują po sali przy nagraniu wolnej muzyki; zmiana tempa na szybkie *zaprasza* dzieci do rozdzielenia się i swobodnego, bezpiecznego biegu w różnych kierunkach. Ponowne dźwięki muzyki wolnej są sygnałem do odszukania swojego partnera i ponownego marszu po sali.
 - 📖 Wycieczka po przedszkolu; zapoznanie nowo przybyłych dzieci z poszczególnymi pomieszczeniami, a uczęszczających kolejny rok do przedszkola – ze zmianami, jakie zaszły w placówce podczas wakacji.
 1. Rozpoznawanie i prawidłowe nazywanie poszczególnych pomieszczeń; opisywanie ich wyglądu; omówienie obowiązujących w nich zasad postępowania oraz zasad bezpieczeństwa; dostrzeganie i wskazywanie zmian, jakie w nich nastąpiły.
 2. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Przedszkolne pomieszczenia*.
Dzieci składają w całość pocięte na trzy części i wymieszane obrazki wybranych pomieszczeń znajdujących się w przedszkolu (np. szatnia, sali zabaw, łazienki, kuchni). Porównują ich wygląd z pomieszczeniami o tym samym przeznaczeniu w swoim przedszkolu; wskazują podobieństwa i różnice.
 3. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Gdzie pasują te przedmioty?*
Dzieci układają pod obrazkami poszczególnych pomieszczeń znajdujących się w przedszkolu przedmioty, które powinny się tam znaleźć, np. sala zabaw: *lalka, miś, klocki, samochód*; łazienka: *ręcznik, papier toaletowy, mydło*; szatnia: *buty, kurtka, worek, trepki*; kuchnia: *garnek, deska do krojenia, łyżka, talerz* itd.
 - 4. Ćwiczenia w książce, s. 4–5.
Oglądanie sali przedszkolnej przedstawionej na obrazku. Określanie, co robią dzieci, jakie kąciki zainteresowań znajdują się w sali.
- 📖 Wyjście do ogrodu przedszkolnego, poznanie miejsc i urządzeń przeznaczonych do zabawy; zwracanie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa; ustalenie sygnału zbiórki.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 3.

Przedstawianie się: przyklejanie na górze karty kartonika ze swoim imieniem (przygotowuje nauczyciel), rysowanie w ramach swojej ulubionej zabawki, potrawy, ulubionego owocu, zwierzątka oraz kolorowanie paska na dole karty na swój ulubiony kolor.

- 📖 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Odszukaj swoją parę* (*przewodnik*, s. 24).
2. Zabawa słowna *Zdrobnienia*.
Podawanie przez dzieci zdrobnień do podanych przez nauczyciela słów związanych z przedszkolem, np. *worek* – woreczek; *znak* – znaczek; *półka* – półeczka; *trepki* – trepeczki itd.

Dzień 2. Lubimy przychodzić do przedszkola

Cele ogólne:

- tworzenie atmosfery sprzyjającej adaptacji dzieci w przedszkolu; rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nawiązuje kontakty z rówieśnikami; wyraża swoje marzenia za pomocą ekspresji plastycznej.

Środki dydaktyczne: opowiadanie H. Bechlerowej *Wesoła zabawa*, sylwety postaci do opowiadania, wizytówki z imionami dzieci, klocki, piłka, tamburyn, dowolna maskotka, kolorowe czasopisma, nożyczki, klej, pudełka po butach, znaczki rozpoznawcze dzieci, sznurek, szczęśliwe klocki, opaska na oczy, książka, s. 6–7, karta pracy, cz. 1, s. 4.

Przebieg dnia


I

1. Ćwiczenia w książce, s. 6–7.

Oglądanie obrazka. Odpowiadanie na pytania umieszczone pod nim. Wykonywanie poleceń.

2. Zabawy wizytówkami.

- Każde dziecko wyszukuje swoją wizytówkę wśród przygotowanych przez nauczyciela wizytówek z imionami poszczególnych dzieci. (W razie problemów pomaga nauczyciel).
- Dzieci liczą litery w swoich imionach, układają przed sobą taką samą liczbę klocków.
- Układają *pociągi* z wizytówek z imionami zaczynającymi się taką samą literą. Wyszukują własne wizytówki wśród innych i ustawiają się za właściwym kartonikiem (wizytówki są rozłożone w rozsypce, w różnych miejscach sali).
- Wykonują proste ruchy zaproponowane przez nauczyciela: klaskanie, tupanie, podskoki, jeżeli ich imiona zaczynają się literą pokazywaną przez nauczyciela.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Odszukaj swoją parę* (przewodnik, s. 24).

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr I (przewodnik, s. 23).

II

 Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej *Wesoła zabawa*.

1. Ekspresja słowna – *Co lubię w moim przedszkolu?*

Rzucanie przez nauczyciela piłki do kolejnych dzieci stojących w kole. Dziecko mające piłkę kończy zdanie: *W przedszkolu lubię, gdy..., a nie lubię, gdy...* (zachęcanie do różnicowania wypowiedzi).

2. Słuchanie opowiadania (z wykorzystaniem sylwet postaci).

Mama przyprowadziła dziś pierwszy raz małego Jasia do przedszkola. Jaś przestraszył się gromady dzieci, które właśnie śpiewały, ale pani powiedziała:

– Chodź, Jasiu, będziesz pieskiem.

Jaś od razu podał ręce dzieciom w kole. Pani podzieliła dzieci na grupy: piesków, kotków, kaczek i innych zwierzątek. Dzieci utworzyły koło. Jaś trzymał za ręce z jednej strony Olesia, z drugiej dziewczynkę w czerwonym sweterku. Do koła wszedł mały chłopczyk i mówił:

– Jestem mały Maciek, zwierzątek przyjaciel.

Chcę zaprosić do koła ptaszka, co „kwa, kwa” woła.

Wtedy do koła podreptały wszystkie kaczki. Jaś aż klasnął w ręce z uciechy, tak śmiesznie się kołysały. Potem Maciek zaprosił ptaszki, co „ćwir, ćwir” wołają. Aż pięć wróbelków wbiegło do koła, skacząc. Teraz Maciek powiedział:

– Jestem mały Maciek, zwierzątek przyjaciel.

Chcę zaprosić do koła ptaszka, co „hau, hau” woła.

Dwa pieski podreptały na czworakach, a z nimi Jaś. Inne dzieci w śmiech.

– Przecież pies to nie ptak! Dajcie fanty! I Jaś musiał dać fant. Długo szukał po kieszeniach.

Wreszcie wyjął żółtego ludzika z włóczki i podał Zosi, która zbierała fanty.

– A ty mi go oddasz, prawda? – zapytał. – Oddam ci, jak go wykupisz.

Teraz duże koło tworzyły inne zwierzęta, małe koło – ptaki. Dzieci w obu kołach śpiewały:

– Skaczą wróble, grzebią kury, kaczki w wodzie brodzą.

Psy, kociątki i cielątka na czworakach chodzą.

Wszyscy musieli chodzić jak prawdziwe ptaki lub inne zwierzęta. A dla dzieci-ptaków to nie było wcale takie łatwe. Bo musiały przykucnąć i w ten sposób chodzić lub skakać.

Dużo śmiechu było przy tym, bo Halinka, która była gąską, nie mogła się na dwóch nogach utrzymać i też musiała dać fant. A znowu Hania – kaczuszka – zaczęła sobie zaplatać warkoczyk.

Pani powiedziała: – Haniu, kacuszki nie plotą warkoczyków. A na to wesoly Tomek:

– Ale ona jest kaczką dziwaczką! Ale najwięcej śmiechu było, kiedy Olesiowi – wróbelkowi – spadł z nogi pantofelek. Pani wtedy powiedziała tak śmiesznie:

– Wróbelku, wróbelku, nie gub pantofelków!

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Czy Jaś chętnie przyszedł do przedszkola?

– W co bawiły się dzieci?

– Czy zabawa podobała się chłopcu?

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zwierzęta*, nawiązująca do opowiadania.

Dzieci stoją w kole. Nauczyciel dzieli je na grupy: piesków, kotków, kaczek i innych zwierząt. Do środka wchodzi chętne dziecko i mówi:

Jestem duży, np. Maciek,

zwierzątek przyjaciel.

Chcę zaprosić do koła

ptaszka, który, np. ćwir, ćwir woła.


Dzieci-wróble naśladowują fruwanie ptaków, poruszając się po kole. Potem wracają na swoje miejsca. Do środka koła wchodzi inne dziecko i zabawa trwa od nowa.

4. Zabawa rozwijająca umiejętność określania pozytywnych zachowań i negatywnych zachowań – *Jest mi dobrze, gdy...*

Dzieci poruszają się po sali w rytmie dźwięków tamburynu; podczas przerwy w grze słuchają zdań wypowiedzianych przez nauczyciela na temat zachowań dzieci w przedszkolu. Jeśli są to zachowania pożądane – klaszczą, jeśli nie – tupią. Np. *Ania i Tomek budują wieżę z klocków; Zbyszek podstawił Grzesiowi nogę; Zosia pożyczyła Reni ołówek; Basia wyrwała Antosi lalkę* itp.

 Zabawa ruchowa rozwijająca inwencję ruchową – *Wędrująca maskotka*.

Dzieci stoją w rozсыпce; jedno z nich przekazuje wybranej osobie dowolną maskotkę, poruszając się w wymyślony przez siebie sposób.

 *Przedszkole moich marzeń* – wykonanie pracy plastycznej.

1. Zabawa *W moim przedszkolu jest...*

Nauczyciel rzuca piłkę do kolejnych dzieci ustawionych w kole. Rozpoczyna zdanie: *W moim przedszkolu jest...* Dzieci łapią piłkę i ją odrzucają, podając propozycje dotyczące ich skojarzeń z przedszkolem.

2. Zagadki pantomimiczne *Odgadnij, co robię.*

Chętne dzieci wchodzą do środka koła i pokazują ruchem, gestem dowolną czynność wykonywaną w przedszkolu; pozostałe odgadują i nazywają pokazywaną czynność, wymieniając imię dziecka, które ją wykonuje, np. *Adaś biega; Ola rysuje.*

3. Rytmizowanie tekstu: *Marzysz ty, marzę ja. Marzeń mnóstwo każdy ma*, z wyklaskiwaniem w parach (na słowa *marzysz* i *każdy* dzieci wykonują klaśnięcie, na słowa: *ty, ja, mnóstwo, ma* – dzieci klaszczą naprzemiennie, uderzając raz w prawą, raz w lewą dłoń partnera).

4. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat: *Jak wygląda przedszkole moich marzeń.*

5. Wykonanie pracy przez dzieci.

- Wyjaśnienie sposobu wykonania pracy.

- Samodzielne działania dzieci: wycinanie z kolorowych czasopism i reklam sklepowych zdjęć, obrazków różnych przedmiotów; wyklejanie nimi z zewnątrz i od środka dolnej części pudełka po butach.
- Oglądanie powstałych prac; zachęcanie do wypowiedzi na temat ich wyglądu.
- Zorganizowanie wystawy w kąciku dla rodziców.
- 📁 Zabawy w ogrodzie przedszkolnym, z wykorzystaniem huśtawek i sprzętu terenowego, z przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa; zabawa ruchowa z elementem biegu – *Berek kucanka* – dziecko, aby nie zostać złapane, musi przykucnąć, zanim zostanie dotknięte przez *berka*.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 4.

Rysowanie swojej postaci. Ozdabianie ramki – rysowanie kredkami po śladach linii. Wskazywanie na siebie, a potem na rysunku części ciała wymienianych przez nauczyciela.

📁 Zabawa ruchowa rozwijająca inwencję ruchową – *Wędrująca maskotka* (przewodnik, s. 26).

2. Zabawa rozwijająca zmysł dotyku oraz umiejętność dostrzegania położenia przedmiotów względem siebie – *Drewniane domki*.

Jedno dziecko z pary ma zasłonięte oczy, drugie układa w dowolny sposób domek z czterech klocków sześciennych i klocka w kształcie daszku. Dziecko z zasłoniętymi oczami za pomocą dotyku poznaje sposób ułożenia klocków i stara się wykonać samodzielnie taki sam domek. Potem następuje zmiana ról.

Dzień 3. Liczymy nasze zabawki

Cele ogólne:

– liczenie obiektów, odróżnianie liczenia błędnego od poprawnego; umuzykalnianie dzieci.

Cele operacyjne

Dziecko:

– prawidłowo posługuje się liczebnikami głównymi; wyraża muzykę ruchem.

Środki dydaktyczne: wiersz I. R. Salach *Zabawki*, piosenka *Do przedszkola*, tamburyn, zabawki i ich obrazki, regał z trzema półkami, liczmany, ćwiczenie grafomotoryczne *Policz i narysuj*, wybrane instrumenty perkusyjne, piłka, kartki z rysunkiem szafki z trzema półkami, sznurek, krzesło, *Przygotowanie...*, s. 1, *Nauka...*, s. 65.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rytmiczna *Powitanie*.

Nauczyciel śpiewa tekst (melodia popularna), dzieci głośno z nim mówią (śpiewają) słowa:

Hip, hip, hura! (3 razy)

Na powitanie

wszyscy razem:

Hip, hip, hura! (3 razy)

Z całego serca,

pełnym gazem:

Witamy was! (3 razy)

2. Zabawy z wykorzystaniem wiersza I. R. Salach *Zabawki*.

Swobodne wypowiedzi dzieci na temat konieczności dbania o wspólne zabawki w celu zachowania ładu i porządku w sali; przyzwyczajanie do zachowania estetyki w każdym przedszkolnym pomieszczeniu.

*Gdy **zabawkę** chcesz zdjąć z **półki**,
najpierw o to spytaj **panią**,
a pozwoli, gdy **zobaczy**,
jaką masz **ochotę na nią**.*

*Gdy **sam** nie potrafisz **potem**
jej odłożyć na **półeczkę**,
znowu **pani** ci **pomoże**.
Szamuj swoją **zabaweczkę!***

- Dopowiadanie brakujących słów, których nie wypowiada nauczyciel (wytłuszczone w tekście).
- Rytmiczne powtarzanie wiersza z jednoczesnym wykonywaniem prostych ruchów, pokazywanych przez nauczyciela, a następnie przez chętne dzieci, np. klaskaniem, uderzaniem o uda, podskakiwaniem, tupaniem, wyrzucaniem rąk w górę itp. (przy każdym wersie inna czynność).
- Układanie rymów do wybranych słów z wiersza, np. zabawki – *kawki, trawki*; półki – *bulki, rurki*.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr I (*przewodnik*, s. 23).

II

 Zabawa matematyczna *Porządkujemy zabawki*.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balagan – porządek*.

Dzieci-zabawki poruszają się po sali w rytm tamburynu. Na hasło: *Balagan*, kładą się na podłodze w różnych pozach, naśladując *zabawki* porozrzucane po sali. Na hasło: *Porządek*, dziewczynki siadają skrzyżnie w jednym rzędzie, a chłopcy w drugim, naśladując *zabawki* uporządkowane.

1. Zabawa *Robimy porządki*.

Nauczyciel układa przed dziećmi trzy rodzaje zabawek, w różnej liczbie, np. *lalki, samochody, maskotki*, i mały regał z trzema półkami. Recytuje rymowaną i zaprasza dzieci do uporządkowania pomieszanych zabawek.

Zabawki się pomieszaly, dzieci będą je sprzątały.

Już na półkach ładnie stoją, balaganu się nie boją.

- Dzieci nazywają zabawki i segregują je zgodnie z ich rodzajem.
- Układają zabawki na kolejnych półkach, oznaczonych kartonikami z obrazkami przedstawiającymi dany rodzaj zabawki.
- Przeliczają zabawki każdego rodzaju, wskazując na nie; zespołowo i indywidualnie – stosują liczebniki główne.
- Układają przed sobą nasiona fasoli (lub inne liczmany) zgodnie z liczbą zabawek na poszczególnych półkach.
- Przeliczają, ile zabawek znajduje się na półkach po zabranii lub dołożeniu ich przez nauczyciela (w czasie czynności nauczyciela dzieci są odwrócone tyłem).

2. Ćwiczenia w prawidłowym liczeniu.

Nauczyciel prosi, aby wybrane dzieci przyniosły z różnych kącików zabawki, które będą liczyć. Nauczyciel liczy zabawki, popełniając błędy i pomijając niektóre liczebniki. Dzieci uważnie słuchają liczenia, określają, czy nauczyciel policzył prawidłowo, a następnie poprawiają jego błędy. Chętne dzieci wskazują na kolejne zabawki, głośno licząc, a pozostałe powtarzają.

Po skończonej zabawie dzieci odkładają zabawki na właściwe miejsca (podkreślenie znaczenia dbania o zabawki i porządek w sali).

3. Ćwiczenie grafomotoryczne *Policz i narysuj*.

Dzieci otrzymują od nauczyciela kartki z narysowaną szafką z trzema półkami, przy których są narysowane kreski odpowiadające liczbie zabawek na każdej półce. Zadaniem dzieci jest narysowanie dowolnych zabawek na półkach w taki sposób, aby ich liczba zgadzała się z liczbą kresek umieszczonych przy półkach.

 Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność wskazywania kierunku – *Pokaż kierunek*.

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i pokazują kierunki w przestrzeni: *góra* – obie ręce wyciągnięte w górę; *dół* – obie ręce skierowane ku podłodze; *w bok* – obie ręce skierowane na boki; *w tył* – ręce zgięte w łokciach, kciuki wskazują przestrzeń za plecami; *w przód* – obie ręce wyciągnięte do przodu. (Przed zabawą nauczyciel wspólnie z dziećmi ustala, jakie ruchy odpowiadają poszczególnym określeniom kierunków).

 Zabawy przy piosence *Do przedszkola*.


1. Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał dźwiękowy – *Muzyczne rozkazy*.
Dzieci biegają lub maszerują w rozsypance. Kiedy nauczyciel zacznie uderzać w bębnek, tworzą koło; kiedy w tamburyn – dobierają się w pary; w grzechotkę – ustawiają się w rzędzie za wyznaczoną osobą.
2. Słuchanie piosenki *Do przedszkola* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Ra-no bu - dzę się, ja - ki pię - kny to czas, słoń-ce wsta-lo już, a więc po - ra wstać.

Szybko my-ję się, jem śnia - da - nie i już go-tów je-stem, bo chcę już iść, chcę już iść. Do przed-

szko-la, do przed-szko-la, jak cu - do-wnie tu-taj co dzień mi-ja czas. Do przed-

szko-la, do przed-szko-la, o tym już od ra-na ma-rzy każ-dy z nas. Do przed- nas.

3. Rozmowa na temat piosenki.
 - Określanie tempa i nastroju; omówienie treści piosenki; wyjaśnienie, dlaczego *przedszkole jest drugim domem*.
 4. Zabawa rytmiczna *Wesoła zabawa*.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i rytmicznie klaszczą. Powtarzają fragment tekstu refrenu: *Do przedszkola, do przedszkola, jak cudownie tutaj co dzień mija czas*.
 5. Ćwiczenia w rozpoznawaniu rejestrów: wysokiego i niskiego – *Wysoko – nisko*.
Dzieci siedzą na dywanie. Kiedy nauczyciel gra melodię piosenki w rejestrze górnym, klaszczą nad głowami, a gdy w rejestrze dolnym – uderzają dłońmi o podłogę.
-  Ilustracja ruchowa piosenki.

I. *Rano budzę się, jaki piękny to czas,
słońce wstało już, a więc pora wstać.
Szybko myję się, jem śniadanie i już
gotów jestem, bo chcę już iść, chcę już iść.*

Ref.: *Do przedszkola, do przedszkola,
jak cudownie tutaj co dzień mija czas.
Do przedszkola, do przedszkola,
o tym już od rana marzy każdy z nas.*

II. *Pani czeka już i koledzy już są,
siadam w kole – to jest magiczny nasz krąg.
Obok siedzi Jaś, Weronika i Staś –
tu bawimy się, więc przychodzę co dzień.*


Ref.: *Do przedszkola...*

Dzieci ustawione w kole:
naśladują wstawanie z łóżka, przeciąganie się,
naśladują mycie się, jedzenie,
maszerują w miejscu,
maszerują wokół własnej osi,
wykonują w parach podskoki w dwuosobowych kołach,


siadają w kręgu,
rozglądają się,

jw.

6. Wypowiedzi dzieci na temat tego, czy one chętnie przychodzą do przedszkola i dlaczego. (Jeżeli niechętnie przychodzą, to też podają powód niechęci).

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zabawki*.


Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze zamieniają się w wybraną zabawkę i wymyślają sposób jej poruszania się.

 Zabawy w piaskownicy, w ogrodzie przedszkolnym, z wykorzystaniem zabawek do zabaw w piasku. Zachęcanie do zgodnego współdziałania w małych zespołach, stosowania zwrotów grzecznościowych i dzielenia się zabawkami.

III

1. Ćwiczenia słuchowe *Skacząca piłeczka*.

Dzieci siedzą w kole. W środku koła siada jedno dziecko, za nim stoi puste krzesło, obok którego leży piłka. Wyznaczone przez nauczyciela dziecko za plecami siedzącego uderza piłką o podłogę lub krzesło. Siedzący, nie oglądając się, odgaduje, od czego została odbita piłka. Jeśli odgadnie prawidłowo – dzieci zamieniają się miejscami.

 Ilustracja ruchowa piosenki *Do przedszkola (przewodnik, s. 29)*.

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia, s. 1.*

Słuchanie nazw zabawek. Powtórzenie ich. Połączenie rysunków z odpowiednimi nazwami.

3. *Nauka czytania, pisania, liczenia, s. 65.*

Łączenie liniami zabawek – dużych i małych – tego samego rodzaju.

4. Ćwiczenie manualne *Moja ulubiona zabawka*.

Dzieci rysują ulubione zabawki; uzasadniają swój wybór.

Dzień 4. Ustalamy zasady

Cele ogólne:

- opracowanie kodeksu grupowego; wskazywanie i nazywanie części ciała.

Cele operacyjne

Dziecko:

- przestrzega zasad obowiązujących w przedszkolu; dorysowuje elementy swojego ciała na wykonanych konturach.

Środki dydaktyczne: dowolna maskotka, karton w kształcie domu, wizytówki z imionami dzieci, farby, zwinięta w rulon gazeta, szary papier, mazaki, kredki pastelowe, sznurek, spinacze do bielizny, tamburyn, piłka, kartki, karty pracy, cz. 1, s. 5, 6, książka, s. 8–9.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa integracyjna *Jedzie pociąg*.

Dzieci dzielą się na trzy grupy, tworząc trzy *pociągi*. Dzieci z pierwszego *pociągu* będą mówić: *Jedzie pociąg, jedzie pociąg*, z drugiego: *Dokąd on, dokąd on*, a z trzeciego: *Wieżie nas, wiezie nas*. Na sygnał odjazdu, podany przez nauczyciela, wszystkie *pociągi ruszają*. Dzieci w jednym, podanym przez nauczyciela, rytmie równocześnie wypowiadają swoje teksty.

2. Ćwiczenia w książce, s. 8.

Wykonywanie poleceń umieszczonych pod ćwiczeniami dotyczącymi ulubionych zwierząt, owoców, zabawek i przedmiotów służących do poruszania się. Odpowiadanie na pytania

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr I (*przewodnik, s. 23*).

II

 Ustalenie kodeksu przedszkolaka obowiązującego w grupie.

1. Wypowiedzi dzieci o tym, dlaczego dobrze czują się w swoich domach i lubią do nich wracać.

- Uświadomienie dzieciom, że aby w przedszkolu czuły się dobrze i bezpiecznie, to – jak w domu – wszyscy muszą się starać i przestrzegać ustalonych zasad – norm postępowania.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 5.

Opowiadanie o zachowaniu chłopczyka w przedszkolu w różnych sytuacjach.

- Wyjaśnienie znaczenia nazwy *Kodeks przedszkolaka*.

3. Zabawa *Moje uczucia*.

Dzieci podają sobie w kole wybraną maskotkę. Kończą zdanie: *Czuję się w przedszkolu dobrze, gdy... a źle, gdy...*

4. Zabawa *Bezpieczne przedszkole*.

Nauczyciel przypina do tablicy karton w kształcie domu – symbolizującego przedszkole, zapisuje propozycje dzieci dotyczące tego, co gwarantuje bezpieczeństwo i dobre samopoczucie w przedszkolu.

Układanie zasad w formie pozytywnych wzmocnień, bez używania zasad z *nie*. Zapis w rodzaju *nie bijemy się* można zastąpić słowami: *zgodnie i bezpiecznie się bawimy*. Zachęcanie do negocjacji i wspólnego podejmowania decyzji (każdą propozycję podaną przez dzieci należy omówić, aby wszyscy wiedzieli, o czym jest mowa).

- Odczytanie spisanych przez nauczyciela zasad; potwierdzenie ich zrozumienia i gotowości przestrzegania przez dzieci. Przyklejenie pod nimi kartoników z imionami dzieci (dzieci szukają swoich imion na kartonikach rozsypanych przed nimi) oraz oznaczonych odciskami palców wskazujących umoczonych w farbie. Umieszczenie kodeksu w widocznym miejscu sali; odnoszenie się do znajdujących się w nim zasad w codziennym życiu przedszkola; uzupełnianie go o nowe zasady wynikające ze spostrzeżeń dzieci.

Zabawa ruchowa *Skala* – świadoma kontrola ruchów ciała (według W. Sherborne).

Dzieci są ustawione w parach, jedno dziecko leży na podłodze, drugie próbuje je przesunąć, przetoczyć. Po chwili następuje zmiana ról.

Zabawa rysunkowa w parach – *Obraz mojego ciała*.

1. Ćwiczenia w książce, s. 9.

Nazywanie części ciała, którymi stykają się dzieci przedstawione na obrazkach.

Słuchanie rymowanki, wskazywanie wymienionych w niej części ciała u chłopca na obrazku, a potem – u siebie.

2. Zabawa *Czarodziejski dotyk* – wskazywanie i nazywanie poszczególnych części ciała.

Dzieci siedzą w kole z zamkniętymi oczami. Nauczyciel lub chętne dziecko podchodzi do wybranej osoby, dotyka jej *różdżką* (zwiniętą gazetą) w dowolną część ciała. Dotknięte dziecko wskazuje, gdzie poczuło dotyk i głośno nazywa to miejsce.

3. Zabawa *Nasze ciała*.

Dzieci dobierają się w pary:


- wskazują wymienione przez nauczyciela części ciała u swojego partnera,
- kolejno kładą się na arkuszu szarego papieru, rozstawiając ręce i nogi, a partner z pary grubym mazakiem obrysowuje kontur ich ciała,
- samodzielnie dorysowują kredkami pastelowymi na swoich konturach brakujące części ciała: oczy, uszy, usta, włosy, palce, paznokcie, oraz ulubione ubrania,
- oglądają powstałe rysunki; porównują je,
- tworzą galerię *Tacy jesteśmy* – nauczyciel przypina prace spinaczami do bielizny, do sznurka rozciągniętego w sali.

Zabawy swobodne w ogrodzie przedszkolnym – przestrzeganie ustalonych reguł.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 6.

Oglądanie obrazków – znaczków rozpoznawczych. Nazywanie tego, co przedstawiają. Rysowanie w ramce swojego znaczka rozpoznawczego.

 Ilustracja ruchowa piosenki *Do przedszkola* (przewodnik, s. 29–30).

2. Zabawa rozwijająca umiejętność współdziałania – *Proszę – dziękuję*.

Dzieci spacerują po sali z kartkami (np. papieru, gazety) na głowach. Jeśli ktoś zgubi kartkę, czeka, aż inne dziecko ją podniesie i mu poda. Podczas zabawy dzieci używają zwrotów grzecznościowych: *proszę* – kiedy podają kartkę; *dziękuję* – kiedy ją otrzymują.

Dzień 5. Nasze zmysły

Cele ogólne:

– rozwijanie zmysłów; zachęcanie do dbania o zmysły.

Cele operacyjne

Dziecko:

– rozpoznaje przedmioty wszystkimi zmysłami; dba o narządy zmysłów.

Środki dydaktyczne: kartoniki z rysunkami zabawek i kół (dla dzieci) i rysunkami w większych rozmiarach (dla nauczyciela), tamburyn, kubeczki, sól, cukier, sok z cytryny, płaskie pojemniki z: klockami, żwirkiem, szorstką wykładziną, ciepłą wodą i zimną wodą, waciki kosmetyczne, perfumy, zmywacz do paznokci, nagranie muzyki tanecznej, piłka, lusterka, sznurek, opaska do zasłonięcia oczu, przedmioty potrzebne do utrzymania higieny, nagrania wybranych zjawisk przyrodniczych, kółeczka z buźkami, obrazki do zabawy dydaktycznej, książka, s. 10–11.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa dydaktyczno-ruchowa *Kto ile ma?*

Dzieci otrzymują kartoniki z rysunkami zabawek (w liczbie od 1 do 6). Zapamiętują, jakie przedmioty się na nich znajdują i ile ich jest. Poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze szukają w różnych miejscach sali kartoników większych rozmiarów z takim samym rodzajem i liczbą przedmiotów jak te, które mają na swoich kartonikach. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonania zadania, zadając pytania, np.: *Ile masz samochodów? Kto ma tyle samo?*

W sali są rozwieszane kartoniki z rysunkami kół w różnej liczbie. Zabawa przebiega jak wyżej, tylko każde dziecko musi odszukać kartonik z taką samą liczbą kół, jak liczba zabawek na jego kartoniku.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr I (przewodnik, s. 23).

II

 Zabawy pod hasłem *Nasze zmysły*.

1. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki (W. Ź.-Ź.).

*Oczy służą do patrzenia,
buzią smak badamy.
Uszy słyszą to i owo,
nosem świat wachamy.*

Dzieci dobierają się parami. Stają naprzeciwko siebie. Uderzają raz w swoje dłonie, raz w dłonie partnera, mówiąc rytmicznie za nauczycielem tekst.

*O-czy słu-żą do pa-trze-nia,
bu-zią smak ba-da-my.
U-szy sły-szą to i o-wo,
no-sem świat wq-cha-my.*

2. Zabawy badawcze *Jak poznajemy świat?*

• *Nasze odczucia.*

Nauczyciel ustawia przed dziećmi płaskie pojemniki z różną zawartością; w jednym jest drobny żwirek, w drugim – szorstka wykładzina, w trzecim – drobne drewniane klocki. Chętne dzieci, po zasłonięciu oczu, stąpają bosy po pojemnikach i za pomocą dotyku odgadują, co się w nich znajduje. Określają, za pomocą jakiego zmysłu mogą rozpoznać różnice podłoża.

• *Ciepło, zimno.*

Nauczyciel ustawia na stole kilka pojemników z ciepłą wodą oraz z lodem. Zasłania chętnym dzieciom oczy i prosi, aby za pomocą dotyku poznały, w których pojemnikach znajduje się woda, a w których – lód. Dzieci mówią, kiedy czują ciepło, a kiedy zimno oraz określają, za pomocą jakiego zmysłu mogą odczuwać ciepło i zimno.

• *Jaki to smak?*

Nauczyciel przygotowuje w obecności dzieci *tajemnicze mikstury*. Ma trzy kubeczki z wodą. Do jednego kubeczka wsypuje cukier, do drugiego – sól, a do trzeciego dodaje sok z cytryny (kubeczki oznacza pod spodem pierwszymi literami nazw zmieszanych produktów z wodą: c – cukier, s – sól, sc – sok cytrynowy). Dzieci przed zabawą określają, jaki smak będzie miała mikstura w każdym kubeczku. Nauczyciel szybko przestawia kubeczki, aby dzieci nie wiedziały, w którym co się znajduje. Prosi chętne dzieci, aby rozpoznały smaki, podając im odrobinę płynu na łyżeczce. Dzieci rozpoznają smak, następnie sprawdzają, czy miały rację – podnoszą kubeczek i patrzą, jakie litery się tam znajdują (nauczyciel odczytuje litery). Określają, za pomocą jakiego zmysłu rozpoznały zawartość kubeczków.

• *Co schowałam?* – ćwiczenie spostrzegawczości wzrokowej.

Nauczyciel ustawia przed dziećmi kilka przedmiotów potrzebnych do utrzymania higieny. Na kłaśnięcie dzieci szybko się odwracają, a w tym czasie nauczyciel chowa za siebie wybrany przedmiot. Zadaniem dzieci jest odgadnięcie, jaki przedmiot został schowany (przy powtórzeniach zabawy nauczyciel zwiększa liczbę chowanych przedmiotów) i określenie, za pomocą jakiego zmysłu odgadły, co zostało schowane.

• *Co tak pachnie?*

Nauczyciel kropi waciki: perfumami, zmywaczem do paznokci, octem (wcześniej daje dzieciom te płyny do powąchania). Dzieci, wachając waciki, odgadują, czym zostały pokropione. Określają, za pomocą jakiego zmysłu mogły to rozpoznać.

• *Co to za odgłosy?*

Nauczyciel odtwarza nagrania wybranych zjawisk przyrodniczych, a dzieci odgadują, co to za odgłosy, np.: szum drzew, śpiew ptaków, brzęczenie pszczoł, kumkanie żab, odgłosy burzy. Określają, za pomocą jakiego zmysłu mogły rozpoznać poszczególne odgłosy.

3. Ćwiczenia w książce, s. 10–11.

Powtarzanie rymowanki za nauczycielem. Czytanie całościowe nazw narządów zmysłów.

Określanie, z jakimi zapachami kojarzą się przedmioty, rośliny przedstawione na obrazkach, i czy dzieci właściwie otoczyły pomarańczową ramką przedmioty, rośliny, które pachną. Wskazywanie prawej dłoni i lewej dłoni. Określanie smaku potraw, warzyw, owoców, które są na zdjęciach. Wykonywanie poleceń umieszczonych pod zdjęciami.

Zabawa ruchowa z elementem korekcyjnym – *Prostują plecy.*

Dzieci poruszają się w dowolny sposób przy muzyce tanecznej, starając się ruchem wyrazić jej nastrój. Podczas przerwy w muzyce siadają na dywanie w siadzie skrzyżnym, z rękami położonymi na kolanach i prostymi plecami (nauczyciel zwraca uwagę na wyrabianie u dzieci nawyku zachowania prawidłowej postawy).

Zabawy dydaktyczne *Jak dbamy o nasze zmysły.*

- *Tak czy nie?* – nauczyciel zadaje pytania, a dzieci – jeśli uznają, że należy tak postępować –

podnoszą do góry kólecčko z uśmiechniętą buzią, a jeśli nie należy tak postępować – kólecčko ze smutną buzią; zawsze uzasadniając swój wybór. Np.

- Czy powinniśmy zakładać okulary przeciwsłoneczne, kiedy słońce świeci nam w oczy?
- Czy można słuchać bardzo głośnej muzyki?
- Czy można jeść i pić bardzo gorące potrawy?
- Czy można wkładać do nosa drobne przedmioty?
- Czy powinniśmy oglądać książki, gdy stół jest dobrze oświetlony?
- Czy możemy głośno krzyknąć koleżdze do ucha?
- Czy powinniśmy brudnymi rękami przecierać oczy?
- *Z jaką częścią ciała się kojarzy?*
Nauczyciel podaje nazwy zmysłów, a dzieci mówią i pokazują, z jaką częścią ciała one im się kojarzą. Np. węch – nos; wzrok – oczy; słuch – uszy; dotyk – ręka; smak – język.
- *Nasze doznania* – dzieci podają przykłady tego, co można zobaczyć, czego dotknąć, co powąchać, usłyszeć, czego spróbować.
- *Dopasuj obrazki.*
Nauczyciel układa przed dziećmi obrazki przedstawiające: *buteleczkę perfum, kwiatek, gwiazdki śniegowe, ptaka, cukierek* oraz kartoniki z obrazkami: *nosa, ust, uszu, ręki, języka*. Następnie zadaje pytania, a dzieci układają pasujące kartoniki pod odpowiednimi obrazkami.
 - Który zmysł *mówi* nam, że kwiaty są kolorowe?
 - Który zmysł *mówi* nam o tym, że śpiewa ptaszek?
 - Dzięki któremu zmysłowi wiemy, że perfumy ładnie pachną?
 - Który zmysł *podpowie* nam, że śnieg jest zimny?
 - To, że cukierki są słodkie, wiemy dzięki zmysłowi...
- *Kto leczy narządy zmysłów?*
Dzieci mówią, do jakiego lekarza się udadzą, kiedy będą miały kłopoty: ze wzrokiem – do okulisty; słuchem, smakiem – do laryngologa. Wypowiedzi dzieci na temat: *Dlaczego należy dbać o narządy zmysłów.*

III

 Zabawa ruchowo-naśladowcza w parach – *Lustro*.

Dzieci naśladują ruchy i gesty partnera według rymowanki mówionej przez nauczyciela.

Jestem twoim lustrem i robię to, co chcę.

Ja teraz sobie tańczę i ty też.

Ale kiedy tańczyć skończę, uważnie na mnie patrz.

Lustro, lustro powie ci, co czynić teraz masz.

1. Zabawy lusterkami w ogrodzie przedszkolnym – szukanie przedmiotów ukrytych w ogrodzie; obserwowanie odbicia nieba, koron drzew.

Dzień 6. Dbamy o porządek w naszej sali

Cele ogólne:

- zachęcanie do dbania o porządek wokół siebie; rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne


Dziecko:

- porządkuje zabawki; wykonuje wyklejankę.


Środki dydaktyczne: opowiadanie I. R. Salach *Kto posprząta?*, sylwety postaci do opowiadania, szarfy w czterech kolorach, zagadki o zabawkach, tamburyn, zabawki z sali w różnych rozmiarach, opaski na oczy, rysunki zabawek, klej, papier kolorowy, słomki po napojach, drewniane klocki, kubeczki po jogurcie, karty pracy, cz. 1, s. 7, *Przygotowanie...*, s. 2.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca orientację przestrzenną – *Szukamy misia*.
Jedno dziecko odchodzi na bok, a pozostałe dzieci z nauczycielem chowają w sali misia. Zadaniami dziecka, które stało z boku, jest jego odszukanie i określenie, gdzie on się znajdował, z zastosowaniem przyimków: *na, pod, obok, między, za*.
 2. Karta pracy, cz. 1, s. 7.
Oglądanie obrazka przedstawiającego salę przedszkolną. Określanie położenia przedmiotów na obrazku względem siebie z wykorzystaniem słów: *na, nad, pod, obok, między, za, w*.
 3. Zabawy imionami.
 - *Śpiewanie imion*.
Dzieci wraz z nauczycielem stają w kole. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, śpiewając swoje imię. Potem kolejno dzieci śpiewają swoje imiona na dowolne melodie.
 - *Rytmiczne wystukiwanie i wypowiedzianie imion*.
Dzieci wybierają sobie po dwa drewniane klocki. Chodzą po sali i wystukują rytm podany przez nauczyciela.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr II.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolory do pary*.
Dzieci otrzymują szarfy w czterech kolorach; poruszają się w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze tworzą pary zgodnie z kolorami swoich szarf.
 - Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Wycieramy kurz*.
Dzieci w siadzie podpartym, stopniowo prostują się aż do wspięcia na palce – naśladują rękami wycieranie kurzu z coraz wyższych półek.
 - Zabawa ruchowa z elementem czworakowania *Szukamy zguby*.
Dzieci poruszają się po sali w różnych kierunkach na czworakach, szukając *zabawki, która im zginęła*. Na uderzenie w bębenek prostują się, podnoszą ręce do góry, *pokazują znalezione zabawkę*.
 - Ćwiczenie tułowia – *Przejdźcie przez szarfę*.
Dzieci starają się jak najszybciej przejść przez otrzymaną od nauczyciela szarfę – zakładają ją, zaczynając od nóg, a potem – od głowy.
 - Zabawa z elementem biegu *Omijamy przeszkody*.
Dzieci biegają po sali, omijając rozłożone szarfy. Dziecko, które poruszy szarfę, odchodzi na chwilę na bok.
 - Zabawa z elementem równowagi – *Zawijujemy buty*.
Przed wyjściem na spacer dzieci muszą zawiązać buty; nie mają gdzie usiąść, więc kolejno podnoszą nogi i – wytrzymując w takiej pozycji – naśladują czynność zawiązywania sznurówek.
 - Zabawa uspokajająca *Marsz za przewodnikiem*.
Dzieci maszerują gęsiego za wybraną osobą; na uderzenie w bębenek prowadzący idzie na koniec, a prowadzi kolejne dziecko.

II

-  Słuchanie opowiadania I. R. Salach *Kto posprząta?*
1. Rozwiązywanie zagadek o wybranych zabawkach; wskazywanie ich w sali; wyjaśnianie, w jaki sposób należy się nimi bawić.

<i>Z czego dzieci budują domy, mosty, wieże i nie psują zabawki, choć się ją rozbierze?</i>	<i>Może być mała albo duża, czasami szklane oczka zmruża. Zawsze jest miła, uśmiechnięta, dlatego lubią ją dziewczęta.</i>	<i>Śmiesznie skacze w górę, gdy pociągniesz go za sznurek.</i> (pajac)
(klocki)	(lalka)	

*Maszę, światła
ma na przodzie.
Chociaż ma biegi,
nie biega – lecz jedzie.
(samochód)*

*Rzucasz nią, kopiesz,
siadasz na niej,
a ona w głowie
ma wcięż skakanie.
(piłka)*

2. Słuchanie opowiadania (z wykorzystaniem sylwet postaci).

Pani Hania rozdała dzieciom zabawki i zaprosiła je do wspólnej zabawy. Dziewczynki wybrały lalki. Chłopcy wzięli auta. Krysia i Jurek wzięli kolorowe kredki i zabrali się z ochotą do rysowania. Marta i Kubuś rozpoczęły budowę wieży z klocków. Kasia usypiała lalkę, śpiewając jej piosenkę, gdy podeszła do niej Ola.

– Co robisz? – zapytała.

– Bawię się lalką, jestem jej mamą – odpowiedziała Kasia. – Musisz być cichutko, bo ona chce spać.

– Zostaw lalkę, zbudujemy duży dom z klocków – zaproponowała Ola.

– Z tych nowych? – zapytała Kasia.

– Z nowych – potwierdziła Ola.

– Doskonale, bierzmy się do pracy. Może zbudujemy zamek? – rozochociła się Kasia. Rzuciła laleczkę w kąt i poszła z Olą. Stały przy Marcie i Kubusiu.

– Co budujecie? – zapytała Ola.

– Ogromną wieżę – uśmiechnęła się Marta.

– Może zbudujemy do niej zamek? – zapytała Kasia.

– Dobry pomysł – uradował się Kubuś.

– Ale weźmy nowe klocki, one są lepsze – zaproponowała Ola.

Dzieci porzuciły miejsce zabawy. Wyjęły z pudełka nowe klocki. W pewnej chwili podszedł do nich Marcin.

– Co budujecie? – zapytał.

– Zamek dla lalek – odpowiedzieli zgodnym chórem.

– Eee... zobaczcie, jakie mam samochody. Zbudujemy dla nich garaże, to będziemy mogli urządzić wyścigi – powiedział Marcin.

– Dobrze – powiedziała Ola – ale te klocki się nie nadają. Garaże najlepiej buduje się z drewnianych.

– Więc weźmy drewniane! – krzyknął Marcin i ruszył w stronę półki z klockami. Gromadka dzieci pospieszyła za nim, pozostawiając nieporządek w miejscu zabawy. Pani Hania opowiadała bajkę Ali i Jackowi. Nie przerywając, spojrzała z niepokojem na rozrzucone zabawki. Widok był przykry. Wieża z klocków rozsypała się, kilka kredek leżało pod stołem, lala – w kącie, a samochody wjechały pod regał. Wstała i smutnym głosem zapytała:

– I kto to wszystko posprząta?

Dzieci zawstydzili się ogromnie. Dopiero teraz zauważyły, jak bardzo rozrzuciły zabawki. Marta szepnęła coś Kubusiowi, Oli i Marcinowi do ucha. Gromadka zabrała się do pracy: klocki złożono w pojemnikach, samochody zostały ustawione na półce, lalka wróciła na tapczan, a kredki – do pudełka. Pani Hania skończyła opowiadać bajkę, wstała, rozejrzała się po sali i zapytała zdziwiona:

– Czyżby były u nas krasnoludki?

– Nie! – zawołały radośnie dzieci, widząc uśmiech pani. – To my!

– Obiecujemy, że zawsze będziemy sprzątać zabawki – powiedział Kubuś.

– Tak, będziemy porządni – dodały dziewczynki.

Na twarzy pani pojawił się ciepły uśmiech, który dzieci tak bardzo lubią i który jest dla nich zawsze nagrodą.

3. Rozmowa na temat opowiadania.
 - Jakimi zabawkami bawiły się dzieci?
 - Co robiły po przerwaniu zabawy?
 - W jaki sposób się do siebie odnosiły?
 - Wyjaśnienie przez dzieci, dlaczego należy dbać o porządek w sali.
 - Określenie, na czym polega zgodna zabawa; podawanie przykładów zachowań niewłaściwych.
 - Nazywanie zabawek zgromadzonych przed dziećmi; określanie, z jakiego kącika pochodzą; odkładanie ich na właściwe miejsca.


4. Ćwiczenia słuchowe *Co to za zabawka?*

Dzieci rozpoznają i nazywają zabawki (np.: bączek, nakręcany samochód, lalka płacząca, odbijana piłka, układane klocki) na podstawie usłyszanych odgłosów.

Zabawa ruchowo-rytmiczna *Przedzszkolak dobrze wie.*

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze rytmiczują tekst: *Każdy przedzszkolak dobrze wie, że zabawki sprząta się* – wykonują proste ruchy zaproponowane przez nauczyciela.

Kolorowe zabawki – wyklejanka z kolorowego papieru.

1. Wypowiedzi dzieci na temat różnic i podobieństw w wyglądzie zabawek – nowych i zniszczonych; uświadomienie przyczyny i skutku: niewłaściwa zabawa – zepsucie zabawki.
 2. Zagadki pantomimiczne *Czym się bawię?*
Dzieci próbują odgadywać nazwy zabawek na podstawie wykonywanych przez nauczyciela, a potem chętne dziecko, ruchów, np.: usypianie lalki, wprawianie w ruch samochodu, odbijanie piłki, budowanie z klocków.
 3. Ćwiczenie zmysłu dotyku – *Jakiej zabawki dotykam?*
Dzieci rozpoznają zabawki za pomocą dotyku, mając zasłonięte oczy.
 4. Wykonywanie pracy plastycznej.
 - Wyklejanie małymi kawałkami kolorowego papieru rysunku zabawki, przygotowanego przez nauczyciela (dziewczynki – lalka lub miś; chłopcy – samolot lub samochód).
 - Pokaz wykonania pracy przez nauczyciela; samodzielne działania dzieci.
 - Porządkowanie stolików; oglądanie powstałych prac. Zorganizowanie wystawy w kąciku dla rodziców.
-  Opisywanie urządzeń służących do zabaw na placu przedszkolnym; przypomnienie zasad bezpiecznego korzystania z nich; zachęcanie do zabaw w małych zespołach oraz opieki nad dziećmi młodszymi i nowo przybyłymi.

III

1. Wprowadzenie pojęcia *sylaba*.

Nauczyciel pokazuje dzieciom obrazki. Wypowiada ich nazwy, a potem dzieli je na sylaby, łącząc tę czynność z klaskaniem. Wyjaśnia dzieciom, że te cząstki, z których składa się podzielona nazwa, to sylaby.

- Kończenie nazw obrazków, których pierwszą sylabę powiedział nauczyciel.

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 2.

Nazwanie rysunków. Podzielenie ich nazw na sylaby. Narysowanie pod rysunkami tyłu kresek, z ilu sylab składają się ich nazwy.

3. Ćwiczenia oddechowe *Wrzucamy papierki do kosza*.

Dzieci przenoszą kawałeczki papierków do plastikowych kubeczków po jogurtach za pomocą słomek do napojów.

Dzień 7. Wesóło się bawimy

Cele ogólne:

- zachęcanie do zgodnego współdziałania; umuzykalnianie dzieci.

Cele operacyjne


Dziecko:

- zgodnie współdziała z innymi; wyraża muzykę ruchem.




Środki dydaktyczne: piosenka *Jestem przedszkolakiem*, piłka, sznurki dla każdego dziecka, kartki przypięte do tekturek, grube mazaki, opaska na oczy, bębenek, nagranie spokojnej muzyki, przedmioty wydające dźwięki, szarfy w 4 kolorach, tamburyn, drewniane przedmioty, *Przygotowanie...*, s. 33.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 33.
Dokończenie rysunku. Rysowanie linii pionowych.
 2. Ćwiczenia w rozpoznawaniu dźwięków dochodzących z otoczenia.
Dzieci siedzą cichutko przed nauczycielem i wsłuchują się w odgłosy dochodzące zza okna, zza drzwi. Potem słuchają odgłosów, jakie wydają przedmioty poruszane przez nauczyciela, np. szuranie butami o podłogę, otwieranie i zamykanie drzwi, ugniatanie gazety, poruszanie kluczami, upuszczenie klocków na stolik itp. Następnie odwracają się tyłem i odgadują po odgłosach, jakimi przedmiotami porusza nauczyciel.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr II (*przewodnik*, s. 35).

II

-  Zabawy dydaktyczne *Bawię się z kolegami*.
1. Zabawa *Dzielimy na sylaby*.
Dzieci stają w kole. Dziecko stojące w środku rzuca piłkę do wybranej osoby, podając dowolne słowo, które musi ona podzielić na sylaby.
 2. Zabawa *Co kto lubi?*
Nauczyciel lub wybrane dziecko wypowiada zdania, a dzieci, które uznają, że jest w nich mowa o nich, zamieniają się miejscami, np.: *Zamieniają się miejscami dzieci, które lubią budować z klocków, grać w piłkę, jeść lody, jeździć na rowerze, długo spać* itp.
 3. Zabawa *O kim mówię?*
Chętne dzieci omawiają wygląd wybranego kolegi lub wybranej koleżanki, a grupa odgaduje, o kim mówią.
 4. Zabawa *Posłuszne sznurki*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko układa ze sznurka na dywanie proste kompozycje, a partner je odtwarza. Potem wiąże na sznurku supełki, a partner je rozwiązuje.
 5. Zabawa *Wędrujący obrazek*.
Dzieci siedzą w kole z kartkami przypiętymi do tekturek (podpisanymi ich imionami); rysują na nich mazakami prosty kształt, a następnie podają je do sąsiada z prawej strony, który dorysowuje dowolny element do obrazka. Na sygnał podają go dalej. Potem dzieci oglądają powstałe obrazki – kiedy *obiegną* one koło i wrócą do swoich właścicieli.
-  Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Uważaj na hasło*.
Dzieci maszerują w rozsypcie po sali, wykonując określone czynności na podane przez nauczyciela hasła: *Stop!* – zatrzymanie bez ruchu; *Hop!* – wyskok w górę; *Bęc!* – przykucnięcie; *Pary!* – utworzenie par.
-  Zabawy przy piosence *Jestem przedszkolakiem*.

1. Zabawa rytmiczna *Rytmiczne imiona*.

Rytmiczne wymawianie przez dzieci swoich imion z dodaniem prostego ruchu (klaskania, tupania, podskoków, uderzeń o uda, ramiona itp.).

2. Ćwiczenia słuchowe *Kto cię woła?*

Dzieci poruszają się cwałem bocznym po kole wiązonym; w środku stoi wybrana osoba z zasłoniętymi oczami. Na sygnał koło zatrzymuje się i wskazane przez nauczyciela dziecko mówi, np.: *Marku, kto cię woła?* Jeżeli zostanie rozpoznane przez kolegę, zamieniają się miejscami i zabawa toczy się dalej.

3. Słuchanie piosenki *Jestem przedszkolakiem*. (Utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord – Śpiewające Brzdące).

Kap - cie, ręcz - nik, wo - rek mam, u - myć ręcz - ki mo - gę sam.

Mi - sie, kloc - ki, lal - ki są, być w po - rząd - ku zaw - sze chcą.

I. *Kapcie, ręcznik, worek mam,
umyć rączki mogę sam.
Misie, klocki, lalki są,
być w porządku zawsze chcą.*

*Misie, klocki, lalki są,
być w porządku zawsze chcą.*

II. *Już malować, tańczyć chcę,
jak się bawić, dobrze wiem.
Bo przedszkolak to jest zuch,
wie gdzie noga, a gdzie – brzuch.
Bo przedszkolak to jest zuch,
wie gdzie noga, a gdzie – brzuch.*

Dzieci:

chodzą w kole wiązonym,
naśladują mycie rąk,
rytmicznie klaszczą,
wykonują obrót wokół własnej osi, ręce trzymają
na biodrach,
jak wyżej,

naśladują malowanie; wykonują podskoki w parach,
rytmicznie klaszczą w dłonie – swoje i partnera,
wskazują na nogę, a następnie na brzuch,
jak wyżej.

4. Rozmowa na temat piosenki.


- Określenie jej tempa, nastroju.
- Zwrócenie uwagi na powtarzające się fragmenty.
- Omówienie treści.
- Powtarzanie za nauczycielem fragmentów melodii piosenki na sylabach: *la, la, ma, ma, ta, ta*.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Polecenia*.

Dzieci poruszają się po sali przy melodii piosenki. Podczas przerwy w grze nauczyciel wymienia czynności, o których była mowa w piosence, a dzieci je naśladują, np. *myjemy ręce, układamy zabawki, malujemy obrazek, tańczymy z partnerem, pokazujemy nogę, pokazujemy brzuch*.

5. Ćwiczenia w rozpoznawaniu zmian dynamiki – *Drewniana orkiestra*.

Dzieci bawią się przy melodii nowej piosenki. Gdy usłyszą rytm wybrany z piosenki i wystukiwany przez nauczyciela na bębnie, starają się wystukać go, uderzając dłońmi w drewniane przedmioty (np.: stoliki, krzeselka, regały, szafki). Wykonują to tak samo jak nauczyciel, początkowo głośno lub cicho, a następnie stopniując natężenie, np. głośno, średnio głośno, cicho, coraz ciszej...

 Spacer w pobliżu przedszkola, obserwowanie zmian w jego otoczeniu; dzielenie się swoimi spostrzeżeniami.

III

1. Dzielenie na sylaby nazw zabawek wskazanych przez nauczyciela.

 Zabawa ruchowa *Polecenia* (przewodnik, s. 39).

2. Zabawa rozwijająca szybką reakcję – *Grający dywan*.

Dzieci spacerują przy muzyce po ograniczonej powierzchni – *dywanie*, który powstał po ułożeniu przez nauczyciela na podłodze sznurka lub szarf. Kiedy muzyka milknie, jak najszybciej wszystkie muszą opuścić *dywan*. Kto na nim pozostanie, odpada z gry.

Dzień 8. Wspomnienia z wakacji

Cele ogólne:

– prawidłowe rozpoznawanie i nazywanie części ciała; rozwijanie mowy.

Cele operacyjne

Dziecko:

– prawidłowo nazywa poszczególne elementy ciała; wypowiada się na temat wakacji.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Jałowiec *Powrót z wakacji*, opowieść ruchowa *W ogrodzie przedszkolnym*, obrazki znanych dzieciom przedmiotów, kartki do ich zakrywania (z powycinanymi kształtami), rymowanki: *Części ciała*, *Lustro*, zdjęcia z różnych stron Polski, obrazki przedstawiające przedmioty związane z wakacyjnym wypoczynkiem, nagranie spokojnej muzyki, małe piłki, bębnek, tamburyn, szarfy w 4 kolorach, klocki, karty pracy, cz. 1, s. 8, 9, 10, 11.

Przebieg dnia

I

 Opowieść ruchowa *W ogrodzie przedszkolnym*.

Dzieci wykonują czynności, o których opowiada nauczyciel.


Był piękny wrześnieowy dzień. Dzieci pomaszzerowały gromadką do ogrodu przedszkolnego, gdzie rozpoczęła się wesola zabawa. Najpierw trochę poskakały między drzewami, a później bawiły się piłkami. Odbijały je, podrzucały nad głowami, rzucały do kolegów, toczyły z ręki do ręki w przysiadzie. Kiedy się zmęczyły, naśladowały ptaki, które fruwały nad ich głowami. Zupełnie nie zauważyły, że pojawiły się ciemne chmury i zaczął padać deszcz. Dzieci szybkoitko pobiegły do altanki, aby się schronić. Po chwili jednak wyjrzało słońce. Uszczęśliwione dzieci wybiegły z altanki i wesolo biegały, co pewien czas przeskakując niewielkie kałuże. Nadszedł czas powrotu, podały więc sobie ręce i wróciły do przedszkola.

1. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Ukryte przedmioty*.

Nauczyciel układa kolejno przed dziećmi obrazki znanych im przedmiotów zakrytych kartkami z powycinanymi różnymi kształtami (np. figurami geometrycznymi, paskami), którymi przesuwają po obrazku. Zadaniem dzieci jest odgadnięcie, jaki przedmiot znajduje się pod nimi. Dzieci, które odgadną jako pierwsze, otrzymują punkty. Wygrywa to dziecko, które zdobędzie ich najwięcej.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr II (przewodnik, s. 35).

II

 Zabawy i ćwiczenia wyrabiające orientację w schemacie ciała drugiej osoby – *Nasze ciała są podobne*.

1. Rymowanka *Części ciała*.

Wskazywanie przez dzieci części ciała wymienionych przez nauczyciela w rymowance. Następnie nauczyciel wymienia poszczególne części ciała, wskazując inne, a dzieci pokazują prawidłowo.

*To jest moja głowa,
z boku uszka dwa.
To jest moja twarz,
co policzki ma.
Tutaj czoło, oczy, nos,
usta, które śmiać się chcą.
Dwoje ramion, ręce dwie,*

*dłonie, co ruszają się.
Teraz brzuszek pogłaskamy
i biodrami poruszamy.
Dalej uda i kolana
oraz małych kostek para.
Moje stopy też są dwie,
dzięki nim poruszam się.*

2. Zabawa *Witamy się różnymi częściami ciała*.

Dzieci dobierają się w pary i poruszają przy muzyce. Podczas przerwy w grze witają się z innymi osobami częściami ciała zaproponowanymi przez nauczyciela. Witając się, powtarzają: *Witają się nasze ręce, witają się nasze kolana... nasze stopy* itp.

3. Zabawa *Porusz się*.

Dzieci siedzą w kole. Dziecko znajdujące się w środku koła spaceruje, a kiedy zatrzyma się przed wybraną osobą, mówi, jaką częścią ciała ma ona poruszyć. Jeśli zadanie zostanie wykonane prawidłowo, dzieci zamieniają się miejscami i zabawa toczy się dalej.

4. Ćwiczenia relaksacyjne *Masujące piłeczki*.

Dzieci masują małymi piłeczkami części ciała partnera wymienione przez nauczyciela. Potem następuje zmiana.

5. Zabawa *Lustro*.

Ustawienie w parach. Jedno dziecko z pary powtarza za nauczycielem wierszyk i wykonuje ruchy.

*Jestem twoim lustrem i robię to, co chcę,
ja teraz tańczyć mogę,
a ty nie,
ale kiedy tańczyć skończę,
uważnie na mnie patrz.
Lustro, lustro, powiem ci,
co czynić teraz masz.*

Kłania się, podskakuje wokół własnej osi, wykonuje palcem wskazującym przed sobą gest przeczenia, wskazuje dłonią na siebie,

dziecko-*lustro* pokazuje różne ruchy, a dziecko stojące przed nim naśladuje je, potem następuje zmiana ról.

6. Zabawa *Jaki jesteś?* – porównywanie wyglądu: swojego i drugiej osoby.

Dzieci poruszają się w różnych kierunkach. Jedno z nich stoi z boku i w pewnym momencie uderza w tamburyn – jest to sygnał dla pozostałych dzieci, że muszą usiąść. Wtedy podchodzi ono do wybranego dziecka i porównuje w kilku zdaniach swój wygląd z wyglądem wybranej osoby, mówiąc, np.: *Ja mam krótkie włosy, a ty długie. Ja mam niebieskie oczy, a ty brązowe. Ja mam granatowe spodnie, a ty zielone.* Dzieci zamieniają się miejscami i zabawa toczy się dalej. Dwukrotne uderzenie w tamburyn jest sygnałem do ponownego ruchu.

 Zabawa ruchowa *Zdrowe ciało*.

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze dobierają się parami – podają sobie ręce, które naprzemiennie przeciągają, rytmicznie wypowiadając zdanie: *Aby zdrowe ciało mieć, trzeba tylko chcieć.*

 Słuchanie wiersza J. Jałowiec *Powrót z wakacji*.


1. Oglądanie zdjęć przedstawiających różne miejsca: morze, góry, las, wieś, miasto. Określanie, gdzie dzieci spędziły wakacje i co mogły tam robić.
2. Słuchanie wiersza.


*Jedzie pociąg, jedzie od stacji do stacji.
W pociągu podróży i wspomnienia z wakacji.
Adam wiezie góry, które pożegnał wczoraj.
Ola garść muszelek znad leśnego jeziora.*

*Inka – fale biegnące uparcie do brzegu.
Edek – boje czerwone, uwiązane w szeregu.
Ula wiezie babki z wilgotnego piasku.
(Babki też narysuj na swoim obrazku).
Z każdego wagonu słońce pozdrawia nas ręką.
Za pociągiem pędzi wakacyjna piosenka.*

3. Rozmowa na temat wiersza.
 - Skąd wracały dzieci?
 - Jakim środkiem lokomocji podróżowały?
 - Jakie pamiątki z wakacji wiozły?
 - Wypowiedzi dzieci na temat miejsc, w których spędziły wakacje – dzielenie się własnymi przeżyciami.
4. Karta pracy, cz. 1, s. 8.


Oglądanie obrazka. Określanie, czym dzieci wracały z wakacji. Rysowanie po śladach torów (linii pionowych).
5. Oglądanie pamiątek z wakacji, przywiezionych przez dzieci.

Układanie pamiątek pod zdjęciem miejsca, z którego mogą pochodzić.
-  Zabawa ruchowa *Wakacyjne wspomnienia*.

Dzieci losują kartoniki, na których są narysowane przedmioty, rośliny związane z wakacyjnym wypoczynkiem, np. *wiaderko i łopatka, koszyk z jagodami, piłka, koło do pływania, rower, grzyby, ciupaga, babki z piasku, plecak...* Poruszają się w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze ustawiają się pod obrazkami miejsc, z którymi kojarzą im się przedstawione na kartonikach przedmioty, rośliny.
-  Zabawy ruchowe w ogrodzie przedszkolnym według pomysłu nauczyciela – zachęcanie do ruchu na powietrzu.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 9.

Syntezywanie słów podzielonych na sylaby. Wskazywanie odpowiednich rysunków. Kolorowanie wybranych rysunków.
-  Zabawa ruchowa *Lustro (przewodnik, s. 41)*.
2. Ćwiczenia rytmiczne *Zagraj tak jak ja*.

Nauczyciel wystukuje na bębnie proste rytmy, a dzieci starają się je powtórzyć, uderzając klockiem o klocki.
3. Karty pracy, cz. 1, s. 10–11.

Rozwiązywanie zagadek graficznych – *Gdzie dzieci były na wakacjach?*

Dzień 9. Każdy z nas jest inny

Cele ogólne:

- zwrócenie uwagi na to, że każdy z nas jest inny; akceptowanie tej inności; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- akceptuje inność koleżanek i kolegów, bawi się z nimi; sprawnie wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Środki dydaktyczne: opowiadanie G. Kasdepke *Marchewkowy tort*, ilustracje do opowiadania, piosenka *Mam chusteczkę*, rysunek przedstawiający elementy pacynki, nożyczki, klej, kolorowa chustka, krzeselka, tamburyn, bębenek, szarfy w 4 kolorach, duża kartka, nagrania odgłosów z wybranych środowisk, *Wýprawka plastyczna*, karta pracy, cz. 1, s. 12, *Przygotowanie...*, s. 70, *Nauka...*, s. 67.

Przebieg dnia

I

1. Zagadki słuchowe *Co słyszysz?*

Rozpoznawanie nagranych odgłosów charakterystycznych dla wybranych środowisk, np. szumu morza, śpiewu ptaków, szelestu liści drzew, gwaru ulicy.

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 70.

Uzupełnienie rysunku tak, aby sylweta postaci miała wszystkie części ciała i przypominała dziecko. Wskazywanie części ciała na rysunku i ich nazywanie.

3. *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 67.


Obejrzenie wszystkich rysunków. Wskazanie w każdej parze wyższego dziecka (jeżeli takie jest). Pokolorowanie rysunków wyższych dzieci.

4. Zabawa *Jak wyglądam*.

Chętne dzieci próbują opowiedzieć o swoim wyglądzie (podają kolor oczu, włosów, długość włosów...). Nauczyciel wyjaśnia, że osoby o jasnych włosach to blondyni, o czarnych – bruneci, a o pośrednich – nie jasnych i nie czarnych – to szatyni.

5. Zabawa *Kolor włosów*.

Na środku sali są ustawione krzeselka (7–8 sztuk). Dzieci spacerują po sali. Na sygnał – dźwięk tamburynu i hasło *Blondyni (szatyni, bruneci)* – zatrzymują się. Te spośród nich, które są blondynami (szatynami, brunetami), siadają na krzesłach. Oczywiście krzeselka może zabraknąć, więc pozostałe dzieci stają obok nich. Potem dzieci znowu spacerują po sali itd.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr II (*przewodnik*, s. 35).

II

 Słuchanie opowiadania G. Kasdepke *Marchewkowy tort*.

1. Rozmowa na temat *Czy każde dziecko może jeść każdą potrawę?*

2. Słuchanie opowiadania.

Wiecie, co to są kataklizmy?

Tak, tak – trzęsienia ziemi, powódzie, tornada...

Jak również urodzinowe przyjęcia.

Mój synek Kacper zaprosił na swoje urodziny wszystkie dzieci z przedszkola i kilkoro z podwórka. Sądziliśmy, że przynajmniej kilka osób nie przyjdzie, były to jednak próżne nadzieje – co więcej, Robert przyprowadził z sobą kolegę, kolega siostrę, a siostra psa o imieniu Psuj (imię jak najbardziej do pieska pasujące).

Jak zabawa, to zabawa!... Moja rola tym razem ograniczała się do kierowania ruchem – stojąc na środku przedpokoju, w policyjnej czapce na głowie, z gwizdkiem w rękę, czuwałem, by watahy dzieciaków nie tworzyły zatorów w przejściu, nie zderzały się z sobą, nie kłębily na podłodze, nie gryzły Psuja, nie zjadały papierowych talerzyków oraz nie dokuczały Martynce, małej blondyneczce o roześmianych oczach, która – z przyczyn dla mnie nie do końca jasnych – zamiast bawić się z innymi dziećmi, stała za mną i obserwowała imprezę w milczeniu.

– Dlaczego się nie bawisz? – zapytałem w pewnym momencie.

Nim Martynka zdążyła odpowiedzieć, napatoczył się Robert.

– Bo ona jest chora, żadna z nią zabawa!... – wrzasnął. – Nic nie może, nawet tortu zjeść!...

Martynce lzy się zakręciły w oczach.

– To prawda? – zapytałem.

– Tylko to, że nie mogę jeść słodczy... – powiedziała. – Ale bawić się mogę... byleby się nie męczyć...

– Hm... – podrapałem się w głowę. A potem nałożyłem Martynce policyjną czapkę, wręczyłem gwizdek i klasnąłem w dłonie. – Słuchajcie! Zmiana!... Teraz Martynka kieruje ruchem, ja idę do kuchni!...

Zostawiłem speszoną Martynkę pośród dzikich tłumów, a sam przedarłem się do Magdy, która z obłędem w oczach kroila właśnie ciasto.

– Wiesz, że jest tu dziewczynka, która nie może jeść słodczy? – zapytałem.

– Wiem... – wysapała Magda. – Rozmawiałam z jej mamą... Martynka przyniosła nawet specjalny tort...

Postanowiłem odszukać Kacpra. Ku mojemu zaskoczeniu nie musiałem się przepychać pośród rozhukaney ciżby. Martynka dość sprawnie kierowała „pociągami” dzieciaków: a to do łazienki, a to do drugiego pokoju; nikt się z nikim nie kłócił, nie bił, nikt nie leżał na podłodze – po prostu raj.

Kacper był na balkonie.

– Chodź, musimy pogadać... – powiedziałem.

Pół godziny później Magda, pośród wycia, pisków i wrzasków, wniosła do pokoju dwa torty: czekoladowy i marchewkowy. Kacper zdmuchnął świece, a potem...

– Co to jest? – zapytał Robert, nachylając się nad tortem Martynki.

– Pychota... – odpowiedziała Martynka. – Ktoś chce?...

Robert wykrzywił się paskudnie, widać było, że ma ochotę na jakiś złośliwy żarcik. Wtedy Kacper stanął na wysokości zadania.

– A ja poproszę... – podszedł do Martynki.

Szczęśliwa Martynka ukroiła kawalek marchewkowego tortu i podsunęła mu na talerzyk.

Wszyscy zamarli.

Mój dzielny synek dzióbnął łyżeczką kawalek tortu, podniósł ją ostrożnie do ust i...

– To jest naprawdę pycha! – wybelkotał zaskoczony.

Dzieciaki spojrzały po sobie.

– Ja też chcę! – wrzasnął Robert.

– I ja, i ja! – W tej chwili wokół Martynki zakłębiły się dziesiątki lakomych przedszkolaków.

Jadły, mlaskały, przepychały się – w ciągu minuty tort zniknął.

– A ja? – jęknąłem.

– Nie ma – zmartwiła się Martynka. – Ale ja za tydzień mam urodziny, jeśli pan przyjdzie z Kacperkiem... to tam będą różne pyszności...

Kacper aż podskoczył w górę ucieszony. Robert stał obok zacerwieniony.

– A ja będę mógł? – wykrztusił wreszcie.

– Pewnie! – ucieszyła się Martynka. – Wszyscy będą mogli!... Nawet Psuj! – wskazała na psa, który zdążył w międzyczasie pożreć tort czekoladowy.

– No pięknie! – Zazgrzytała zębami Magda.

Tego dnia wszyscy się czegoś nauczyliśmy. Kacper – że należy być tolerancyjnym wobec osób, które trochę inaczej żyją czy wyglądają, Magda, że nie należy zostawiać tortu bez opieki, a ja – że mała dziewczynka o roześmianych oczach z powodzeniem może kierować domowym ruchem.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

– Kogo zaprosił na urodziny Kacper?

– Co robił tata Kacpra?

– Dlaczego Martynka nie bawiła się z dziećmi?

– Kto kierował ruchem zamiast taty Kacpra?

– Jak radziła sobie Martynka?

– Jaki tort przygotowała mama dla Martynki? Dlaczego?

– Kto pierwszy chciał się poczęstować tortem marchewkowym?

– Czy innym dzieciom też smakował marchewkowy tort?

– Czy to spotkanie nauczyło dzieci czegoś? Czego?


Nauczyciel wyjaśnia, że są dzieci uczulone na różne składniki w pożywieniu. Często przez to są słabsze, szybciej się męczą. Ale tak jak inne dzieci lubią się bawić, nie różnią się tym od innych. Jak powinniśmy traktować takie dzieci?

4. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci maszerują w kole, przy słowach: *Ale bawić lubi się* – biorą za ręce osobę idącą przed nimi i obracają się w kołach.

*Każde z nas inne jest,
oczywista rzecz!*

*Każde z nas inne jest –
ale bawić lubi się!*

 Zabawa ze śpiewem *Mam chusteczkę* (muzyka popularna, słowa: autor nieznany).



Mam chu - ste - czkę haf - to - wa - ną, ca - łą ko - lo - ro - wą,
wszyst - kich lu - bię, wszyst - kich ce - nię, więc wy - bio - rę ko - goś.

*Mam chusteczkę haftowaną,
całą kolorową,
wszystkich lubię, wszystkich cenię,
więc wybiorę kogoś.*

*Może ciebie, może jego,
a może tamtego.
Więc podajmy sobie ręce
do tańca skoczego.*

Dzieci tworzą koło, w którego środku spaceruje jedna osoba z chusteczką. Przy śpiewie nauczyciela koło się obraca, na koniec – osoba ze środka wchodzi do koła i koło się obraca. Następną osobę wybiera nauczyciel wyliczanką:

*Każdy z nas
inny jest.*

*Ja i on,
i ty też!*

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 1.

(Ćwiczenia powinny być przeprowadzane 2–3 razy w tygodniu, co 2 tygodnie nowy zestaw).
Pomoce: gazety, kosz, skakanka.

• Zabawa *Zamień gazety*.

Dzieci biegają swobodnie po sali z gazetami trzymanymi w dłoniach. Gdy usłyszą dźwięki tamburynu, wymieniają się gazetami z kolegami. Dzieci, które wykonały zadanie, zatrzymują się, podnoszą do góry gazety trzymane w obu dłoniach i czekają, aż wszyscy dokonają zamiany. Nauczyciel daje sygnał do ponownego biegu.

• Zabawa *Raczkі nieboraczkі*.

Dzieci stają w luźnej gromadce przed nauczycielem. Przyjmują pozycję w leżeniu tyłem z nogami ugiętymi, i umieszczają gazety na brzuchach. *Raczkі nieboraczkі* chodzą powoli po sali, starając się, by gazety nie zsunęły się na podłogę.

• Marsz z gazetą.

Nauczyciel demonstruje ćwiczenia z gazetą. Dzieci maszerują po obwodzie koła i naśladują ruchy nauczyciela.

– Marsz z gazetą przytrzymywaną brodą do klatki piersiowej.

– Marsz z gazetą przytrzymywaną uchem do lewego barku, a następnie – do prawego.

– Marsz z gazetą położoną na otwartej prawej dłoni, a następnie – lewej.

– Podskoki w przód z gazetą trzymaną między kolanami.

• Zabawa *Traf papierową kulą*.

Dzieci ustawiają się w dwóch szeregach naprzeciwko siebie, w siadzie klęcznym, w odległości pięciu kroków. Formują kule z gazet. Dzieci z jednego szeregu oddają swoje kule kolegom z naprzeciwka, odwracają się tyłem i pochylają głowy w dół. Dzieci siedzące przodem starają

się trafić kulami w plecy kolegów. Po oddaniu dwóch rzutów, na sygnał nauczyciela, dzieci wykonują zwrot w tył, zbierają kule i zamieniają się rolami.

- Zabawa *Rzuty do celu*.

Nauczyciel umieszcza na środku sali kosz. Zaznacza odległość skakanką. Dzieci, ustawione w rzędzie, rzucają kolejno papierowymi kulami do kosza.

- 🖨 Zabawy na placu przedszkolnym z użyciem piłek, skakanek.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 12.

Rysowanie pod każdym kolorowym paskiem tyłu kresek, ile jest plam w danym kolorze.

- 🖨 Zabawa ze śpiewem *Mam chusteczkę* (*przewodnik*, s. 45).

2. Ćwiczenia ruchowo-graficzne.

Nauczyciel kreśli w powietrzu różne kształty, dzieci nazywają to, co one przedstawiają. Potem chętne dzieci kreślą kształty w powietrzu, a pozostałe – odgadują.

3. Historyjka obrazkowa *List wiewiórki* (*Wyprawka plastyczna*).

Wycinanie obrazków, układanie ich według kolejności zdarzeń. Opowiadanie historyjki. Podawanie swoich adresów przez dzieci – samodzielnie lub z pomocą nauczyciela.

Dzień 10. Nasze emocje

Cele ogólne:

- zachęcanie do określania i wyrażania swoich emocji; rozwijanie umiejętności malowania postaci ludzkiej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- określa i wyraża swoje emocje; maluje charakterystyczne elementy postaci ludzkiej.

Środki dydaktyczne: piłka, elementy sylwet chłopca i dziewczynki – do ułożenia, farby, pędzle, papier rysunkowy, klocki, szarfy w 4 kolorach, tamburyn, bębenek, kostka pantomimiczna, paczeczka, nagrania różnych odgłosów, karty pracy, cz. 1, s. 13, 14, 15.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Kolorowy klocek*.

Dzieci stoją lub siedzą na dywanie w dużym kole. W środku stoi wybrana osoba. Dzieci tworzące koło powtarzają rymowaną i podają sobie za plecami klocek tak, aby osoba stojąca w środku nie zauważyła, gdzie on się znajduje. Kiedy rymowanka się skończy, ta osoba musi wskazać dziecko, które według niej jest posiadaczem klocka. Jeśli odpowiedź jest prawidłowa, następuje zamiana miejscami i zabawa toczy się dalej.

Klocek krąży wokół nas.

Za plecami spędza czas.

Krąży tu, krąży tam.

Wiesz, gdzie jest? Pokaż nam.

2. Zabawy ortofoniczne *Wesołe minki*.

- *Twarz jak domek* – nauczyciel proponuje dzieciom wyobrażenie sobie twarzy jako domku z oknami (powieki – *okiennice*, usta – *drzwi*, nos – *klucz*). Każde dziecko naśladuje czynności nauczyciela:

- *zwiedzam mój dom* – pociera palcem czoło, policzki i podbródek,

- *zamykam i otwieram okiennice* – otwiera i zamyka oczy,

- *zamykam i otwieram drzwi* – *drzwi zamknięte* – zamyka usta, trzyma palec na ustach,

- *przekręcam klucz* – delikatnie ściska nos i *przekręca go*,

- *otwieram drzwi* – otwiera usta, trzyma palec z boku.


- *Nasze usta* – dzieci pokazują, jak wyglądają:
 - *wesołe usta* – rozciągają usta do uśmiechu – wargi złączone, a potem – z pokazaniem zębów,
 - *smutne* – robią podkówki z warg,
 - *obrażone* – wydymają wargi,
 - *złe* – zaciskają wargi,
 - *jak wyglądałobyśmy bez warg* – wciągają górną wargę, potem dolną, potem obydwie do wewnątrz.
- *Co to za głosy?* – słuchają nagrania różnych odgłosów i je naśladują, np. kaszel, płacz, reakcja na ból, pukanie, uciszanie.
- *Lubimy się śmiać*: naśladują różne rodzaje śmiechu:
 - *śmiejemy się jak pani* – *ha, ha, ha,*
 - *śmiejemy się jak pan* – *ho, ho, ho,*
 - *śmiejemy się jak dziecko* – *hi, hi, hi,*
 - *śmiejemy się cicho,*
 - *śmiejemy się głośno.*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 13.

Słuchanie pierwszych sylab występujących w nazwach rysunków. Kończenie słów. Wskazywanie odpowiednich rysunków. Kolorowanie ich.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr II (*przewodnik*, s. 35).

II

 *Nasze emocje* – zabawy i ćwiczenia.

1. Ekspresja słowna *Jestem wesoły, gdy...*

Nauczyciel rzuca piłkę do dzieci stojących w kole, wypowiadając fragmenty zdań. Zadaniem dzieci jest ich dokończenie: *Jestem wesoły, gdy... Jestem smutny, gdy... Jestem zły, gdy... Boję się, gdy...*

2. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki (W. Ź.-Ź.).

<p><i>Boję się, gdy jestem sam, cieszę się, gdy rodziców obok mam, złości mnie zepsutych zabawek moc, smuci – gdy zabawa kończy się, bo zbliża się noc.</i></p>	<p>Dzieci: pokazują całym ciałem: że są przestraszone, że się cieszą, że się złością, że się smuć.</p>
---	--

3. Zabawy z wykorzystaniem kostki pantomimicznej (można ją wykonać na bazie starej, dużej kostki, na której ściankach nauczyciel nakleja schematyczne rysunki buzi, przedstawiające różne emocje).

Dzieci siedzą w kole. Chętne dziecko rzuca kostką i stara się całym ciałem przedstawić emocję, którą wskazuje ścianka na kostce. Pozostałe dzieci starają się zgadnąć, co to za emocja i ją nazwać.

4. Karta pracy, cz. 1, s. 14.

Rysowanie w odpowiednich ramkach tego, co złości dzieci, co je smuci, czego się boją, co je cieszy.

 Zabawa ruchowa rozbudzająca zaufanie do partnera – *Ratuj!*

Dzieci dobierają się parami i spacerują po sali w różnych kierunkach, w taki sposób, że jedno idzie przodem, a drugie w niewielkiej odległości za nim. Co pewien czas dziecko idące z przodu woła *Ratuj!* i powoli osuwa się do przysiadu. Zadaniem partnera jest podtrzymanie go, aby nie zdażyło przykucnąć. Po pewnym czasie następuje zmiana ról.

 *Mój ulubiony kolega (moja ulubiona koleżanka)* – malowanie farbami postaci ludzkiej.


1. Układanie z elementów przygotowanych przez nauczyciela sylwet chłopca i dziewczynki; wymiennianie różnic i podobieństw; wskazywanie i nazywanie poszczególnych części ciała.

2. Zabawa *Malujemy w powietrzu*.

Dzieci *obrysowują* palcem postać partnera z pary; zwracają uwagę na charakterystyczne elementy budowy ciała. Potem następuje zmiana.

3. Malowanie postaci ulubionego kolegi lub ulubionej koleżanki.

- Zwrócenie uwagi na rozplanowanie powierzchni kartki i zamalowanie tła.
- Oglądanie powstałych prac.
- Zorganizowanie wystawy w kąciku dla rodziców.

 Zabawy w ogrodzie przedszkolnym; zachęcanie do zgodnych zabaw zespołowych; zwracanie uwagi na prawidłowe relacje z dziećmi ze swojej grupy i z innych grup.

III

1. Ćwiczenia w zauważaniu rytmu i kontynuowaniu go.

Nauczyciel układa przed dziećmi różne układy rytmiczne złożone z klocków, np. klocek, dwa klocki, klocek, dwa klocki; dwa klocki, jeden klocek, dwa klocki; jeden klocek, dwa klocki, jeden klocek; trzy klocki, jeden klocek, trzy klocki, jeden klocek itp. Dzieci próbują odtworzyć i kontynuować zaproponowany rytm za pomocą, np. klaskania, tupania, uderzania o podłogę, stukania pałeczką o blat stołu.

 Zabawa ruchowa rozbudzająca zaufanie do partnera – *Ratuj!* (*przewodnik*, s. 47).

2. Karta pracy, cz. 1, s. 15.

Dzielenie nazw zabawek na sylaby, połączone z klaskaniem.

Tydzień III: Uliczne sygnały

Dzień 1. Wiemy, jak przechodzić przez jezdnię

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy; rozwijanie umiejętności poruszania się w pobliżu jezdni.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat bezpiecznego przechodzenia przez ulicę; wymienia podstawowe zasady ruchu drogowego poznane podczas praktycznej działalności.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Koczanowskiej *Uliczne sygnały*, obrazki przedstawiające: ruch uliczny, przejście dla pieszych, sygnalizację świetlną, różne zachowania dzieci przy ulicy, znaki drogowe, emblematy z sylwetami samochodów w czterech kolorach (w 2 rozmiarach), bębenek, tamburyn, kartonowe szablony samochodów do obrysowania, flamastry, sylwety: uśmiechniętej buzi, smutnej buzi, frotki, kredki, karty pracy, cz. 1, s. 16, 17, książka, s. 12, 13.

Przebieg dnia

I

1. Swobodne rozmowy na temat obrazka przedstawiającego ruch uliczny w mieście – zwrócenie uwagi na pieszych i kierowców, ich zachowanie, wykonywane czynności; oznakowania przejść dla pieszych, przeliczanie samochodów i ludzi poruszających się po chodnikach (teczka przyrodnicza).

2. Karta pracy, cz. 1, s. 16.

Słuchanie wypowiedzi na temat zdjęcia. (Nauczyciel robi przerwy między zdaniem, wyjaśnia dzieciom, że te fragmenty wypowiedzi pomiędzy przerwami to zdania). Liczenie w niej zdań.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr III.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Samochody*.

Dzieci biegają w różnych kierunkach, naśladowując rękami poruszanie kierownicą. Wydają odgłosy poruszającego się samochodu: *brr, brr* lub *brum, brum*. Na sygnał – uderzenie w bębenek – zatrzymują się i trąbią: *pi, pi, pi*. Dwa uderzenia są sygnałem do ponownego ruchu.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Trawa i chmury*.
Na hasło: *Trawa*, dzieci przykucają; na hasło: *Chmury*, stają na palcach, wyciągają ręce w górę i poruszają nimi w prawo i w lewo – naśladowują chmury płynące po niebie.
- Ćwiczenie tułowia – skrety *Śledzimy lot samolotu*.
Dzieci siedzą skrzyżnie. Jedną rękę mają na kolanach, a z drugiej tworzą daszek nad oczami. Wykonują skręt tułowia i głowy uniesionej do góry w jedną, a następnie w drugą stronę – *obserwują lot samolotu*.
- Ćwiczenie równowagi *Rysujemy koła*.
Dzieci, w staniu na jednej nodze, rysują stopą w powietrzu małe koła i duże koła. Ćwiczenie wykonują raz jedną nogą, raz drugą.
- Zabawa uspokajająca *Na prawo, na lewo*.
Dzieci maszerują parami przy akompaniamencie bębena po obwodzie koła; potem wskazana para prowadzi środkiem sali; następnie pary rozłączają się, jedno dziecko idzie w prawą stronę, a drugie – w lewą; ponownie schodzą się na środku sali.

II

 Słuchanie wiersza J. Koczanowskiej *Uliczne sygnały*.

1. Ćwiczenia w książce, s. 13.

Oglądanie zdjęcia, wypowiedzianie się na temat przedstawionej na nim ulicy. Słuchanie nazw znaków drogowych; określanie, gdzie powinno się je umieścić.

2. Słuchanie wiersza.

*W dużym mieście wielki ruch,
samochodów wiele,
jeśli chcesz bezpiecznym być,
mujesz o tym wiedzieć.*

*To czerwone woła: STOP,
stój i czekaj grzecznie,
a zielone prosi – idź,
możesz przejść bezpiecznie.*

*Przez ulicę można przejść
tylko w takim miejscu,
gdzie mrugają światła dwa,
pasy są na przejściu.*

*Zapamiętaj jeszcze to:
gdy po mieście chodzisz,
mujesz pod opieką być
dorosłej osoby!*

3. Omówienie, w jakich miejscach można przejść przez jezdnię w bezpieczny sposób; zwrócenie uwagi na konsekwencje przechodzenia w miejscach niedozwolonych.
4. Dzielenie się swoimi spostrzeżeniami na temat sposobu pokonywania oraz wyglądu drogi, którą odbywają dzieci, aby dotrzeć do przedszkola. Wyjaśnienie, na co należy zwrócić uwagę podczas jazdy samochodem, autobusem, wędrowki piechotą. Opisywanie charakterystycznych znaków drogowych mijanych po drodze – wskazywanie ich na obrazkach.
5. Zabawa *Dobrze czy źle?*
Odkrywanie obrazków przedstawiających różne zachowania dzieci przy ulicy; omawianie ich. Układanie pod sylwetą *uśmiechniętej buzi* obrazków przedstawiających zachowania prawidłowe, a pod sylwetą *smutnej buzi* – zachowania nieprawidłowe. Zwrócenie uwagi na konsekwencje zachowań niewłaściwych.

 Zabawa bieżna *Samochody i garaże*.

Nauczyciel dzieli dzieci na cztery zespoły, oznaczając każdy emblematem z sylwetą samochodu w jednym z czterech kolorów, np.: czerwonym, zielonym, żółtym i niebieskim. Dzieci-samo-

chody poruszają się przy dźwiękach tamburynu, podczas przerwy w grze muszą odszukać garaż oznaczony takim kolorem jak ich emblemat. Garaże znajdują się w różnych miejscach sali i są oznaczone emblematami w większych rozmiarach. Przy powtórzeniach zabawy dzieci zamieniają się kolorami emblematów.

☐ Wycieczka na najbliższe skrzyżowanie; nauka prawidłowego przechodzenia przez jezdnię.

1. Ćwiczenia w książce, s. 12.

Nałożenie przez dzieci na lewe nadgarstki frotek do włosów (dzieci stają za nauczycielem, który pokazuje lewą rękę, wyciągają swoje lewe ręce i nakładają na nie frotki). Dobieranie się parami i naśladowanie ruchów osób przedstawionych na obrazkach, słuchanie poleceń nauczyciela. Określanie, jak należy poruszać się na przejściu dla pieszych z sygnalizacją świetlną.

2. Zapoznanie z celem wycieczki; zwrócenie uwagi na zachowanie zasad bezpieczeństwa podczas poruszania się w pobliżu jezdni.

- Obserwowanie ruchu pieszego i kołowego: zwrócenie uwagi na charakterystyczne znaki drogowe, oznakowanie przejść dla pieszych, zachowanie pieszych i pojazdów podczas zmiany światła.

- Przypomnienie nazw przejścia dla pieszych: *pasy, zebra*.

3. Wyjście na pobliskie skrzyżowanie.

Nauka przechodzenia na drugą stronę ulicy z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa; wykorzystanie zdobytych wiadomości podczas praktycznej działalności.

III

1. Rozmowa kierowana, dotycząca wrażeń z wycieczki na skrzyżowanie, z wykorzystaniem obrazków związanych z tematem.

- Dzielenie się swoimi spostrzeżeniami; podkreślanie znaczenia przestrzegania zasad ruchu drogowego, uświadomienie konsekwencji ich łamania.

- Poszukiwanie odpowiedzi na pytania: *W jaki sposób dba się o bezpieczeństwo wokół przedszkola? Dzięki komu możemy czuć się bezpiecznie? Do kogo możemy zwrócić się o pomoc w razie kłopotu?*

2. Karta pracy, cz. 1, s. 17.

Oglądanie zdjęć. Kolorowanie na odpowiednie kolory światła sygnalizacji świetlnej.

☐ Zabawa bieżna *Samochody i garaże* (przewodnik, s. 49).

3. Ćwiczenia graficzne *Niezwykłe samochody*.

Dzieci obrysowują kartonowe szablony wybranych środków lokomocji; ozdabiają je kredkami i flamastrami według własnych pomysłów. Oglądają i porównują powstałe prace; zwracają uwagę na najciekawsze pomysły.

Dzień 2. Samochody specjalistyczne

Cele ogólne:

– zapoznanie z wybranymi samochodami specjalistycznymi; poznawanie pracy policjanta.

Cele operacyjne

Dziecko:

– wymienia samochody specjalistyczne; wie, na czym polega praca policjanta.

Środki dydaktyczne: paski papieru, bębenek, kartoniki: z numerami telefonów alarmowych, z wyrazami: *tak, nie*, obrazki – rozwiązania zagadek, karta pracy, cz. 1, s. 18, *Przygotowanie...*, s. 3, *Nauka...*, s. 1, *Wyprawka plastyczna*.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe: rozpoznawanie piosenek nuconych przez nauczyciela lub chętne dzieci; po odgadnięciu piosenki – wspólny śpiew wybranego fragmentu.

2. Ćwiczenia słuchu fonematycznego *Co widziałem w drodze do przedszkola?*
Podawanie przez dzieci nazw związanych z ruchem drogowym. Dzielenie ich na sylaby z jednoczesnym wykonywaniem prostych ruchów: klaskania, tupania, uderzania o kolana itp.

☒ Ćwiczenia poranne – zestaw nr III (*przewodnik*, s. 48–49).

II

☒ Zabawa dydaktyczna *Kto nam pomoże?*

1. Karta pracy, cz. 1, s. 18.

- Nazywanie pojazdów przedstawionych na zdjęciach. Określanie, kiedy je widzimy na ulicy.
2. Ćwiczenia słuchowe *Rozpoznajemy dźwięki*.
Dzieci słuchają odgłosów wyżej wymienionych samochodów (naśladuje nauczyciel); rozpoznają je i próbują naśladować. Np. karetka pogotowia – *eo, eo, eo*; straż pożarna – *io, io, io*; policja – *yo, yo*.
3. Karta pracy, cz. 1, s. 18 (ciąg dalszy).
Zapoznanie z numerami telefonów do poszczególnych służb; oglądanie ich zapisów, wskazywanie różnic i podobieństw; kolorowanie wnętrza narysowanych liczb.
4. Ćwiczenia słuchowe *Ile to sylab?*
Nauczyciel ustawia przed dziećmi określone liczby pasków papieru (4, 3, 4). Dzieci dzielą na sylaby słowa: *policja, straż pożarna, pogotowie*; liczą je i określają, które słowo pasuje do poszczególnych ułożeń pasków; nazywają osoby pracujące w poszczególnych służbach, np. *pogotowie* – lekarz, sanitariusz, pielęgniarz; *policja* – policjant, funkcjonariusz; *straż pożarna* – strażak. Dzielą ich nazwy na sylaby i układają odpowiednią liczbę pasków.
5. Zabawa *Tak czy nie?*
Nauczyciel całościowo czyta wyrazy: *tak, nie*; ustawia w sali kartoniki, na których są zapisane. Dzieci uważnie słuchają wypowiedzi nauczyciela i stają przy odpowiednim napisie; wyjaśniają, dlaczego wybrały właśnie ten. Np.:
- *Czy możesz przejść na drugą stronę, kiedy światło jest czerwone?*
 - *Czy kiedy świeci się światło zielone, to możesz przechodzić na drugą stronę?*
 - *Czy chłopiec na rowerze dobrze się sprawuje, gdy czepia się traktora i za nim pedałuje?*
 - *Czy należy znaki drogowe znać, by wiedzieć na ulicy, co i jak?*
 - *Wyskoczyła na ulicę piłka nożna. Czy można za nią pobiec?*
 - *Czy po chodniku z wielką wprawą należy chodzić stroną prawą?*
 - *Przez jezdnię sobie przebiegnę, bo mi się bardzo spieszy. Niech inni sobie szukają przejścia dla pieszych.*

☒ Zabawa orientacyjno-porządkowa *Samochody – z garażu*.

Dzieci-samochody wyjeżdżają z wyznaczonego miejsca – *garażu* – i poruszają się w różnych kierunkach. Na hasło: *Samochody – do garażu*, jak najszybciej zajmują miejsce w *garażu*, stając równo jedno przy drugim. Hasło: *Samochody – z garażu* jest sygnałem do ponownego ruchu.

☒ Spotkanie z policjantem.

1. Historyjka obrazkowa *Chłopcy i piłka (Wyprawka plastyczna)*.
Dzieci omawiają kolejne obrazki historyjki, a potem opowiadają całą historyjkę. Zwracają uwagę na osobę, która udzieliła chłopcom pouczenia. Określają, co mógł powiedzieć chłopcom policjant.
2. Rozwiązanie zagadki o tym, kto będzie gościem w przedszkolu.
- | | |
|---|---|
| <i>Kto na skrzyżowaniu bez obawy staje
i ręką zatrzymuje auta i tramwaje?</i> | <i>Dobrym okiem, bystrym słuchem
kieruje ulicznym ruchem. (policjant)</i> |
|---|---|
3. Powitanie zaproszonego gościa.
4. Oglądanie i omówienie wyglądu jego munduru.
5. Rozmowa na temat pracy policjanta; zadawanie pytań przez dzieci.

- Przypomnienie, w jaki sposób i w jakich miejscach należy przechodzić przez jezdnię; jakie zachowania w pobliżu jezdni są niedozwolone; określanie, co oznaczają światła sygnalizatora; określanie, co oznaczają wybrane znaki drogowe.
- Wyjaśnienie dzieciom przez policjanta, że policja jest bardzo potrzebna społeczeństwu. Pokazanie, w jakich sytuacjach można korzystać z pomocy policji. Zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas wakacyjnego wypoczynku (poruszenie tematów: kąpiele w miejscach niedozwolonych; zabawy w pobliżu jezdni; zbierania nieznanych owoców, roślin, przedmiotów niewiadomego pochodzenia; oddalania się od domu bez wiedzy rodziców). Przestrzeganie przed spotkaniami, rozmowami z nieznanymi osobami; otwieraniem drzwi osobom nieznanym; odbieraniem telefonów i mówieniem, że rodziców nie ma w domu; podawaniem adresu zamieszkania osobom nieznanym. Przedstawienie wybranych sytuacji stanowiących zagrożenie – wypowiedzi dzieci, jak należy się wtedy zachować.
- Wyjście na plac przedszkolny; oglądanie wozu policyjnego, słuchanie syreny oraz policjantów porozumiewających się przez radiostację.
- Podziękowanie i pożegnanie zaproszonych gości.


III

- Rozwiązywanie zagadek. Wskazywanie ich rozwiązań na obrazkach umieszczonych na tablicy.

<i>Nad morze, w góry czy nad rzeczkę chętnie zawiezie każdą wycieczkę.</i> (autokar)	<i>Ta latająca maszyna wielką ważkę przypomina.</i> (helikopter)	<i>Po torze szybko pędzi z daleka, bo tłum podróżnych na stacji czeka.</i> (pociąg)
---	---	--

<i>Ma maskę – nie ma twarzy, cylindry – nie na głowie, pod maską ryczą konie, a w środku siedzi człowiek.</i> (samochód)	<i>Lata na skrzydłach podniebnym szlakiem, lata wysoko, choć nie jest ptakiem.</i> (samolot)	<i>Z ziemi do gwiazd mknie pocisk złoty, szybszy niż wiatr i samoloty.</i> (rakieta)
---	---	---

- Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia, s. 3.
Nazwanie rysunków. Podzielenie ich nazw na sylaby. Narysowanie rysunków, których nazwy rozpoczynają się takimi samymi sylabami jak te we wzorze.
- Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 1.
Podzielenie nazw rysunków na sylaby i na głoski (chętnie dzieci). Narysowanie pod nimi tyłu kół, ile jest sylab, i tyłu okienek – ile jest głosek.

 Zabawa bieżna *Samochody i garaże* (przewodnik, s. 49).

Dzień 3. Znaki drogowe

Cele ogólne:

- zapoznanie z wybranymi znakami drogowymi; rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- rozpoznaje wybrane znaki drogowe; przedstawia ruch uliczny w pracy plastycznej.

Środki dydaktyczne: wiersze: K. Datkun-Czerniak *Szosa w deszczu moknie*, K. Wiśniewskiego *Kolorowe znaki*, sylwety: znaków drogowych, taty i chłopca, figury geometryczne, szarfy, farby plakatowe, pędzle, rymowanki: *Jak przechodzę przez jezdnię?*, *Światła sygnalizatora*, bębenek, obrazki przedstawiające drogę wiejską i ulicę w wielkim mieście, kostki, obrazki pocięte na części, skakanki, krążki – zielony i czerwony, karton w kształcie samochodu, kartoniki z wyrazami: *pasy*, *zebra*, karta pracy, cz. 1, s. 19.

I

1. Tworzenie rymów do słów związanych z ruchem drogowym, np. *droga* – *noga*, *sroga*, *joga*...
ulica – *piwnica*, *tablica*, *miednica*... *pasy* – *lasy*, *obcasy*, *kasy*... *znaki* – *ptaki*, *maki*, *buraki*...
samochody – *lody*, *schody*...
2. Ćwiczenie prawidłowej wymowy grup spółgłoskowych na podstawie wiersza K. Datkuna-Czerniaka *Szosa w deszczu moknie*.

*Szosa w deszczu moknie,
Szymek stoi w oknie.
Sznur aut wolno jedzie.*

*Dzisiaj szybko nikt nie jedzie, bo...
Szosa w deszczu moknie.*

- Powtarzanie za nauczycielem wiersza – wolno i szybko.
- Rytmizowanie tekstu z klaskaniem lub innym prostym ruchem zaproponowanym przez dzieci.
- Powtarzanie zdania *Idzie Sasza suchą szosą*.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr III (*przewodnik*, s. 48–49).

II

 Teatrzyk sylwet na podstawie wiersza K. Wiśniewskiego *Kolorowe znaki*.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Znaki drogowe i figury geometryczne*.
Segregowanie pomieszanych sylwet znaków drogowych; układanie ich pod odpowiednią figurą geometryczną: tych w kształcie kwadratu – pod kwadratem, w kształcie koła – pod kołem, w kształcie prostokąta – pod prostokątem, w kształcie trójkąta – pod trójkątem.
2. Słuchanie wiersza ilustrowanego sylwetami taty i chłopca oraz znaków drogowych, o których jest mowa w wierszu. Nauczyciel odpowiednio pokazuje znaki, o których mówi.

*Idąc na spacer ze swoim tatą,
mały przedszkolak był nieswój taki,
nie wiedział bowiem, dlaczego stoją
na wszystkich drogach te dziwne znaki.*

*Na jednej nóżce, tak jak bociany:
trójkąty, koła, romby, kwadraty... (nauczyciel pokazuje odpowiednie figury)
Każdy z nich barwnie pomalowany.*

*Więc postanowił spytać się taty.
– Tatusiu, powiedz, czemu na drogach
po obu stronach są ustawione
te dziwne znaki w różnych kolorach:
żółte, niebieskie, białe, czerwone?
– Widzisz, mój synku – słyszy odpowiedź –
znaki dla ciebie tak zagadkowe
wszyscy kierowcy znają na pamięć,
bo są to właśnie ZNAKI DROGOWE.*

*Ich kształt i barwa oraz rysunek
namalowany na znaku tarczy
na wszystkich drogach całego świata
zawsze i wszędzie to samo znaczy.*

*Trójkąty żółte z brzegiem czerwonym, (nauczyciel pokazuje znak)
z rysunkiem czarnym jak pióra kawcze,
mówią: „Uważaj na mój rysunek”
i są to ZNAKI OSTRZEGAWCZE.*

*Te duże koła z brzegiem czerwonym, (pokazuje znak)
które z daleka widać od razu,
„Nie wolno!” krzyczą głosem donośnym,*

bo są to właśnie ZNAKI ZAKAZU.
 Mniejsze zaś koła, z niebieską twarzą
 i białą strzałką jak ptasi pazur,
 mówią stanowczo: „Jedź, jak ci każą”, (pokazuje znak)
 dlatego są to ZNAKI NAKAZU.
 A prostokąty oraz kwadraty,
 te z tłem niebieskim, stojące z gracją, (pokazuje znaki)
 INFORMACYJNE są to ZNAKI,
 bo zawsze służą informacją.
 Wiesz już, dlaczego duzi i mali
 znaki drogowe widują co dzień?
 Żeby bezpiecznie z dróg korzystali:
 każdy kierowca i każdy przechodzień.

3. Rozmowa na temat wiersza.
 Dzieci określają, jak wyglądają poszczególne znaki drogowe, kreśląc w powietrzu ich kształty.
 – Co mówią znaki: ostrzegawcze, zakazu, nakazu, i informacyjne?
 – Dlaczego znaki drogowe znajdują się na ulicach?
- Wskazywanie przez dzieci na obrazkach znaków drogowych, które znajdują się w pobliżu ich domów i przy przedszkolu.
4. Zabawa *Co mówią te znaki?*
 Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety wybranych znaków drogowych, dzieci próbują określić, co mogą one oznaczać. W razie trudności pomagają im nauczyciel.
5. Zagadki słowne *O jakim znaku myślę?*
 Nauczyciel opisuje wygląd znaku wybranego spośród tych omawianych z dziećmi w poprzedniej zabawie. Dzieci uważnie słuchają opisu nauczyciela i odgadują, o jakim znaku opowiada, wskazują go i przypominają, co on oznacza.

6. Karta pracy, cz. 1, s. 19.

Czytanie całościowe wyrazu *znaki*. Oglądanie obrazków wybranych znaków drogowych.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Piesi i samochody*.

Nauczyciel wyznacza szarfaми *pas jezdni*: po jednej i po drugiej stronie szarf znajdują się *chodniki*. Na hasło: *Piesi*, dzieci maszerują po *chodnikach* z jednej i z drugiej strony; na hasło: *Samochody* – biegają po jezdni z wymijaniem się.

Ruch uliczny – malowanie farbami.

1. Nauka rymowanki *Jak przechodzę przez jezdnię?*

<i>Gdy zamierzam przejść przez jezdnię, na chodniku stanę bokiem, spojrzę w lewo bystrym wzrokiem,</i>	<i>potem w prawo spojrzę powoli. Jezdnia wolna, więc swobodnie mogą po niej przejść przechodnie.</i>
--	--

2. Oglądanie obrazków przedstawiających drogę wiejską i ulicę w dużym mieście; opisywanie obrazków; zwrócenie uwagi na zachowania przechodniów, poruszanie się samochodów; przeliczanie występujących na nich elementów: samochodów, domów, pieszych; wskazywanie przez dzieci miejsca, w którym panuje większy ruch.
3. Wykonanie pracy plastycznej.
 Zaproponowanie dzieciom namalowania ruchu ulicznego – zaobserwowanego podczas wycieczki na skrzyżowanie, widzianego przez dzieci w drodze do przedszkola lub podczas wizyt z rodzicami w mieście. Wymienianie przez dzieci elementów, które mogą znaleźć się na ich obrazkach.
- Samodzielne działania dzieci – wyrażanie swoich spostrzeżeń w ekspresji plastycznej, zagospodarowanie całej powierzchni kartki; zachęcanie do stosowania bogatej kolorystyki

i przedstawiania jak największej liczby różnorodnych elementów (jezdnia, znaki drogowe, sygnalizacja, samochody, piesi, elementy zabudowy).

- Oglądanie powstałych prac; wypowiedzi autorów o tym, co na nich przedstawili.
- Prezentowanie prac na wystawie w kąciку dla rodziców.

III

1. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej: układanie pociętych na części obrazków (pasy – przejście dla pieszych, zebra – zwierzę); określanie, co jest na nich przedstawione; wyjaśnienie dwu znaczeń słowa *zebra*.

2. Nauka rymowanki *Światła sygnalizatora*.

*Kiedy światło jest zielone –
możesz przejść na drugą stronę.*

*Gdy czerwone światło mamy –
to stoimy, uważamy!*

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolor czerwony każe stać*.

Nauczyciel wyznacza skakankami *jezdnie* i *chodnik*. Dzieci, podzielone na dwie grupy, stoją po przeciwnych stronach *ulicy*. Kiedy nauczyciel podnosi w górę zielony krążek, dzieci przechodzą przez *jezdnie*, a kiedy czerwony – stoją i czekają.

3. Czytanie całościowe wyrazów: *pasy, zebra*; układanie ich pod odpowiednimi obrazkami.

4. Ekspresja słowna *Co by było, gdyby...?*

Dzieci wypowiadają się na temat: *Co by było, gdyby na świecie nie było znaków drogowych?*

- Zapisywanie propozycji dzieci przez nauczyciela na kartonie w kształcie samochodu.
- Wyciągnięcie wniosków – *znak drogowy to umowa, a umów należy przestrzegać, aby nie spotkało nas coś złego; znaki obowiązują wszystkich*.

5. Ćwiczenia dodatkowe – teczka przyrodnicza.

Wycinanie fragmentów znaku informacyjnego *Przejście dla pieszych*; składanie go w całość.

Dzień 4. Co jest wolne, a co – szybkie

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy i logicznego myślenia; budzenie zainteresowania figurami geometrycznymi; rozwijanie sprawności manualnej i inwencji twórczej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozróżnia tempo – wolne i szybkie; rozpoznaje i nazywa koło, określa, co jest wolne, a co – szybkie; wykonuje formę przestrzenną według własnego pomysłu, z wykorzystaniem różnorodnych materiałów.

Środki dydaktyczne: rymowanki do zabawy *Prawda czy fałsz?*, rymowanka *Samochody kolorowe*, papierowe sylwety samochodów, kartoniki z obrazkami i napisami do tworzenia opowiadania, bębenek, sznurek, samochody zabawki, stoper, obrazki przedstawiające: ludzi, zwierzęta, środki lokomocji, zdjęcia samochodów różnych marek – z czasopism motoryzacyjnych, nożyczki, pałeczki, różnorodny materiał do wykonania pracy plastycznej, karty pracy, cz. 1, s. 20, 21, *Nauka...*, s. 2.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Prawda czy fałsz?*

Dzieci uważnie słuchają rymowanek nauczyciela; jeśli są one zgodne z prawdą, klaszczą w ręce; jeśli nie – uderzają dłońmi o podłogę z okrzykiem *leeee...* Podają propozycje, co należy w nich zmienić.

*Szybkie samochody
jeżdżą po chodnikach.
Piesi powolutku
chodzą po ulicach.*

*Światło czerwone,
jak mak, jak ogień,
wszystkim przechodniom
zamyka drogę.*

*Światło zielone,
jak młode listki,
przejść na drugą stronę
pozwała wszystkim.*

*Pasy na jezdni
są do zabawy,
omijaj je zawsze,
to dobre zasady.*

*Nie zwracaj uwagi
na drogowe znaki,
przecież one tylko
odstraszają ptaki.*


*Jedziesz samochodem,
musisz być bezpieczny,
powiedz mamie, że fotelik
będzie tu konieczny.*

2. Karta pracy, cz. 1, s. 20.

Łączenie pierwszych sylab z nazw obrazków. Rysowanie w ramach tego, czego nazwa powstała. Naklejanie w odpowiednich miejscach zdjęć pojazdów służących do przewozu osób oraz zdjęć pojazdów, które służą do przewozu towarów.

3. Ćwiczenia oddechowe *Posłuszne samochody*.

Dzieci dobierają się parami i siadają naprzeciwko siebie przy stolikach; dmuchają na papierowe sylwety samochodów (wcześniej wycięte przez nie po liniach konturowych narysowanych przez nauczyciela), starając się tak dostosować siłę wydmuchiwanego powietrza, aby sylweta jak najszybciej dotarła do partnera i nie spadła ze stołu.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr III (*przewodnik*, s. 48–49).

II

Zabawa dydaktyczna *Szybko czy wolno?*

1. Zabawa *Wspólne opowiadanie*.

Nauczyciel zaczyna opowiadanie, a dzieci dopowiadają następne zdania, wykorzystując nazwy przedstawione na kolejno odsłanianych kartonikach z obrazkami w taki sposób, aby łączyły się one w jedną logiczną całość (proponowane obrazki: *droga, samochód, chłopiec, dziewczynka, piłka, drzewo, kwiatek, pasy, sygnalizator, znak przejścia dla pieszych, rower, słońce, parasol, chmura, pan, pani, wózek z dzieckiem, pies, dom, ptak*).

2. Ćwiczenia słuchowe *W jakim tempie?*

Nauczyciel śpiewa fragment dowolnej piosenki, najpierw szybko, a potem – wolno; dzieci określają, w jakim tempie zaśpiewał za pierwszym razem, a w jakim – za drugim.


- Nauczyciel gra na bębnie: najpierw wolno, a za drugim razem – szybko; dzieci określają, jak grał nauczyciel za pierwszym razem, a jak – za drugim.
- Dzieci klaszczą zgodnie z ruchem rąk nauczyciela – jeśli robi młynek powoli, robią to wolno, jeśli szybko – klaszczą szybko.

3. Zabawa *Kto szybciej?*

Dzieci nawijają na kredkę sznurek przywiązany z drugiej strony do samochodu (z kącika zabawek) oddalonego od nich o kilka kroków; wygrywa to dziecko, które zrobi to jak najszybciej (jeśli w przedszkolu jest po kilka takich samych samochodów, ćwiczenie to może wykonywać równocześnie kilkoro dzieci, a potem sami zwycięzcy z poszczególnych rund, aby wyłonić zwycięzcę; długość sznurków musi być jednakowa; nauczyciel może również mierzyć czas poszczególnym dzieciom na stoperze).

4. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Od najwolniejszego do najszybszego*.

Dzieci odkrywają obrazki przedstawiające zwierzęta, ludzi i środki lokomocji; odgadują, co jest na każdym obrazku. Zastanawiają się i układają obrazki w kolejności według prędkości poruszania się istot żywych i pojazdów – od najwolniejszego do najszybszego, np. *ślimak, żółw, dziecko, człowiek dorosły, pies, lampart, samochód, samolot, rakietą*.

 Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Coraz szybciej, coraz wolniej*.

Dzieci uważnie słuchają, w jaki sposób nauczyciel gra na bębnie, i poruszają się zgodnie z tym tempem; jeśli nauczyciel gra coraz szybciej – poruszają się coraz szybciej, kiedy gra coraz wolniej – stopniowo zwalniają ruchy.

Zapoznanie z kołem.

1. Oglądanie kół różnej wielkości.

- W czym są do siebie podobne?

- Czym się różnią?
 - Czy wiadomo, gdzie jest dół, a gdzie góra koła?
 - 2. Czytanie całościowo wyrazu *koła*, umieszczonego nad różnymi kołami.
 - 3. Podawanie nazw przedmiotów w kształcie kół (talerze, światła sygnalizatora, koła samochodów...).
 - 4. Wskazywanie kół wśród różnych figur. Liczenie ich.
Nauczyciel umieszcza na tablicy różne papierowe figury. Dzieci wskazują koła i je liczą.
 - 5. Wykonanie obrazków na bazie kół.
Dzieci dostają kartki z rysunkiem kół (4–5). Wykonują na ich bazie inne rysunki i je kolorują. (Mogą zmienić koło w głowę dziewczynki, koszyczek, słoneczko, zegar, talerz...).
- ☐ *Samochód przyszłości* – wykonanie pracy przestrzennej.

1. Rozwiązanie zagadki.

*Kierownicę ma i cztery koła, Aby jechać, szybko je wypić musi,
gdy jest głodny, ropy lub benzyny woła. bo inaczej się nigdzie nie ruszy. (samochód)*

2. Oglądanie zdjęć przedstawiających samochody najbardziej znanych marek (wyciętych z katalogów motoryzacyjnych). Wybieranie przez dzieci samochodu, który im się najbardziej podoba; wyjaśnianie – dlaczego. Powtarzanie nazw marek samochodów.
3. Rytmizowanie tekstu rymowanki *Samochody kolorowe*.

*Samochody kolorowe: ford, skody, citroeny.
żółte, czarne i brązowe. Inne marki jeszcze znać,
Busy, wołgi, volkswageny, więc pochwalcie się tym tacie.*

4. Ćwiczenie twórczego myślenia *Jak będzie wyglądał samochód przyszłości?*
Wypowiedzi dzieci na temat samochodu przyszłości: *Jak będzie wyglądał? Jakie ulepszenia wprowadzilibyście w wyglądzie, wyposażeniu? Jakie paliwo zastosowalibyście?*
5. Wykonanie pracy plastycznej.

Zaproponowanie wykonania wymyślnego samochodu z wykorzystaniem różnorodnych materiałów, np.: kartonowych pudełek po produktach spożywczych, pudełek po zapalniczkach, małych plastikowych butelek po napojach, zakrętek po napojach, zakrętek od słoików, folii samoprzylepnej, taśmy dwustronnej, folii aluminiowej; pokaz ich łączenia ze sobą za pomocą taśmy dwustronnej.

- Samodzielne działania dzieci: łączenie ze sobą wybranych materiałów według własnych pomysłów.
- Oglądanie powstałych samochodów, porównywanie ich wyglądu.
- Wypowiedzi autorów o materiałach, jakich użyli; wymyślanie nazw marek samochodów.
- Prezentacja prac na wystawie w kąciu dla rodziców.

- ☐ Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 21.

Rysowanie drogi samochodu do domu.

2. Zabawa rozwijająca umiejętność orientowania się na kartce papieru – *Odszukaj drogę*.
Dzieci dobierają się parami, siadają naprzeciwko siebie w niewielkiej odległości. Każde ma kartkę i mazak do rysowania. Jedno dziecko zaczyna rysować drogę na swojej kartce i dokładnie opowiada partnerowi to, co robi, np.: *Rysuję drogę od lewego dolnego rogu kartki, prosto do góry, teraz w prawo w bok do środka kartki, teraz prosto do dołu, a teraz w lewo i z powrotem do góry, a potem w prawo*. Partner rysuje na swojej kartce dokładnie to, co słyzy od kolegi. Na zakończenie zabawy dzieci porównują rysunki; zwracają uwagę, jak dokładne były wskazówki.

3. Zabawa rytmiczna *Echo rytmiczne*.

Dzieci wystukują (o podłogę, blat stołu, wybrane przedmioty) proste rytmy zaproponowane przez nauczyciela, a następnie przez chętne dzieci – zespołowo i indywidualnie, cicho i głośno, z wykorzystaniem drewnianych lub plastikowych pałeczek.

4. *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 2.

W pierwszym i drugim ćwiczeniu – połączenie pierwszych sylab z nazw rysunków. Narysowanie tego, czego nazwę otrzymano. W następnych ćwiczeniach – połączenie pierwszych głosek z nazw rysunków. Narysowanie tego, czego nazwę otrzymano.

Dzień 5. Bądźmy ostrożni

Cele ogólne:

– umuzykalnianie dzieci; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

– porusza się rytmicznie przy piosence; wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: piosenka *Uwaga – czerwone światło!*, obrazki: pojazdów i miejsc, kołatka, tamburyn, tarcze – czerwona i zielona, kolorowe krążki gimnastyczne, bębenek, karty pracy, cz. 1, s. 22, 23, *Przygotowanie...*, s. 4.

Przebieg dnia

I


1. Karta pracy, cz. 1, s. 22.

Łączenie ostatnich sylab z nazw obrazków. Rysowanie tego, czego nazwa powstała.

Określanie, dzięki czemu odbywa się ruch przedstawiony na zdjęciach.

2. Ćwiczenia słuchowe.

Rozpoznawanie pojazdów na obrazkach wylosowanych przez dzieci, podawanie ich nazw z podziałem na sylaby, odgadywanie przez pozostałe dzieci, co to za pojazdy. Naśladowanie odgłosów wydawanych przez te pojazdy.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr III (*przewodnik*, s. 48–49).

II

 Zabawy przy piosence *Uwaga – czerwone światło!*

1. Ćwiczenia inhibicyjno-icytacyjne.

Dzieci podskakują swobodnie po całej sali przy dźwiękach kołatki. Kiedy usłyszą dźwięk tamburynu, trzymanego przez nauczyciela wysoko w górze, zatrzymują się – stają na palcach, żeby *zerwać jabłka z wysokiej gałęzi z drzewa i włożyć je do koszyków*. Kiedy usłyszą te same dźwięki, ale zagrane na tamburynie trzymanym tuż nad podłogą – *zbierają jabłka spod drzew i wkładają do koszyków*. *Napełnione kosze odnoszą do spiżarni*, i kładą się na plecach.

2. Słuchanie piosenki *Uwaga – czerwone światło!* (sł. M. Terlikowska, muz. T. Kierski).



Czy to du - że mias - to, wios - ka czy o - sa - da, kto u - waż - nie
cho - dzi, ten pod nic nie wpa - da! Ko - lo - ro - we świat - ła

o - bok skrzy-żo - wa - nia: jed - no iść poz - wa - la, dru - gie iść za -
bra - nia. Bądź-my u - waż - ni! Bądź-my os - troż - ni!

I. *Czy to duże miasto,
wioska czy osada,
kto uważnie chodzi,
ten pod nic nie wpada!
Kolorowe światła
obok skrzyżowania:
jedno iść pozwala,
drugie iść zabrania.
Bądźmy uważni!
Bądźmy ostrożni!*

III. *Ten czerwony sygnał
przejsć nam nie pozwala,
gdy czerwonym okiem
patrzy na nas z dala!
A zielony sygnał
oko ma zielone,
mówi: „Bardzo proszę
przejsć na drugą stronę!”
Bądźmy uważni!
Bądźmy ostrożni!*

II. *Przejście przez ulicę
nie jest trudną sprawą.
Najpierw spójrzmy w lewo,
potem spójrzmy w prawo!
Jeśli nic nie jedzie,
można iść bezpiecznie.
Ten drogowy przepis
trzeba znać koniecznie.
Bądźmy uważni!
Bądźmy ostrożni!*

3. Rozmowa na temat piosenki.

– O czym opowiada piosenka?

– Jakie słowa się powtarzają? Co one oznaczają?

4. Utrwalenie rytmu słów: *Bądźmy uważni! Bądźmy ostrożni!* poprzez różne sposoby klaskania (przed sobą, ponad głową, z prawej strony, z lewej strony, itp.). Dzieci same mogą wymyślać sposoby.

• Wystukiwanie o kolana, podłogę.

• Śpiewanie tekstu: *Bądźmy uważni! Bądźmy ostrożni!* (początkowo można chętnym dzieciom zaproponować własną interpretację tych słów, a następnie nauczyć właściwej melodii).

5. Zabawa rytmiczna przy piosence.

Dzieci otrzymują krążki gimnastyczne, naśladują *jazdę samochodem*. Kiedy słyszą słowa: *Bądźmy uważni...* patrzą na tarczę pokazywaną przez nauczyciela. Jeśli jest czerwona – zatrzymują się. Jeśli jest zielona – *jadą dalej*. Zabawę kończy *zjazd samochodów do garaży*. Tu również kierowcy zachowują ostrożność.

6. Zabawa *Uwaga! Kto szybszy?*

Dzieci poruszają się w rytm piosenki śpiewanej przez nauczyciela. Gdy nauczyciel przerywa śpiew, dzieci powinny jak najszybciej usiąść na dywanie. Z zabawy odchodzi dziecko, które usiadło jako ostatnie. Zabawa trwa dalej.



Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr II (z wykorzystaniem kolorowych krążków).

- Zabawa orientacyjno-porządkowa i wyprostna – *Z krążkiem na głowie*.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, otrzymują krążki od nauczyciela; kładą je na głowach i idą ostrożnie, aby nie zgubić krążków.
- Zabawa bieżna *Samochody*.
Dzieci trzymają krążki jak *kierownicę samochodu*; kiedy nauczyciel podniesie do góry krążek zielony, poruszają się w różnych kierunkach sali z wymijaniem się; kiedy trzyma krążek czerwony – zatrzymują się.
- Skłony w przód – *Zmieniamy krążki*.
Dzieci dobierają się parami, stają tyłem, w rozkroku, w niewielkiej odległości do siebie. Zamieniają się krążkami, podając je sobie w skłonie między nogami, potem podają sobie krążki nad głowami. Podczas wykonywania ćwiczenia dzieci starają się nie ugiąć nóg w kolanach.
- Ćwiczenie zręczności i szybkości – *Odwracamy krążki*.
Dzieci rozkładają krążki w pewnych odstępach od siebie. Spacerują pomiędzy krążkami. Na hasło: *Odwracamy krążki*, jak najszybciej starają się odwrócić na drugą stronę jak największą liczbę krążków. Kłaśnięcie lub dźwięki gwizdka są sygnałem do ponownego marszu.
- Ćwiczenie z elementem toczenia – *Uciekający krążek*.
Dzieci toczą krążki przed sobą w różnych kierunkach. Na kłaśnięcie lub dźwięki gwizdka zatrzymują krążki i siadają na nich skrzyżnie, z prostymi plecami i rękami opartymi na kolanach.
- Ćwiczenie równowagi – *Na jednej nodze*.
Dzieci stają na jednej nodze, drugą uginają i kładą na niej krążek. Wytrzymują, licząc do czterech. To samo ćwiczenie wykonują na drugiej nodze.
- Ćwiczenie współdziałania z innymi – *W dużym kole*.
Dzieci tworzą duże koło. Trzymają swoje krążki w prawej ręce, lewą ręką chwytają krążek osoby stojącej po ich lewej stronie. Wykonują cwał boczny – najpierw w prawą stronę, a na sygnał – kłaśnięcie – w lewą stronę. Krążki trzymają mocno, aby nie wysunęły im się z rąk.
- Skoki – *Pochód pajacyków*.
Dzieci tworzą cztery zespoły, zgodnie z kolorami swoich krążków. Układają krążki na podłodze, równo jeden za drugim w odległości kroku i stają za nimi w kolejce. Skaczą jak *pajacyki*, wykonując nad każdym krążkiem rozkrok, a za krążkiem – odskok. Ćwiczenie wykonują wolno, zachowując odstęp.
- Ćwiczenie rytmu – *Wystukujemy rytm kroków*.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, rytmicznie wystukują rytm swoich kroków, uderzając piąstką w krążek. Dzieci oddają krążki nauczycielowi.

III

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Po łądzie, po wodzie czy w powietrzu?*
Dzieci segregują obrazki pojazdów zgodnie z miejscem ich poruszania się. Układają je pod obrazkami symbolizującymi te miejsce, np. powietrze – *chmurki*, woda – *fale*, łąd – *cienka linia*, itp.
2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 4.
Nazwanie rysunków. Podzielenie ich nazw na sylaby. Narysowanie pod każdym rysunkiem tego, czego nazwa rozpoczyna się tak jak druga sylaba jego nazwy. Np. krowa: druga sylaba to *wa* (wa-gon, wa-za...).
3. Karta pracy, cz. 1, s. 23.
Rysowanie szlaczków po śladach. Próbowanie samodzielnego rysowania szlaczków.



Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kolor czerwony każe stać (przewodnik, s. 55)*.

Tydzień IV: Jesień w lesie (w parku)

Dzień 1. Kolory lasu (parku) jesienią

Cel ogólny:

- przybliżenie środowiska przyrodniczego, jakim jest las (park).

Cel operacyjny


Dziecko:

- obserwuje rośliny i zwierzęta w ich naturalnym otoczeniu.


Środki dydaktyczne: farby, pędzle, nożyczki, kolorowe kartki, materiał przyrodniczy, tamburyn, *Przygotowanie...*, s. 5.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie *jesiennych* zdjęć wyciętych z gazet, zachęcanie do swobodnych wypowiedzi, co one przedstawiają; zwrócenie uwagi na kolory charakterystyczne dla jesieni.
 - Tworzenie jesienniej palety barw przez mieszanie kolorów farb: żółtej, czerwonej, brązowej, zielonej; malowanie nimi kartek; zwrócenie uwagi na mieszanie i przenikanie kolorów, powstawanie nowych. Swobodne eksperymentowanie kolorami i ich intensywnością.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr IV.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Drzewa w lesie*.
Dzieci poruszają się w różnych kierunkach przy akompaniamencie tamburynu. Na mocne uderzenie zatrzymują się, wyciągają ręce do góry i zastygają w bezruchu jak drzewa.
 - Ćwiczenia dużych grup mięśniowych – *Jesiennie bukiety*.
Dzieci spacerują po sali, co pewien czas schylają się – naśladują zbieranie liści i układanie z nich bukietów.
 - Ćwiczenie równowagi – *Spacer po opadłych liściach*.
Dzieci maszerują w różnych kierunkach z wysokim unoszeniem kolan.
 - Zabawa z elementem czworakowania – *Zajączki w lesie*.
Dzieci-zajączki maszerują na czworakach, co pewien czas wykonują przysiad, stają *stupka* i rozglądają się dookoła.
 - Zabawa z elementem podskoków – *Kasztany*.
Dzieci podskakują w miejscu i do przodu, w rytmie ćwierćnutowym. Powtarzają słowa: *Kasztan tu, kasztan tam, moc kasztanów mam*.
 - Zabawa uspokajająca – *Na paluszkach*.
Dzieci maszerują po obwodzie koła na palcach i powtarzają rymowankę: *Na paluszkach się skradamy, by nie spłoszyć sarniej mamy*.


II

-  Wycieczka do lasu pod hasłem *I po lesie chodzi jesień* (lub wycieczka do parku).
1. Zapoznanie z celami wycieczki; ukierunkowanie uwagi dzieci na obserwację oznak jesieni w lesie.
 - Omówienie, w jaki sposób należy zachować się w tym środowisku przyrodniczym.
 2. Wyjazd do lasu.
 3. Nazywanie wybranych drzew i krzewów, porównywanie ich wyglądu.
 - Zwrócenie uwagi na ich charakterystyczne liście i owoce; dokonanie podziału drzew na liściaste i iglaste; wskazywanie różnic i podobieństw.
 4. Obserwowanie znalezionych grzybów; omawianie ich wyglądu; podział na jadalne i niejadalne.
 - Wyjaśnienie, dlaczego nie należy niszczyć grzybów niejadalnych; przestrzeganie przed zbieraniem nieznanych roślin i grzybów.

5. Szukanie przedstawicieli świata zwierząt, np.: mrówek, żuków, pajaków, ptaków.
 - Obserwowanie ich zachowania w naturalnym środowisku; podkreślenie pozytywnej roli mrówek; uświadomienie konsekwencji spotkania ze żmiją.
6. Zbieranie materiału przyrodniczego do zagospodarowania kąca przyrody. Są to np. szyszki, ciekawe korzenie, owoce jarzębiny, owoce leszczyny, kolorowe liście.
7. Zabawy na leśnej polanie.
 - Układanie z szyszek i patyków kompozycji według pomysłów dzieci.
 - Biegi z naturalnymi przeszkodami.
 - Poszukiwanie ciekawej rośliny; wskazywanie kolorów wymienionych przez nauczyciela.
 - Celowanie szyszkami do obręczy ułożonych z patyków na trawie.
 - Prztulanie się do wybranych drzew, głaskanie ich kory, wsłuchiwanie się, o czym mogą szumieć, dzielenie się swoimi pomysłami.
8. Powrót do przedszkola.

III

1. Dzielenie się swoimi spostrzeżeniami; segregowanie przyniesionych skarbów według rodzaju, przeliczanie ich z pomocą nauczyciela; zagospodarowanie materiałem przyrodniczym kąca przyrody.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzieci w lesie*.

Połowa dzieci stoi w rozsypanie i naśladuje *drzewa* poruszające się na wietrze; dzieci z drugiej połowy – poruszają się między *drzewami* w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze chowają się za pobliskim *drzewem*, przykucając za nim. Przy powtórzeniach zabawy następuje zmiana ról.

2. Ćwiczenia graficzne *Jesiennie liście*.

Dzieci obrysowują liście przyniesione z wycieczki na przygotowanych w części I dnia kolorowych kartkach. Wycinają liście po liniach konturowych. Porównują ich wygląd. Segregują ze względu na kształt; określają, z jakiego drzewa pochodzą. Ozdabiają nimi salę zajęć.

3. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 5.

Połączenie rysunków, które są na górze strony, z rysunkami, które są na dole strony, tak aby nazwy się rymowały, np. cytryny – maliny.

Dzień 2. Poranek w lesie

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy i myślenia; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- uważnie słucha wiersza, wypowiada się na temat jego treści; ćwiczy z wykorzystaniem kółek do sersa.


Środki dydaktyczne: opowieść ruchowa *Wędrujemy po lesie (parku)*, wiersz T. Fiutowskiej *Ranek na leśnej polanie*, opowiadanie *Chciałabym mieć szal*, obrazki: zwierząt z wiersza, różnych kształtów, pudełko, obrazek przedstawiający las i jego mieszkańców (pocięty na części), piłka, bębenek, liście, farby, pędzle, kartki z konturami liści, tamburyn, podsuszone liście, paski papieru, kółka do sersa, szarfy, karty pracy, cz. 1, s. 24, 25, 26, książka, s. 14, 15, *Przygotowanie...*, s. 65.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 65.

Połączenie w pary rysunków małych listków z rysunkami dużych listków. Określenie, których listków jest więcej. Pokolorowanie rysunków dużych listków.

 Opowieść ruchowa połączona z ćwiczeniami artykulacyjnymi – *Wędrujemy po lesie (parku)*.

Dzieci ilustrują ruchem opowiadanie nauczyciela, powtarzają słowa dźwiękonaśladowcze.

Pewnego pięknego jesiennego dnia przedszkolaki razem ze swoją panią wybrały się na wycieczkę do lasu. Liście pod ich stopami szeleściły na przemian: cicho i głośno (dzieci mówią: szur, szur, szur). Drzewa szumiały na wietrze (szuuuuu, szuuuu, szuuuu) i ich konary chwiały się w różne strony. Kolorowe liście odrywały się od gałęzi i tańczyły poruszane podmuchami wiatru. Dzieci podały sobie ręce i podskakiwały pomiędzy listkami, śmiejąc się wesoło (śmiejąc się: ha, ha, ha, hi, hi, hi). Nagle wiatr powiał mocniej i strącił na głowy przedszkolaków orzechy z leszczyny i sosnowe szyszki. Było to dosyć bolesne. Dzieciaki głośno krzyczały (aj, aj, ajja-jaj!) i chowały głowy, zakrywając je rękami. Szyszki turlały się po trawie, a potem zastygały bez ruchu w miękkim mchu. W oddali słychać było dziwne stukanie (stuk-puk, stuk-puk) – to dzięcioł wystukiwał swym dziobem leśne piosenki (odtwarzają rytmy zaproponowane przez nauczyciela). Na jarzębinie dzieci zobaczyły wronę. Wspinały się na palce, aby jej się dokładnie przyjrzeć. Ptak poruszał delikatnie skrzydełkami i głośno albo cicho krakał (kra, kra, kra). Później dzieci chodziły po miękkim mchu, wysoko unosząc kolana, i zbierały kolorowe liście, które przyniosły do przedszkola jako pamiątkę z wycieczki.

2. Ekspresja słowna – Co kojarzy się z lasem?

Nauczyciel rzuca piłkę do dzieci stojących w kole, zadając pytanie: *Co kojarzy się wam z lasem?*, a dzieci odrzucają piłkę, podając swoje propozycje odpowiedzi.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 24.

Sluchanie zdań o lesie jesienią. (Nauczyciel robi przerwy pomiędzy słowami. Mówi, że te części zdania między przerwami to słowa. Wspólnie z dziećmi liczy słowa w zdaniach). Rytmizowanie za nauczycielem tekstu o jesieni, połączone z klaskaniem.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr IV (przewodnik, s. 61).

II

 Sluchanie wiersza T. Fiutowskiej *Ranek na leśnej polanie*.

1. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej – *Pocięty obrazek*.

Dzieci układają obrazek przedstawiający las i jego mieszkańców. Nazywają zwierzęta, jakie na nim występują.

2. Ćwiczenia w książce, s. 14, 15.

Czytanie całościowe wyrazu *park*. Nazywanie nowej pory roku. Określanie, jaka pora roku była wcześniej, a jaka pora roku będzie później. Omówienie wyglądu parku jesienią. Powtarzanie nazw drzew. Nazywanie ich owoców. Określanie różnicy między lasem a parkiem. Wykonywanie opisanych ćwiczeń.

3. Sluchanie wiersza ilustrowanego obrazkami zwierząt.

Na leśnej polanie

sarenka przystanie.

Przebiegnie zajaczek,

leszczyny zje pączek.

W korę puka dzięcioł,

a robi to z chęcią.

Sroka coś tam skrzeczy,

jak zwykle od rzeczy...

Na kwiatku przez chwilę

posiedzi motylek.

Kukuleczka kuka,

pewnie czegoś szuka.

Miły jest ranek

na leśnej polanie.

4. Rozmowa na temat wiersza.

Wypowiedzi dzieci dotyczące tego, co dzieje się rankiem na leśnej polanie. Dzielenie się swoimi przeżyciami związanymi z rodzinnymi wyprawami do lasu.


 Zabawa muzyczno-ruchowa *Drzewa na wietrze*.

Dzieci stają w rozsypcie, naśladują *drzewa* poruszające się na wietrze z większą lub mniejszą intensywnością, w zależności od tempa gry nauczyciela na bębnieku.

5. Zabawa rytmiczna *Echo leśne*.

Dzieci powtarzają za nauczycielem kompozycję sylab z różnym natężeniem głosu oraz w różnym tempie, np. *szu, szu, szuszuszu; szu, szu, szuszuszuszu, szu, szuszu, szu, szu, kukuku, ku, ku* itp.

6. Układanie rymów do słów wybranych z wiersza, np. *polana – lama; zajączek – pączek, bączek; kora – nora, pora; skręczy – leczy, beczy; kuka – puka, stuka, szuka; ranek – panek, baranek.*

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzieci w lesie* (przewodnik, s. 62).

7. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Listek do listka*.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi kartki z obrysowanymi konturami wybranych liści, które znajdują się w pudełku. Chętne dzieci wybierają liść, określają, z jakiego drzewa pochodzi, i dopasowują do kartki, na której znajduje się taki sam kształt.

8. Zabawa rozwijająca zmysł dotyku – *Jaki to liść?*

Dzieci oglądają liście o zróżnicowanym kształcie. Określają, z jakich drzew pochodzą. Nauczyciel podaje chętnemu dziecku wybrany liść. Dziecko bada go za pomocą dotyku, a następnie nauczyciel odkłada liść do innych. Zadaniem odgadującego dziecka jest wskazanie, który z liści miało w rękach.

9. Opowiadanie nauczyciela odgrywającego rolę pani Jesieni.

Jestem Jesień. Idę sobie przez las i z radością patrzę na drzewa z pięknymi kolorowymi liśćmi. Dobrze listkom. Słonko je grzeje i maluje pięknymi barwami. Mam suknię z kwiatów, korale z owoców jarzębiny, wianek z liści i traw. Chciałabym mieć jeszcze szal z kolorowych liści. Byłoby mi w nim do twarzy. Nie potrafię jednak zrobić szala. Potrafię tylko malować liście. Zawołam wiatr, on mi pomoże. Wietrze, wietrze, postrącaj z drzew najbardziej kolorowe liście. Poproszę dzieci, aby pomogły mi zrobić długi, piękny szal... – nauczyciel przerywa opowiadanie i prosi dzieci o pomoc w wykonaniu szala dla pani *Jesieni*; omawia i pokazuje, w jaki sposób należy to wykonać

10. *Szal dla pani Jesieni* – samodzielne działania dzieci: malowanie farbami w kolorach jesiennych spodniej strony lekko podsuszonych liści i odbijanie ich na paskach papieru.

- Oglądanie powstałych prac; układanie pasków jeden za drugim w celu utworzenia długiego szala; podkreślenie wkładu pracy każdego dziecka w powstanie całości.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr III.

Przybory: plastikowe kółka do sersa – po jednym dla każdego dziecka, szarfa.

Cele: rozwijanie sprawności fizycznej; kształcenie szybkości; wdrażanie do prawidłowego wykonywania ćwiczeń.

I. Część wstępna.

- Marsz po kole, rozdanie kółek.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Z domu do domu*.

Dzieci biegają pomiędzy kółkami rozłożonymi na podłodze; na hasło: *Do domu* – szybko przykucają w najbliższym kółku. Na hasło: *Z domu* – swobodnie biegają, omijając kółka.

II. Część główna.

- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych – *Wyglądamy przez okienko*.
Dzieci przykucają w rozsypce, trzymają kółka oburącz przed sobą. Na hasło: *Wyglądamy przez okienko* – prostują się, podnoszą kółka w górę, w skos, w prawą stronę i *patrz przez okienko*, a następnie wracają do przysiadu. Przy powtórzeniu ćwiczenia wykonują ruch w lewą stronę.
- Ćwiczenie mięśni grzbietu – *Przymierzamy kapelusze*.
Dzieci leżą przodem, głowy kładą na dłoniach, kółka leżą przed nimi. Dzieci podnoszą kółka obiema rękami, wkładają je na głowy – łokcie opierają na podłodze – *przymierzają kapelusze*. Następnie zdejmują *kapelusze* i odpoczywają w leżeniu na brzuchu.
- Ćwiczenie rzutu i chwytu *Rzuć i złap*.
Dzieci tworzą koło, w którego środku stoi nauczyciel. Kolejno rzucają swoje kółka do na-

uczyciela, a następnie łąpią kółka odrzucane przez niego. Ćwiczą raz jedną, raz drugą ręką. Dziecko, które nie złapie – klęka.

- Zabawa z elementem czworakowania *Kotki piją mleczko*.
Kółka – miseczki z mlekiem – są rozłożone na podłodze. Dzieci-kotki chodzą wokół swoich miseczek w jedną i w drugą stronę, a następnie piją mleko, wykonując siad klęczny, ręce mają oparte na przedramionach, poruszają językiem – naśladują picie mleka z miseczki.
- Ćwiczenie z elementem równowagi *Huśtawka*.
Dzieci stają na jednej nodze; drugą, zgiętą w kolanie, podnoszą do góry i zakładają kółko na stopę. Następnie próbują poruszać stopą tak, aby kółko się huśtało. Przy powtórzeniu ćwiczenia następuje zmiana nóg.
- Zabawa bieżna *Samochody*.
Dzieci swobodnie biegają w różnych kierunkach, kręcąc kółkiem jak kierownicą. Na hasło: *Samochody – na parking*, dzieci gromadzą się w kilku miejscach wyznaczonych przed rozpoczęciem zabawy przez nauczyciela.
- Skrętoskłony.
Dzieci siedzą w siadzie skrzyżnym – sięgają jak najdalej za plecy i prawą ręką kładą kółka na podłodze; następnie zabierają kółka lewą ręką. Ćwiczenie powtarzają ze zmianą rąk.
- Ćwiczenie rozwijające szybkość – *Wyścigi rzędów*.
Dzieci stoją w dwóch rzędach; kółka są ułożone przed rzędami w pewnych odległościach od siebie. Dzieci biegną slalomem między kółkami w jedną i w drugą stronę, potem idą na koniec swojego rzędu, a kolejne dziecko zaczyna ćwiczenie.
- Ćwiczenie rozwijające szybkość i zręczność – *Zamień kółko*.
Dzieci są ustawione jak wyżej, każde trzyma swoje kółko. Przed każdym rzędem w szarfię znajduje się dodatkowe kółko. Dzieci biegną kolejno, zamieniają swoje kółka na to, które znajduje się w szarfię, i wracają na koniec swojego rzędu.
- Podskoki – *Z kółka do kółka*.
Dzieci wskakują obunóż do kółek leżących na podłodze i wyskakują z nich, w tempie wystukiwanym przez nauczyciela na bębenku.

III. Część końcowa.

- Ćwiczenia stóp *Sprytne stopy*.
Dzieci w siadzie prostym, trzymają kółka pomiędzy palcami prawej stopy, unoszą nogę z kółkiem do góry, starając się mieć wyprostowane kolano, i ją opuszczają. Przy powtórzeniu ćwiczenia trzymają kółko drugą stopą.
- W pozycji stojącej dzieci łąpią kółko palcami raz jednej, raz drugiej stopy i podają sobie do rąk.
- Ćwiczenia wyprostne.
Dzieci maszerują po obwodzie koła z kółkami wzniesionymi nad głową – cztery kroki marszu z kółkiem w górze, cztery kroki marszu zwykłego.
- Zabawa rytmiczna.
Dzieci uderzają kółkami o podłogę w podany przez nauczyciela rytmie. Potem odkładają kółka na swoje miejsce.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 26.

Kolorowanie rysunków liści według podanego wzoru.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Drzewa w lesie*.

Dzieci poruszają się w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, wyciągają ręce w górę i zastygają w bezruchu jak drzewa.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 25.

Rysowanie po śladach rysunków liści. Kolorowanie wybranego rysunku.

Dzień 3. Liczymy grzyby

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności liczenia; ilustrowanie muzyki ruchem; rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- przelicza w zakresie określonego zbioru; prawidłowo stosuje liczebniki główne; ilustruje muzykę ruchem; stosuje słowa: *przed, za, po lewej stronie, po prawej stronie*.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Buczkówny *Grzybobranie*, piosenka *Leśna muzyka*, obrazki: do wiersza, grzybów, sylwety grzybów – poprzecinane na połowy, liczmany, tamburyn, koszyki, obręcze, instrumenty perkusyjne, rysunki grzyba, różne obrazki (wśród nich obrazki grzybów: jadalnych i niejadalnych), kartoniki z krążkami, nagranie muzyki do zabawy, karty pracy, cz. 1, s. 27, 28, 29, 30, 31, *Przygotowanie...*, s. 71, *Nauka...*, s. 68.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 27.

Dobieranie w pary zdjęć, których nazwy się rymują. Kolorowanie ramek na odpowiednie kolory.

2. Ćwiczenia słuchowe *Odgłosy lasu*.

Dzieci naśladują odgłosy, np. szum drzew, kukanie kukułki, śpiew ptaków, wycie wilka, stukanie dzięcioła w drzewo.

3. Zabawy z wykorzystaniem wiersza M. Buczkówny *Grzybobranie*.

Nauczyciel recytuje wiersz, pokazując obrazki, a dzieci na ich podstawie dopowiadają brakujące słowa (wytłuszczone w tekście), zwracając uwagę na ich właściwą formę gramatyczną i rym.

*Kiedy ptaki już wstaną,
kiedy kwiaty zbudzą się rano,
z **koszem** idę do lasu.*

Dlaczego?

*Zbieram tylko **koźlaki**,
prawdziwki i **maślaki**,*

***muchomory** omijam.*


Dlaczego?

*Każdy **grzybek** wykręcę,
żeby było ich więcej.*

Wyjmę z ziemi ostrożnie.

Dlaczego?

- Dzielenie nazw grzybów występujących w wierszu na sylaby; wskazywanie ich na obrazkach.
- Udzielanie po każdej zwrotce odpowiedzi na pytanie *Dlaczego?*
- Dopowiadanie przez dzieci ostatnich słów w wersach.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr IV (*przewodnik*, s. 61).

II

 Ćwiczenia liczbowe w formie opowieści matematycznej *Grzybobranie*.

1. Ćwiczenie spostrzegawczości – *Pomieszane grzyby*.

Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety grzybów poprzecinane na pół. Zadaniem dzieci jest ich prawidłowe ułożenie; potem nazwanie i określenie, czy są jadalne. Dzieci przeliczają wszystkie grzyby; określają, jak nazywa się pierwszy, drugi, a potem liczą od drugiej strony. Określają, który z kolei jest, np. prawdziwek, kozak, kurka, muchomor.

2. Opowiadanie nauczyciela *Tomek na grzybach*.

Dzieci układają obrazki grzybów w takiej kolejności i liczbie, jak to wynika z treści opowiadania.

Pewnego jesiennego ranka Tomek wybrał się z dziadkiem na grzyby. Idąc przez las, wkładał do koszyka wszystkie napotkane okazy. Był dumny ze swoich zbiorów. Na polanie zobaczył dziadka odpoczywającego na pniu ściętego drzewa. Postanowił pochwalić się swoimi zdobyczami. Wyłożył grzyby na trawę (o liczbie grzybów i ich rodzaju decyduje nauczyciel, w zależności od możliwości dzieci). Jeden duży, z pięknym brązowym kapeluszem, trzy małe – żółte – i dwa najładniejsze – czerwone w białe kropki. Następnie chłopiec policzył wszystkie grzyby. Ile ich jest? (Dzieci układają przed sobą odpowiednią liczbę liczmanów).

Dziadek jednak nie był zadowolony. Pokiwał głową i powiedział:

– Oj, Tomku, Tomku! Tych dwóch czerwonych nie trzeba było zrywać. To muchomory. Są trujące. Nie możemy ich zabrać do domu. (Dzieci odkładają dwa muchomory i liczą, ile grzybów zostało Tomkowi).

3. Zabawa dydaktyczno-ruchowa *Zbieramy grzyby*.

Dzieci poruszają się w rytm tamburynu pomiędzy sylwetkami grzybów rozłożonymi na dywanie. Podczas przerwy w grze wykonują polecenia nauczyciela:

- Przyniescie mi tyle grzybów, ile kółek jest na moim kartoniku.
- Powkładajcie grzyby do koszyków zgodnie z ich rodzajem (w sali są ustawione koszyki oznaczone sylwetą danego grzyba).
- Podnieście w górę tylko duże grzyby (albo tylko małe).

4. Karta pracy, cz. 1, s. 30.

Słuchanie nazw grzybów przedstawionych na zdjęciach.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zbieramy grzyby*.

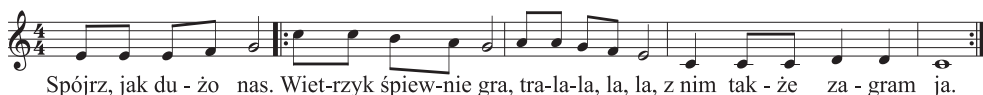
Dzieci spacerują po sali przy muzyce i naśladują zbieranie grzybów: rozglądają się, przykucają, *rozgarniają gałęzie, przedzierają przez gęste krzaki*. Mogą podawać również nazwy grzybów, które znalazły.

Zabawy przy piosence *Leśna muzyka*.

1. Zabawa w parach, rozwijająca koncentrację uwagi – *Zaczarowana obręcz*.

Jedno dziecko z pary ujmuje obręcz w ręce, drugie wchodzi do niej. Pierwsze dziecko porusza obręczą zgodnie z akompaniamentem tamburynu i posuwa się z nią w różnych kierunkach po sali. Partner śledzi uważnie ruchy obręczy tak, aby cały czas znajdować się w jej środku. Dotknięcie jakiegokolwiek części ciała obręczy oznacza przegraną dziecka znajdującego się wewnątrz i jest jednocześnie sygnałem do zmiany ról.

2. Słuchanie piosenki *Leśna muzyka*. (Utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa *Akord – Śpiewające Brzdące*).



Dzieci:

- I. *Słoneczko dziś świeci
i pięknie pachnie las.
Tak cieszą się dzieci.
Spójrz, jak dużo nas.*

wskazują w górę na *słońce*,
naśladują drzewa poruszane wiatrem,
kołyszą się na boki, ręce mają oparte na biodrach,
zataczają koła przed sobą, wskazują na inne dzieci,

- Ref.: *Wietrzyk śpiewnie gra,
tralala, la, la,
z nim także zagram ja.* (bis)

zataczają młynek rękami przed sobą,
rytmicznie klaszczą,

II. *Ptaszka ćwierkają,*

*a dzięcioł – puk, puk, puk.
Kasztany spadają
w trawę – stuk, stuk, stuk.*

Ref.: *Wietrzyk śpiewnie gra...*

otwierają i zamykają dłonie jak dzióbki śpiewających ptaków,
przykucają i stukają palcem o podłogę,
powoli opadają ze stania do pozycji przysiadu,
naprzemiennie uderzają dłońmi o podłogę.

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Określanie tempa i nastroju.
- Wypowiedzi dzieci na temat tekstu; zwrócenie uwagi na powtarzające się fragmenty.

4. Zabawa rytmiczna z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych – *Wietrzyk gra*.

Dzieci wybierają dowolny instrument perkusyjny i spacerują po sali; na hasło: *Wietrzyk gra* zatrzymują się, rytmicznie powtarzają słowa: *Wietrzyk śpiewnie gra, tralala, la, la; z nim także zagram ja, z nim także zagram ja*, wygrywając ich rytm na swoich instrumentach.

5. Zagadki słuchowe *Jaki to instrument?*

Dzieci, odwrócone tyłem do nauczyciela, rozpoznają dźwięki wybranych instrumentów perkusyjnych, w które uderza nauczyciel (lub wybrane dziecko). Wcześniej nauczyciel demonstrował instrumenty oraz dźwięki, jakie wydają one podczas gry.

6. Nauka piosenki fragmentami, metodą ze słuchu.

Zabawa dydaktyczna *Szukamy kotka*.

1. Wspólne wyjaśnienie, na czym polega zabawa w chowanego, czy dzieci się w nią bawią i czy im się podoba.
2. Czytanie całościowe wyrazu *kotek*, umieszczonego nad obrazkiem kota.
3. Zabawa *Szukamy kota*.

Dzieci siadają w kole i oglądają maskotkę kota. Po chwili jedno z nich wychodzi na moment z sali, a w tym czasie pozostałe dzieci chowają maskotkę kota w sali. Powracające do sali dziecko ma odnaleźć *kota*. Jest ono słownie instruowane przez nauczyciela, w jaki sposób ma się poruszać, aby dojść do miejsca, gdzie jest schowany *kot*. Np. *Idź prosto, stop, na prawo, stop, na lewo, prosto, spójrz wysoko*. Jeżeli dziecko odnajdzie *kota*, powinno określić miejsce, w którym się on znajduje.

Zabawa ruchowa z wykorzystaniem klocków – *kotków*.

Dzieci biorą sobie po jednym klocku – dużym, drewnianym. Nauczyciel mówi, że symbolizują one kotki.

Dzieci ustawiają klocki – *kotki* – względem siebie według poleceń nauczyciela. Np.

- Połóżcie *kotka* przed sobą.
- Połóżcie *kotka* za sobą.
- Połóżcie *kotka* po swojej lewej stronie.
- Połóżcie *kotka* po swojej prawej stronie.
- Trzymajcie *kotka* nisko.
- Trzymajcie *kotka* wysoko.


4. Ćwiczenia w zeszytcie *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 71.

5. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 68.

Oglądanie rysunków. Określanie, gdzie jest kotek względem fotela. Kolorowanie rysunków. (Rozwijanie orientacji przestrzennej rozpoczynamy od swojego ciała – jego elementów, położenia przedmiotów względem siebie, wyznaczania kierunków).

Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Rysowanie kreatywne – *Przekształcamy grzyba*.
Dzieci starają się przemienić w coś innego rysunek grzyba narysowany przez nauczyciela na kartce; wypowiadają się, w co przekształciły swój rysunek.
2. Karta pracy, cz. 1, s. 31.
Sprawdzanie grzybów w koszyku na obrazku. Skreślanie zdjęć grzybów niejadalnych. Rysowanie grzyba po śladzie.
-  Zabawa ruchowo-naśladowcza *Zbieramy grzyby* (przewodnik, s. 67).
3. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Szukamy grzybów*.
Dzieci wybierają spośród kartoników z różnymi obrazkami tylko te, na których są grzyby. Dzieli je na jadalne i niejadalne.
4. Karty pracy, cz. 1, s. 28, 29.
Rysowanie po śladach rysunków drzew i grzybów. Kończenie rysowania drzew iglastych. Wykonywanie poleceń z kart.

Dzień 4. Jesienne drzewa

Cele ogólne:

– zapoznanie z wybranymi drzewami; rozwijanie zainteresowań zabawami badawczymi.

Cele operacyjne


Dziecko:

– rozpoznaje i nazywa wybrane drzewa; bierze udział w zabawach badawczych.

Środki dydaktyczne: E. Węgrzyn-Kamela *Od jesieni do jesieni – mały badacz przyrody*, elementy do ułożenia sylwety drzewa, obrazki: wybranych drzew liściastych i iglastych (z albumów), drzew w różnych fazach rozwoju, pór roku, związane z lasem, ususzone liście i pasujące do nich sylwety drzew, kredki świecowe, bębenek, materiały do zabaw badawczych, tekturowe szablony liści, tamburyn, tace, liście, kasztany, żołądź, jarzębina, różne liście, pętle, plastelina, karty pracy, cz. 1, s. 32, 33, książka, s. 16, *Przygotowanie...*, s. 34, 66.

Przebieg dnia

I

1. Układanie sylwety drzewa z elementów przygotowanych przez nauczyciela; wskazywanie i nazywanie poszczególnych elementów; podawanie nazw drzew znanych dzieciom; dzielenie ich na sylaby.
2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 34.
Rysowanie po śladach rysunków drzew. Rysowanie linii ukośnych.
-  Zabawa ruchowa usprawniająca duże grupy mięśniowe – *Drzewa i wiatr*.
Dzieci stoją w małym rozkroku i unoszą ręce w górę. Podczas cichego akompaniamentu poruszają lekko rękami i kołyszą się z nogi na nogę. Wzmocnienie akompaniamentu oznacza powiększenie ruchów – dzieci wykonują całym tułowiem i rękami okrężne ruchy, przechylając się jak najniżej w przód i w bok, w prawo i w lewo. Wraz z wyciszeniem akompaniamentu zasięg ruchów stopniowo się zmniejsza.
3. Zabawy z wykorzystaniem liści, żołądź i kasztanów.
Na środku sali leżą na tacach: liście, kasztany i żołądź. Dzieci poruszają się wokół nich w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i wykonują polecenia nauczyciela, np.
 - Weźcie trzy liście, dwa kasztany i jednego żołądź.
 - Odlóżcie dwa liście i jednego kasztana.
 - Weźcie pięć liści, trzy kasztany i dwa żołądź.
 - Odlóżcie cztery liście, dwa kasztany i jednego żołądź.

- Turlajcie kasztan w różnych kierunkach.
- Wystukajcie, uderzając dwoma kasztanami o siebie, taki rytm...
- Ułóżcie z kasztanów i żołądki długiego węża. Itp.

4. Karta pracy, cz. 1, s. 32.

Otaczenie pętlami obrazków owoców leśnych według rodzaju. Porównywanie ich liczby.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr IV (*przewodnik*, s. 61).

II

 Zabawa dydaktyczna *Rozpoznajemy drzewa*.

1. Oglądanie obrazków wybranych drzew w albumach. Podział drzew ze względu na rosnące na nich liście – na iglaste i liściaste; zapoznanie z nazwami wybranych drzew.

2. Zabawa *Liście i drzewa*.

Nauczyciel rozrzuca po sali ususzone liście wybranych drzew; dzieci zbierają liście i odszukują na sali sylwety drzew, na których znajdują się takie same liście, jak te trzymane przez nie w dłoniach.

3. Ćwiczenia oddechowe *Tańczące listki*.

Dzieci kładą wybrany liść na otwartej dłoni; dmuchają na niego i obserwują, jak opada na podłogę.

4. Ćwiczenia w książce, s. 16.

Wskazywanie zdjęć takich samych bukietów liści. Potem wskazywanie bukietów, w których jest tyle samo liści.

5. Rozmowa na temat: *Drzewa jesienią* – ukazanie zmian w wyglądzie drzew jesienią.

Nauczyciel zadaje dzieciom pytania naprowadzające, które pomogą im zrozumieć, jak zmienia się wygląd drzew w ciągu roku. Dzieci dopasowują obrazki drzew w różnych fazach rozwoju do obrazków poszczególnych pór roku.

- *Wiosna* – pojawienie się pączków i liści.
- *Lato* – wzrost liści, powstawanie zawiązków owoców.
- *Jesień* – dojrzewanie owoców, zmiana koloru liści i ich opadanie.
- *Zima* – odpoczynek drzew.

(Uświadomienie dzieciom, że fazy rozwoju drzewa zależą od zmian w przyrodzie – pór roku oraz warunków atmosferycznych – światła, temperatury).


6. Ćwiczenia klasyfikacyjne – *Listek do listka*.

Dzieci segregują wymieszane liście wybranych drzew (np.: kasztanowca, dębu, klonu, jarzębiny) i układają je w pętlach oznaczonych danym liściem. Przeliczają liście znajdujące się w poszczególnych pętlach; wskazują ich liczbę na palcach.

7. Łączenie w pary liści i owoców drzew. Nazywanie drzew, z których one pochodzą.

8. Ćwiczenia graficzne techniką frotażu – *Odbijamy liście*.

Dzieci układają wybrane liście, unerwioną częścią do góry, pod papierem rysunkowym, odbijają je poprzez kolorowanie powierzchni kartki kredkami świecowymi w wybranych jesiennych kolorach. Oglądają powstałe prace.

 Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zbieramy liście*.

Dzieci maszerują po sali w różnych kierunkach. Na sygnał – uderzenie w bębenek – schylają się i naśladują zbieranie liści; dwa uderzenia są sygnałem do dalszego marszu.

 Zabawy badawcze *Dlaczego nie wszystkie drzewa tracą liście?* (według E. Węgrzyn-Kameli).

- *Dlaczego słoik jest mokry?* – ukazanie, że z powierzchni liści paruje woda.

Nauczyciel wlewa do małego słoika wodę, wstawia do niej liście o dużych blaszkach (np. klonu). Wierzch wody pokrywa cienką warstwą oleju. Nakrywa słoiczek z liśćmi dużym słoikiem. Następnego dnia pokazuje dzieciom, że na wewnętrznej stronie dużego słoika pojawiły się krople wody. Dzieci sprawdzają za pomocą dotyku, że słoik jest mokry, próbują wyjaśnić – dlaczego. Nauczyciel zbiera wnioski, potem sam wyjaśnia zjawisko.

Woda, w której stały liście, nie mogła parować, gdyż była pokryta olejem. Liście były szczelnie przykryte słoikiem, więc krople wody muszą pochodzić z liści. Liście pobierały wodę ze słoiczka, w którym stały, i część tej wody wyparowała z ich powierzchni.

To doświadczenie pozwala wyjaśnić dzieciom, dlaczego większość drzew zrzuca liście na zimę. Zwrócenie uwagi dzieci, że woda zamarza, gdy temperatura spadnie poniżej zera. Skoro z liści wyparowuje woda, to muszą być one nią wypełnione. Gdyby więc były w czasie zimy na drzewie, to zrobiłyby się z nich płatki lodu. Aby do tego nie doszło, drzewa gubią liście na zimę. Dlatego też na trawnikach usychają trawa i kwiaty, wykopuje się z grządek warzywa.

- *Które drzewa nie tracą liści?* – szukanie odpowiedzi na pytanie, dlaczego nie wszystkie drzewa tracą liście na zimę.

Dzieci porównują wygląd rozdanych przez nauczyciela liści, np. klonu, dębu, oraz igieł sosny lub świerka; dokonują porównania wielkości obu liści – stwierdzają, że igła jest dużo mniejsza i pokrywa ją białawy nalot, którego nie ma na powierzchni blaszki liściowej. Nauczyciel wyjaśnia, że *nalot ten chroni igłę przed zbyt dużym wyparowaniem z niej wody. Poza tym pełni również funkcję koca, który nie dopuszcza zimna do liścia.*

- *Kiedy woda szybciej wyparuje?* – prosty eksperyment ukazujący, z jakiej powierzchni – dużej czy małej – woda szybciej wyparuje.

Nauczyciel wlewa taką samą, niewielką ilość wody do spodeczka i do małej buteleczki wykonanej z przezroczystego szkła. Po kilku godzinach obserwujemy, że woda ze spodeczka wyparowała, natomiast w buteleczce jest nadal – dzieci próbują wyjaśnić, dlaczego tak się stało. Zwracamy uwagę dzieci, że *powierzchnia wody na spodeczku jest dużo większa niż w przypadku buteleczki; stąd wniosek, że z małych powierzchni woda paruje wolniej niż z dużych. Skoro igła jest liściem, to z jej powierzchni też paruje woda (co pokazało wcześniejsze doświadczenie), ale powierzchnia ta jest bardzo mała, więc parowanie jest niewielkie. Utrudnia je także biały nalot pokrywający igłę. A ponieważ chroni on ją jednocześnie przed zimnem, to niewielka ilość wody, jaka znajduje się w liściu, nie zamarza. Drzewo nie musi więc takich liści zrzucać na zimę. Wyjątek stanowi modrzew, którego igieł nie pokrywa biały nalot.*

- ☞ Zabawy w ogrodzie przedszkolnym – szukanie drzew iglastych i liściastych w najbliższym otoczeniu; prawidłowe ich nazywanie.

III

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 66.

- Otoczenie pętlami par rysunków – liścia i żółędzia. Określenie, czego jest więcej – żółędzi czy liści.
- Narysowanie tylu żółędzi, ile jest kasztanów.
- Narysowanie więcej żółędzi niż jest kasztanów.
- Narysowanie mniej żółędzi niż jest kasztanów.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 33.

Rysowanie szlaczków po śladach. (Chętne dzieci rysują samodzielnie).

3. Zabawa słowna rozwijająca logiczne myślenie i umiejętność zadawania pytań – *Leśny detektyw*. Wybrane dziecko losuje obrazek związany tematycznie z lasem i nie pokazuje go pozostałym przedszkolakom. Grupa zadaje pytania, na które posiadający obrazek dziecko może odpowiadać tylko *tak* lub *nie*. Zadaniem pozostałych dzieci jest uważne słuchanie odpowiedzi i jak najszybsze odgadnięcie, co znajduje się na obrazku (można liczyć, ile pytań musiały zadać dzieci, aby odgadnąć zagadkę).

- ☞ Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zbieramy liście* (przewodnik, s. 70).

4. Ćwiczenie sprawności manualnych – *Kolorowe liście*.

Dzieci rysują sylwetki liści za pomocą tekturowego szablonu. Wałkują cieniutkie wałeczki z plasteliny, wyklejają nimi kontury liści, wcześniej pokolorowane na jesienne kolory.

Dzień 5. Mieszkańcy lasu

Cele ogólne:

- zapoznanie z zachowaniem wiewiórki jesienią; rozwijanie umiejętności współdziałania w zespole.

Cele operacyjne


Dziecko:

- wymienia zapasy wiewiórki; współpracuje z innymi.

Środki dydaktyczne: rymowanka *Coś tam w lesie stuka*, wiersz I. R. Salach *Zapasy*, sylweta wiewiórki pocięta na części (dla każdego dziecka), obrazki roślin i zwierząt spotykanych w lesie, obrazek lasu, bębenek, sylwety zwierząt lub liczmany, czasopisma przyrodnicze, nożyczki, flamastry, duże arkusze papieru, orzechy – laskowe i włoskie, tamburyn, pastele olejne, książka, s. 17, *Przygotowanie...*, s. 6, 35, 67, *Nauka...*, s. 66, *Wyprawka plastyczna*.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 67.
Wskazanie długiego sznura koralu. Określanie, z czego jest zrobiony, a potem – z czego jest zrobiony krótki sznur koralu. Pokolorowanie go. Wskazywanie sznurów koralu w kolejności od najkrótszego do najdłuższego.
 2. *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 66.
 - Narysowanie dłuższej skakanki i krótszych torów od tych przedstawionych na rysunkach.
 - Narysowanie węższego okna i grubszej książki od tych przedstawionych na rysunkach.
 3. *Ćwiczenia z książką*, s. 17.
Wyszukiwanie na zdjęciu ukrytych zwierząt. Nazywanie ich. Określenie, co robią jeź i wiewiórka jesienią.
 4. Zabawa słuchowa z liczeniem – *Zwierzątka na leśnej polanie*.
Nauczyciel wyjaśnia, że uderzenia w bębenek symbolizują zwierzątka, które spotkały się na leśnej polanie. Prosi dzieci, aby uważnie słuchały, ile razy uderzy w bębenek, a potem ułożyły przed sobą tyle sylwet zwierząt (lub innych liczmanów), ile uderzeń usłyszą.
 5. Dopowiadanie słów rymujących się ze słowami w zdaniach podanych przez nauczyciela, np.:
 - *Gdy jesienny deszcz cicho sobie pada,
to nasza mama parasol...* (rozkłada).
 - *W lesie pod drzewami rosną sobie grzyby,
a w rzece pływają różne małe...* (ryby).
 - *W ogrodzie przed domem jest żółty kwiatusek,
wokoło niego lata dużo czarnych...* (muszek).
 - *Na sośnie rosną sobie małe szyszki,
a w norce pod drzewem śpią malutkie...* (myszki).
 - *Na talerzu leży pięć słodkich jabłuszek,
a w misce pod oknem sześć żółciutkich...* (gruszek).
 - *Po stawie pływają brązowe kaczuszki,
woda im obmywa ich króciutkie...* (nóżki).
 - *Ruda wiewióreczka, która w dziupli mieszka,
trzyma w swoich łapkach laskowego...* (orzyszka).
 - *Idzie sobie jeź, ten klujący...* (zwierz).
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr IV (*przewodnik*, s. 60–61).

II

☐ Słuchanie wiersza I. R. Salach *Zapasy*.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Co to za orzechy?*

Dzieci segregują orzechy – laskowe i włoskie. Porównują ich wygląd w łupinach oraz bez nich; próbują ich smaku – dzielą się swoimi spostrzeżeniami.

2. Rozwiązanie zagadki o wiewiórcie.

*Mam rude futerko,
w małej dziupli mieszkam,*

*lubię huskać szyszki
i schrupać orzeszka.*

3. Słuchanie wiersza.

*Gdzie wiewiórka śmieszka
schowała orzeszka?
Miała trzy żołędzie...
Rozgląda się wszędzie.*

*W bukowej dziupli wysoko
pędy sosny cieszą oko.
Koszyk buczyny, grzybów stos –
ciężki jest wiewiórki los!*

*Do dębu zaniósła szyszki.
Ciężkie! Dostała zadyszki.
Orzechy włoskie, laskowe
upchnęła w dziupli sosnowej.*

*Zebrała wielkie zapasy
na zimowe, trudne czasy.
Oby do zimy nie zapomniwała,
co w której dziupli schowała.*

4. Rozmowa na temat wiersza.

- Gdzie wiewiórka schowała swoje zapasy?
- Dlaczego gromadziła zapasy?
- Jakie są przysmaki wiewiórki?

5. Opisywanie wyglądu wiewiórki przedstawionej na obrazku; zwrócenie uwagi na sposób jej życia i zwyczaje; ćwiczenia słownikowe. Wyszukiwanie określeń przymiotnikowych wiewiórki, np. *mała, ruda, sprytna, zwinna*.

6. Układanie w małych zespołach sylwety wiewiórki z elementów przygotowanych przez nauczyciela; wskazywanie i nazywanie poszczególnych części jej ciała.

☐ Zabawa rytmiczno-ruchowa *Spotkanie wiewiórek*.

Wiewiórki skaczą po sali w różnych kierunkach przy akompaniamencie tamburynu. Podczas przerwy w grze dobierają się w pary, wypowiadają rymowanekę: *Wiewióreczki się spotkały, o zapasach rozmawiały; naprzemiennie klaszczą w dłonie partnera.*

☐ Zabawa z elementem skoku *Wiewiórki – z dziupli*.

Dzieci dobierają się trójkami; dwoje podaje sobie ręce – tworzą *dziuplę*, w której środku stoi trzecie dziecko – *wiewiórka*. Na hasło: *Wiewiórki – z dziupli!* dzieci-wiewiórki opuszczają swoje *dziuple* i skaczą w różnych kierunkach. Hasło: *Wiewiórki – do dziupli!* jest sygnałem do szybkiego znalezienia się w swojej *dziupli*. Co pewien czas następuje zmiana ról.

☐ *Las i jego mieszkańcy* – wykonanie pracy plastycznej w zespołach.

1. Ćwiczenia fonacyjne *Leśne echo*.

Nauczyciel wypowiada głośno lub cicho nazwy roślin leśnych i zwierząt żyjących w lesie. Dzieci powtarzają je ciszej, gdy nauczyciel trzyma palec na ustach, lub głośniej – gdy podniesie rękę do góry.

2. Nazywanie zwierząt leśnych przedstawionych na zdjęciach.

3. Zabawa artykulacyjna *Coś tam w lesie stuka*.

Dzieci powtarzają za nauczycielem słowa rymowanki: najpierw wolno, a przy powtórzeniach coraz szybciej; naśladują pokazywane przez niego gesty.

*Coś tam w lesie stuka:
stuku, stuku, stuk,
stuku, stuku, stuku,
stuku, stuku, stuk.*

Coś tam w lesie puka:

*puku, puku, puk,
puku, puku, puku,
puku, puku, puk.*

*To pan doktor dzieciąt
leczy sosnę chorą,
wyjada korniki,
co siedzą pod korą.*

Nauczyciel:

rytmicznie klaszcze,

rytmicznie puka ugiętym palcem w podłogę,

macha rękami jak skrzydłami,

naśladuje rękami wkładanie czegoś do buzi,
krzyżuje ręce na piersiach, kołysze się na boki.

4. Zagadki słowne *Co to za zwierzątko?*

Dzieci losują obrazki zwierząt, kolejno opisują ich wygląd, nie podając nazw. Zadaniem grupy jest odgadnięcie, o jakim zwierzątku opowiadają.

5. Oglądanie czasopism przyrodniczych; wycinanie z nich obrazków, zdjęć zwierząt i roślin, które można spotkać w lesie.

6. Wykonanie pracy *Las i jego mieszkańcy*.


Podział dzieci na zespoły; samodzielne działania w zespołach:

- zachęcanie do podejmowania rozmów na temat rozmieszczenia poszczególnych elementów,
 - naklejanie zdjęć, obrazków roślin i zwierząt na powierzchni kartki (duży arkusz),
 - dorysowywanie elementów tła łączących je w jedną całość, z wykorzystaniem pasteli olejnych i flamastrów,
 - zwracanie uwagi na zgodną współpracę; dzielenie się uwagami; uświadamianie znaczenia wkładu pracy każdego dziecka w powstanie jednej całości.
7. Oglądanie powstałych prac; wypowiedzi dzieci na temat tego, co się na nich znajduje; dzielenie się uwagami na temat pracy całego zespołu.
- Prezentacja prac w kąciку dla rodziców.

III

1. Ćwiczenia rytmiczne *Orzechowe rytmy*.

Dzieci powtarzają za nauczycielem krótkie motywy rytmiczne, wystukują je, uderzając orzechem o powierzchnię stołu lub podłogi.

 Zabawa bieżna *Chodzi wiewióreczka*.

Dzieci siedzą skrzyżnie w kole, ręce trzymają za sobą. Wybrane dziecko jest *wiewiórką* i chodzi dookoła nich podczas powtarzania rymowanki: *Chodzi wiewióreczka po jesiennym lesie. Ma w łapce orzeszka. Komu go przyniesie? Kiedy dzieci skończą rymowankę, wiewióreczka wkłada w ręce wybranego dziecka orzech i ucieka dookoła kółka, a dzieci powtarzają: Wiewióreczka szybko mknie. Zdąży dobiec czy też nie? Dziecko, które otrzymało orzech, goni ją. Wiewióreczka musi jak najszybciej usiąść na miejscu goniącego ją dziecka. Następnie zamieniają się rolami.*

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 6.

Otoczenie zieloną pętlą rysunków tych przedmiotów, które wydają ciche dźwięki. Otoczenie czerwoną pętlą rysunków tych przedmiotów, które wydają głośne dźwięki.

3. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 35.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.

Październik

Tydzień I: Jesień w sadzie

Dzień 1. Jesienią, jesienią sady się rumieniają

Cele ogólne:

- rozpoznawanie i nazywanie drzew owocowych oraz owoców; zapoznanie z literą o: małą i wielką, drukowaną i pisaną; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje wybrane owoce oraz nazywa drzewa owocowe; rozpoznaje i nazywa literę o: małą i wielką, drukowaną i pisaną; rozwija sprawność fizyczną; wykonuje ćwiczenia z piłką.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Konopnickiej *Jesienią*, obrazki przedstawiające: owoce, różne przedmioty, plastikowe owoce, koszyk, bębenek, grzechotka, małe piłki, kosz, woreczki, kawałki sznurka (dla każdego dziecka), trójkąt, tamburyn, kolorowe nakrywki, litery **o**: małe i wielkie, drukowane i pisane, kartoniki z napisami: *Ola, osa*, karty pracy, cz. 1, s. 34, 35, 36, książka, s. 18, *Nauka...*, s. 3, 33.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 34.

Rysowanie po śladach rysunków owoców kredkami w odpowiednich kolorach.

2. Ćwiczenia klasyfikacyjne – *Szukamy owoców*.

Dzieci wybierają spośród różnych obrazków te, które przedstawiają owoce. Nazywają je i opisują ich wygląd. Zwracają uwagę na kształt i barwę.

3. Przekształcanie słów – *Owocowe nazwiska*.

Dzieci dodają do swoich imion nazwiska powstałe z przekształcenia nazwy wybranego przez nie owocu, np. *Janek Gruszkowski, Alina Śliwczyńska* itp.

Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Kto trafi do koszyka?*

Dzieci rzucają plastikowymi owocami do ustawionego w pewnej odległości koszyka. Nauczyciel stopniowo zwiększa jego odległość od dzieci.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr V.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Dzieci w sadzie*.

Dzieci są podzielone na dwie grupy: *drzewa owocowe* i *dzieci*. *Drzewa* stoją w rozsypce, a *dzieci*, przy akompaniamencie bębna, poruszają się między nimi. Na przerwę w grze przykucają przed wybranym *drzewem* i naśladują szukanie owoców opadłych na ziemię.

- Ćwiczenia wyprostne *Zrywamy owoce*.

Dzieci spacerują *po sadzie*. Na hasło: *Zrywamy owoce*, wspinają się na palce i naśladują zrywanie owoców.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Grabimy liście*.

Dzieci naśladują grabienie suchych liści.

- Zabawa z elementem biegu – *Łakome osy*.

Dzieci-*osy* biegają, naśladując brzęczenie owadów; szukają *słodkich owoców*.

- Ćwiczenie uspokajające – *Marsz z klaskaniem*.

Dzieci maszerują po obwodzie koła. Powtarzają rymowanekę: *Jesienią, jesienią sady się rumieniają* i rytmicznie klaskają.

II

 Rozmowa na temat sadu, na podstawie ilustracji i własnych doświadczeń dzieci.

1. Ilustracja ruchowa wiersza M. Konopnickiej *Jesienią*.

Naśladowanie gestów pokazywanych przez nauczyciela podczas recytacji wiersza. Zwrócenie uwagi, o jakich owocach i drzewach owocowych jest mowa w utworze. Wyjaśnienie pojęcia *sad*.

*Jesienią, jesienią
sady się rumienia,
czerwone jabłuszka
pomiędzy zielenią.
Czerwone jabłuszka,
złociste gruszcзки,
świecą się jak gwiazdy*

*pomiędzy listeczki.
Pójdę ja się, pójdę
pokłonić jabłoni,
może mi jabłuszko
w czapeczkę uroni.
Pójdę ja do gruszy,
nadstawię fartuszka,
może w niego wpadnie
jakaś śliczna gruszka.
Jesienią, jesienią
sady się rumienia,
czerwone jabłuszka
pomiędzy zielenią.*

Dzieci:

naśladowują drzewa poruszające się na wietrze,

kreślą przed sobą obiema rękami kształt jabłka,
kreślą przed sobą obiema rękami kształt gruszki,
machają rękami wyciągniętymi w górę – naśladowują świecące gwiazdy,

maszerują w miejscu,
wykonują ukłon,
kołyszą się na boki, ręce mają oparte na biodrach,

maszerują w miejscu,
naśladowują nadstawianie fartuszka,

naśladowują drzewa poruszające się na wietrze.

2. Ćwiczenia w książce, s. 18.


- Oglądanie zdjęcia. Słuchanie tekstu o sadzie. Liczenie w nim zdań.
- Słuchanie wypowiedzi o sadzie. Liczenie w niej zdań. Potem liczenie słów w kolejnych zdaniach.
- Rytmizowanie fragmentu wiersza M. Konopnickiej, połączone z klaskaniem.

*Je-sie-nią, je-sie-nią
sa-dy się ru-mie-nią,*

*cz-er-wo-ne ja-błu-szka
po-mię-dzy zie-le-nią.*

3. Karta pracy, cz. 1, s. 35.

Łączenie pierwszych sylab z nazw zdjęć. Podawanie otrzymanych słów. Rysowanie tego, czego nazwa powstała (*owoce, morela*).

-  Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność rozpoznawania dźwięków – *Jabłonie i pszczoły*. Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy: *jabłonie* i *pszczoły*. *Jabłonie* stoją w rozsypane i naśladowują, przy dźwiękach tamburynu, drzewa poruszające się na wietrze. Na dźwięk grzechotki *pszczoły*, które do tej pory stały z boku, poruszają się między *drzewami*, naśladowując brzęczenie owadów: *bzzzz*. *Jabłonie* zastygają bez ruchu – *wiatr* przestał wiać. Na dźwięk tamburynu *pszczoły* wracają na wyznaczone miejsce, a *drzewa* poruszają gałązkami. Co pewien czas następuje zmiana ról.

-  Wprowadzenie litery **o**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Tworzenie słów z pierwszych głosek nazw obrazków.
Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki: *okularów, sera, anteny*. Dzieci oglądają obrazki, nazywają je i dzielą ich nazwy na głoski. Potem określają pierwsze głoski z nazw i je syntezują. Podają otrzymaną nazwę – *osa*.
2. Oglądanie zdjęcia osy.
Dzieci omawiają wygląd osy i słuchają kilku ciekawostek na jej temat.

Osy często mylimy z pszczołami. Osy mają intensywniejsze paski na odwłoku, który jest cieńszy niż u pszczoł i zakończony wcięciem (talia osy). Żądło znajduje się w najbardziej ruchliwej części odwłoka. Osy mogą, w odróżnieniu od pszczoł, użyć go wiele razy. Gniazda mają ukryte – w dziuplach, w norach. W gnieździe są plastry, a w nich – komory lęgowe. Jajeczka składa królowa, a larwami zajmują się dorosłe osy – robotnice. Nie ma w gnieździe plastrów miodu, bo osy ich nie robią. Gdy przyjdą mrozy, wszystkie osy – z wyjątkiem przyszłych królowych – giną.

Osy są pożyteczne, bo ograniczają liczebność wielu szkodników.

3. Określenie pierwszej głoski w słowie *osa*.

Podawanie przez dzieci innych słów rozpoczynających się głoską *o* – *okulary, oko, ogórek, okno*; mających ją na końcu – *okno, oko, kolano, ucho*; oraz w środku – *nos, korale, dom, lody*.

4. Budowanie schematu słowa *osa*.

- Dzielenie słowa *osa* na sylaby, a potem – na głoski. Układanie pod obrazkiem osy tyłu białych nakrywek, z ilu głosek składa się słowo *osa*.

5. Budowanie schematu słowa *Ola*.

- Określanie, kiedy używamy wielkiej litery na początku wyrazu (imiona, nazwiska, nazwy geograficzne, rozpoczynamy zdania...).
- Dzielenie słowa *Ola* na sylaby, a potem – na głoski. Układanie schematu z białych nakrywek (ich liczba odpowiada liczbie głosek w słowie *Ola*).

6. Pokaz litery **o**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

7. Umieszczenie liter **o**, **O** pod schematami wyrazów: *osa, Ola*.

 Zabawa ruchowa *Ola i osy*.

Nauczyciel rozdaje dzieciom kartoniki z napisami *Ola* lub *osa*. Odczytuje je razem z dziećmi w celu zapamiętania obrazu graficznego wyrazów.

Na sygnał dany przez nauczyciela *Ole* uciekają, a *osy* je gonią, wydając jednocześnie dźwięk *bzzz...* Po chwili następuje zmiana ról i dzieci wymieniają się kartonikami.

8. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 3.

- Dzielenie słowa *osa* na głoski (dzielenie paska pod rysunkiem na tyle części, z ilu głosek składa się to słowo).
 - Kolorowanie liter **o** na wybrany kolor.
 - Dzielenie nazw rysunków na głoski. Zaznaczanie w okienkach miejsca głoski *o*.
 - Łączenie czerwoną linią wielkich liter **O**, a niebieską – małych liter **o**.
 - Pisanie liter **o**, **O** po śladach.
9. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 33.
- Pokaz prawidłowego kreślenia liter **o** przez nauczyciela.
 - Kreślenie liter **o** w powietrzu, na dywanie, na plecach kolegi lub koleżanki.
 - Pisanie liter **o**, **O** samodzielnie.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr IV.

Przybory: małe piłki, kosz, bebenek, woreczki.

Cele: rozwijanie koordynacji ruchowej; kształcenie i doskonalenie umiejętności toczenia; reagowanie odpowiednim ruchem na polecenia nauczyciela

I. Część wstępna.

- Dzieci maszerują po obwodzie koła, kolejno biorą z kosza piłeczki.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Umiemy słuchać*.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali, bawiąc się w dowolny sposób piłeczkami. Kiedy usłyszą uderzenie w bebenek, muszą się natychmiast zatrzymać. Jeśli któremuś wypadnie piłka, może ją podnieść dopiero wtedy, kiedy usłyszy dwa uderzenia w bebenek, oznaczające ponowny ruch.

II. Część główna.

- **Ćwiczenia tułowia – Z ręki do ręki.**
Dzieci, w skłonie w przód, toczą piłki po podłodze z jednej ręki do drugiej, kolana mają proste, stoją w lekkim rozkroku. Po kilku ruchach prostują się i rzucają kilka razy piłki w górę.
- **Skłony boczne – Coraz dalej.**
Dzieci w siadzie skrzyżnym, piłki mają w lewej ręce – akcentują piłką o podłogę z coraz dal- szym skłonem w lewo (blisko siebie, dalej i jeszcze dalej); potem wykonują wyprost, podanie piłki górą do prawej ręki. Następnie wykonują ćwiczenia w prawą stronę.
- **Ćwiczenia mięśni grzbietu – Turlamy piłki.**
Dzieci, w leżeniu przodem, toczą piłki po podłodze z ręki do ręki, w lekkim odchyleniu tułowia w tył.
- **Zabawa na czworakach – Pieski bawią się piłkami.**
Dzieci-pieski turlają piłki głowami przed sobą i idą za nimi na czworakach; co pewien czas siadają skrzyżnie i podnoszą piłki w górę, aby pokazać, że nikt ich nie zgubił.
- **Ćwiczenie równowagi – Przełoż pod kolanem.**
Dzieci, w staniu jedno-nóż, przekładają piłki z ręki do ręki pod kolanem wzniesionej nogi. Po każdym przełożeniu przenoszą ramiona w bok. Wykonują ćwiczenie, stojąc raz na prawej, raz na lewej nodze.
- **Rzuty – Sprytne ręce.**
W pozycji stojącej lub w siadzie skrzyżnym swobodnie rzucają piłki w górę i chwytają obiema rękami. Potem wykonują próby rzutu i chwytania jedną ręką.
- **Skrętoskłony – Piłeczkowe ósemki.**
W pozycji stojącej dzieci toczą piłki pomiędzy stopami ustawionymi w rozkroku, na kształt ósemki. W trakcie toczenia zmieniają rękę prawą na lewą i odwrotnie.
- **Ćwiczenia dużych grup mięśniowych – Piłka w tunelu.**
Dzieci stoją w dwóch rzędach, w rozkroku, w niewielkich odstępach od siebie – toczą piłki w skłonie w przód przez powstały tunel. Pierwsze dziecko idzie na koniec rzędu; każdy uczestnik zabawy musi dotknąć piłki w tunelu.
- **Zabawa Między woreczkami.**
Dzieci toczą piłki slalomem pomiędzy woreczkami rozłożonymi na obwodzie koła; każda kolejna osoba zaczyna z niewielkim opóźnieniem.
- **Podskoki.**
Dzieci naśladują podskokami ruchy odbijanej piłki.

III. Część końcowa.

- **Ćwiczenia stóp Sprytne stopy.**
W siadzie skulnym podpartym dzieci toczą piłki raz jedną stopą, raz drugą, aż do wyprostowania kolana i z powrotem do jego zgięcia.
- **Zabawa Masaż stóp.**
W pozycji stojącej dzieci masują piłką raz jedną stopę, raz drugą, poruszając nią w różnych kierunkach.
- **Ćwiczenia wyprostne.**
Dzieci maszerują po obwodzie koła z przenoszeniem piłki z jednej ręki do drugiej nad głową. Potem odkładają piłki na wyznaczone miejsca.

III

1. **Zagadki słowne – Ulubione owoce.**
Dzieci kolejno opisują swój ulubiony owoc, nie podając jego nazwy; grupa odgaduje, jaki owoc najbardziej lubi opisująca go osoba.
2. **Zabawa z elementem toczenia – Druga połowa.**
Wybrane dziecko turla do innego dziecka plastikowe jabłko, mówiąc: *Turlam do ciebie jabłko i mówię część słowa, a ty mi powiedz, jaka jest jego druga połowa;* podaje pierwszą sylabę

danego słowa, a osoba, do której toczyło jabłko, dodaje drugą część tak, aby powstało słowo. Następnie dzieci zamieniają się miejscami i zabawa trwa dalej.

3. Zabawa *Sznurkowe owoce*.

Dzieci układają na dywanie z kawałków sznurka kształty owoców zaproponowanych przez nauczyciela, np. gruszki, banana, śliwki, jabłka.

Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zbieramy owoce*.

Dzieci spacerują w różnych kierunkach po sali – *sadzie* – przy akompaniamencie tamburynu. Na dźwięki trójkąta wspinają się na palce i naśladują zrywanie owoców z drzew; kiedy usłyszą dźwięki grane na bębnie – przykucają i naśladują zbieranie owoców, które leżą pod drzewami; akompaniament wykonywany na tamburynie *zaprasza* je do ponownego marszu.

4. Karta pracy, cz. 1, s. 36.

Zagadka graficzna: słuchanie wypowiedzi i rysowanie po śladach odpowiednich rysunków.

Dzień 2. Liczymy owoce

Cele ogólne:

– rozwijanie umiejętności liczenia; rozwijanie umiejętności łączenia ze sobą różnorodnych materiałów.

Cele operacyjne

Dziecko:

– liczy w zakresie sześciu; łączy ze sobą różne elementy w celu utworzenia jednej całości.

Środki dydaktyczne: owoce (jabłka, gruszki, śliwki), tamburyn, bębenek, sylwety owoców z bibuły, kartoniki w trzech kolorach (dla każdego dziecka), materiał przyrodniczy: plastelina, bibuła, słomki do napojów, kuleczki z bibułki, papierowe talerzyki, opaski do zasłonięcia oczu, trójkąt, 3 koszyki, nóż, patyki, gałązki, klej, listki z kolorowego papieru, farby, pędzle, duży arkusz papieru, książka, s. 19, *Przygotowanie...*, s. 36, 37.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 36.

Dokończenie rysowania linii w figurach.

2. Zagadki dotykowe i smakowe – *Rozpoznajemy owoce*.

Dzieci z zasłoniętymi oczami rozpoznają, jaki owoc podaje im do rąk nauczyciel. Badają go za pomocą dotyku i węchu; następnie rozpoznają wybrane owoce, wykorzystując zmysł smaku – próbują kawałków owoców podanych przez nauczyciela.

3. Zabawa *Prawda to czy plotka?* – określanie, czy zdania wypowiedziane przez nauczyciela są prawdziwe czy fałszywe.

Jeśli, zdaniem dzieci, zdanie jest prawdziwe – klaszczą; jeśli fałszywe – uderzają dłońmi o podłogę, np.

Owoce nie są zdrowe.

Gruszki są soczyste.

Na jabłoni rosną jabłka.

Śliwki są kwadratowe.

Drzewa w sadzie są zawsze zielone.

Z owoców można ugotować kompot. Itp.

• Układanie przez dzieci prawdziwych i fałszywych zdań o owocach.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr V (*przewodnik*, s. 75).

II

Ćwiczenia w liczeniu – *Owoce z sadu*.

1. Segregowanie owoców według rodzaju.

Nauczyciel przygotowuje owoce: śliwki, jabłka i gruszki, oraz trzy koszyki. Dzieci segregują owoce według rodzaju. Nazywają drzewa, na których one rosną.

2. Ćwiczenia z książką, s. 19.


Wodzenie palcem po drodze do koszyka z owocami; nazywanie kolejnych drzew; określanie, które z kolei jest dane drzewo. Liczenie owoców pod drzewami. Wskazywanie drzewa, pod którym jest najwięcej owoców, oraz tego, pod którym jest ich najmniej. Liczenie owoców w koszyku.


3. Ćwiczenia spostrzegawczości – *Ukryte owoce*.

Nauczyciel umieszcza w różnych miejscach sali kilka owoców. Zadaniem dzieci jest ich odzyskanie, nazwanie, przeliczenie i określenie, gdzie były ukryte (Po zajęciu nauczyciel myje owoce, dzieli na kawałki i rozdaje dzieciom).

4. Ćwiczenia graficzne.

Rysowanie sześciu owoców (przynajmniej trzech rodzajów).

 Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zbieramy owoce* (przewodnik, s. 79).

 *Przedszkolny sad* – wykonanie makiety sadu z wykorzystaniem materiału przyrodniczego.

1. Improwizacja wokalna tekstu wiersza (autor nieznany).

*Spadła gruszka do fartuszka,
a do tego dwa jabłuszka.*

*Lecz śliweczka spaść nie chciała
– była jeszcze niedojrzała.*

2. Kreślenie w powietrzu obiema rękami kształtów: jabłka, gruszki i śliwki.


3. Zabawa *Kolory owoców*.

Dzieci mają przed sobą trzy kartoniki w kolorach: zielonym, żółtym i czerwonym. Nauczyciel zadaje pytania o kolory wybranych owoców, np. *Jaki kolor ma truskawka (cytryna, arbuż, banan)?* Zadaniem dzieci jest podniesienie do góry kartonika w odpowiednim kolorze.


4. Wykonanie pracy plastycznej.

Nauczyciel proponuje dzieciom wykonanie drzewek owocowych i stworzenie makiety przedszkolnego sadu z wykorzystaniem plasteliny, patyków, niewielkich gałązek oraz bibuły w kolorach: czerwonym, żółtym i fioletowym.

- Pokaz i omówienie sposobu wykonania drzewka przez nauczyciela.
- Samodzielne działania dzieci: wbijanie z jednej i z drugiej strony niewielkiego patyka kulek z plasteliny (średniej wielkości). Dolna kulka po spłaszczeniu utworzy podstawę, a w górnej dzieci powbijają dokoła kilka gałązek, mocno rozkrzewionych; dokleją na gałązkach niewielkie kuleczki z bibuły w wybranym kolorze (czerwony to jabłka, żółty – gruszki, a fioletowy – śliwki) oraz listki wycięte z kolorowego papieru. (Każde dziecko wykonuje jedno drzewko). Następnie dzieci wspólnie z nauczycielem komponują makietę sadu na dużym arkuszu papieru, który wcześniej pomalowały na jesienne kolory lub wykleiły bibułą (podstawki z plasteliny pozwalają umieścić drzewka w wybranych przez dzieci miejscach).
Pomiędzy drzewkami dzieci mogą poprzyklejać kuleczki z bibuły – *opadłe owoce i listki, które wiatr strzącił z drzew*.
- Oglądanie gotowej pracy; podkreślenie wkładu każdego dziecka w powstanie wspólnej całości.
- Prezentacja w kąciку dla rodziców.

 Spacer w pobliżu przedszkola; obserwowanie kolorów drzew jesienią; szukanie drzew owocowych; rozpoznawanie ich po rosnących na nich owocach i nazywanie.

III

 Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zbieramy owoce* (przewodnik, s. 79).

1. Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci siedzą przy stolikach, przenoszą na papierowe talerzyki, za pomocą słomek do napojów, sylwety owoców wycięte z bibuły.

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 37.

Rysowanie po śladach rysunków grzybów.

Dzień 3. W sklepie z owocami

Cele ogólne:

- zapoznanie z wyglądem sklepu z owocami; rozwijanie umiejętności malowania.

Cele operacyjne


Dziecko:

- nazywa owoce; maluje sylwety owoców.



Środki dydaktyczne: zdjęcia: z owocami, różnych owoców, plasterki jabłka, nici, igły, tamburyn, duże rysunki owoców, obrazki przedstawiające owoce, aparat fotograficzny (prawdziwy lub zabawka), owoce, sznurek, spinacze biurowe, garnek, bębnek, trójkąt, grzechotka, farby plakatowe, pędzle, nożyczki, *Przygotowanie...*, s. 68.


Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 68.
Pokolorowanie rysunków czapek, używając kredki w jednym kolorze i pamiętając, że każda czapka ma wyglądać inaczej. Policzenie dużych czapek, a potem – małych czapek. Porównanie ich liczby.
 2. *Zabawa Owocowy detektyw*.
Dzieci siedzą w kole. W środku koła siedzi wybrane dziecko i odpowiada na pytania kolegów dotyczące wylosowanego przez nie owocu (na obrazku). Dzieci muszą tak formułować pytania, aby udzielona odpowiedź brzmiała tylko *tak* lub *nie*. Dziecko, które jako pierwsze odgadnie, o jaki owoc chodzi, zajmuje miejsce w środku.
 3. Nawlekanie plasterków jabłek na nitki; powieszenie ich w kąciku przyrody; zwracanie uwagi na bezpieczne posługiwanie się igłą (praca w małych zespołach).
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr V (*przewodnik*, s. 75).

II

-  Wycieczka do pobliskiego sklepu, w którym można oglądać owoce.
1. Zapoznanie z celem wycieczki.
 - Oglądanie i rozpoznawanie owoców.
 - Zakup jabłek na dalsze zajęcia (na kompot).
 2. Wyjście do pobliskiego sklepu.
 - Oglądanie owoców; wskazywanie tych, które rosną w Polsce, oraz tych, które się do nas sprowadza.
 - Przeglądanie się pracy ekspedientki oraz przedmiotom potrzebnym jej w pracy.
 - Zakup jabłek, poprzedzony słuchaniem nazw gatunków jabłek i informacji o ich różnicach smakowych, oraz innych owoców na sałatkę owocową.
 3. Powrót do przedszkola.
-  Malowanie sylwet owoców.
1. Oglądanie zdjęcia przedstawiającego owoce.
Stopniowe odsłanianie fragmentów fotografii, nazywanie przedstawionych na niej owoców; podział ich nazw na sylaby z wykorzystaniem wybranego instrumentu perkusyjnego.
 2. Przypomnienie nazw owoców oglądanych w sklepie. Wskazywanie ich na zdjęciu.
 3. Układanie obrazków owoców w takiej samej kolejności jak zdjęcia przypięte do tablicy. Zachowanie rytmu zaproponowanego przez nauczyciela, a następnie chętne dzieci, np.: *jabłko, jabłko, śliwka, gruszka, jabłko, jabłko, śliwka, gruszka...* (trzy sekwencje).
 4. Układanie zagadek o owocach – na podstawie zdjęć i własnych doświadczeń.
Chętne dzieci przykładają do oczu aparat fotograficzny (prawdziwy lub zabawkę), określają charakterystyczne cechy owocu, jakiemu robią zdjęcie (bez podawania jego nazwy). Pozostałe dzieci odgadują, jaki owoc jest fotografowany.


5. Wyszukiwanie na fotografiach jabłek, gruszek, śliwek – porównywanie ich wyglądu (kształtu, wielkości, kolorystyki) z demonstrowanymi okazami naturalnymi.
 6. Wykonanie pracy plastycznej *Malujemy owoce*.
 - Wycinanie rysunków owoców (duże rozmiary) po liniach narysowanych przez nauczyciela.
 - Zamalowywanie powstałych konturów farbami. Tworzenie koloru fioletowego przez połączenie farby niebieskiej z czerwoną.
 - Przypięcie wyschniętych prac do sznurka zawieszzonego nad kącikiem przyrody.
-  Spacer – obserwowanie drzew owocowych w przydomowych ogrodach. Rozpoznawanie drzew owocowych po rosnących na nich owocach. Prawidłowe ich nazywanie.

III

1. Zabawa *Robimy kompot*.
Dzieci siedzą w kole. W środku znajduje się garnek, w którym dzieci będą *gotować kompot*. Każde dziecko otrzymuje od nauczyciela obrazek z dowolnym owocem (owoce powinny się powtarzać). Każdemu owocowi jest przypisany wybrany instrument perkusyjny, np. jabłko – bębenek; gruszka – tamburyn; śliwka – grzechotka; wiśnia – trójkąt. Po recytacji wiersza wyznaczone dziecko gra na wybranym instrumencie, a dzieci, które mają obrazki z owocem, do którego jest przyporządkowany ten instrument, szybko wstają i wchodzą do środka koła (jeśli ktoś się pomyli, daje fant, który po zakończeniu zabawy musi wykupić, wykonując zadanie wymyślone przez chętne dziecko). Po wejściu do koła dzieci określają kolory, jakie może mieć owoc, oraz nazywają rodzaj kompotu, jaki można ugotować z wybranego owocu.

*Kompot, kompot
gotujemy.*

*Najpierw cukier rozpuszczamy,
potem owoce wrzucamy.*

-  Zabawa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zbieramy owoce* (przewodnik, s. 79).

Dzień 4. Sałatka owocowa

Cele ogólne:

- zachęcanie do wymyślania i przestrzegania prawideł gry matematycznej; zapoznanie z zapisem cyfrowym liczb 1 i 2; zapoznanie ze sposobem wykonania sałatki owocowej.

Cele operacyjne


Dziecko:

- podaje propozycje prawideł do gry matematycznej oraz ich przestrzega; rozpoznaje i nazywa cyfry 1 i 2; wykonuje sałatkę owocową.

Środki dydaktyczne: rymowanka *W sadzie*, owoce, obręcze, szarfy, sylwety owoców, duża kostka, teksty zagadek, krzeselka, kartoniki z owocami, plastikowe noże, deski do krojenia, duża miska, obrazki przedstawiające owoce, koszyk, bębenek, cukier, sok z cytryny, łyżka, talerzyki, widelce, kartoniki z krążkami i z cyframi 1 i 2, karta pracy, cz. 1, s. 37, *Przygotowanie...*, s. 7, *Nauka...*, s. 69.

Przebieg dnia

I

1. Zagadki słuchowe *Na jakim drzewie rosnę?*
Dzieci wybierają z koszyka owoce i słuchają, jak nauczyciel (lub chętne dziecko) dzieli kolejno ich nazwy na sylaby. Zadaniem dzieci jest wstanie i uniesienie owocu do góry, kiedy usłyszą nazwę drzewa, na którym rośnie ich owoc.
 2. Karta pracy, cz. 1, s. 37.
Uzupełnianie do sześciu – naklejanie na każdej gałązce odpowiedniej liczby obrazków owoców.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr V (przewodnik, s. 75).

II

☐ Konstruowanie gry matematycznej *Zbieramy owoce w sadzie*.

1. Ćwiczenia logorytmiczne – *W sadzie*.

Dzieci poruszają się zgodnie ze słowami rymowanki.

Idziemy do sadu, cichutko tupiemy,

kucamy, a teraz leciutko biegniemy.

Gdy w górę skoczymy, jabłuszko zerwiemy

i, siedząc na trawie, ze smakiem je zjemy.

Dwa kroki na prawo, dwa kroki na lewo,

dokola obejdźmy stojące tu drzewo.

Na plecach poleżmy z nogami do góry,

popatrzmy na niebo, jak płyną tam chmury.

2. Konstruowanie gry.

Nauczyciel proponuje stworzenie gry, w której pionkami będą same dzieci. Układa z obręczy, z pomocą dzieci, *ścieżkę w sadzie*. Po dwóch stronach *ścieżki rosną drzewa owocowe* – pętle z szarf. W pętlach dzieci umieszczają sylwety owoców, po kilka danego rodzaju. Potem kolejno rzucają dużą kostką i poruszają się tyle pól do przodu, ile wskazuje kostka, przechodząc do kolejnych obręczy; tam gdzie się zatrzymają, zbierają owoce. Wygrywa to dziecko, któremu uda się zebrać jak najwięcej owoców. Po drodze dzieci mogą napotykać pułapki, np. groźnego psa strzegącego owoców, osy – wtedy muszą się cofnąć o ustaloną liczbę pól oraz odłożyć tyle owoców, ile wskaże kostka. O liczbie pułapek decydują same dzieci.

Po zakończeniu zabawy dzieci przeliczają zebrane owoce. Wygrywa to, które ma ich najwięcej.

☐ Zabawa orientacyjno-porządkowa *Owoce – do koszyków*.

Dzieci-owoce poruszają się swobodnie pomiędzy rozłożonymi na dywanie szarfami – *koszykami*. Na hasło: *Owoce – do koszyków*, jak najszybciej muszą przykucnąć w najbliższej szarfi.

Hasło: *Owoce – z koszyków*, zaprasza je do ponownego swobodnego ruchu.

☐ Wprowadzenie zapisów cyfrowych liczb **1** i **2**.

1. Oglądanie obrazków owoców umieszczonych na tablicy. Dzielenie ich nazw na sylaby (i na głoski, jeżeli dzieci potrafią).

2. Zabawa *Dokończ*.

Nauczyciel mówi liczbę, a dzieci podają nazwę odpowiedniego owocu spośród tych umieszczonych na tablicy.

- jeden – ananas, grejpfrut...
- jedna – śliwka, gruszka, morela, pomarańcza, mandarynka...
- jedno – kiwi, jabłko...
- dwa – jabłka, kiwi, ananasy, grejpfruty...
- dwie – śliwki, gruszki, pomarańcze...

3. Liczenie owoców umieszczonych w koszyku.

Dzieci, po policzeniu owoców danego rodzaju, umieszczają na tablicy, obok obrazka danego owocu, kartonik z odpowiednią liczbą krążków i mówią, ile jest danych owoców (jeden lub dwa).

4. Pokaz i omówienie cyfr **1** i **2**.

– Z jakich elementów się składają?

– Co przypominają?

– Gdzie (na czym) można zobaczyć cyfry **1** i **2**? (Na monetach, tarczy zegara...).

5. Umieszczenie kartoników z cyframi **1** i **2** przy kartonikach z krążkami znajdujących się obok obrazków owoców z koszyka.

6. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 69.

- Kolorowanie tyłu koralików, ile wskazują umieszczone obok nich liczby.

- Kolorowanie 1 gruszki, 2 jabłek i 1 śliwki.
- Pokaz prawidłowego kreślenia cyfr 1 i 2 przez nauczyciela.
- Kreślenie cyfr 1 i 2 przez dzieci w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów lub koleżanek.
- Pisanie cyfr 1 i 2 po śladach, a potem – samodzielnie.

☐ Wykonanie sałatki owocowej – doświadczanie wrażeń smakowych i dotykowych.

1. Rozwiązywanie zagadek słownych.

Dzieci podają rozwiązania zagadek i wskazują odpowiednie owoce na obrazkach. Próbuja samodzielnie układać zagadki o owocach.

*Rumiana kula,
soczysta, słodka.*

*Będzie z niej pewnie
pyszna szarlotka.*

(jabłko)

*Ma kształt żarówki,
lecz wcale nie świeci.*

*Gdy jest dojrzała,
zjadają ją dzieci.*

(gruszka)

Skórka fioletowa,

*a miąższ pod nią złoty,
smakuje wybornie,
wszyscy wiedzą o tym.*

(śliwka)

2. Ćwiczenia słuchowe *Co to za owoce?*

Nauczyciel wymienia nazwy wybranych owoców z podziałem na sylaby, dzieci odgadują nazwy owoców.

3. Ćwiczenia słownikowe *Jaki jest ten owoc?*

Nauczyciel pokazuje dzieciom wybrane owoce, a przedszkolaki starają się znaleźć jak najwięcej określeń danego owocu, np. jabłko: *okrągłe, słodkie, rumiane, kwaśne; gruszka: żółta, pachnąca, lśniąca; śliwka: fioletowa, mała, podłużna, gładka.*

4. Wykonanie sałatki owocowej.

- Zapropozowanie wykonania sałatki owocowej, poprzedzone rozmową.
– Dlaczego powinno się jeść owoce? W jaki sposób należy je przygotować do spożycia?
- Omówienie sposobu wykonania sałatki; zwrócenie uwagi na higienę pracy; samodzielne działania dzieci.
- Wybór owoców, z jakich dzieci chcą przygotować sałatkę; umycie ich i obranie (jeśli jest taka potrzeba) z pomocą nauczyciela.
- Krojenie owoców w kostkę na deskach za pomocą plastikowych nożyków (zwracanie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa).
- Wkładanie owoców do dużej miski.
- Doprawienie odrobiną cukru i sokiem z cytryny, wymieszanie.
- Degustacja sałatki; dzielenie się swoimi wrażeniami; podkreślenie wkładu pracy każdego dziecka w powstanie sałatki; zachęcanie do wykonania podobnej, z rodzicami w domu.

III

☐ Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Salatka owocowa.*

Dzieci siedzą na krzeselkach w kole; losują od nauczyciela kartoniki z owocami (po kilka danego rodzaju). Nauczyciel mówi: *Robię sałatkę z gruszek i śliwek*, a dzieci, które mają te owoce na swoich kartonikach, szybko muszą wstać i zamienić się między sobą miejscami. Hasło: *Salatka owocowa* jest sygnałem do zmiany miejsc przez wszystkie dzieci. Co pewien czas dzieci wymieniają się kartonikami.

1. Śpiewanie rymowanki na wymyślone przez dzieci melodie.

*Jabłuszko czerwone
rzucam w twoją stronę.
Niech ci nie wypadnie,
lap je, proszę, ładnie.*

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia, s. 7.*

Wysłuchanie tekstu czytanego przez nauczyciela. Policzenie w nim zdań. Pokolorowanie rysunku lalki według opisu.

Dzień 5. Owoce egzotyczne

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy; klasyfikowanie owoców ze względu na ich pochodzenie.

Cele operacyjne

Dziecko:

- stosuje liczby – pojedynczą i mnogą; stosuje nazwę *owoce egzotyczne*.

Środki dydaktyczne: sylwety: różnych owoców, drzew, owoce – krajowe i egzotyczne, sylwety owoców wycięte z bibuły, bębenek, obrazki owoców, małe piłki, kosz z owocami, kartoniki z nazwami owoców, pokrojone owoce, opaski do zasłonięcia oczu, taca, krzeselka, kartoniki z owocami, kredki, karty pracy, cz. 1, s. 38, 39, *Przygotowanie...*, s. 38.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 39.

Rysowanie owoców po śladach, równocześnie obiema rękami. Kolorowanie rysunków.

2. Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci siedzą przy stolikach, zdmuchują z nich, sylwety owoców wycięte z bibuły.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr V (*przewodnik*, s. 75).

II

 Zabawy z wykorzystaniem rymowanki.

1. Omówienie (ogólne) budowy jabłka (skórka, miąższ, gniazdo nasienne, nasiona).

Mówienie wierszyka z jednoczesnym układaniem sylwet owoców.

*Spadła gruszka do fartuszka,
a do tego dwa jabłuszka.
Lecz śliweczka spaść nie chciała
– była jeszcze niedojrzała.*

Dzieci:

kładą sylwetę gruszki,
kładą 2 sylwety jabłek,
trzymają sylwetę śliwki,
odkładają ją na bok.

2. Zabawa Jedna – dwie.

Dzieci oglądają obrazki i nazywają owoce, zwracając uwagę na odmianę liczebników: *jeden*, *dwa*. Mówią, np.:

*jeden ananas, dwa ananasy
jedno kiwi, dwa kiwi
jedna gruszka, dwie gruszki
jedno jabłko, dwa jabłka
jedna nektarynka, dwie nektarynki
jedna morela, dwie morele*

3. Zabawa Prawda – fałsz.

Nauczyciel umawia się z dziećmi, że jeżeli powie zdanie prawdziwe – będą klaskać, a jeżeli powie zdanie fałszywe – będą milczeć.


Przykłady zdań:


- *Na gruszy rosną jabłka.*
- *Z jabłek robi się szarlotkę.*
- *Winogrona są niebieskie.*
- *Gruszki rosną na wierzbie.*
- *Śliwki mogą być żółte, fioletowe i zielone.*
- *Śliwki rosną na śliwie.*

4. Zabawa *Toczmy owoce*.
Dzieci dobierają się w pary. Każda para dostaje małą piłkę. Dzieci siadają naprzeciwko siebie w sładzie rozkrocznym. Jedno dziecko toczy piłkę do drugiego, mówiąc: *Jabłuszko rumiane*, a drugie toczy z powrotem do pierwszego, mówiąc: *Zlocista gruszcyczka*.
5. Śpiewanie tekstu rymowanki na wymyślone przez dzieci melodie.

6. Karta pracy, cz. 1, s. 38.

Dostrzeganie i zaznaczanie sześciu różnic pomiędzy zdjęciami.

-  Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jesienią w sładzie*.
Dzieci naśladowują zrywanie owoców, wkładanie ich do skrzynek, przenoszenie ciężkich skrzynek z owocami (w parach) i jazdę samochodem z owocami.

 *Skąd są te owoce?* – rozróżnianie owoców pochodzących z sadu i owoców południowych na podstawie naturalnych okazów i obrazków.

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne *Niezwykły sad*.

Nauczyciel odsłania sylwetki drzew, na których są przypięte sylwetki różnych owoców (na jednym drzewie np. jabłka, śliwki, gruszki, banany, pomarańcze itp.). Prosi dzieci, aby umieściły prawidłowo owoce na drzewach (jabłka na jabłoni, gruszki na gruszy...), a te, które nie pasują (owoce południowe), odłożyły na bok. Dzieci nazywają owoce, których sylwetki odłożyły na bok, określają, skąd one pochodzą (z ciepłych krajów), używając nazwy *owoce egzotyczne*.

2. Poznawanie wybranych owoców egzotycznych.

Nauczyciel prezentuje kosz, w którym znajdują się owoce. Dzieci kolejno wyjmują je, podają ich nazwy, opisują wygląd. Dzieli ich nazwy (*banan, cytryna, kokos, ananas, mandarynka, melon*) na sylaby. Czytają całościowo wyrazy – nazwy tych owoców – i układają podpisy pod odpowiednimi owocami.

3. Układanie *owocowych kompozycji*.

Nauczyciel proponuje wykonanie kompozycji z pokrojonych na części owoców (krajowych i egzotycznych) według pomysłów dzieci.

- Prezentowanie pokrojonych owoców (przypomnienie zasad higieny spożycia owoców), rozpoznawanie ich i nazywanie.
- Układanie różnorodnych wzorów na papierowych talerzykach, z wykorzystaniem owoców wybranych przez dzieci (wcześniejsze umycie rąk).
- Nazywanie swoich kompozycji, nazywanie użytych do nich owoców, degustowanie ich.
- Konsumowanie przygotowanych kompozycji.

4. Sprzątanie stanowisk pracy.

-  Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa rozwijająca zmysły – *Jaki to owoc?*

Nauczyciel przygotowuje różne owoce. Dzieci rozpoznają je i nazywają. Następnie podchodzą kolejno do nauczyciela, który zasłania im oczy i podaje do ręki wybrany owoc. Dzieci powtarzają rymowankę: *Jaki owoc masz? Powiedz, czy go znasz*. Osoba z zasłoniętymi oczami za pomocą dotyku i węchu odgaduje, jaki owoc trzyma w dłoni. Kolejną część zabawy to rozpoznawanie owoców po smaku. Nauczyciel obiera wcześniej owoce i kroi je na niewielkie kawałki. Kolejne dzieci z zasłoniętymi oczami biorą z tacy kawałek owocu i próbują go, określają, jaki ma smak, a następnie podają jego nazwę.

-  Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Salatka owocowa* (*przewodnik*, s. 84).

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 38.

Rysowanie po śladach rysunków, bez odrywania kredki od kartki.

Tydzień II: Jesień na działce

Dzień 1. Czas na zbieranie warzyw

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności obserwacji; rozpoznawanie i nazywanie warzyw.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wnikliwie obserwuje otoczenie podczas wycieczki; rozpoznaje i nazywa warzywa.

Środki dydaktyczne: rymowanka *Kosz warzyw*, bębenek, sylwety: koszyka, różne, wśród nich – warzyw, opaska do zasłonięcia oczu, kredki, karta pracy, cz. 1, s. 40, *Przygotowanie...*, s. 39.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 39.
Dokończenie rysowania szlaczków. Pokolorowanie ich.
2. Zabawa *Ciuciubabka* – z wykorzystaniem tekstu ludowego.
W środku koła stoi wybrane dziecko z zasłoniętymi oczami; po wypowiedzeniu tekstu stara się złapać jakieś dziecko, które przy powtórzeniu zabawy będzie *ciuciubabką*.

Babciu, babciu,

na czym stoicie?

Na beczce.

A co w tej beczce?

Kapusta i kwas.

Babciu, babciu,

to łapcie nas.

3. Zabawa słowna *Kończymy zdania*, polegająca na kończeniu zaproponowanego zdania złożonego przez dodanie drugiego członu zdania, gdy został podany spójnik lub zaimek.
Nauczyciel wypowiada pierwszy człon zdania i proponowany spójnik (zaimek); wskazane dziecko dopowiada drugi człon tak, aby stworzyć logiczną całość, np. *Obiorę marchewkę i... Mama kupiła warzywa, bo... Tata ugotuje ziemniaki, gdy... Babcia pokroiła pomidor, a... Adaś chciał zjeść ogórka, ale... Zupa jarzynowa jest zdrowa, ponieważ... Ciocia przyniosła paprykę, która...*

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VI.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Idziemy na działkę*.
Dzieci maszerują w różnych kierunkach sali. Na mocne uderzenie w bębenek zatrzymują się, odwracają w kierunku nauczyciela i powtarzają rymowankę: *Na przedszkolną działkę dzisiaj wędrujemy* (marsz w miejscu), *bo smacznych warzyw nabierać tam chcemy* (rytmiczne klaskanie).
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Wyrrywamy marchewki*.
Dzieci stoją w małym rozkroku, pochylają się, a następnie powoli prostują, naśladując wyrwanie marchewek. Co pewien czas prostują się i *zmęczone* wycierają *pot* z czoła – raz jedną ręką, raz drugą.
- Ćwiczenie z elementem skoków – *Zajaczki szukają marchewek*.
Dzieci-zajaczki skaczą w przysiadzie, w różnych kierunkach, co pewien czas zatrzymują się, stają *ślupka* i rozglądają się na prawo i na lewo, szukając *marchewek*.
- Ćwiczenie ramion i tułowia – *Toczymy dynię*.
Dzieci w skłonie naśladują toczenie dużej dyni w różnych kierunkach sali.
- Ćwiczenie uspokajające – *Idziemy po wysokiej trawie*.
Dzieci maszerują po obwodzie koła z wysokim unoszeniem kolan, licząc do pięciu, a następnie wykonują pięć kroków marszu zwykłego.

II

☐ Wycieczka do pobliskiego sklepu owocowo-warzywnego (lub do ogrodu, na działkę).

1. Zabawy z wykorzystaniem rymowanki *Kosz warzyw* – rozpoznawanie warzyw wymienionych w rymowance.

Dzieci wybierają spośród różnych sylwet sylwetki warzyw, które wymienia nauczyciel; umieszczają je na sylwecie koszyka, umieszczonej na tablicy.

*Mam tu koszyk, jeszcze pusty,
lecz za chwilę coś się stanie,
pełno warzyw w nim znajdziecie,
przyjrzyjcie się im, drogie dzieci.
Tu jest burak, kalafiorek
i ziemniaków pełen worek.
Niedaleko od pietruszki
leżą kapuściane główki.
Marchew, seler, pomidory*

*i cebuli pełne wory.
Czosnek, dynia, kukurydza
swoim pięknem nas zachwyca.
Por, salata, tam ogórki
i rzodkiewek małe kulki.
Kosz jesienny, kosz wspaniały
smacznym warzyw jest już cały.
A warzywa zdrowie dają
– przedszkolaki je zjadają.*

2. Zapoznanie z celem wycieczki.

Zwrócenie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa oraz właściwe zachowanie.

3. Wyjście z przedszkola.

• Oglądanie warzyw i owoców, prawidłowe ich nazywanie.

• Zwrócenie uwagi, w jaki sposób są posegregowane i w czym są umieszczone.

4. Wypowiedzi dzieci na temat warzyw.

– Które warzywa i owoce najbardziej lubicie? Które często kupujecie z rodzicami?

– Które można zjeść na surowo, a które – dopiero po ugotowaniu?

5. Zakup ogórków, kopru, czosnku, marchewki i kapusty (potrzebnych do wykonania przetworów w przedszkolu).

6. Powrót do przedszkola.

III

1. Dzielenie się spostrzeżeniami z wycieczki.

– Gdzie byliśmy?

– Jakie warzywa i owoce się tam znajdowały?

– Które z nich są umieszczone na tablicy w koszu z warzywami?

– Dlaczego należy jeść owoce i warzywa?

– Co robi się z warzyw w waszych domach?

☐ Zabawa ruchowa z elementem biegu – *Wozy z warzywami*.

Dzieci dobierają się parami, stają jedno za drugim i podają sobie ręce, tworząc wóz, którym będą przewozić *warzywa*. Poruszają się w różnych kierunkach: wolno – kiedy naśladują, że *wiozą warzywa*, szybko – kiedy ich nie mają.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 40.

Kolorowanie rysunku zgodnie z kolorami kropek.

Dzień 2. Rozmowy warzyw

Cele ogólne:

– rozwijanie mowy; zapoznanie z literą a: małą i wielką, drukowaną i pisaną; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

– wypowiada się na podany temat; rozpoznaje i nazywa literę a: małą i wielką, drukowaną i pisaną; tworzy proste dialogi; wykonuje ćwiczenia ruchowe.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Koczanowskiej *W jesiennym ogrodzie*, kartki z konturami warzyw i ich sylwety, papierowe talerzyki, warzywa pocięte na kawałki lub ich sylwety, warzywa wymienione w wierszu, bębenek, kołatka, grzechotka, mąka, sól, woda, farby, pędzle, warzywa i przedmioty do zabawy *Co pani kucharka wyjmuje z garnka?*, opaski lub emblematy: *cebulek, buraczków, marchewek*, tace, podstawki z imionami dzieci, aparat, kolorowe nakrywki, kartoniki z drukowanymi literami: **a, A**, litery **a, A** – drukowane i pisane, małe i wielkie, książka, s. 20, 21, karta pracy, cz. 1, s. 41, *Przygotowanie...*, s. 8, *Nauka...*, s. 4, 34.

Przebieg dnia

I


1. Ćwiczenie spostrzegawczości: dopasowywanie sylwet warzyw do ich konturów narysowanych na kartkach.
2. Zabawa rozwijająca inwencję twórczą *Warzywne wzorki*.
Dzieci układają na papierowych talerzykach kompozycje według własnych pomysłów, z wykorzystaniem wybranych warzyw, np. marchewki, pietruszki, pora, buraka, natki pietruszki, pociętych na plasterki lub na połowy.
- Wypowiadanie się *autorów* na temat powstałych kompozycji; określanie, jakich warzyw użyli w swoich pracach.

3. Ćwiczenia w książce, s. 20.

Nazywanie warzyw znajdujących się wewnątrz koszyka i na zewnątrz koszyka. Czytanie całościowe nazw warzyw, dzielenie ich na sylaby. Porównywanie ich liczby. Określanie, co można zrobić z warzyw.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VI (*przewodnik*, s. 87).

II

 Inscenizowanie wiersza J. Koczanowskiej *W jesiennym ogrodzie* (z wykorzystaniem wymienionych w nim warzyw).

1. Oglądanie, rozpoznawanie i nazywanie warzyw przyniesionych przez dzieci. Segregowanie warzyw według rodzajów, układanie ich na tacach i przeliczanie.
2. Inscenizacja wiersza z wykorzystaniem warzyw.

*Dojrzałe, kolorowe, słońcem malowane,
witaminek pełne i najzdrowszych soków,
dorodne warzywa śmieją się, żartują,
bo jesień jest na działce najpiękniejsza w roku.*

*Marchewki i pietruszki plotkują cichutko,
buraczki i ziemniaczki klócą się zawzięcie,
gdyż ogromna, ruda i pękata dynia
zasłoniła im słońce i zajęła miejsce.*

*Czerwone pomidory, ogórki zielone
rozmawiają z fasolką, co weszła wysoko,
by spojrzeć na cały ogród kolorowy
i pomachać płynącym po niebie obłokom.*

3. Rozmowa na temat wiersza.
 - Co robią warzywa jesienią na działce?
 - Dlaczego fasolka weszła po tyczce wysoko?
 - Dlaczego hodujemy warzywa?

4. Ćwiczenia w książce, s. 21.

Określanie kolorów warzyw oraz ich położenia względem kapusty. Czytanie całościowe wyrazu *kukielki*. Określanie, do przedstawienia którego wiersza J. Brzechwy zostały przygotowane te kukielki. Rytmiczne mówienie nazw warzyw w połączeniu z klaskaniem.

5. Zabawa *Rozmowy warzyw*.

Dzieci wybierają sobie dowolne warzywo. Potem dobierają się w pary i układają krótkie dialogi inspirowane treścią wiersza. Chętne pary prezentują dialogi całej grupie.

6. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej – *Pomieszane warzywa*.

Dzieci dopasowują do siebie części warzyw tak, aby utworzyły jedną całość (okazy naturalne lub sylwety).

7. Zabawa *Szukamy rymów*.

Dzieci poszukują słów rymujących się z nazwami warzyw podawanymi przez nauczyciela, np.: pietruszka – *gruszka, pieluszką*; buraczek – *fraczek, ślimaczek*; ogórek – *murek, garniturek*; pomidorek – *worek, indorek*.

 Zabawa rozwijająca umiejętność rozróżniania dźwięków – *Tańczące warzywa*.

Nauczyciel dzieli dzieci na trzy zespoły (zakłada im opaski lub emblematy): *cebulki, buraczki, marchewki*. Każdy zespół warzyw reaguje ruchem na akompaniament innego instrumentu perkusyjnego, np. *cebulki* – grzechotki, *buraczki* – bębenka, *marchewki* – kołatki. Dzieci poruszają się zgodnie z rytmem wygrywanym na poszczególnych instrumentach.

Wprowadzenie litery **a**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Robienie zdjęcia całej grupie przez nauczyciela.

2. Rozmowa na temat aparatu.

– Jaką czynność wykonałam przed chwilą?

– Jaki zawód wykonują ludzie, którzy zawodowo zajmują się fotografowaniem?

– Czym robiłam zdjęcie?

3. Analiza i synteza słuchowa słowa *aparat*.

• Dzielenie słowa *aparat* na sylaby.

• Dzielenie słowa *aparat* na głoski.

– Co słychać na początku słowa *aparat*?

• Podawanie przykładów słów rozpoczynających się głoską *a* (*arbuzy, album...*), kończących się nią (*buda, cebula...*) i mających ją w środku (*mak, rak...*).

– Z ilu głosek składa się słowo *aparat*? Policzcie.

4. Budowanie schematu słowa *aparat*.

5. Utworzenie słowa *Adam* ze wskazanych głosek z nazw obrazków.

Obrazki: taca dym agrest dom

(2) (1) (1) (3)

6. Analiza i synteza słowa *Adam*.

• Dzielenie słowa na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.

7. Pokaz litery **a**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

8. Umieszczenie kartoników z literami drukowanymi **a, A** pod schematami wyrazów *aparat* i *Adam*.

 Zabawa ruchowa *Uwaga! Zdjęcie!*

Dzieci biegają po sali. Na hasło *Uwaga! Zdjęcie!* – zatrzymują się i pozują do zdjęcia.

9. Ćwiczenia w zeszytce *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 4.

• Dzielenie słowa *arbuzy* na głoski – dzielenie prostokąta pod rysunkiem na tyle części, z ilu głosek składa się ta nazwa.

• Kolorowanie liter **a, A** na wybrany kolor.

• Dzielenie nazw rysunków na głoski. Zaznaczanie w okienkach miejsca głoski *a*.

• Wyjaśnienie stosowania znaków: ! i ?. Odpowiednie czytanie liter.

• Pisanie liter **a, A** po śladach.

10. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 34.


- Pokaz prawidłowego kreślenia liter **a** przez nauczyciela.
- Kreślenie kształtów liter **a**, **A** w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegi lub koleżanki.
- Samodzielne pisanie liter **a**, **A**.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr IV (*przewodnik*, s. 77–78).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 41.

Kończenie rysowania warzyw. Kolorowanie rysunków.

 Zabawa rozwijająca umiejętności rozróżniania dźwięków – *Tańczące warzywa* (*przewodnik*, s. 86).

2. Zabawa rozwijająca zmysły – *Co pani kucharka wyjmuje z garnka?*

Do zabawy będą potrzebne surowe: burak, marchewka, pietruszka, cebula, seler oraz takie same warzywa ugotowane i pokrojone w kostkę. Dla *kucharki*, w której rolę wciela się nauczyciel, będą potrzebne: fartuszek, czepek, nóż, deska do krojenia i garnek.

- W pierwszej części zabawy nauczyciel obiera warzywa, kroi je na drobne kawałki, rozmawiając z dziećmi o walorach odżywczych i zdrowotnych warzyw, higienie ich przyrządzenia i potrawach, jakie się z nich robi. Mówi, że *jest dobrą kucharką, ale ma kłopot z zapamiętaniem nazw warzyw* – prosi dzieci, aby przypomniały jej, jak nazywają się warzywa, które właśnie kroi.
 - Pokazując poszczególne warzywa, nauczyciel celowo myli się i podaje ich niewłaściwe nazwy, aby dzieci go poprawiały. Nauczyciel stwierdza, że zdarza mu się pomylić warzywa podobne z wyglądu, ale zawsze rozpoznaje je po smaku; prosi, aby dzieci to sprawdziły.
 - Wybrane dzieci podają mu do ust kawałek każdego warzywa, ale i tym razem nauczyciel się myli – stwierdza, że to wcale nie jest takie łatwe i nie rozumie, dlaczego dzieci się śmieją.
 - Nauczyciel sprawdza, czy dzieci potrafią lepiej niż on rozpoznać warzywa po smaku – prosi o zamknięcie oczu i podaje chętnym dzieciom do spróbowania po kawałku różnych warzyw. *Pani kucharka* stwierdza, że surowe warzywa łatwiej poznać, i zaprasza do spróbowania warzyw gotowanych.
 - Wyjmuje z garnka ugotowane warzywa, próbuje, ale znowu się myli i dzieci muszą ją poprawiać. Następnie proponuje dzieciom, aby one rozpoznały gotowane warzywa po smaku.
 - Dzieci zamykają oczy i rozpoznają warzywa po smaku. Te dzieci, które ani razu się nie pomylią, otrzymują tytuł *Mistrza kucharskiego*.
- #### 3. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 8.
- Nazwanie rysunków, które są w ramach. Połączenie ich liniami z pozostałymi rysunkami, które mają w nazwach słowa: *ser, ul, kot, tor*.

Dzień 3. Praca na działce

Cele ogólne:

– dostrzeganie rytmiczności dnia oraz następstwa czasowego; rozwijanie poczucia rytmu.

Cele operacyjne

Dziecko:

– zna pory dnia; opowiada historyjkę z uwzględnieniem kolejności zdarzeń; śpiewa piosenkę i rytmicznie klaszcze.

Środki dydaktyczne: piosenka *Pomidorek*, historyjka obrazkowa *Pracowity dzień babci Honoraty*, gazetki reklamowe z produktami spożywczymi, klej, papier rysunkowy, elementy do ułożenia postaci babci, tekst zagadki, obrazki różnych przedmiotów i narzędzi ogrodniczych, tamburyn, szarfy: zielone i czerwone, bębenek, pomidory o różnych kształtach i kolorach, różnej wielkości, warzywa, chustka, papierowa sylweta pomidora, obrazki: warzyw, pomidorów – zielonego i czerwonego, karta pracy, cz. 1, s. 42, *Przygotowanie...*, s. 9, 69, *Wyprawka plastyczna*.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 9.
Słuchanie nazw wybranych warzyw. Powtórzenie ich. Wskazanie rysunków, na których są te warzywa. Pokolorowanie ich.
2. Odszukiwanie warzyw wśród zdjęć produktów spożywczych umieszczonych, np. w gazetkach reklamowych. Nazywanie ich. Wycinanie obrazków; zespołowe przyklejanie ich na dużych arkuszach papieru – wypowiedzanie się dzieci o tym, jakie warzywa odnalazły i w jakiej były one postaci.
3. Zabawa słowna *Układamy pytania*.
Zabawa polega na ułożeniu jak największej liczby pytań do podanego przez nauczyciela zdania. Dzieci układają pytania, na które odpowiedź znajduje się w zdaniu wypowiedzianym przez nauczyciela. Za prawidłowo ułożone pytanie nauczyciel przydziela punkty; wygrywa to dziecko, które zbierze ich jak najwięcej. Np. *Dziadek wiózł na wozie warzywa z ogrodu*. Przykładowe pytania dzieci: *Kto wiózł na wozie warzywa z ogrodu? Co wiózł na wozie dziadek? Na czym dziadek wiózł warzywa z ogrodu? Skąd dziadek wiózł warzywa na wozie?*

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VI (przewodnik, s. 87).

II

 Historyjka obrazkowa *Pracowity dzień babci Honoraty*.

1. Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej – *Poznajemy babcię Honoratę*.
Układanie z przygotowanych przez nauczyciela elementów postaci babci Honoraty. Rozwiązanie zagadki *Kim jest babcia?*
Nasza babcia wciąż pracuje: sadi, piele, pielęgnuje.
Tu warzywa, a tam – kwiaty. Jej dzień bardzo jest bogaty.
Już od rana do wieczora na swej działce – zdrowa, chora.
Ale trud się jej oplaci, bowiem na zimowe czasy
ze swej działki ma zapasy. (ogrodniczka)
2. Ćwiczenie spostrzegawczości – *Narzędzia ogrodnicze*.
Dzieci wybierają spośród obrazków te, które przedstawiają narzędzia ogrodnicze (łopatę, grabie, motykę, pazurki, konewkę). Wyjaśniają, do czego używa ich na działce babcia Honorata.
3. Historyjka obrazkowa (*Wyprawka plastyczna*).
Słuchanie historyjki *Jak wygląda dzień babci Honoraty*, ilustrowanej obrazkami.
 - Rano – *Był piękny jesienny dzień. Babcia Honorata podlala kwiaty i warzywa na swojej działce. Potem poszła na spacer ze swoim psem i zrobiła zakupy w sklepie.*
 - W południe – *Babcia ugotowała obiad, a potem odkurzyła mieszkanie.*
 - Po południu – *Znowu pracowała na działce – wrywała chwasty, okopywała motyką grządki, zbierała dojrzałe warzywa.*
 - Wieczorem – *Babcia usiadła w swoim ulubionym fotelu i czytała czasopisma ogrodnicze. Z nich dowiadywała się, jak powinna dbać o warzywa i kwiaty na swojej działce, aby pięknie rosły i przynosiły obfite plony.*
Dzieci opowiadają, jak wyglądał dzień babci Honoraty. Nauczyciel zwraca uwagę na posługiwanie się przez nie nazwami pór dnia.
4. Wypowiedzi chętnych dzieci na temat czynności, jakie wykonują w poszczególnych porach dnia: rano, w południe, po południu i wieczorem.
5. Zagadki pantomimiczne.
Chętne dzieci pokazują, jakie czynności wykonują w poszczególnych porach dnia, wymienionych przez nauczyciela, a grupa odgaduje, jakie to czynności.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Na działce*.


Dzieci poruszają się po sali przy akompaniamencie tamburynu. Na przerwę w grze nauczyciel wymienia czynności, a dzieci je naśladowują. Np. *Wyrrywamy marchewkę, grabimy grządki, podlewamy warzywa*. Dźwięki tamburynu są sygnałem do ponownego swobodnego ruchu.

Zabawy przy piosence *Pomidorek*.

1. Ćwiczenie inhibicyjno-incytacyjne *Hop! Stop!*

Dzieci poruszają się swobodnie po sali, reagując określonym ruchem na hasła podawane przez nauczyciela. *Hop!* – wykonują wyskok w górę. *Stop!* – zatrzymują się bez ruchu. *Już!* – zatrzymują się i klaszczą. *Bęc!* – przykucają.

2. Słuchanie piosenki *Pomidorek* (sł. H. Łochocka, muz. M. Sawa).



Wy-rósł po - mi - do-rek ma - ty i zie - lo - ny, pięk - nie się ro - zej-rzał na o - bie stro - ny.
Tam czer - wo - ny goż - dzik, tu - taj ró - że wi - dzi, więc się zie - lo - noś - ci
swo - jej za - wsty - dził.
lo - rem, płasz - czyk wło - żył gład - ki, no - wy - po - mi, po - mi, po - mi - do - ro - wy.

I. *Wyrósł pomidorek mały i zielony, pięknie się rozejrzał na obie strony.*

*Tam czerwony goździk, tutaj różę widzi,
więc się zieloności swojej zawstydzil.*

Ref.: *Pomi, pomi, pomidorek
krasnym okrył się kolorem,
płaszczyk włożył gładki, nowy –
pomi, pomi, pomidorowy.*

II. *A ten pomidorek
dobrze jest nam znany,
dobrze jest nam znany, bardzo lubiany.
Bo i kolor ładny, i potrawa zdrowa –
zupa lub sałatka pomidorowa.*

Dzieci:

powoli wstają z przysiadu do postawy stojącej, rozglądają się na boki, ręce mają złożone przy oczach,

wskazują ręką na prawo, a następnie – na lewo, obejmują rękami głowę, kiwają się na boki, rytmicznie klaszczą, gładzą policzki, kołyszą się na boki, ręce mają oparte na biodrach, rytmicznie klaszczą,

tworzą koło wiązane, maszerują po jego obwodzie,

zmniejszają koło, schodzą się małymi kroczkami do jego środka, powiększają koło, idą małymi kroczkami na zewnątrz, jak wyżej.

Ref.: *Pomi, pomi, pomidorek...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

Określanie tempa i nastroju piosenki; wypowiedzi dzieci na temat jej treści; zwrócenie uwagi na różnice w wyglądzie pomidorów na różnym etapie dojrzwania.

4. Oglądanie pomidorów o różnych kształtach, kolorach i różnej wielkości, porównywanie ich wyglądu; podawanie przykładów, do czego można wykorzystać pomidory, jakie potrawy z nich ugotować – zapisywanie propozycji dzieci na papierowej sylwecie pomidora.


5. Zabawa rytmiczna *Pomi, pomi, pomidorek*.

Dzieci poruszają się po sali przy akompaniamencie tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i rytmizują tekst refrenu, rytmicznie klaszcząc.

*Pomi, pomi, pomidorek
krasnym okrył się kolorem,*

*plaszczyk włożył gładki, nowy –
pomi, pomi, pomidorowy.*


Najpierw klaszczą w swoje dłonie, a przy powtórzeniu zabawy dobierają się parami: klaszczą w swoje dłonie i, naprzemiennie, w dłonie partnera.

-  Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Zielone pomidorki i czerwone pomidorki*. Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy: *zielone pomidorki* i *czerwone pomidorki* (zakłada im szarfy w odpowiednich kolorach). Dzieci-*pomidorki* poruszają się po sali przy melodii piosenki; podczas przerwy w grze *czerwone pomidorki* gromadzą się pod obrazkiem czerwonego pomidora, a *zielone* – zielonego. Przy powtórzeniach zabawy dzieci zamieniają się szarfami.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 42.

Czytanie całościowe nazw warzyw. Rysowanie brakujących warzyw.

-  Ilustracja ruchowa piosenki *Pomidorek* (*przewodnik*, s. 93).

2. Zabawa rozwijająca analizę i syntezę wzrokową – *Warzywne szeregi*.

Nauczyciel prezentuje kilka warzyw, układając je w szeregu przed dziećmi, wymienia ich nazwy, a dzieci starają się zapamiętać wskazany układ. Następnie nauczyciel zasłania szereg warzyw chustką, a wskazane dziecko mówi, w jakiej kolejności są ułożone warzywa. Jeśli odpowie prawidłowo, otrzymuje punkt (przy powtórzeniach zabawy nauczyciel zmienia układ warzyw, a potem dokłada dodatkowe).

Drugi wariant zabawy: dzieci otrzymują zestawy obrazków warzyw; nauczyciel z prawdziwych warzyw tworzy kompozycję, a dzieci odwzorowują ją za pomocą obrazków; potem nauczyciel tworzy inną kompozycję, ale zakrywa ją chustką – zadaniem dzieci jest prawidłowe odtworzenie z pamięci układu warzyw, utworzonego przez nauczyciela. Za prawidłowe wykonanie zadania dzieci otrzymują punkty. Wygrywa to dziecko, które zbierze ich najwięcej.

3. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 69.

Narysowanie różowych kuleczek na rysunku szerokiej butelki, a niebieskich kuleczek – na rysunku wąskiej butelki.

Dzień 4. Przetwory z warzyw

Cele ogólne:

- określanie jadalnych części warzyw; zapoznanie ze sposobem kiszenia ogórków i kapusty; zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 3.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia części warzyw i określa, w jakiej postaci nadają się do spożycia; kisi ogórki i kapustę; rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3.

Środki dydaktyczne: piosenka *Urodziny marchewki*, kartoniki z rysunkami warzyw, duża kostka z kolorowymi kołami, obrazek *Jesień w ogrodzie*, sylwety warzyw, warzywa, worek, koszyk, nóż, ogórki kiszona, kapusta kiszona, produkty potrzebne do kiszenia ogórków i kapusty, krzeselka, obrazki wybranych warzyw rosnących na grządkach, bębenek, pasek ciemnego kartonu, marchewka – cała i pocięta na kawałki, kartoniki: z krążkami, z cyframi **1, 2, 3**, obrazki warzyw, słoiki z przetworami, karty pracy, cz. 1, s. 43, 44, 45, *Przygotowanie...*, s. 40, *Nauka...*, s. 70.

Przebieg dnia

I

-  Zabawa ruchowa *Salatka warzywna*.

Dzieci siedzą w kole na krzeselkach; losują obrazki wybranych warzyw (po kilka w danym rodzaju, np. *pomidor, ogórek, cebula, salata*). Kiedy nauczyciel powie: *Robię салатkę z pomidorów i ogórków*, dzieci, które mają obrazki tych warzyw, zamieniają się między sobą miejscami. Na hasło: *Salatka warzywna* – miejscami zamieniają się wszystkie dzieci.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 43.

Określanie, jakie emocje wyrażają miny warzyw, które są na obrazkach. Rysowanie po śladach wzorów na ramkach.

📁 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VI (przewodnik, s. 87).

II

📁 Zabawa dydaktyczna *Które części warzyw zjadamy?*

- *Co jest w takim kolorze?* – dzieci rzucają dużą kostką, która ma na bokach naklejone koła w kolorach: czerwonym, jasnozielonym, ciemnozielonym, żółtym, pomarańczowym i brązowym. Podają nazwę koloru, jaki wylosowały, i nazwę warzywa (lub owocu), które ma taki kolor.
- *Powiedz, gdzie się pomyliłem* – nauczyciel wypowiada zdania o warzywach; dzieci uważnie słuchają. Gdy nauczyciel powie nieprawdę, podnoszą ręce do góry i poprawiają jego wypowiedź, np.:

Marchewka jest owocem.

Z ziemniaków robimy frytki.

Z ogórków robimy mizerię.

Pomidor ma dużą pestkę.

Kapusta jest tylko zielona.

- *Wymyślamy melodie* – dzieci śpiewają na wymyślane melodie rymowanek:

*Warzywa są smaczne oraz kolorowe,
mają witaminy, a to samo zdrowie.*

- *W ogrodzie jesienią* – dzieci oglądają obrazki przedstawiające warzywa rosnące na grządkach; próbują rozpoznać te warzywa.
- *Nad ziemią czy pod ziemią?* – dzieci wybierają z koszyka warzywa i próbują określić, które ich części zjadamy (rosnące nad ziemią czy pod ziemią).
- Przypinanie sylwet warzyw, których jadalne części rosną nad ziemią, nad paskiem ciemnego kartonu, a tych, których części jadalne rosną w ziemi – pod paskiem. Zwrócenie uwagi dzieci, że z niektórych warzyw zjadamy zarówno część rosnącą nad ziemią, jak i pod ziemią, np. z pietruszki, młodych buraczków.
- Omówienie, które warzywa można spożywać na surowo, a które – po ugotowaniu.
- *Potrawy z warzyw* – losowanie z worka warzywa; nazywanie go; podawanie przykładów potraw, do przygotowania których można je wykorzystać.
- *Smaczna marchewka* – układanie w całość obranej marchewki pociętej na kawałki; zjedanie jej przez chętne dzieci. Podkreślanie walorów odżywczych i zdrowotnych warzyw, zachęcanie do zjadania ich na surowo.

📁 Zabawa ruchowa *Marchewka w tunelu.*

Dzieci ustawiają się w rzędzie, stoją w lekkim rozkroku. Podają sobie marchewkę *tunel* utworzonym z nóg. Ostatnie dziecko z rzędu przybiega z marchewką na początek i zabawa toczy się dalej.

📁 Wykonanie przetworów na zimę – kiszenie ogórków i kapusty.

1. Czytanie całościowe wyrazu *zapasy*. Wyjaśnianie jego znaczenia.
2. Zagadki smakowe.

Dzieci siedzą z zamkniętymi oczami, nauczyciel podaje ochotnikom po małym kawałku ogórka kiszzonego, a potem trochę kapusty kiszzonej. Kiedy wszystkie dzieci skończą jeść, kolejno mówią, co jadły. Dopiero kiedy wypowie się ostatnie z nich, nauczyciel potwierdza, czy miały rację.

3. Nawiązanie rozmowy na temat przetworów przygotowywanych przez rodziców dzieci. Oglądanie słowników z przetworami, przyniesionych przez nauczyciela i chętne dzieci. Określanie, z jakich warzyw powstały; próby wyjaśnienia przez dzieci, dlaczego robi się przetwory na zimę.
4. Zaproponowanie wykonania własnych przetworów: ogórków kiszonych i kiszzonej kapusty; omówienie sposobu ich wykonania, zwrócenie uwagi na potrzebne składniki.

5. *Kiszenie ogórków*: praca w małych zespołach.

Dzieci myją ogórki; układają je w słoikach, np. litrowych; wkładają do słoików ząbki czosnku, koper; robią zalewę: mieszają wodę z solą; wlewają zalewę do słoików z ogórkami; zakręcają słoiki; odstawiają do kącika przyrody.

6. *Kiszenie kapusty* – praca w małych zespołach.

Dzieci myją liście kapusty; kroją je na deskach do krojenia w cienkie paseczki plastikowymi nożami; ucierają obraną marchewkę na tarce z grubymi oczkami (z pomocą nauczyciela); mieszają pokrojoną kapustę z marchewką, przyprawiają solą, pieprzem; ubijają kapustę drewnianym tłuczkiem, aż puści sok; układają w słoikach, dodają ziele angielskie i listki laurowe do smaku; zakręcają słoiki i odstawiają do kącika przyrody.

Nauczyciel zwraca uwagę na przestrzeganie zasad higieny i bezpieczeństwa: dzieci myją ręce przed przystąpieniem do pracy; zabezpieczają ubrania fartuszkami, a głowy – czepkami lub chustkami; ostrożnie posługują się nożami. Chętne dzieci mogą wykonać etykiety na poszczególne słoiki z przetworami. Co pewien czas dzieci obserwują, co dzieje się z warzywami włożonymi przez nie do słoików; zauważają zmętnienie wody, bąbelki. Po pewnym czasie nauczyciel otwiera po jednym słoiku z kapustą i ogórkami; dzieci próbują przetworów. Opowiadają o swych wrażeniach smakowych.

Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 3.

Nauczyciel umieszcza na tablicy sylwety warzyw ułożone obok siebie. Warzyw jest od jednego do trzech.

1. Nazywanie warzyw, których sylwety są umieszczone na tablicy.

Dzieci podają nazwy warzyw umieszczonych na tablicy, dzielą je na sylaby i na głoski.

2. Liczenie sylwet warzyw.

Dzieci liczą warzywa i umieszczają kartoniki z krążkami lub z cyframi 1, 2 przy obrazkach warzyw umieszczonych na dole tablicy.

3. Pokazanie i omówienie wyglądu cyfry 3.

– Do czego jest podobna?

- Pokaz prawidłowego kreślenia cyfry 3 przez nauczyciela.
- Kreślenie cyfry 3 w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów lub koleżanek.

4. Umieszczenie kartoników z cyfrą 3 przy obrazkach warzyw, przy których są kartoniki z trzema krążkami.

5. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisanie, liczenia*, s. 70.

- Kolorowanie tyłu koralików, ile wskazuje liczba umieszczona obok nich.
- Otaczanie pętlami po trzy liście.
- Rysowanie w pętlach tyłu liści, ile wskazują liczby.
- Pisanie cyfr po śladach, a potem – samodzielnie.

III

1. Zabawa przy piosence *Urodziny marchewki* (autor i kompozytor nieznani).



Na mar - chew - ki u - ro - dzi - ny ze - szły wszyst - kie się ja - rzy - ny.



A mar - chew - ka goś - ci wi - ta i o zdro - wie grzech - nie py - ta.



A mar - chew - ka goś - ci wi - ta i o zdro - wie grzech - nie py - ta.

*Na marchewki urodziny
zeszły wszystkie się jarzyny.
A marchewka gości wita
i o zdrowie grzecznie pyta. (bis)*

*Kartofelek podskakuje,
burak z rzepką już tańczy.
Pan kalańior z krótką nóżką
biegnie szybko za pietruszką. (bis)*

*Kalarepka w kącie siadła,
ze zmartwienia aż pobladła.
Tak się martwi, płacze szczerze,
nikt do tańca jej nie bierze. (bis)*

*Wtem pomidor nagle wpada,
kalarepce uklon składa.
„Moja błada kalarepko,
tańczże ze mną, tańczże krzepko”. (bis)*

*Wszystkie pary jarzynowe
już do tańca są gotowe.
Gra muzyczka, to poleczka,
wszyscy tańczą już w kółeczkach. (bis)*

- Inscenizacja tekstu piosenki w ustawieniu na obwodzie koła.
Podczas tekstu zwrotek 1–4 wybrane przez nauczyciela dzieci-jarzynki: *marchewka, kartofelek, burak, rzepka, pietruszka, kalarepka, pomidor*; odgrywają swoje role zgodnie z tekstem piosenki (mogą mieć opaski z obrazkami swoich warzyw lub trzymać ich duże sylwety).
W 5. zwrotce dzieci-jarzynki tworzą pary i tańczą w kółeczkach w rytm muzyki.
- Karty pracy, cz. 1, s. 44, 45.
Słuchanie tekstu piosenki (lub jej śpiewanie), wskazywanie odpowiednich ilustracji. Kolorowanie rysunków. Nazywanie tańczących warzyw.
- Zabawa ruchowa *Marchewka w tunelu* (przewodnik, s. 95).
- Scenki dramatyczne *Rozmowy warzyw*.
Dzieci prowadzą rozmowy w małych zespołach, z wykorzystaniem naturalnych okazów warzyw; prezentują je na forum grupy.
- Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 40.
Pokolorowanie pól na rysunku według wzoru:
| – pomarańczowy / – czerwony ○ – niebieski
— – zielony \ – żółty

Dzień 5. Największa kapusta

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na temat wysłuchanego utworu; zachęcanie do podejmowania zabaw badawczych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat treści opowiadania; podejmuje zaproponowane działania, analizuje, wyciąga wnioski.

Środki dydaktyczne: E. Węgrzyn-Kamela *Od jesieni do jesieni – mały badacz przyrody*, rymowanka *Na działce*, opowiadanie I. R. Salach *Jesienne opowiadanie*, ilustracje do opowiadania, elementy do ułożenia kapusty (z zielonego papieru), kartki z wzorami, materiały do zabaw badawczych, mąka ziemniaczana, tacki, wykałaczki, bębnek, zdjęcia warzyw, klej, mała główka kapusty, karty pracy, cz. 1, s. 46, 47, 48, *Przygotowanie...*, s. 72.

Przebieg dnia

I

- Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 72.

Narysowanie wewnątrz koła sześciu muchomorów, a na zewnątrz koła – pięciu borowików.

2. Ćwiczenia logorytmiczne: powtarzanie rymowanki za nauczycielem i naśladowanie czynności, o których jest w niej mowa.

*Na działce jesienią warzyw jest bez liku,
pomóż je pozbierać, dziewczynko, chłopczyku.*

Pomidory pozrywajcie, w koszu je poukładajcie.

Gdy ziemniaki wykopimy, z ziemi je otrzepujemy.


*Dynię wielką poturlacie, bo jej dźwigać sił nie macie.
Grządki puste, oczywiście, więc zgrabcie suche liście.*

Dzieci:

zataczają przed sobą koła,
kłaniają się w kierunku dziewczynek,
a następnie – chłopców,
naśladują zrywanie pomidorów
i układanie ich (w przysiadzie)
w koszach,
naśladują kopanie ziemniaków
i otrzepywanie ich z ziemi,
turlają się po dywanie,
naśladują grabienie liści.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 46.

Liczenie obrazków warzyw każdego rodzaju. Zaznaczanie ich liczby kropkami na obrazkach odpowiednich koszyków.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VI (przewodnik, s. 87).

II

 Słuchanie opowiadania I. R. Salach *Jesienne opowiadanie*.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 48.

Nazywanie warzyw na zdjęciach. Skreślanie na każdej tacy warzywa, którego nazwa rozpoczyna się inaczej niż nazwy pozostałych warzyw.

2. Słuchanie opowiadania.

Jesień rozpoczęła coroczną wędrówkę do miast, miasteczek i wsi. Założyła płaszcz utkany z pajęczyny i mgieł. Szyję ozdobiła koralami z jarzębiny, a we włosy wplotła wstążki babiego lata. Na początku swojej drogi wskazała ptakom kierunek odlotu. Później strąciła liście z drzew w pobliskim parku. Zrosiła drobnym deszczem ostatnie jesienne zbiory na działkach i w ogródkach. Sprawdziła, czy ludzie zebrali zbiory z pól i ogrodów przed nadejściem zimy. Wędrując tu i tam, dotarła do ogródka pewnej rodziny.

– Hm... Dziwne... – rozejrzała się ciekawie. – Nikt nie zbiera jesiennych skarbów?

Nie dokończyła myśli, gdy zza domu wyskoczył czarny szczeniak.

– Hau, hau! – zaczął ujadać na nie wiadomo co i nie wiadomo kogo.

Jesień wycofała się powoli za ogrodzenie. W tej samej chwili za pieskiem wybiegły roześmiane dziewczynki. Jedna miała włosy rude jak wiewiórka w parku, a druga – czarny warkoczek.

– Franka! Masz koszyk? – zapytała czarnulka.

– Nawet dwa! – odpowiedziała wesoło ruda dziewczynka.

– Jeden dla mnie? – dopytywała się mniejsza.

– Nie! – roześmiała się Frania. – Dla Reksia!

A Reksio, słysząc, że o nim mowa, zaczął radośnie obszczekiwać dziewczynki. Próbował też zabrać France jeden z koszy.

– Uciekaj, psotniku – przekomarzała się z psiakiem dziewczynka. – Drugi koszyk jest dla Maliny.

Nie dla ciebie!

I powędrowały do ogrodu, każda ze swoim koszem. Nie miały daleko; ogródek był na tyłach domu.

– Poczekaj, Malinko – powiedziała Frania i zatrzymała się na wąskiej ścieżce. Spojrzała na grządki i chwilę pomyślała.

– Zobacz, tatuś wykopał warzywa. Wystarczy je zebrać do koszy – powiedziała po chwili milczenia.

– Franka? – zaczęła mniejsza dziewczynka. – A te skrzynki na ścieżce to będą nam potrzebne? Do czego?

– Jeszcze nie wiem – Franka też była zdziwiona. – Zobaczmy, jakie warzywa musimy zebrać. Każda poszła w inną stronę ogródka. Każda patrzyła uważnie na grządki.

– Co widzisz? – dopytywała się Malina.

Franka odwróciła się z uśmiechem.

– Widzę, że Reksio nam pomaga.

Malina odszukała wzrokiem pieska.

– Chyba przeszkadza – powiedziała i pobiegła za rozbrykanym psiakiem. – Pomóż mi! Złap go z drugiej strony!

A Reksio ani myślał dać się złapać. Złapana była marchewka, którą ciągnął po ziemi za zielony warkoczyk.

– Jest taki szybki! – Malina dostała zadyszki. – Nie dam rady! Chodź tu, szkodniku! Oddaj marchew! – Malina ścigała rozbrykanego szczeniaka, a Franka pokładała się ze śmiechu.

– Daj mu spokój! Nie wygrasz z nim! Jest szybszy od ciebie. Franka nie mogła opanować śmiechu. W końcu dostała czkawki.

– Ma... hyk! li... hyk!... na! – Franka próbowała wołać siostrę. W końcu dała za wygraną, usiadła na trawie i śmiejąc się, czekała głośno.

Malina zatrzymała się zrezygnowana i podeszła do siostry.

– Może to dobrze? – zaczęła.

– Co... hyk! Jest... hyk! Dobrze... hyk!? – próbowała Franka.

– No, ta marchew – Malina wskazała ręką szalejącego pieska. – Niech ją sobie tarmosi, a my w spokoju pozbieramy resztę warzyw do koszy.

– I do skrzynek – dodała Frania. – Myślę, że do nich wrzucimy duże i ciężkie warzywa.

– Buraki? – zapytała czanulka.

– Uhm... – Franka myślała – i ziemniaki. Widzisz, tam leżą wykopane ziemniaczki. To co, ruszamy?

– Co mam robić? – Malina chciała wiedzieć dokładnie.

– Może zbierz do swojego kosza marchew i pietruszkę.

– A ty? Co ty będziesz zbierać?

– Niech pomyślę – zadumała się Frania. – Wiem! Do mojego kosza włożę pory i...

– Selery! – wpadła jej w słowo Malinka.

– Uhm – mruknęła Franka. – Dobrze powiedziane.

– Frania... A mama mówiła coś o owocach. To co z nimi będzie?

Frانيا po raz kolejny rozejrzała się po ogrodzie.

– Dobrze będzie – powiedziała i posłała siostrze uśmiech. – Widzisz skrzynkę pod drzewem?

– Widzę. Ta plastikowa? – Malina wskazała głową pojemnik, który leżał pod jabłonią.

– Tak. Tam włożymy owoce, które pospadały w trawę. Te z drzewa to pozrywa tata. My nie damy rady.

– Jabłka? – pytała dalej Malina.

– I gruszki, i trochę śliwek też spadło. – Frania już miała w głowie plan. – To co? Zbieramy? Każda swoje warzywa do kosza, później te ciężkie do skrzynek i na końcu wybieramy owoce, tak? Dziewczynki zabrały się do pracy. Uwijały się sprawnie i nie minęła godzina, jak zbiory były zebrane.

– O nie! – krzyknęła Malina. – Ratunku!

– Co jest? – Franka spojrzała w kierunku wskazanym przez siostrę.

A tam... Reksio, znudzony zabawą z marchewką, dobierał się do zapasów złożonych w koszach. Teraz ofiarą padła pietruszka. Też miała zielony warkoczyk. Taki w sam raz do zabawy. Dziewczynki ruszyły biegiem... ale piesek był szybszy i...

3. Rozmowa na temat opowiadania.

- Gdzie znajdowała się działka?
- Kto na nią przyszedł?
- Jak Reksio pomagał dziewczynom?
- Co robiły siostry?

4. Ćwiczenia słuchowe.

Nauczyciel wypowiada nazwy warzyw bez pierwszej głoski, a dzieci wymawiają całe nazwy i wskazują odpowiednie zdjęcia, np.: •urak, •alata, •ebula, •ynia, •apusta, itd.


5. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej *Układamy kapustę* – praca w małych zespołach.

Dzieci układają z elementów wyciętych przez nauczyciela z zielonego papieru kapustę, zgodnie z narysowanym na papierze wzorem; następnie przyklejają pasujące elementy na odpowiednim fragmencie rysunku. Nauczyciel zwraca uwagę na współpracę dzieci w zespole.

- Oglądanie powstałych prac; wypowiedzi dzieci z poszczególnych zespołów, jak im się w nich pracowało; podkreślenie znaczenia dobrej współpracy i umiejętności porozumiewania się dla wspólnego dobra i stworzenia jednej całości.

 Zabawa ruchowa z elementem biegu – *Sadzimy kapustę i ją zbieramy*.

Dzieci stoją w rzędzie; kolejno biegają od startu do mety – pierwsza osoba zanoszą małą główkę kapusty na wyznaczone miejsce, kolejną ją przynosi, i tak na przemian. Można wprowadzić element współzawodnictwa i tę samą zabawę przeprowadzić w dwóch lub w trzech rzędach.

 Zabawy badawcze *Co kryje w sobie ziemniak?* (według E. Węgrzyn-Kameli).

1. Pokazanie dzieciom, że w skład ziemniaka wchodzi woda i mąka ziemniaczana.

- Ćwiczenie 1. – Nauczyciel uciera na tarce o bardzo drobnych oczkach obrany ze skórki ziemniak, a następnie mocno go wyciska za pomocą gazy (dzieci mogą to zrobić samodzielnie); to, co pozostało na gazie, rozkłada na talerzu i pozostawia do wyschnięcia. (Aby przyspieszyć ten proces, można posłużyć się suszarką do włosów, nie należy jednak używać zbyt silnego strumienia powietrza). Na lejku lub sitku nauczyciel układa warstwę waty i sączy przez nią do słoiczka ciecz pozostałą po odcisnięciu ziemniaka. Po przesączeniu przestaje mieć ona brązowe zabarwienie – dzieci mogą ją powąchać lub nawet spróbować, stwierdzą wtedy, że wygląda, smakuje i pachnie jak woda.

- Ćwiczenie 2. – Nauczyciel miesza w szklance wodę z jodyną w stosunku 1:1 (przygotowany roztwór pozwoli na wykrycie mąki ziemniaczanej, czyli skrobi). Wykłada kolejno na spodeczki niewielkie ilości mąki ziemniaczanej i wysuszonych wiórków ziemniaczanych z poprzedniego ćwiczenia. Dzieci porównują wygląd obu próbek – sprawdzają barwę, biorą między palce – stwierdzają, że obydwie substancje są śliskie i pyliste. Nauczyciel zwraca uwagę dzieci na przygotowany roztwór jodiny. Konieczne jest, aby dzieci zauważyły jego brązowy kolor. Na przygotowane na spodeczkach próbki nauczyciel nalewa kolejno po dwie, trzy krople jodiny (można wcześniej zwilżyć próbki niewielką ilością wody). Okazuje się, że na obydwu powierzchniach powstały granatowe plamy. Nauczyciel wyjaśnia, że gdy *brązowa jodyna tworzy na jakiejś substancji granatową plamę, oznacza to, że w jej skład wchodzi mąka ziemniaczana*.

2. Ukazanie dzieciom, że w skład wielu produktów spożywczych wchodzi mąka ziemniaczana, która jest obecna również w nasionach.

- Ćwiczenie 3. – Nauczyciel przekrawa ziarno fasoli, kasztana i żołądzia. Zdejmuje z nich łupiny. Do woreczków bawełnianych wsypuje kolejno ryż i kaszę, a następnie układa je na desce i rozdrabnia za pomocą młotka albo moździerza. Na talerzykach umieszcza: fasolę, kasztan, żołądzia, rozdrobnioną kaszę, ryż, kromkę bułki, trochę kisielu (proszku) – nalewa na nie odrobinę roztworu jodiny (z poprzedniego ćwiczenia). Dzieci obserwują powstawanie granatowych plam, co świadczy o obecności mąki ziemniaczanej. Nauczyciel podkreśla, że *jest ona bardzo cennym składnikiem odżywczym i wchodzi w skład wielu produktów, które spożywa człowiek. Ta, która znajduje się w nasionach, odżywia rozwijającą się młodą roślinę*.

III

1. Rysowanie na mące ziemniaczanej.

Nauczyciel wysypuje na tacki niewielką ilość mąki ziemniaczanej. Dzieci rysują na nich wymyślone przez siebie wzory za pomocą wykałaczek.

Zabawa ruchowa z elementem biegu – *Sadzimy kapustę i ją zbieramy* (przewodnik, s. 100).

2. Zabawa *Rymujemy*.

Kończenie przez dzieci zdań wypowiedzianych przez nauczyciela w taki sposób, aby dodane słowa rymowały się z podanymi.

Dla całej rodziny na zimowe czasy

w spiżarni na półkach stoją... (zapasy)

W kącie jest kapusta i słodkie buraki,

a w worku pod nimi – brązowe... (ziemniaki)

Są powidła śliwkowe i kompoty... (brzoskwińowe)

Cztery słoiki konfitury i grzybów suszonych dwa... (sznury)

W wielkiej beczce są ogórki, co zielone mają... (skórki)

Jabłek twardych półki cztery oraz marchew i... (selery)

Soki słodkie, malinowe; mówią o nich: samo... (zdrowie)

Choć zapasów pełno wszędzie, zimą szybko ich... (nie będzie)

3. Karta pracy, cz. 1, s. 47.

Różnicowanie owoców i warzyw – łączenie obrazków owoców ze zdjęciem sadu, a warzyw – ze zdjęciem ogrodu warzywnego.

Tydzień III: Nasze rodziny

Dzień 1. Kochamy swoich najbliższych

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy i myślenia; zapoznanie z literą m: małą i wielką, drukowaną i pisaną; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na określony temat; rozpoznaje i nazywa literę m: małą i wielką, drukowaną i pisaną; prawidłowo wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: opowiadanie M. Terlikowskiej *Nikt się nie trzęsie*, ilustracje do opowiadania, wiersz I. Landau *Wiersz dla mamy*, obrazek przedstawiający rodzinę wspólnie spędzającą czas, pocięte sylwety przedstawiające różnych członków rodziny, nagranie muzyki o zmiennym tempie, obrazek do pocięcia – *W rodzinnym domu*, nożyczki, tamburyn, kartoniki z kółkami (duże i małe), z sylwetami domów z różną liczbą okien, sylwety domów z różną liczbą okien, rymowanka, bębenek, zdjęcia, kolorowe nakrywkki, obrazki, kartoniki z literami: **m, M**, litery **m, M** – małe i wielkie, drukowane i pisane, *Wyprawka plastyczna*, karta pracy, cz. 1, s. 49, *Przygotowanie...*, s. 10, *Nauka...*, s. 5, 35.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 10.

Pokolorowanie tych rysunków, których nazwy kończą się sylabą *ka*.

2. Zabawy dłońmi.

- Oglądanie własnych dłoni; porównywanie ich przez przykładanie do dłoni kolegów i nauczyciela; swobodne wypowiedzi na temat ich wyglądu i wielkości.

- Liczenie palców jednej i drugiej ręki; sprawdzanie równoliczności poprzez dotykanie opuszkami palców obu dłoni – swoich i kolegów.
- Dostrzeganie różnicy w wyglądzie poszczególnych palców; nazywanie ich przyjętymi nazwami. Posługiwanie się liczebnikami porządkowymi – nauczyciel nazywa palec, a dzieci wymieniają liczebniki. Zwrócenie uwagi na linie papilarne dłoni.
- Nauka rymowanki na pamięć fragmentami, metodą ze słuchu.

*Ten pierwszy to dziadzius,
a drugi – babunia,
ten trzeci to tatuś,
a czwarty – mamunia.*

*Piąty – to ja,
dziecinka mała.
Oto moja rączka
– rodzina cała.*

- Mówienie rymowanki ze wskazywaniem odpowiednich palców, a potem – pacynek (*Wyprawka*).
- Wykonywanie pacynek paluszkowych (*Wyprawka plastyczna*).
- Wymienianie członków swojej rodziny.
- Wskazywanie takich samych wyrazów odczytanych przez nauczyciela.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr VII.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Tworzymy koło*.
Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze ustawiają się w kole i wykonują siad skrzyżny.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Dzieci rosną*.
Na hasło: *Małe dzieci*, przedszkolaki wykonują przysiad; na hasło: *Dzieci rosną* – powoli podnoszą się, aż do wspięcia na palce.
- Zabawa z elementem czworakowania – *Pomagamy mamie myć podłogę*.
Dzieci czworakują po sali i naśladują ruchem mycie podłogi. Na uderzenie w bębenek wstają, prostują się i *wieszają* mokrą ścierkę do wyschnięcia wysoko na sznurku. Na dwa uderzenia w bębenek – ponownie czworakują.
- Skłony tułowia – *Witamy gości*.
Dzieci swobodnie tańczą przy muzyce. Podczas przerwy w grze wymyślają fantazyjne ukłony z niskim pochyleniem tułowia.
- Zabawa z elementem równowagi – *Zmęczone nogi*.
Podczas tańca dzieciom zmęczyły się nogi. Stoją i lekko potrząsają raz jedną nogą, raz drugą. Po kilku ruchach swobodnie odpoczywają, leżąc.
- Zabawa z elementem skoku – *Buziaki dla rodziców*.
Dzieci maszerują po sali w rytm tamburynu, na hasło: *Buziaki dla mamy lub taty* – podskakują w miejscu, aby *dosięgnąć rodziców* i dać im całuski. Dźwięki tamburynu są sygnałem do ponownego swobodnego marszu.
- Zabawa uspokajająca *Dwa koła*.
Dzieci tworzą dwa koła współśrodkowe, wolno maszerują po ich obwodach ze zmianą kierunku ruchu.

II

Słuchanie opowiadania M. Terlikowskiej *Nikt się nie trzęsie*.

1. Oglądanie obrazków przedstawiających członków rodziny w domu; zwrócenie uwagi na czynności, jakie wykonują; wskazywanie i nazywanie poszczególnych członków rodziny; liczenie, z ilu osób składa się ta rodzina.
2. Ekspresja słowna: kończenie zdania *Moja rodzina składa się z ... osób. Są to...*
3. Opowiadanie nauczyciela z wykorzystaniem ilustracji.

– *Po co nam ten cały Tomasz? – pomyślał ze złością Marek, zbiegając szybko po schodach. Umyślnie biegł tak szybko, szybciej niż zwykle. Do niedawna mama otwierała drzwi i wołała za*

nim: – Marku, uważaj na schodach! A jeśli w domu była babcia, to babcia wołała: – Mareczku, nie tak szybko, bo jeszcze upadniesz i zrobisz sobie krzywdę.

Ale dziś nikt nie otworzył drzwi. I nikt nie zatroszczył się o to, czy Marek spada ze schodów czy nie. Oczywiście przez tego Tomasza. Na podwórku nie było nikogo ciekawego. Marek podszedł do trzepaka i fikiął parę koziołków... Nagle z sąsiedniego bloku wyszła jakaś wysoka dziewczynka z psem... Dziewczynka rzuciła patyk i zawołała: – Przynieś! Pies pobiegł pędem, po chwili był już przy dziewczynce, z patykiem w zębach i rozradowaną miną.

– Byłoby lepiej, gdyby rodzice postarali się o psa – pomyślał Marek z żalem. – Z psa jest przynajmniej jakiś pożytek. A z Tomasza? Tylko brudzi pieluszki, krzyczy i nie daje ludziom spać.

– Jak się nazywa twój pies? – spytał Marek, zbliżając się do dziewczynki.

– Ami – odpowiedziała dziewczynka. – Ale to nie jest mój pies, tylko naszych sąsiadów, państwa Kowalskich. Wyprowadzam go na spacer trzy razy dziennie – wyjaśniła dziewczynka.

– A sami nie mogą? – zainteresował się Marek.

– Nie, bo pan Kowalski miał wypadek na budowie i złamał nogę, a pani Kowalskiej urodził się śliczny, mały dzidzius.

– Dzidzius? – Marek aż się wzdrygnął. – U nas też jest dzidzius. Śliczny... Wygląda jak żaba.

– Co ty mówisz! – oburzyła się dziewczynka. – Żaba jest mokra i...

– On też jest przeważnie mokry.

– Jak się go przewinie, to jest suchy. I taki cieputki, i gładki jak... jak atlas.

– Ja tam go nie głaskałem – burknął Marek niegrzecznie. – Wołę głaskać psa.

Dziewczynka spojrzała na niego ze zdumieniem. – Jak to? Nie dotykałeś jeszcze swego braciszka?

– A po co mam dotykać? – burknął Marek jeszcze niegrzeczniej. – I tak wszyscy się nad nim trzęsą.

– A nad tobą przestali, co? – spytała dziewczynka i roześmiała się.

– Nade mną nikt się tak nie trzęsie, bo... – zaczął Marek. Ale nie dokończył. Przypomniało mu się codzienne wołanie mamusi: – Marku, uważaj na schodach... Przypomniał mu się wełniany szalik, który babcia wkładała mu na szyję, kiedy dzień był chłodny. I wreszcie przypomniały mu się jego własne słowa: – Ojej, babciu, niech się babcia tak nade mną nie trzęsie, nic mi nie będzie. A teraz przestali. Może nawet zapomną o wełnianym szaliku?

Nagle z okna czwartego piętra wychylił się młody mężczyzna i zawołał: – Haniu, zostaw psa i chodź prędko do nas! Pękła gdzieś rura od gorącej wody.

Hania rzuciła Markowi psią smycz i wbiegła do domu... – To u Kowalskich! – zawołała zdyszonym głosem... – Lecę po dozorcę, żeby zakręcił wodę. Pilnuj psa!

I już jej nie było...

Na chodniku pojawiła się młoda kobieta pchająca dziecięcy wózek. – O rety! – pomyślał Marek. – To pewnie pani Kowalska... Muszę jej powiedzieć... – Proszę pani...

Ale pani Kowalska zdążyła już zauważyć kłęby pary wylatujące z okna na czwartym piętrze.

– Co się u nas stało? – krzyknęła przerażona. – Nic takiego, tylko rura pękła – powiedział Marek. – A ja pilnuję psa. Jak pani chce, to popilnuję i wózka...

– Dobrze, popilnuj... bo tam mój mąż... Ma nogę w gipsie...

I biegiem ruszyła w stronę schodów... Wszystko to trwało najwyżej minutę. Zanim Marek zdążył ochłonąć, został sam – ze skomlącym psem przy nodze i piszczącym zawiniątkiem w wózku. Dzidzius! Ostrożnie, żeby nie zrobić dziecku krzywdy, Marek odchylił kocyk i spojrzał na malutką, okrągłą buzię, która wykrzywiła się od płaczu. – No cicho, cicho – powiedział opiekuńczym tonem. – Zaraz naprawią tę wstrętą rurę i będziesz mógł wrócić do domu. Maluch przestał płakać i spojrzał na Marka niebieskimi oczkami... W parę minut później z klatki wybiegła pani Kowalska. Na widok Marka pochylonego nad wózkiem powiedziała przyjaźnie.

– No, już woda nie leci. Dziękuję ci za przypilnowanie małego. Nie wszyscy chłopcy są skorzy

do pomocy. Marek zaczerwienił się i wyjąkał: – Ee, ja nic takiego nie zrobiłem... Zresztą mam małego braciszka, więc jestem przyzwyczajony...

– Wszystko w porządku! Woda zakręcona, a hydraulik przyjdzie za godzinę – nad uchem Marka zabrzmiał wesoły głos Hani.

Markowi zrobiło się strasznie głupio. Przecież Hanka wie, sam jej mówił... Czy powtórzy pani Kowalskiej, że nazwał Tomka żabą? Ale Hania była równą dziewczyną. Szybko wnieśli wózek do windy, a potem pomogli zebrać wodę z podłogi w zalanym mieszkaniu. Kiedy Marek wrócił do domu, było już bardzo późno. – Gdzieś ty był? – zawołała babcia. – Szukałem cię po wszystkich podwórkach – dodał groźnie tata. – Na pewno wpadł do wody! – jęknęła mamusia. – Spójrzcie, jest cały mokry!

– Jestem mokry, bo u Kowalskich pękła rura i wycieraliśmy z Hanią podłogę! – wyrecytował Marek jednym tchem. – A przedtem pilnowałem dziecka i psa.

Rodzina spojrzała na Marka w osłupieniu. – No proszę – odezwała się wreszcie babcia.

– U Kowalskich to nawet podłogę wycierał, a w domu...

– Tatusiu, czy możemy zabrać Tomeczka na spacer? – zawołał radośnie Marek.

– Nie! – krzyknęła babcia. – Najpierw przebierzesz się w suche rzeczy i zjesz obiad.

– Ojej, babciu – powiedział Marek z uśmiechem. – Niech się babcia nade mną nie trzęsie. Przecież teraz wszyscy trzęsiemy się nad Tomkiem. Prawda, mały?

Tomek spojrział na starszego brata poważnie, zupełnie jakby był dużym Tomaszem. Ale jaki tam z niego Tomasz. Tomek, Tomuś, Tomeczek...

4. Rozmowa na temat opowiadania.

- Dlaczego Marek nie lubił młodszego brata?
- O co był zazdrosny?
- Co wydarzyło się w mieszkaniu państwa Kowalskich?
- Jak zachował się Marek?
- Dlaczego pani Kowalska była mu wdzięczna?
- Co wpłynęło na zmianę stosunku chłopca do brata?

5. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat ich zachowania w stosunku do młodszego rodzeństwa; podkreślenie znaczenia więzi rodzinnych i niesienia pomocy rodzicom w sprawowaniu opieki nad młodszym bratem lub młodszą siostrą.

6. Zabawa rytmiczno-ruchowa *Mama, tata.*

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, rytmicznie klaszczą i powtarzają rymowankę:

*Mama, tata, siostra, brat
to mój mały świat.*

7. Ćwiczenie spostrzegawczości – *Kto to jest?*

Dzieci składają pocięte sylwety przedstawiające postacie członków rodziny w jedną całość; prawidłowo je nazywają, stosując określenia: *mama, tata, dziadek, babcia, siostra, brat.*

Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na zmienny akompaniament – *Odszukaj rodziców.*

Dzieci dobierają się parami – jedno z nich jest *mamą* lub *tatą*, drugie – *dzieckiem*. Przy muzyce wolnej *rodzice* i *dzieci* spacerują w rozsypce; kiedy muzyka zmieni się na szybką – *dziecko* jak najszybciej musi znaleźć swojego *rodzica* i przytulić się do niego.

Wprowadzenie litery **m**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Słuchanie wiersza I. Landau *Wiersz dla mamy.*

*Moja kochana mamusiu!
To dla ciebie ten wierszyk,
dla ciebie słońce i chmury,
dla ciebie tęcza i wietrzyk.*

*Wiosną i latem – kwiaty,
jesienią – liście jesienne...
Bądź szczęśliwa, mamusiu,
dziś, jutro i codziennie!*

2. Rozmowa na temat wiersza.
 - O kim był wiersz?
 - Co jest dla mamy?
 - Czego życzymy mamie?
3. Analiza i synteza słuchowa słowa *mama*.
 - Dzielenie słowa *mama* na sylaby.
 - Dzielenie słowa *mama* na głoski.
 - Co słyhać na początku słowa *mama*?
 - Z ilu głosek składa się słowo *mama*?
4. Budowanie schematu słowa *mama*.




5. Syntezowanie ostatnich sylab z nazw obrazków.
Obrazki: komar, wata.
Podanie otrzymanego imienia – *Marta*.
6. Analiza i synteza słuchowa imienia *Marta*.
 - Dzielenie słowa *Marta* na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.



 Zabawa ruchowa *Gdzie jest m?*

Nauczyciel umawia się z dziećmi, że gdy usłyszą słowo rozpoczynające się głoską *m*, to będą podskakiwać obunóż w miejscu; gdy usłyszą słowo mające głoskę *m* na końcu, będą poruszać się w przysiadzie; a gdy głoska *m* będzie w środku – staną przez chwilę bez ruchu.

7. Pokaz litery **m**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.
8. Umieszczenie kartoników z literami: **m**, **M**, **a** pod schematami słów *mama*, *Marta*.
9. Ćwiczenia w zeszycie *Nauka czytania, pisanie, liczenia*, s. 5.
 - Dzielenie słowa *mak* na głoski – dzielenie prostokąta pod rysunkiem na tyle części, z ilu głosek składa się nazwa.
 - Kolorowanie liter **m**, **M** na wybrane kolory.
 - Czytanie sylab – połączeń litery **m** z **a** i **o**. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
 - Zamienianie pierwszej głoski w nazwach rysunków na głoskę *m*. Podawanie otrzymanych nazw.
 - Pisanie liter **m**, **M** po śladach.
10. Ćwiczenia w zeszycie *Nauka czytania, pisanie, liczenia*, s. 35.
 - Pokaz prawidłowego kreślenia liter **m** przez nauczyciela.
 - Kreślenie liter **m** w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegi lub koleżanki.
 - Samodzielne pisanie liter **m**, **M**.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr V.

Pomoce: szarfy w czterech kolorach, krążki w kolorach szarof, bębenek, tamburyn.

Cele: rozwijanie sprawności fizycznej, zwinności i skoordynowanego działania; wdrażanie do reagowania odpowiednim ruchem na polecenia nauczyciela.

I. Część wstępna.

Dzieci maszerują po obwodzie koła, pobierają szarfy i zakładają je na siebie, przekładając przez głowę i jedno ramię.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Odszukaj swój kolor*.
Dzieci biegają swobodnie po sali, omijając cztery krążki w kolorach szarof. Na mocne uderzenie w bębenek szukają krążka w kolorze swojej szafy i siadają wokół niego. Dwa uderzenia w bębenek są sygnałem do ponownego ruchu.

II. Część główna.

- Ćwiczenie tułowia w płaszczyźnie pionowej, skłony w przód *Góra – dół*.

Dzieci stoją w rozszypce, w rozkroku; rozciągnięte szarfy trzymają w rękach, w górze. Wykonują skłon w dół, kładą szarfy na podłodze, prostują się i klaszczą dwa razy nad głowami. Następnie wykonują skłon, podnoszą oburącz szarfy i wyciągają ręce do góry, jak na początku ćwiczenia.

- Ćwiczenie tułowia w płaszczyźnie poziomej – skłony boczne *Na prawo, na lewo*.
Dzieci siedzą skrzyżnie; wkładają ręce w środek szarf i unoszą je w górze; wykonują skłon tułowia w prawą stronę, prostują się, a następnie wykonują skłon w lewą stronę. Po kilku skłonach dzieci kładą szarfy na kolanach i wykonują siad prosty.
- Czworakowanie *Posłuszny piesek*.
Dzieci dobierają się w pary, mają różne kolory szarf. Jedno dziecko z pary jest *właścicielem psa* i trzyma go na smyczy. Dziecko-*piesek* zsuwa szarfę pod pachy, a *właściciel* zdejmuje swoją i podkłada pod szarfę współćwiczącego, tworząc w ten sposób *smycz*. *Właściciel* prowadzi *pieska*, który porusza się na czworakach; co pewien czas uczy go *służyć* – przysiad, ręce zgięte w łokciach. Przy powtórzeniu ćwiczenia – zmiana ról.
- Ćwiczenie równowagi *Winda*.
Dzieci stoją w rozszypce; przekładają przez środek trzymany oburącz szarf prawą nogę i wolno podciągają szarfy ze stopą do góry, a następnie opuszczają w dół – *winda jedzie do góry i zjeżdża na dół*. Przy powtórzeniu ćwiczenia następuje zmiana nóg.
- Bieg *Kolorowe koła*.
Dzieci biegają swobodnie w różnych kierunkach przy akompaniamencie tamburynu. Na hasło: *Kolorowe koła* – ustawiają się w czterech kołach, zgodnie z kolorami szarf; ponowne dźwięki akompaniamentu są sygnałem do ruchu.
- Ćwiczenie mięśni grzbietu – *Latający węzeł*.
Dzieci leżą przodem, szarfy są wyciągnięte przed nimi; na sygnał dzieci opierają się na łokciach, podnoszą szarfy i zawiązują na nich węzeł, próbują podrzucić szarfy i je złapać. Następnie rozwiązują węzeł, kładą się na dłoniach i odpoczywają.
- Skrętoskłony *Wędrująca szarfa*.
Dzieci stoją w rozkroku, w rozszypce; trzymają szarfy w prawej ręce; przekładają szarfy, podając sobie z ręki do ręki przed sobą i za sobą w koło; ćwiczenie wykonują najpierw wolno, a potem coraz szybciej.
- Podskoki *Skoki przez drabinkę*.
Nauczyciel układa na podłodze cztery drabinki w kolorach szarf. Dzieci przeskakują obunóż, omijając szczeble drabinek; starają się ich nie zniszczyć.

III. Część końcowa.


- Ćwiczenia stóp *Zwijamy szarfy*.
Dzieci zwijają palcami stóp – prawej, a następnie lewej – szarfy rozciągnięte na podłodze.
- Zabawa *Sprytne palce*.
Dzieci łapią szarfy palcami stopy – raz jednej, raz drugiej, i podrzucają je do góry.
- Ćwiczenia wyprostne.
Dzieci maszerują po obwodzie koła – szarfy trzymają oburącz za plecami. Wykonują cztery kroki marszu zwykłego, cztery kroki marszu we wspięciu na palcach. Odkładają szarfy na wyznaczone miejsce.

III

1. Wprowadzenie pojęcia *głoska*.
Nauczyciel dzieli nazwy obrazków na głoski. Dzieci syntetyzują je i podają całe nazwy, np.: *o-k-o – oko, r-a-k – rak, s-o-k – sok*, itd. Następnie mówi nazwy bez pierwszej głoski, a dzieci podają całe nazwy i wskazują odpowiednie obrazki. Nauczyciel wyjaśnia, że te małe cząstki, z których składa się słowo – nazwa obrazka – to głoski. Dzieci, samodzielnie lub z pomocą nauczyciela, określają pierwsze głoski (w nagłosie) w nazwach obrazków.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 49.

Rysowanie szlaczków po śladach. (Dla chętnych – rysowanie samodzielne).

-  Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na zmienny akompaniament – *Odszukaj rodziców* (przewodnik, s. 100).

Dzień 2. Kim dla siebie jesteśmy?

Cele ogólne:

- określanie relacji między członkami rodziny; usprawnianie narządów artykulacyjnych.

Cele operacyjne


Dziecko:

- wymienia członków swojej rodziny; wykonuje ćwiczenia artykulacyjne rozwijające aparat mowy.

Środki dydaktyczne: piosenka *Ojciec Wirgiliusz*, wiersz T. Fiutowskiej *Kim jestem?*, albumy z rodzinnymi zdjęciami dzieci, sylwety dwóch chłopców, piłka, tamburyn, gazety, elementy do ułożenia sylwety domu, nagrania: *tajemniczej* muzyki, dowolnej muzyki, parawan, karta pracy, cz. 1, s. 50, książka, s. 22, 23, *Przygotowanie...*, s. 11.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie albumów ze zdjęciami rodzinnymi przyniesionymi przez dzieci; nazywanie członków rodziny; opisywanie miejsc, w których zrobiono zdjęcia; przedstawienie sposobów wspólnego spędzania czasu – zachęcanie do kilkudzaniowych wypowiedzi.
 2. Określanie pierwszych głosek w nazwach obrazków.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr VII (*przewodnik*, s. 102).

II

 Teatrzyk sylwet na podstawie wiersza T. Fiutowskiej *Kim jestem?*

1. Oglądanie rodzinnych fotografii przyniesionych przez dzieci; wskazywanie na nich poszczególnych członków rodziny; podawanie ich imion.
2. Inscenizowanie wiersza przez nauczyciela, z wykorzystaniem sylwet dwóch chłopców, którzy prowadzą ze sobą rozmowę.

Dla mamy jestem synem.

Dla taty też.

Dla ciebie jestem bratem,

to dobrze wiesz.

Dla prababci jestem prawnukiem.

Dla babci i dziadka wnukiem, bez pra-

Kim jestem dla innych?

Ha!

Dla Tomka jesteś kolegą.

On dla ciebie też.

Dlaczego?

Nie mówি przecież do mnie: kolego.

No wiesz?

Dla pani w przedszkolu

jesteś starszym zuchem...

*Dobrze, że już dla nikogo
nie jestem... maluchem.*

3. Rozmowa na temat wiersza.

Omówienie jego treści; zwrócenie uwagi na nazwy poszczególnych członków rodziny.

4. Test niedokończonych zdań – *Znam moją rodzinę.*


Dzieci stoją, tworząc koło. Nauczyciel rzuca do nich kolejno piłkę i mówi początek wypowiedzenia. Dzieci dopowiadają jego zakończenie i odrzucają piłkę do nauczyciela, np. *Mama twojej mamy to twoja...* (babcia) *Tata twojego taty to twój...* (dziadek) *Syn twoich rodziców to twój...* (brat) *Córka twoich rodziców to twoja...* (siostra) *Dziecko twoich rodziców to...* (syn albo córka) *Brat twojej mamy to twój...* (wujek) *Siostra twojego taty to twoja...* (ciocia) itp.

 Zabawa rytmiczna *Imiona naszych bliskich*.

Nauczyciel wymienia nazwy poszczególnych członków rodziny z podziałem na sylaby, np. *ma-ma; ta-ta; cio-cia...* Chętne dzieci podają ich imiona. Wypowiadają całe zdania z podziałem na sylaby, np. *Mo-ja ma-ma ma na i-mię Jo-la...*

5. Ćwiczenia w książce, s. 22, 23.


Czytanie całościowe imion dzieci: *Mikołaj, Patrycja, Franek, Ewa*. Słuchanie opisów rodziców dzieci i wskazywanie ich na obrazkach.

 Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość – *Domy z gazet*.

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze wracają do swoich *domów* – gazet rozłożonych na dywanie. Przy każdym powtórzeniu zabawy nauczyciel zabiera po kilka gazet, więc liczba dzieci w *domach* zwiększa się. Muszą się ścisnąć, przytulać, aby wszyscy, którzy chcą przebywać w danym *domu*, zmieścili się w nim.

6. Karta pracy, cz. 1, s. 50.

Czytanie całościowe wyrazów: *mama, tata, ja, siostra, brat, dom*. Rysowanie swojej rodziny w środku rysunku domu. Łączenie rysunków z odpowiednimi napisami.

 Zabawa artykulacyjna *Stary dom*.

1. Układanie sylwety domu z elementów przygotowanych przez nauczyciela; określanie kolorystyki i liczby tych elementów.

2. Ćwiczenia wyobraźni – *Co spotkamy w starym domu?*

Dzieci leżą na dywanie z zamkniętymi oczami i słuchają *tajemniczej* muzyki; starają sobie wyobrazić, co można spotkać w starym domu; następnie dzielą się z innymi swoimi wyobrażeniami.

3. Usprawnianie narządów artykulacyjnych podczas naśladowania zaproponowanych odgłosów – *Co słyhać w starym domu?*

Nauczyciel wprowadza odpowiedni nastrój opowiadaniem historii dwojga dzieci, które mieszkają w bardzo starym domu i czasami, gdy zostały same, słyszały różne dziwne odgłosy. Nauczyciel wybiera chętne dziecko, które chowa się za parawanem (symbolizuje on stary dom) i stara się przekazać kolegom odgłosy, jakie można usłyszeć w starym domu, np.:

- *fuu, fuu...* – wiatr za oknem,
- *skrzyp, skrzyp, skrzyp* – kroki na schodach lub na strychu,
- *bul, bul, bul* – woda w rurach,
- *plum, plum, plum* – plusk deszczu o szyby,
- *kap, kap, kap* – woda kapiąca z kranu,
- *szur, szur, szur* – zamiatanie miotłą,
- *trach, trach, trach* – trzaskanie drzwi,
- *brzdęk, brzdęk, brzdęk* – stukanie garnków na kuchni,
- *tup, tup, pi, pi, tup, tup* – bieganie myszy,
- *bim-bam, bim-bam* – bicie zegara,
- *świr, świr, świr* – świerszcz za szafą,
- *to tu, to tu, to tu* – szepty krasnali.

Najpierw jeden z uczestników zabawy określa rodzaj lub źródło dźwięków. Potem dwoje lub troje dzieci kolejno naśladuje ten dźwięk. Kto według kolegów zrobi to najlepiej, ten zajmuje miejsce w *starym domu*. Potem może nastąpić zespołowa część zabawy. Nauczyciel wymienia źródło dźwięków, np. *wiatr w kominie, mysz pod stołem, stare drzwi* itd., a dzieci wypowiadają określone dźwięki, dobierając ilustrację ruchową według własnej wyobraźni. Dzieci mogą także same tworzyć nowe dźwięki.

III

 Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość – *Domy z gazet* (przewodnik, s. 108).

 Zabawa ruchowa ze śpiewem *Ojciec Wirgiliusz* (muzyka popularna, słowa: autor nieznan).



Oj - cieć Wir - gi-liusz u - czył dzie - ci swo - je, a miał ich wszy-stkich sto dwa-dzieś - cia tro - je.



Hej - że, dzie-ci, hej - że, ha! Rób-cie wszy-stko to co ja! Hej-że, dzie - ci, hej-że ha! Rób-cie wszy-stko to co ja!

*Ojciec Wirgiliusz uczył dzieci swoje,
a miał ich wszystkich sto dwadzieścia troje.*

*Hejże, dzieci, hejże, ha! Hejże ha! Hejże ha!
Róbcie wszystko to co ja, to co ja.*

- Dzieci tworzą koło wiązane; chodzą po jego obwodzie, śpiewając piosenkę. Wybrana osoba, stojąca w środku koła, po jej zakończeniu pokazuje ruchem czynności kojarzące się dzieciom z różnymi formami aktywnego spędzania czasu w rodzinie, np. jazdą na rowerze. Pozostałe dzieci naśladują te czynności. Osoba pokazująca wybiera zmiennika i zabawa toczy się dalej, ze zmianą kierunku ruchu w kole.

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 11.

Połączenie pierwszych sylab z nazw rysunków w każdym szeregu. Narysowanie tego, czego nazwę otrzymano.

Dzień 3. Wesolo spędzamy ze sobą czas

Cele ogólne:

- wyrabianie spostrzegawczości; rozwijanie wrażliwości muzycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- segreguje przedmioty według określonych cech i układa je zgodnie z zaproponowanym rytmem; interpretuje muzykę ruchem.

Środki dydaktyczne: piosenki: *Wesoła zabawa*, *Maszerują przedszkolaki*, sylwety: mamy, taty, chłopca i dziewczynki, damskie i męskie ubrania w różnych rozmiarach, sznurek, spinacze do bielizny, bębenek, tamburyn, nagranie muzyki, 2 woreczki, obrazek z rytmem, szarfy w czterech kolorach, karty pracy, cz. 1, s. 51, 52, 53.

Przebieg dnia

I

1. Zabawy przy piosence *Wesoła zabawa* (sł. i muz. D. Szlagowska).
- Słuchanie piosenki śpiewanej przez nauczyciela.




Tu - pu - tu - pu, tu - pu, tup, tup-my w rytm nóż-ka-mi, kla-pu - kla-pu, kla - pu, klap, i klap-my rącz -ka - mi.

*Tupu-tupu, tupu, tup,
tupmy w rytm nóżkami,
klapu-klapu, klapu, klap,
i klapmy rączkami.*

*Tupu-tupu, tupu, tup,
tupu, tup wokóło,
klapu-klapu, klapu, klap,
będzie nam wesoło.*

- Omówienie, które słowa piosenki naśladują odgłos tupania, a które – odgłos klaskania.
- Do czego zachęcają słowa piosenki?

- Układanie zdrobnień do podanych przez nauczyciela określeń części ciała, np. ręka – *rączka*, noga – *nóżka*, ucho – *uszko*, oko – *oczko* itp.
 - Uważne słuchanie i powtarzanie przez dzieci słów wypowiedzianych przez nauczyciela, zawierających różne kombinacje: *tupu-tupu* i *klapu-klapu*, np. *tupu-tupu, tup; tupu-tupu, tup, tup, tup; klapu-klapu, klap; klap, klap, klapu-klap* itp.
 - Śpiewanie piosenki razem z nauczycielem i zaznaczanie jej rytmu tupaniem i klaskaniem. Dzieci siedzą przy stolikach. Mają przed sobą po dwa woreczki. Śpiewają piosenkę razem z nauczycielem i wystukują jej rytm na woreczkach: najpierw otwartymi dłońmi, na przemian: prawą i lewą, potem pięściami; następnie – kolejnymi palcami.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr VII (*przewodnik*, s. 102).

II

Zabawy matematyczne – *W rodzinnej szafie*.

1. Ćwiczenia klasyfikowania ze względu na rodzaj, wielkość i przynależność do poszczególnych członków rodziny: mamy, taty, dwójki dzieci – chłopca i dziewczynki.

Nauczyciel proponuje dzieciom, by pomogły w uporządkowaniu ubrań z szafy Tomka – układa przed dziećmi różne ubrania, a do tablicy przypina sylwety osób, które tworzą rodzinę chłopca (*mama, tata, siostra, Tomek*). Dzieci nazywają poszczególne części garderoby i układają je pod sylwetą, która przedstawia osobę będącą, ich zdaniem, właścicielem danych ubrań; uzasadniają swój wybór.

2. Odtwarzanie zaproponowanego rytmu.


Nauczyciel prosi dzieci o pomoc w powieszeniu ubrań upranych przez mamę Tomka. Przy-pina spinaczami do bielizny na sznurku małe sylwety różnych rodzajów odzieży w pewnej kolejności. Prosi dzieci, aby dokończyły ich wieszanie z zachowaniem tej samej kolejności. Najpierw robią to z dwoma, a następnie z trzema rodzajami garderoby, np. spodnie, bluzka, spodnie, bluzka; spodnie, spodnie, bluzka, spodnie, spodnie, bluzka; bluzka, spodnie, spódnica, bluzka, spodnie, spódnica; spódnica, spódnica, bluzka, spodnie, spódnica, spódnica, bluzka, spodnie itp.

3. Karty pracy, cz. 1, s. 52, 53.

Nazywanie ubrań. Określanie, kto może je nosić. Rysowanie na sznurkach ubrań według podanej kolejności (rytmu).

4. Ćwiczenie spostrzegawczości oraz umiejętności liczenia – *Tworzymy komplety*.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi sylwety różnych części garderoby (w tym samym kolorze, z takim samym wzorem) z *szafy Tomka*. Prosi dzieci, aby utworzyły komplety z pasujących do siebie ubrań i uzasadniły swój wybór, np. spodnie, bluzka, czapka, buty w kolorze czerwonym; spódnica, bluzka, kapelusz, buty w kolorze żółtym, ozdobione zielonymi paskami; sukienka, kurtka, rajstopy w kolorze niebieskim, ozdobione takimi samymi kwiatkami itp. Określanie, ile kompletów powstało; liczenie poszczególnych części garderoby w każdym komplecie.

-  Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość i spostrzegawczość – *Porządkujemy ubrania*.

Nauczyciel wyznacza w różnych miejscach sali cztery *szafy* za pomocą szarf w czterech kolorach. Dzieci otrzymują szarfy – są *ubrankami* w czterech kolorach. *Ubranka* biegają po sali – *mieszają się*; na uderzenie w bębenek jak najszybciej muszą znaleźć się w *swojej szafie*. Przy powtórzeniach zabawy dzieci zamieniają się kolorami szarf.

-  Zabawy przy piosence *Maszerują przedszkolaki*.

1. Ćwiczenie rozwijające koncentrację uwagi – *Po krzywej drodze*.

Nauczyciel układa na dywanie ze sznurka dowolną figurę; dzieci przechodzą po niej w tempie granym na bębnieku – wolno lub szybko. Podczas przerwy w grze dzieci zatrzymują się bez ruchu. Te, które spadną ze sznurka lub nie zatrzymają się w odpowiednim momencie, na chwilę odpadają z zabawy.

2. Słuchanie piosenki *Maszerują przedszkolaki* (muz. popularna), śpiewanej przez nauczyciela. (Utwór pochodzi z repertuaru Wydawnictwa Akord – *Śpiewające Brzdące*).



Ma-sze - ru - ją przed-szko-la - ki: raz, dwa, trzy. Ma-sze-ru - ją przed-szko-la-ki: raz, dwa, trzy.
I trzy-ma - ją się za rę - ce: raz, dwa, trzy. I trzy-ma - ją się za rę - ce: raz, dwa, trzy.



I dziew-czy-ny, i chłó - pa - ki: raz, dwa, trzy. I dziew-czy-ny, i chłó-pa - ki: raz, dwa, trzy.
Bu-zie ład-nie uś-miech-nię-te: raz, dwa, trzy. Bu-zie ład - nie uś-miech-nię-te: raz, dwa, trzy.



Raz, dwa, trzy. I-dziesz ty, i-dziesz ty, i - dę ja, i - dę ja, i - dę ja, i-dziesz ty i

- I. *Maszerują przedszkolaki: raz, dwa, trzy. (bis)*
I dziewczyny, i chłopaki: raz, dwa, trzy. (bis)
I trzymają się za ręce: raz, dwa, trzy. (bis)
Buzie ładnie uśmiechnięte: raz, dwa, trzy. (bis)

Ref.: *Idziesz ty, idziesz ty,*
idę ja, idę ja,
idę ja, idziesz ty,
na raz, dwa, trzy.

- II. *Idą rzędem przedszkolaki: raz, dwa, trzy. (bis)*
W pociąg bawią się dzieciaki: raz, dwa, trzy. (bis)
Na stacyjkę zaraz wjadą: fu, fu, fu. (bis)
Ciągną wagon z czekoladą: mniam, mniam, mniam. (bis)

Ref.: *Zjesz ją ty, zjesz ją ty,*
zjem ją ja, zjem ją ja,
zjem ją ja, zjesz ją ty,
na raz, dwa, trzy.

- III. *Idą kaczki-przedszkolaczki: kwa, kwa, kwa. (bis)*
Mają chusty i kubraczki: ha, ha, ha. (bis)
Głośno kaczym dziobem kłapią: kłap, kłap, kłap. (bis)
I do wody szybko skaczą: chlap, chlap, chlap. (bis)

Ref.: *Skaczesz ty, skaczesz ty,*
skaczę ja, skaczę ja,
skaczę ja, skaczesz ty,
na raz, dwa, trzy.

3. Rozmowa na temat piosenki.

Określanie tempa i nastroju; zwrócenie uwagi na powtarzające się fragmenty; omówienie, co robiły dzieci w piosence.

4. Ćwiczenia emisyjne: powtarzanie przez dzieci fragmentów melodii wybranych przez nauczyciela na sylabach: *ma, ma, ta, ta, la, la.*

5. Zabawa rytmiczna *Echo*.

Dzieci wyklaskują rytmy zaproponowane przez nauczyciela. Potem nauczyciel śpiewa każdy wers piosenki, a dzieci powtarzają.

 Ilustracja ruchowa piosenki.

Zwrotka I: Dzieci maszerują po kole parami; na słowa: *raz, dwa, trzy* – klaszczą w rytmie piosenki.


Refren: Na słowa: *Idziesz ty* dzieci z pary obracają się podskokiem do siebie i wskazują na partnera; *idę ja* – wskazują na siebie; *idę ja, idziesz ty* – wskazują na siebie, a następnie na partnera; *raz, dwa, trzy* – klaszczą w rytmie piosenki.

Zwrotka II: Dzieci w rzędzie *jadą pociągiem*, jedno za drugim, po obwodzie koła.

Refren: *Zjesz ją ty* – dzieci obracają się podskokiem do środka koła i wskazują wybrane dziecko; *zjem ją ja* – wskazują na siebie; *raz, dwa, trzy* – klaszczą w rytmie piosenki.

Zwrotka III: Dzieci idą w rozsypce, naśladując *kaczki*; przy słowach: *Mają chusty i kubraczki* chwytają się najpierw za głowę, a potem za ubranie; *klap, klap, klap* – naśladują rękami kłapiący kaczki dziób; *I do wody szybko skaczą* – podskakują w miejscu; *chlap, chlap, chlap* – klaszczą w rytm piosenki.

Refren: *Skaczesz ty* – dzieci podskakują i wskazują na wybranego kolegę lub wybraną koleżankę; *skacze ja* – podskakują i wskazują na siebie; *raz, dwa, trzy* – klaszczą w rytmie piosenki.

 Zabawy w ogrodzie przedszkolnym – zachęcanie do zgodnych zabaw zespołowych.


III

1. Zabawa pantomimiczna *Ulubione zajęcia członków mojej rodziny*.

Chętne dzieci ruchem ciała, mimiką odtwarzają ulubione czynności wybranych członków swojej rodziny – zadaniem obserwujących jest odgadnięcie, co to za czynność.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 51.

Rysowanie drogi mamy. Określanie, dokąd ona prowadzi.

 Ilustracja ruchowa piosenki *Maszerują przedszkolaki* (*przewodnik*, s. 112).

Dzień 4. Rodzinne przyjęcie

Cele ogólne:

– rozwijanie zainteresowań domowymi czynnościami; rozpoznawanie i nazywanie figur geometrycznych; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

– prawidłowo nakrywa do stołu; rozpoznaje i nazywa kwadrat; wykonuje ćwiczenia.

Środki dydaktyczne: nakrycia stołowe, serwis dla lalek, krążki drewniane, kubeczki po jogurcie, tamburyn, nagranie muzyki do zabaw ruchowych, różne rodzaje serwetek, obrusy, stemple z ziemniaków, kolorowy tusz lub farby, białe płótno, rymowanki do zabaw paluszkowych, szarfy w 4 kolorach, krążki w kolorach szarfi, bębenek, tamburyn, 4 drabinki w kolorach szarfi, kolorowe kartonowe figury geometryczne, tasiemka, klocki w kształcie kół i kwadratów, karta pracy, cz. 1, s. 54, *Przygotowanie...*, s. 12.


Przebieg dnia

I

1. Układanie własnych piosenek o mamie, tacie lub innych członkach rodziny.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 54.

Oglądanie obrazka przedstawiającego rodzinę. Czytanie z nauczycielem rozpoczętych zdań; dopowiadanie, co ma mama, co ma tata, a co – Lenka, a potem – rysowanie tego.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VII (*przewodnik*, s. 102).

II

 Zabawa dydaktyczna *Rodzinne przyjęcie*.

1. Rozmowa na temat przyjęcia w domu.

- Z jakiej okazji urządzamy w domu przyjęcia?
- Jak wyglądają przygotowania do przyjęcia?
- Jaki mebel jest na przyjęciu najważniejszy?
- Co znajduje się na stole?
- Jak powinniśmy się zachować na przyjęciu?

2. Rodzinne przyjęcie – praca w małych zespołach.

Określanie przez dzieci charakteru przyjęcia, np. *uroczysty obiad, przyjęcie urodzinowe, kolacja przy świecach* itp. Wymyślanie propozycji ciekawych dań, które dzieci przygotowałyby dla swoich gości; prezentacja dań przez przedstawicieli zespołów; wybór przez dzieci przyjęcia, na którym chciałyby się znaleźć.

3. Ćwiczenie spostrzegawczości – *Co do czego pasuje?*

Dzieci kompletują pomieszane zestawy talerzyków i filiżanek z czterech różnych kompletów; przeliczają elementy.

4. Pokazywanie przez nauczyciela, jak powinno się prawidłowo nakrywać stół.

- Ćwiczenia w małych zespołach w prawidłowym nakrywaniu stołu, z wykorzystaniem serwisu obiadowego dla lalek, obrusów i serwetek.

Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Jesteśmy kelnerami*.

Dzieci poruszają się w różnych kierunkach, trzymając na wyciągniętych dłoniach *tace z napojem* – drewniane krążki, a na nich – kubeczki po jogurcie. Poruszają się w różnym tempie, w zależności od akompaniamentu nauczyciela; trzymają *tace* raz na wysokości piersi, a raz – nad głowami.

5. *Ozdobna serwetka na stół* – ozdabianie stemplami z ziemniaków kawałków białego płótna.

- Oglądanie różnych wzorów serwetek, papierowych i z tkanin, wykorzystywanych podczas posiłków; zwrócenie uwagi na ich kształt, kolorystykę, wzornictwo; wskazanie najładniejszych.
- Pokaz stempli wykonanych przez nauczyciela z ziemniaków; omówienie sposobu stemplowania na papierze i na tkaninie.
- Zaproponowanie przez nauczyciela samodzielnego wykonania serwetek do kącika lalek i ozdobienia kawałków białego płótna wzorami przy użyciu stempli.
- Zachęcanie do łączenia różnorodnych kształtów i kolorów; rozwijanie inwencji twórczej.
- Samodzielne działania dzieci; oglądanie powstałych serwetek; wybór, zdaniem dzieci, najciekawszych.
- Prezentacja serwetek na wystawie w kąciku dla rodziców; wykorzystywanie ich do zabaw w kąciku lalek.

Zapoznanie z figurą geometryczną – kwadratem.

1. Wyszukiwanie kwadratów wśród kartonowych figur.

Nauczyciel trzyma duży kolorowy kwadrat. Prosi dzieci o wyszukanie (wśród rozsypanych figur) figur, które mają taki sam kształt jak figura, którą trzyma w ręce.

Dzieci wykonują jego polecenie, a on sprawdza, czy je poprawnie wykonały.

Nauczyciel podaje nazwę figury – *kwadrat*.

2. Określenie cech kwadratu.

- Ile boków ma kwadrat?

- Ile ma wierzchołków? (Nauczyciel pokazuje, gdzie znajdują się wierzchołki).

3. Mierzenie długości boków kwadratów przez nauczyciela.

Nauczyciel ma kartonowy kwadrat o bokach długości 10 centymetrów. Mierzy boki figur za pomocą tasiemki, każdorazowo zaznaczając długość boku.

Dzieci potwierdzają, że kwadrat ma równe boki.

Zabawa ruchowa *Kwadrat parzy*.

Dzieci wybierają sobie dowolną figurę spośród przygotowanych przez nauczyciela. Poruszają się z figurami po sali, odpowiednio do dźwięków tamburynu. Na hasło *Kwadrat (koło) parzy*,

dzieci mające kwadrat (koło) wypuszczają go (je) z ręki. Po chwili podnoszą figurę i dalej poruszają się po sali.

4. Układanie obrazków z klocków w kształcie kół i kwadratów.

 Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr V (*przewodnik*, s. 105–106).

III

1. Zabawy paluszkowe z wykorzystaniem rymowanek.

Dzieci rytmicznie wystukują po kolei wymawiane słowa, dzieląc je na sylaby, palcami jednej, a następnie drugiej ręki.

*Pię - ciu bra - ci bieg - nie dro - gą,
lecz do - go - nić się nie mo - gą.
Chy - ba że się skoń - czy dro - ga,
to brat bra - tu rę - kę po - da.*

*Je - dna des - ka, dwie des - ki.
Nie słu - chaj - cie Te - res - ki.*

*Bo Te - res - ka zła ba - ba,
pa - trzy na nas jak ża - ba.*

 Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Jesteśmy kelnerami* (*przewodnik*, s. 113).

2. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 12.

Nazwanie rysunków. Połączenie liniami tych rysunków, których nazwy się rymują.

Dzień 5. Co robią nasi rodzice?

Cele ogólne:

– rozwijanie zainteresowania pracą rodziców; zapoznanie z wpływem wiatru na środowisko przyrodnicze.

Cele operacyjne

Dziecko:

– rozpoznaje wybrane zawody; wypowiada się na temat pracy zawodowej swoich rodziców; podaje przykłady pozytywnych i negatywnych wpływów wiatru na środowisko przyrodnicze.

Środki dydaktyczne: lekkie przedmioty, tamburyn, piłka, słomki do napojów, kolorowy tusz lub kolorowa farba, paski papieru na nitkach, papierowa różdżka, obrazki przedstawiające postacie wykonujące różne zawody oraz ich miejsca pracy, poprzecinane na połowy sylwetki tych osób, rymowanka, nagranie muzyki do ćwiczeń ruchowych, papier, tektura, balon, paski bibuły, wentylator, karty pracy, cz. 1, s. 55, 56, 57, *Przygotowanie...*, s. 73.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 55.

Rysowanie w dymkach tego, o czym marzy mama i o czym marzy tata. Rysowanie na dole karty, w ramce, tego, o czym marzy dziecko.

2. Słuchanie rymowanki.

*Tata Leny jest inżynierem
i naprawia drogi nam.
Tata Janka jest fryzjerem,
czesze włosy wielu dam.*

*Mama Leny jest kucharką,
co gotuje wiele dań.
Mama Zuzi – pielęgniarzką,
opatruje wiele ran.*

• Wymienianie nazw zawodów z rymowanki. Określanie, jakie zawody wykonują rodzice dzieci.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VII (*przewodnik*, s. 102).

II

☐ Zabawa dydaktyczna *Kim są nasi rodzice?*

1. Ćwiczenie spostrzegawczości *Pomieszane postacie.*

Nauczyciel układa przed dziećmi poprzecinane na połowy sylwety osób wykonujących różne zawody; dzieci dobierają pasujące do siebie połowy i określają, jakie zawody wykonują przedstawione postacie.

2. Ćwiczenie rozwijające logiczne myślenie – *O jakim zawodzie opowiadam?*

Nauczyciel omawia wygląd i zakres obowiązków osób pracujących w wybranych zawodach, a dzieci odgadują, o kim on mówi, np. *chodzi w białym fartuchu, pracuje w szpitalu i leczy ludzi*; przy powtórzeniach zabawy zamiast nauczyciela omawiać mogą chętnie dzieci.

3. Zabawa *Co robią moi rodzice?*

Dzieci siedzą w kole i turlają do siebie piłkę, wymieniając najpierw czynności wykonywane przez *matkę*, a potem – przez *tatę*; starają się wyszukać jak największą liczbę określeń, np. *tata: pracuje, pisze na komputerze, wyprowadza psa, reperuje meble, czyta gazetę.*

4. Ćwiczenia analizy i syntezy słuchowej – *Jaki to zawód?*

Nauczyciel wypowiada, z podziałem na sylaby, nazwy znanych dzieciom zawodów wykonywanych przez rodziców; a one określają, jaki to zawód, np. *kie-row-ca; kel-ner-ka.*

- Dzieci dzielą na sylaby nazwy zawodów zaproponowane przez nauczyciela i wykonują jednocześnie proste ruchy, np.: klaskanie, tupanie, podskoki, uderzanie o podłogę, o uda itp.
- Nauczyciel mówi, z ilu sylab składa się nazwa zawodu, o którym myśli; zadaniem dzieci jest wybór odpowiedniej postaci spośród przedstawionych na obrazkach.

5. Karty pracy, cz. 1, s. 56, 57.

Nazywanie zawodów przedstawionych na zdjęciach. Kończenie kolorowania ramek zdjęć.

☐ Zabawa rytmiczno-ruchowa *Mówimy rytmicznie.*

Dzieci poruszają się po sali w rytm tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i rytmizują tekst: *Nasi rodzice ciężko pracują, różne zawody dobrze wykonują* – pierwszy wers wyklaskują, a drugi – wytupują.

☐ Zabawy badawcze *Bawimy się z wiatrem.*

1. Gromadzenie przedmiotów, które zdaniem dzieci będą unosić się na wietrze, np. piórka, liście, kawałki papieru, torebki foliowe, nasiona. Sprawdzenie za pomocą wentylatora, czy wybór dzieci był dobry – wywołanie sztucznego wiatru.

2. Poszukiwanie odpowiedzi na pytania: *Co to jest wiatr? Czy można go zobaczyć?*

Podawanie przez dzieci przykładów na obecność wiatru, np. porusza chmurami, liśćmi, gałęziami, burzy fryzury, chłodzi twarz, ciało, suszy pranie, rozsiewa nasiona.

Zwrócenie uwagi na sytuacje, kiedy wiatr wywołuje szkody (łamie gałęzie, zrywa dachy, wyraca statki podczas sztormu na morzu), oraz sposoby wykorzystania wiatru przez człowieka (elektrownie wiatrowe, wiatraki).

3. Swobodne eksperymentowanie z dostarczonym przez nauczyciela materiałem, np.: papierem, tekturą, balonem; zachęcanie do wykorzystywania swoich części ciała do tworzenia wiatru, np. machanie rękami, dmuchanie; wprawianie w ruch (w wymyślony przez dzieci sposób, bez dotykania powieszzonego na nitce paska papieru).

4. Wykonanie *Dmuchanych obrazków.*

Zaproponowanie dzieciom wykonania obrazków za pomocą dmuchania; pokaz i omówienie sposobu wykonania prac.

- Zrobienie przez nauczyciela na kartce kilku kleksów kolorowym tuszem lub farbą wodną.
- Lekkie rozdmuchiwanie kleksów przez słomki do napojów w różnych kierunkach, w celu uzyskania różnorodnych kompozycji.
- Oglądanie powstałych prac; zwrócenie uwagi na przenikanie kolorów i powstałe wzory; wypowiedzi dzieci o tym, co mogą one przedstawiać.

- Prezentowanie obrazków w kąciку dla rodziców.
5. *Szukamy wiatru w ogrodzie przedszkolnym* – obserwowanie otoczenia: dzielenie się uwagami na temat: *Co świadczy o obecności wiatru?* Próby określania, skąd i z jaką siłą wieje wiatr poprzez obserwowanie pasków bibułki trzymany w rękach; zwrócenie uwagi na to, czy wszystkie przedmioty unoszą się na wietrze. Określanie, od czego to zależy; zachęcanie do wnikliwej obserwacji i dzielenia się swoimi spostrzeżeniami.

III

1. Ekspresja słowna; rozwijanie wyobraźni – *Czarujemy*.
Nauczyciel podaje chętnym dzieciom wykonaną przez siebie różdżkę. Dzieci wymyślają czarodziejskie zaklęcie i mówią, w jakie miejsce przeniosłyby się za jej pomocą oraz co robiłyby tam razem ze swoimi rodzicami i swoim rodzeństwem.
2. Zabawa rytmiczno-ruchowa *Mówimy rytmicznie* (przewodnik, s. 115).
2. Zabawa *Odszukaj miejsce pracy*.
Dzieci rozpoznają zawody, w jakich pracują postacie przedstawione na obrazkach. Układają pod obrazkami osób obrazki przedstawiające ich miejsca pracy, uzasadniają swój wybór.
3. Określanie ostatniej głoski w nazwach obrazków.
4. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 73.
Dokończenie rysowania wzorów według podanych rytmów.

Tydzień IV: Nasi domowi ulubieńcy

Dzień 1. Koty i kotki

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na podany temat; stymulowanie rozwoju mowy; zapoznanie z literą e: małą i wielką, drukowaną i pisaną.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na dany temat; mówi wyraźnie; rozpoznaje i nazywa literę e: małą i wielką, drukowaną i pisaną.

Środki dydaktyczne: wiersz W. Grodzieńskiej *Chory kotek*, opowiadanie E. Lechowicz *Skąd się wzięły koty?*, ilustracje do opowiadania, książki i czasopisma o zwierzętach, trzy duże parasole, bębenek, kotek maskotka, obrazki przedstawiające różne produkty spożywcze, flamastry, papier rysunkowy, krążki, chustka do zasłonięcia oczu, opaska z sylwetą kota, bębenek, kolorowe nakrywkę, obrazki do rebusu fonetycznego, kartoniki z literami: **e, E, m, a**, litery **e, E**: małe i wielkie, drukowane i pisane, karty pracy, cz. 1, s. 58, 59, 60, *Nauka...*, s. 6, 36.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie w książkach i czasopismach o zwierzętach obrazków przedstawiających koty. Zachęcanie do porównywania ich wyglądu; określanie, w czym są podobne, czym się różnią; dzielenie się swoimi spostrzeżeniami i doświadczeniami z kontaktów z tymi zwierzętami.
Budowanie kilkudzaniowych wypowiedzi, słuchanie siebie nawzajem.
2. Ćwiczenia artykulacyjne – *Hau, hau! Miau, miau!*
Nauczyciel ustawia w sali trzy duże parasole, pochylone w stronę dzieci tak, aby nie było widać, kto jest za nimi. Sześcioro wybranych dzieci to *pieski* lub *kotki*. Spacerują one na czworakach wokół parasoli. Na hasło nauczyciela: *Pada deszcz*, chowają się szybko po dwoje za każdym parasolem. *Zwierzęta*, które są za parasolem, pojedynczo *szczekają* lub *miauczą*, głosem *grubym, cienkim* – jak mają ochotę. Zadaniem pozostałych dzieci jest odgadnięcie imienia dziecka, które się odzywa. Dziecko trafnie wymienione pokazuje się. Gdy nie jest

rozpoznane, pozostaje ukryte. *Zwierzątka*, których głosów nie odgadnięto, mogą wydawać je ponownie lub nauczyciel może wołać: *Deszcz przestał padać!* – wtedy wychodzą zza parasoli. Wszyscy uczestnicy zabawy naśladują głos rozpoznawanego zwierzątka i następnie wybrane dzieci wędrują za parasole.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 59.

Kończenie rysunków (odwzorowywanie) według wzorów.

- ☞ Ćwiczenia poranne – zestaw nr VIII.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kotek i ptaszki*.
Dzieci-*ptaszki* biegają swobodnie w różnych kierunkach sali, machając rękami jak *skrzydełkami*, z boku stoi jedno dziecko – *kotek* (ma opaskę z sylwetą kota). Słyszając uderzenie w bębenek, *kotek* wbiega pomiędzy *ptaszki*, a one, *przestraszone*, uciekają i siadają pod ścianami.
- Ćwiczenie wyprostne *Kotki wspinają się na drzewo*.
Dzieci-*kotki* spacerują po sali na czworakach. Na hasło: *Uwaga, drzewo!* zatrzymują się i naśladują wspinanie na drzewo, aż do zupełnego wyprostowania i wspięcia na palce z rękami w górę.
- Bieg i ćwiczenie równowagi – *Pieski – do pani!*
Dzieci-*pieski* stoją w luźnej gromadce, w jednym końcu sali, naprzeciwko nauczyciela. Na hasło: *Pieski – do pani!* biegną do przodu, na kłaśnięcie – natychmiast się zatrzymują.
- Czworakowanie – *Kulawy królik*.
Dzieci-*króliki* poruszają się w przysiadzie podpartym, jedną nogę mają wzniesioną w tył i zgiętą w kolanie. Posuwają się podskokami – na rękach i na drugiej nodze. Po kilku skokach odpoczywają. Przy powtórzeniu zabawy uginają drugą nogę.
- Ćwiczenie uspokajające *Marsz z klaskaniem*.
Dzieci wykonują cztery kroki marszu po obwodzie koła z klaskaniem i cztery kroki bez klaskania; na hasło: *Hop!* zmieniają kierunek marszu.

II

☐ Słuchanie opowiadania E. Lechowicz *Skąd się wzięły koty?*

1. Karta pracy, cz. 1, s. 58.

1. Oglądanie zdjęć przedstawiających zwierzęta. Czytanie całościowe nazw zwierząt: *papuga, psy, kot, chomik, kawia domowa*. Omówienie wyglądu kota.
2. Słuchanie opowiadania (z wykorzystaniem ilustracji).
Niegdyś, przed wiekami, nie było w naszym kraju domowych kotów. Po lasach hasały dzikie i drapieżne, dużo od kotów większe, rysie o wspaniałych futerkach i równie dzikie żbiki... Prawdziwe koty mieszkały wtedy w Afryce. Pewnego razu prakot wybrał się na czele gromadki swoich krewnych na dłuższą wyprawę w nieznaną. Kocie stado wyszło z olbrzymiego, niedostępnego lasu, zwanego dżunglą, i znalazło się na sawannie, czyli ogromnej, trawiastej równinie, porośniętej tu i ówdzie drzewami i krzewami. Pasły się tam tysiące dzikich zwierząt, a w sąsiedztwie czaiły się lwy i lamparty. Kotom nie bardzo odpowiadało takie towarzystwo, podążyły więc wzdłuż ogromnej rzeki o nazwie Nil. Rzeka płynęła przez pustynię, wśród skał. Koty żywiły się rybami, które łatwo było upolować w płytkiej wodzie przy brzegu. Po wielu dniach marszu dotarły do Egiptu. Tutaj, nad Nilem, rosły ogromne gaje roślin zwanych papirusami. Ludzie używali ich do sporządzania papirusu przypominającego nasz papier. Można było na nim pisać i rysować. W papirusowych gajach nad rzeką, w której nie brakowało ryb, koty poczuły się szczęśliwe. Zatrzymały się tu na dłużej. W tym samym czasie mała egipska księżniczka wybrała się łodzią na przejażdżkę. Nagle dostrzegła na brzegu trzy prześliczne malutkie zwierzątka. Baraszkowały, tarmosiły się i gryzły – udawały, że toczą walkę. Były same, ich mama poszła na polowanie. – A to co?! – wykrzyknęła z zachwytem księżniczka, która nigdy nie widziała kotów. Odpowiedziano jej, że są to małe, drapieżne i gryzące stwory zwane kotkami, których nie można utrzymać w domu, bo zaraz uciekają. Księżniczkę ciekawiło jeszcze, czym się one żywią. Służąca

powiedziała jej, że zapewne mięsem, a jeszcze chętniej mlekiem. Ale skąd to mleko wziąć, skoro o nie w Egipcie trudno?

– Chcę zabrać te kotki do pałacu! Niech służba dostarczy zaraz odpowiednią ilość mleka. Sama będę je karmiła! – zdecydowała księżniczka i tupnęła nogą, aż łódź zakołysała się niebezpiecznie. Wioślarze wyszli na ląd, schwytali koty i w ten sposób trafiły one do pałacu. Początkowo kocięta gniewnie syczały i parskały, gdy tylko księżniczka usiłowała wziąć je na ręce albo choćby dotknąć. Wkrótce jednak, zmęczone, zasnęły. A gdy się obudziły, przed każdym stała miska z mlekiem. Wypiły mleczko do dna. Dopiero wtedy, syte i leniwe, pozwoliły się księżniczce dotknąć, pogłaskać, a nawet wziąć na ręce. Nie muszę wam mówić, że już na zawsze z nią pozostały. A wnuki kociąt księżniczki, oswojone i kochane przez wszystkich, trafiły w końcu także do naszego kraju. I tak, jak to było niegdyś, każdy kot staje się łagodny i kocha swoją panią, gdy dostaje mleczko. Pamiętajcie, dzieci, o tym, żeby było ono świeże i codziennie podane w czystutkiej miseczce. Możecie wtedy być pewne, że kotek odwzajemni waszą miłość.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

Wypowiedzi dzieci o tym, skąd się wzięły koty.

4. Zabawa *Co lubią koty?*

Zwrócenie uwagi na zwyczaje kotów, sposób zdobywania pożywienia i ulubione pokarmy. Dzieci wybierają spośród obrazków różnych produktów te, które pasują do kota, np. ryby, mięso, myszy, kielbasa, mleko, karma dla kotów. Wypowiedzi dzieci mających w domu koty o tym, w jaki sposób te zwierzątka najbardziej lubią się bawić.

Zabawa ruchowa *Skradamy się jak koty.*

Nauczyciel odwraca się tyłem, a dzieci starają się jak najciszej do niego podejść. Jeśli nauczyciel usłyszy jakiś szmer, odwraca się, a dzieci-koty zastygają wtedy bez ruchu.

5. Ćwiczenia graficzne *Rysujemy wierszyk.*

Podczas recytacji wierszyka dzieci starają się jak najwierniej narysować flamastrem na kartce to, o czym była w nim mowa.

Głowa kota jest kółeczkiem,

na niej sterczą uszka dwa.

Pyszczek z noskiem, wąsikami

i skośnymi oczętami.

Cztery łapki, mały brzuszek

oraz ogon ma nasz Puszek.

- Oglądanie powstałych rysunków; porównywanie ich; określanie, które najwierniej oddają treść wierszyka.

Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Kotki piją mleko.*

Dzieci-kotki spacerują po sali na czworakach pomiędzy krążkami rozłożonymi na podłodze. Na uderzenie w bębenek zatrzymują się przy najbliższym krążku – *miseczce*, pochylają w siadzie klęcznym do przodu i naśladują picie *mleczka*. Po usłyszeniu dwóch uderzeń w bębenek *kotki* prostują się, robią koci grzbiet i spacerują dalej.

Ćwiczenia słuchowe i zabawy artykulacyjne – *Kocie kłopoty.*

1. Słuchanie wiersza W. Grodzieńskiej *Chory kotek.*

Wyszedł kotek na deszczyk,

dostał kaszlu i dreszczy.

Boli głowa i oczy,

nogi w błocie przemoczył.

Kładzie mama koteczka

do ciepłego łóżeczka.

Bierze synka za rączkę:

– Oj, masz, synku, gorączkę!

Przyszedł tatuś wieczorem

z siwym panem doktorem.

– Ratuj, panie doktorze,

bo z syneczkiem wciąż gorzej.

Doktor kotka opukał,

okularów poszukał

i powiada:

– Dam ziółka,

*będziesz zdrowy jak pszczołka.
Dam ci proszki na dreszcze
i poleżysz dzień jeszcze.*

*Ale lepsze niż proszki
są na dreszcze kaloszki.*

- Dopowiadanie brakujących słów, gdy nauczyciel zawiesza głos.
 - Uważne słuchanie ponownej recytacji wiersza; klaskanie po usłyszeniu słów, w których występują głoski: *sz, cz, ż*.
 - Wyraźne powtarzanie za nauczycielem par rymujących się słów z wiersza: *dreszczyk – dreszczy; oczy – przemoczył; koteczka – łóżeczka; rączka – gorączka; wieczorem – doktorem; doktorze – gorzej; opukał – poszukał; ziółka – pszczołka; dreszcze – jeszcze; proszki – kaloszki*.
 - Wyrażanie za pomocą naśladowania miauczenia kota różnych stanów emocjonalnych, np. gdy *kotek jest wesoły, smutny, zły, przestraszony, coś go boli*.
2. Ćwiczenia warg i języka – *Naśladujemy kotki*.
– *Kotek pije mleczko* – naśladowanie językiem picia mleczka: wolne picie i szybkie picie.
– *Kotek oblizuje pyszczek* – oblizywanie językiem górnej wargi i dolnej wargi.
– *Kotek jest zły* – prychanie *phyyyy* z rozciąganiem warg na boki.
3. Określanie pierwszej i ostatniej głoski w słowie *kot*.
4. Ćwiczenia słuchowe *Rozpoznaj kotka*.
Jedno dziecko stoi z zasłoniętymi oczami w środku koła; wybrana osoba – *kotek* – zaczyna miauczeć. Zadaniem dziecka z zasłoniętymi oczami jest odgadnięcie, które z siedzących w kole dzieci jest *kotkiem*.

▣ Wprowadzenie litery e: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

1. Rozmowa na temat oglądanych bajek.
– Które bajki najchętniej oglądacie? Dlaczego?
– Kiedy oglądacie najczęściej bajek?
– Gdzie oglądacie bajki?
– Gdzie można je jeszcze oglądać?
– Co wspólnego mamy w kinie, telewizorze, w monitorze od komputera? (Ekran).
2. Analiza i synteza słuchowa słowa *ekran*.
• Dzielenie słowa *ekran* na sylaby.
• Dzielenie słowa *ekran* na głoski.
– Co słysząc na początku słowa *ekran*?
• Podawanie słów rozpoczynających się głoską *e* (*ekierka, echo, elfy...*), kończących się tą głoską (*motyle, słońce, owoce...*) i mających ją w środku (*leżak, cebula, ser...*).
– Z ilu głosek składa się słowo *ekran*?
3. Budowanie schematu słowa *ekran*.



4. Rebus fonetyczny.

Łączenie głosek wskazanych liczbami w nazwach obrazków.

Obrazki: ser malina igła balon

(2) (1) (1) (3)

- Podanie otrzymanego imienia.
- 5. Analiza i synteza słuchowa imienia *Emil*.
• Przypomnienie, kiedy na początku wyrazów występuje wielka litera.
• Dzielenie imienia *Emil* na sylaby, na głoski; budowanie jego schematu.



Zabawa ruchowo-słuchowa *Gdzie słyszysz głoskę e?*


Dzieci spacerują po sali i uważnie słuchają słów, które wypowiada nauczyciel. Jeżeli w słowie występuje głoska *e*, siadają skrzyżnię i dzielą to słowo na głoski, jednocześnie klaszcząc. Następnie wstają i znowu spacerują, słuchając wypowiadanych słów.

Nauczyciel wypowiada słowa powoli. Te, które zawierają głoskę *e*, powinny się pojawiać co 5–6 słów.

6. Pokaz litery **e**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.
7. Umieszczenie kartoników z literami: **e, E, m, a** pod schematami słów *ekran, Emil*.
8. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 6.
 - Dzielenie słowa *ekran* na głoski – podział prostokąta pod rysunkiem na tyle części, z ilu głosek składa się nazwa.
 - Czytanie połączeń litery **e** z poznanymi literami.
 - Kolorowanie rysunków koralików z literami na wskazane kolory.
 - Rozwiązywanie rebusów.
 - Pisanie liter **e, E** po śladach.
9. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisania, liczenia*, s. 36.
 - Pokaz prawidłowego kreślenia liter **e** przez nauczyciela.
 - Kreślenie liter **e, E** w powietrzu, na dywanie, na plecach kolegi lub koleżanki.
 - Samodzielne pisanie liter **e, E**.

III

1. Improwizacje melodyczne *Kocie mruczanki*.

Dzieci siedzą w kręgu, kolejno podają sobie kotka maskotkę, przytulają go do siebie, głaszczą, mówią coś miłego, a następnie na sylabach: *miau, miau* nucą wymyślone przez siebie melodie.
-  Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Kotki piją mleko (przewodnik, s. 118)*.
2. Karta pracy, cz. 1, s. 60.

Naklejanie w odpowiednich ramkach zdjęć: białej myszki, żółwia i królika. Rysowanie po śladach ich dróg.

Dzień 2. Psy wokół nas

Cele ogólne:

- rozwijanie mowy; rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat psich zwyczajów; wypełnia ograniczoną konturem powierzchnię ścinkami wełny.

Środki dydaktyczne: wiersz M. Berowskiej *Piesek Kruczek*, ilustracje do wiersza, rymowanka *Mały pies*, produkty o charakterystycznych zapachach, chustka do zasłonięcia oczu, elementy do ułożenia sylwety pieska, szarfy, obrazek z ukrytymi psami, piłki, kartki z rysunkiem psa, czarne markery, włóczka, klej, nożyczki, zdjęcia psów, opaska z sylwetą kota, bębenek, karta pracy, cz. 1, s. 61, książka, s. 24, 25, *Przygotowanie...*, s. 41.

Przebieg dnia

I

1. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 41.

Pokolorowanie rysunków sera i myszki, która do niego doszła. Pogrubienie kredką linii jej drogi.
2. Swobodne wypowiedzi dzieci na temat swoich psów lub psów członków rodziny: ich wyglądu, imion, ulubionych zabaw, upodobań. Oglądanie zdjęć swoich ulubieńców.

3. Zabawa rozwijająca zmysł powonienia *Dobry węch* – podkreślenie znaczenia węchu dla psów. Nauczyciel zaśłania chętnym dzieciom oczy chustką i podaje im do powąchania wybrane produkty o charakterystycznych zapachach; dzieci określają, co tak pachnie, np. cytryna, zmielona kawa, perfumy.

📁 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VIII (*przewodnik*, s. 117).

II

📖 Słuchanie wiersza M. Berowskiej *Piesek Kruczek*.

1. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.

Dzieci układają sylwety psa z elementów przygotowanych przez nauczyciela. Określają, jakie zwierzę powstało; wskazują i nazywają poszczególne części jego ciała.

2. Zapoznanie z treścią utworu (z wykorzystaniem ilustracji).

Mały Kruczek jest wspaniały.

Biega z piłką przez dzień cały.

*Prawie w piłkę się zamienia,
taki z tego Kruczka szczeniak.*

Gdyby Kruczek był dorosły,

same łapy by go nosły,

ale, że jest jeszcze mały,

wrotki by mu się przydały.

Biegnąc rano do łazienki,

odgryzł pani pół sukienki,

i zajada ją ze smakiem.

Co zrobić z takim szczeniakiem?

Szczeniak lubi – spojrzcie sami –

kąpiel w misce z mydlinami,

bo to fakt jest oczywisty,

każdy piesek ma być czysty.

Gdy dostanie miskę mleka,

na kociaka zawsze czeka.

– Ja z kociakiem się podzielę,

jestem dobrym przyjacielem.

Zagłąda Kruczek czasami

do zagrody z kurczętami.

Co tam pisku, co tam krzyku

w tej zagrodzie przy kurniku.

Kruczek chętnie by zagadał

do kota, swego sąsiada,

ale kot nie ma ochoty

na rozmowy i na psoty.

– Będzie ze mnie groźny brytan!

Każdego złodzieja schwytam.

Posłuchajcie! Nie wierzycie?

Będę warczał naleźycie.

Coraz bardziej jest dorosły,

długie łapy mu wyrosły.

Po gazetę biegnie rano

i zanosi swemu panu.

Potem dużo jest radości,

gdy Kruczek dostaje kości,

do jedzenia lub zabawy,

ale to już są psie sprawy.

3. Rozmowa na temat wiersza.

• Wyjaśnienie pojęcia *szczenię*: omówienie zachowania oraz zmian w wyglądzie małego psa w związku z jego rozwojem.

– Jakie psoty lubi Kruczek?

– Z kim się przyjaźni?

– Jaki chciałby być, kiedy dorośnie?

– Co go cieszy?

4. Ćwiczenia dramowe – *Jesteśmy pieskami*.


Chętne dzieci wcielają się w role psów i starają się przedstawić, jak zachowuje się pies w różnych sytuacjach: kiedy się cieszy, pilnuje domu, broni nas przed obcymi, boi się, szuka zgubionej zabawki, o coś prosi, coś go boli.


5. Ćwiczenia w książce, s. 24.

Wypowiedzi dzieci o tym, na czym polega opieka nad psem (spacery, zabawa, przygotowanie jedzenia, szciotkowanie sierści, wizyty u weterynarza, kąpiel). Zwracanie uwagi na to, jakie czynności mogą wykonywać same dzieci, a jakie – wspólnie z dorosłymi; wyjaśnienie, dlaczego.

6. Ćwiczenia w książce, s. 25.


- Trening właściwych zachowań – *Jak się zachować?*
Wyjaśnienie, dlaczego nie należy głośno nieznanym psów, drażnić zwierząt; uświadomienie, kiedy pies może być dla dzieci niebezpieczny i w jaki sposób należy się wtedy zachować. Praktyczna nauka zachowania się (według obrazków), kiedy zaatakuje nas obcy pies (nie należy uciekać, tylko stanąć bokiem na lekko rozstawionych nogach lub przyjąć pozycję na *zółwika*, z podwinętymi nogami, z rękami splecionymi na karku).
(Ciąg dalszy ćwiczenia w 5. dniu).

 Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski – na spacer! Pieski – do budy!*
Na hasło: *Pieski – na spacer!* dzieci-pieski poruszają się na czworakach pomiędzy szarfami rozłożonymi na podłodze. Hasło: *Pieski – do budy!* jest sygnałem do zajęcia miejsca w najbliższej szarfi – *budzie* – w przysiadzie, z rękami zgiętymi w łokciach – *pieski służą*.

 *Wielniany piesek* – wyklejanie sylwety psa kawałkami pociętej włóczki.

1. Ćwiczenie spostrzegawczości – *Ukryte pieski*.

Dzieci wyszukują na obrazku ukryte psy. Określają, w jakich miejscach się schowały.

 Zabawy ruchowe z piłkami – *Psie zabawy*.

Dzieci toczą piłki głowami w różnych kierunkach – w pozycji na czworakach. W pozycji na plecach – obracają piłki rękami i nogami uniesionymi do góry; wykonują próby odbijania głową piłki trzymanej w rękach.

2. Ćwiczenia logorytmiczne *Mały pies*.

Dzieci powtarzają rymowankę i ilustrują ją ruchem.

Dzieci przyjmują pozycję na czworakach.

*Mały piesek kręci głową
i rozgląda się wokół.
Macha najpierw prawą łapą,
bo ma dziś ochotę na to.
Teraz macha łapą lewą
i obchodzi wielkie drzewo.
Wciąż ogonkiem wymachuje,
pięknem świata się raduje.*

Dzieci:

kręcą głowami w różnych kierunkach,

swobodnie wymachują prawą nogą,

wymachują lewą nogą,

maszerują w koło,

poruszają biodrami,

wykonują siad kłęczy, kołyszą głowami,

które obejmują rękami.


3. Wykonanie pracy plastycznej.

- Pokaz i omówienie sposobu wykonania pracy przez nauczyciela.
- Samodzielne działania dzieci: obrysowywanie czarnym markerem sylwety psa narysowanej przez nauczyciela; cięcie na małe kawałki włóczki w kolorach psiej sierści; smarowanie rysunku klejem; przyklejanie włóczki. Zwracanie uwagi na dokładne pokrycie całej powierzchni rysunku; oglądanie powstałych piesków, nadawanie im imion przez dzieci. Prezentowanie prac na wystawie, w kąci dla rodziców.

III

1. Ćwiczenia słuchowe i dźwiękonaśladowcze – *Psie odgłosy*.

Dzieci naśladową odgłosy wydawane przez psy w różnych sytuacjach; nazywają je: *pies szczeka, warczy, skamle, piszczy*; naśladowanie ich przez dzieci.

 Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pieski – na spacer! Pieski – do budy!* (przewodnik, s. 122).

2. Karta pracy, cz. 1, s. 61.

Uzupełnianie tabeli według wzoru.

Dzień 3. Przyjacielskie zwierzaki

Cele ogólne:

- umuzykalnienie dzieci; porównywanie zbiorów równolicznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- reaguje ruchem na opadającą i wznoszącą się melodię; określa liczebność danego zbioru.

Środki dydaktyczne: piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, tamburyn, kołatka, teksty zagadek, piłka, sylwety: dużego domu i małego domu, małych kotów i dużych kotów, kartoniki z kropkami, ćwiczenie graficzne *Koty i miseczki*, rysunki konturowe kocich głów do wycięcia, bębenek, opaska z sylwetą kota, chustka, lalka, kaptcie, duża obręcz, emblematy z małymi kotami i z dużymi kotami, gumka, papier kolorowy, klej, nożyczki, zszywacz, obręcze, karty pracy, cz. 1, s. 62, 63, 64.

Przebieg dnia

I

1. Karty pracy, cz. 1, s. 62, 63.

Nazywanie ulubieńców dzieci. Naklejanie zdjęć zwierząt na ich cienie. Opowiadanie o swoim ulubieńcu – tym hodowanym w domu lub tym wymarzonym.

2. Rozwiązywanie zagadek.

Wskazywanie na tablicy zdjęć zwierząt będących rozwiązaniami zagadek.

*Ma długie uszy,
futerko puszyste,
ze smakiem schrupie
sałaty listek.*

(królik)

*Ma pazurki,
mocno drapie,
szczury płoszy,
myszki łapie.*

(kot)

*Jest to bardzo czujne zwierzę,
w nocy domu pilnie strzeże.
Usłyszycie go z daleka,
gdy na obcych głośno szczeka.*

(pies)

*Zakrzywionym dziobem skrzeczy
niestworzone rzeczy,
ale łatwo się przekonać,
że powtarza słowa po nas.*

(papuga)

*W morzu, rzece
lub akwarium pływa
i wszyscy mówią,
że się nie odzywa.*

(ryba)

*Podobnie jak ślimak
ma domek własny,
ale zamiast jednej nogi,
ma ich aż cztery.*

(żółw)


 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VIII (przewodnik, s. 117).

II

 Zabawy przy piosence *Popatrzcie na jamniczka*.

1. Ćwiczenia słuchowe.

Rozpoznawanie poznanych w przedszkolu piosenek, nuconych przez nauczyciela. Wspólne z nauczycielem śpiewanie fragmentów wybranych piosenek.

 Zabawa ruchowa rozwijająca koncentrację uwagi i umiejętność rozróżniania dźwięków – *Po-słuszny piesek*.

Dzieci dobierają się parami; jedno jest *pieskiem*, a drugie – jego *panem*. *Pan* spaceruje przy dźwiękach tamburynu, *piesek* w przysiadzie czeka, obserwując swojego właściciela; zmiana akompaniamentu na dźwięki kołatki jest sygnałem do poruszania się *piesków*, które na czworakach starają się przebyć zapamiętaną drogę swojego *pana* i przykucnąć obok niego. Co pewien czas następuje zmiana ról.

2. Słuchanie piosenki *Popatrzcie na jamniczka* (sł. D. Gellner, muz. B. Kolago).

Żywo, wesoło

Po - pat-rzcie na jam - nicz - ka! Wy - tur - lał się z ko - szycz - ka, za - cza - ił się na
bab - cię i por - wał bab - ci kap - cie. A jak spał, a jak spał, ta - ką grze - czną
mi - nę miał. A jak spał, a jak spał, ta - ką grze - czną mi - nę miał. Pod
sto - lem jest ko - szy - czek, w ko - szycz - ku śpi jam - ni - czek. Jam - ni - czek so - bie
śpi - i (pss...), jak się zbu - dzi, bę - dzie zły!

I. *Popatrzcie na jamniczka!
Wyturlał się z koszyczka,
zaczaił się na babcię
i porwał babci kapcie.*

III. *A teraz gdzieś ucieka
i szczeka, szczeka, szczeka.
Łapiemy więc jamniczka,
niech wraca do koszyczka.*

Ref.: *A jak spał, a jak spał,
taką grzeczną minę miał!* } bis

Ref.: *A jak spał...*

II. *Poszarpał chustkę w różę
i zrobił dwie kałuże,
i moją nową lalkę
zaciągnął pod wersalkę.*

IV. *Pod stołem jest koszyczek,
w koszyczku śpi jamniczek.
Jamniczek sobie śpi,
jak się zbudzi, będzie zły!!!*

Ref.: *A jak spał...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Jak wygląda jamniczek?
- Jak się zachowywał?
- Z ilu zwrotek składa się piosenka? Czy ma refren?
- Czy piosenka jest smutna, czy wesoła?

4. Zabawa inhibicyjno-incytacyjna *Jamniczki – do koszyczka!*

Każde dziecko ma obręcz – *koszyczek*. Przy melodii piosenki dzieci *pieski* wesoło się bawią, chodząc na czworakach pomiędzy *koszyczkami*-obręczami. Podczas przerwy w muzyce *pieski* *wchodzą do swoich koszyczków* i grzecznie odpoczywają (śpią).

5. Rozwijanie reakcji ruchowych na kierunek linii melodycznej.

Dzieci chodzą powoli po sali. Za każdym dzieckiem idzie na czworakach *piesek*.

- Kiedy usłyszą melodię wznoszącą się – zatrzymują się, zwracają się do *piesków* i *podają im kielbasę*, trzymając ją wysoko. *Pieski* podskakują w górę i *chwytają smaczny kasek*.
 - Kiedy usłyszą melodię opadającą, dzieci, zwrócone do *piesków*, przykucają, *pieski opierają się na przednich łapach*, a tylnymi *wygrzebiują dołek* (schowają w nim kostkę na zapas).
Przy powtórzeniu zabawy następuje zmiana ról.
6. Ćwiczenia odprężające – dzieci leżą na dywanie (mięśnie mają rozluźnione, oczy zamknięte) i nasłuchują odgłosów dobiegających z najbliższego otoczenia. Po chwili opowiadają o tym, co usłyszały.
7. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Popatrzcie na jamniczka*.
Dzieci stają w dużym kole, wewnątrz którego znajduje się dziecko-*jamniczek*, duża obręcz-*koszyczek*, chustka, lalka, kapcie.

I

Popatrzcie na jamniczka!

*Wyturlał się z koszyczka,
zaczaił się na babcie
i porwał babci kapcie.*

Ref.:

A jak spał, a jak spał,

taką grzeczną minę miał.

Jamniczek wesoło baraszkuje wewnątrz koła, zgodnie z tekstem piosenki.

Dzieci idą wolno po kole (w rytmie ćwierćnut), wykonując, na przemian: 3 kroki, wskazując ręką na *jamniczka*, wykonując zeskok na obie nogi, lekko ugięte w kolanach, z kłasińciem w dłonie.

Jamniczek wchodzi do *koszyczka* (dużej obręczy) i *grzecznie śpi*.

Dzieci robią zwrot do środka koła i opierają złożone dłonie na przemian: raz na jednym policzku, raz na drugim policzku. Dzieci klaszczą w dłonie.

II

*Poszarpał chustkę w róże
i zrobił dwie kałuże,
a moją nową lalkę
zaciągnął pod wersalkę.*

Jak wyżej.

Ref.:

A jak spał...

Jak wyżej.

III

*A teraz gdzieś ucieka
i szczeka, szczeka, szczeka.
Łapiemy więc jamniczka,
niech wraca do koszyczka.*

Dzieci zatrzymują się, robią zwrot twarzami do środka koła, podają sobie ręce.

Przykucają w kole, trzymając się za ręce.

Ref.:

A jak spał...

Wstają i bawią się tak samo jak w poprzednich refrenach.


IV

*Pod stołem jest koszyczek,
w koszyczku śpi jamniczek.
Jamniczek sobie śpi (pss...),
jak się zbudzi, będzie zły!*

Dzieci, zwrócone twarzami do środka koła, siadają po turecku i zachowują się bardzo cicho. Na słowo *psss* kładą palce na buzi.

 Zabawa ruchowo-artykulacyjna *Szukam swojej rodziny*.

Nauczyciel mówi na ucho każdemu dziecku, czy jest *kotkiem* czy *pieskiem*. Dzieci rozechodzą się w różnych kierunkach, wydają charakterystyczne dla swojego zwierzątka dźwięki i nasłuchują, które dzieci wydają takie same. Jeśli *kotek* napotka kolejnego *kotka*, podaje mu rękę, dalej idą razem, aż pozbierają wszystkich *członków swojej rodziny* i utworzą *węża*. Kiedy wszystkie *zwierzątka* się odnajdą, tworzą dwa koła i podskakują w rytm tamburynu.

 Zabawy matematyczne – *Duże koty i małe koty*.

 Zabawa ruchowa rozwijająca koncentrację uwagi – *Chodzi kotek*.

Dzieci siedzą w kole, trzymają ręce za sobą. Na zewnątrz koła, podczas wypowiedzania słów rymowanki, chodzi *kotek* z piłką. Kiedy wypowiedzanie rymowanki dobiegnie końca, *kotek* kładzie piłkę na rękach wybranego dziecka i ucieka wokół koła. Dziecko, które otrzymało piłkę, goni *kotka* do momentu, aż zajmie jego miejsce. Następuje zmiana ról i zabawa toczy się dalej.

*Kotek, kotek chodzi w koło
i rozgląda się wesolo.*

*Temu piłkę podaruje,
kto uważnie nasłuchuje.*

1. Ćwiczenia klasyfikacyjne.

Nauczyciel układa przed dziećmi sylwety domów: małego i dużego, oraz pomieszczone sylwety małych kotów i dużych kotów.

- Dzieci określają, w którym *domu* będą mieszkały małe koty, a w którym – duże koty.
- Wybierają sylwety małych kotów i układają je pod sylwetą małego *domu*; sylwety dużych kotów układają pod sylwetą dużego domu. Przeliczają, ile kotów mieszka w małym domu, a ile – w dużym.
- Ćwiczenia w liczeniu.

Nauczyciel pokazuje kartonik z kropkami (różną liczbą). Dzieci układają pod sylwetą domu odpowiednią liczbę sylwet kotów – małych i dużych, zgodnie z liczbą kropek na kartoniku. Określają, którymi z kolei są małe koty, a którymi – duże koty.

- Nauczyciel rozdaje dzieciom emblematy przedstawiające małe koty i duże koty. Dzieci biegają swobodnie po sali. Na mocne uderzenie w tamburyn zatrzymują się i dobierają w pary: mały kot i duży kot. Następnie ustawiają się w dwóch rzędach naprzeciwko siebie – małe koty w jednym, a duże – w drugim; podają sobie w parach ręce (zabawa ma pomóc dzieciom ustalić, w którym z porównywanych zbiorów jest więcej elementów). Dzieci określają, których kotów jest więcej. Nauczyciel zwraca uwagę, że nie trzeba przeliczać, bo ustawienie w pary pokazuje oraz pozwala określić, ile jest małych kotów, a ile – dużych.

2. Ćwiczenie graficzne *Koty i miseczki*.

Dzieci otrzymują kartki z narysowanymi sylwetami kotów i miseczek; łączą liniami w różnych kolorach *kota z miseczką* – tworzą pary, i określają, czego jest więcej – *kotów* czy *miseczek*. Kolorują rysunki.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 64.

Kończenie rysowania myszki i rybki według wzorów.

 Zabawa ruchowo-artykulacyjna *Szukam swojej rodziny* (przewodnik, s. 126).

2. Wykonanie maski kota.

Wycinanie konturów kociej głowy narysowanej na kartonie; kolorowanie jej według pomysłów dzieci; doklejanie wąsów z kolorowego papieru, wycinanie z pomocą nauczyciela otworów w miejscu oczu; doczepianie zszywkami kawałka gumki umożliwiającej założenie maski na głowę; prezentowanie powstałych masek; wcielanie się w rolę kota, przedstawianie się wymyślonym imieniem, np. rozpoczynającym się zaproponowaną sylabą lub głoską; zachęcanie do zabaw w kota – z wykorzystaniem masek.

Dzień 4. Lubimy zwierzęta

Cele ogólne:

- rozwijanie sprawności manualnej; zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 4; rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne


Dziecko:

- łączy ze sobą różne elementy według własnych pomysłów; rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3, 4; sprawnie wykonuje ćwiczenia.


Środki dydaktyczne: piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, duża kostka z obrazkami zwierząt, obrazki przedstawiające zwierzęta – całe i przecięte na połówki, włóczka, akwarium lub jego obrazek, sylwety ryb i ich cienie, litrowe słoiki, papier kolorowy, folia samoprzylepna, patyczki do szaszłyków, nici, opaska z sylwetą kota, bębenek, paski papieru, kolorowy karton, taśma przezroczysta, nożyczki, sylwety (obrazki, zdjęcia) różnych kotów, wyraz *koty*, kartoniki: z krążkami (1–4), z cyframi (1–4), karty pracy, cz. 1, s. 65, 66, 67, *Przygotowanie...*, s. 42, *Nauka...*, s. 71, 72.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia analizy i syntezy słuchowej – *Jakie to zwierzę?*
Wybrane dziecko staje z boku i rzuca dużą kostką z przyklejonymi na bokach obrazkami zwierząt spotykanych w domach, np. *psa, kota, królika, papugi, rybek, chomika*. Następnie dzieli nazwę wylosowanego zwierzątka na sylaby, a dzieci z grupy łączą sylaby i wskazują obrazek, jaki wypadł na kostce. Potem określa pierwszą i ostatnią głoskę w nazwach zwierząt. Przy powtórzeniach zabawy można dodatkowo przeliczać, ile sylab występuje w danym słowie.
 2. Karta pracy, cz. 1, s. 65.
Kończenie rysowania kota według wzoru. Rysowanie po śladach rysunku zółwia.
 3. Wypowiedzi na temat zwierząt, które dzieci mają w domach lub o jakich marzą; zwrócenie uwagi, na czym polega opieka nad danym zwierzątkiem. Wyjaśnienie, kto miał wpływ na pojawienie się danego zwierzęcia w domu oraz jakie są powody, że dzieci marzą o tym wybranym zwierzątku, a nie o innym. Uświadomienie, że decyzja o kupnie zwierzęcia to podjęcie zobowiązania wobec niego, a nie chwilowa zachcianka. Uczenie dzieci odpowiedzialności i uwrażliwianie na potrzeby zwierząt.
 4. Karta pracy, cz. 1, s. 66.
Rysowanie po drodze psa do jego właściciela. Określanie, co pies mijał po drodze.
-  Ćwiczenia poranne – zestaw nr VIII (*przewodnik*, s. 117).

II

-  *Akwarium* – wykonanie papierowego akwarium w słoiku.
1. Oglądanie akwarium znajdującego się w przedszkolu (jeśli go nie ma, wykorzystujemy obrazki), zwrócenie uwagi na jego wyposażenie: piasek, rośliny itp. Obserwowanie zachowania rybek; rozpoznawanie i nazywanie wybranych z nich; porównywanie ich wyglądu: wielkości, kolorystyki. Omówienie, w jaki sposób należy dbać o rybki.
 2. Ćwiczenie spostrzegawczości – *Ryby i ich cienie*.
Dzieci dopasowują sylwety rybek pasujące do ich konturów (cieni).
 3. Wykonanie pracy plastycznej.
Zaproponowanie dzieciom wykonania własnego akwarium; pokaz i omówienie sposobu wykonania prac przez nauczyciela.
- Samodzielne działania dzieci: wycinanie z kolorowego papieru roślinek według własnych pomysłów; przyklejanie ich, zieloną stroną do wewnątrz, na tylnej ścianie litrowego słoika;

wycinanie narysowanych na kolorowym kartonie rybek; ozdabianie ich zgodnie z inwencją dzieci elementami z błyszczącego papieru i folii samoprzylepnej; przyklejanie przezroczystą taśmą do każdej rybki nitki; przywiązywanie ich drugiego końca w pewnej odległości od siebie do patyczka do szaszłyków położonego na słoiku.

- Oglądanie powstałych prac; prezentowanie ich w kąciaku dla rodziców.

☐ Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 4.

Nauczyciel umieścił na tablicy sylwety (obrazki, zdjęcia) różnych kotów.

1. Czytanie całościowe wyrazu *koty*, umieszczonego nad sylwetami.
2. Liczenie sylwet kotów.
Dzieci liczą koty, umieszczają nad nimi, przy wyrazie, kartonik z cyfrą 3.
3. Numerowanie kotów.
Dzieci umieszczają pod sylwetami odpowiednie kartoniki z cyframi.
Mówią, jak wygląda pierwszy, drugi i trzeci kot. Słuchają imion kotów.
Nauczyciel podaje imiona kotów: *Śmieszek, Rybuś i Mruczek*.
Dzieci wyjaśniają, dlaczego kotki mają takie imiona.
4. Przybycie jeszcze jednego kotka.

Nauczyciel opowiada, że *właścicielka trzech kotków znalazła obok śmietnika małego, zabiedzonego kotka, który najwidoczniej nie miał właściciela. Wzięła go ze sobą. (Nauczyciel umieszcza na tablicy czwartą sylwetę kota). Ponieważ był trochę dziki, nazwała go Dzikusek.*

– Ile kotów ma teraz pani?

- Zamienienie kartonika z cyfrą 3 na kartonik z czterema krążkami.

☐ Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jak kotki*.

Dzieci naśladować czynności wykonywane przez kotki, na hasła – nazwy tych czynności podane przez nauczyciela. Np. *Kotki piją mleko, skradają się, myją, śpią, robią koci grzbiet...*

5. Pokaz cyfry 4.

- Pokaz prawidłowego kreślenia cyfry 4 przez nauczyciela.
- Kreślenie cyfry 4 w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów lub koleżanek.

6. Zabawa *Czego jest cztery?*

Nauczyciel rozpoczyna zdanie, a dzieci kończą je tak, aby miało sens.

- Kwadrat ma... (4 boki)
 - Kot ma... (4 łapy)
 - Stół ma... (4 nogi)
 - Chustka ma... (4 rogi)
 - Guzik może mieć... (4 dziurki)
7. Umieszczenie kartonika z cyfrą 4 obok kartonika z czterema krążkami.
 - Przypomnienie, jak ma na imię pierwszy, drugi, trzeci i czwarty kotek.
 8. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisanie, liczenia*, s. 71.
 - Kolorowanie tyłu koralików, ile wskazuje umieszczona obok nich liczba.
 - Dorysowywanie w kołach figur tak, aby wszędzie było ich cztery.
 - Pisanie cyfr po śladach, a potem – samodzielnie.
 9. Ćwiczenia w zeszytcie *Nauka czytania, pisanie, liczenia*, s. 72.
 - Kolorowanie pól wskazanych cyframi na określone kolory.
 - Odszukiwanie tabliczek z takim samym układem cyfr. Kolorowanie ich tak samo.

☐ Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr V (*przewodnik*, s. 105–106).

III

1. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość *Zwierzęta cudaki*.

Nauczyciel układa przed dziećmi obrazki przedstawiające zwierzęta spotykane w domach, np.: kota, psa, świnkę morską, papugę, chomika, rybkę, królika, złożone z dwóch niepasujących do siebie połówek. Zadaniem dzieci jest rozpoznanie, z połówek obrazków jakich zwierząt

powstały *zwierzęta cudaki*. Nadanie im nazwy powstałej z połączenia ich prawdziwych nazw, np. kotopies; królikochomik, ryboświnka itp.; utworzenie jeszcze innych dziwnych zwierząt.

 Ilustracja ruchowa piosenki *Popatrzcie na jamniczka (przewodnik, s. 125)*.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 67.

Nazywanie zwierząt, które są na zdjęciach. Podkreślanie zdjęć tych samych zwierząt, powtarzających się po obu stronach karty.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Ulubione zwierzątko*.

Dzieci wcielają się w role wybranych przez siebie zwierzątek i naśladują ich charakterystyczne zachowania.

3. *Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 42.

Narysowanie dróg kotków do miseczki z mlekiem – każdej z nich kredką w innym kolorze.

Dzień 5. Zwierzęta w schronisku

Cel ogólny:

– rozwijanie opiekuńczego stosunku do zwierząt.

Cel operacyjny

Dziecko:

– dokarmia zwierzęta.

Środki dydaktyczne: rymowanka *Moje zwierzątko*, papier rysunkowy, flamastry, karma dla zwierząt, opaska z sylwetą kota, bębenek, nagranie muzyki relaksacyjnej, opaski do zasłonięcia oczu, ołówki, karty pracy, cz. 1, s. 68, 69, książka, s. 25.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia logorytmiczne z wykorzystaniem rymowanki *Moje zwierzątko*.

Rytmiczne powtarzanie rymowanki z różnym natężeniem głosu, z różną intonacją i w różnym tempie. Dopowiadanie do określeń przymiotnikowych, zaproponowanych przez nauczyciela, nazw zwierząt z rymowanki, które do nich pasują: *wierny jak... pies, sprytny jak... kot, kolorowy jak... papuga, śliski jak... ryba, łakomy jak... chomik, płochliwy jak... królik, puchaty jak... świnka morska*. Zwrócenie uwagi na znaczenie zwierząt w życiu człowieka i odwrotnie; ukazanie, co nam daje obcowanie ze zwierzętami oraz na czym polega odpowiedzialny stosunek do zwierząt. Zachęcanie do włączania się do opieki nad nimi.

Piesek, kotek i papuga,

a w akwarium ryba długa.

Chomik, królik, morska świnka –

to zwierzątek jest rodzinka.

Wszyscy bardzo je kochamy,

więc codziennie o nie dbamy.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 68.

Nazywanie przedmiotów, które są na zdjęciach. Dzielenie ich nazw na sylaby (w 2. przykładzie – na głoski). Łączenie ze sobą pierwszych sylab (głosek) z nazw zdjęć. Rysowanie w ramce odpowiedniego zwierzęcia.

 Ćwiczenia poranne – zestaw nr VIII (*przewodnik, s. 117*).

II

 Wycieczka do schroniska dla zwierząt.

(Wcześniej dzieci przyniosły albo wspólnie z nauczycielem kupiły karmę dla psów i kotów).

1. Poznanie celu wycieczki, przypomnienie o tym, jak zachowujemy się w miejscach publicznych.
2. Wyjazd do schroniska.
3. Oglądanie mieszkańców schroniska, karmienie ich, wspólna zabawa z młodymi osobnikami, np. psami.
4. Powrót do przedszkola.

III

1. Rozmowa na temat wycieczki.
 - Jak myślicie, dlaczego powstają schroniska dla zwierząt?
 - Jak czują się tam zwierzęta?

2. Ćwiczenia w książce, s. 25 (ciąg dalszy).

Wypowiadanie się na podstawie obrazków na temat: *Jak pies pomaga ludziom.*

3. Zabawa *Rysujemy wspólnie.*

Dzieci dobierają się w pary. Na ścianach (odpowiednia wysokość) nauczyciel umieszcza kartki. W każdej parze jedno dziecko ma zasłonięte oczy. Pary stoją przed wybraną kartką.

Tematem rysunku jest zwierzę hodowane w domu, ale temat zna tylko dziecko, które nie ma zasłoniętych oczu. Dziecko z zasłoniętymi oczami trzyma w ręce ołówek. Jego rękę chwyta drugie dziecko i próbuje tak ją prowadzić po kartce, aby narysować wybrane przez siebie zwierzę. Kiedy rysunek jest ukończony, dzieci zdejmują opaski z oczu i próbują, oglądając swoje dzieła, określić, co wspólnie z partnerami narysowały. (Dzieci rysują przy muzyce relaksacyjnej).

4. Karta pracy, cz. 1, s. 69.

Rysowanie szlaczków po śladach. Rysowanie szlaczków samodzielnie przez chętne dzieci.

Propozycja korzystania z *Tablic demonstracyjnych dla starszych przedszkolaków*

Numer tablicy	Opis	Tygodnie, w których można wykorzystać tablice
WRZESIEŃ		
1	Wakacje nad morzem – zdjęcia: morza, portu, mewy, molo w Sopocie, bursztynów i mikołajka nadmorskiego	Tydzień II Przedszkole – drugi dom
2	Znaki drogowe – ostrzegawcze, informacyjne, zakazu, nakazu (z podpisami)	Tydzień III Uliczne sygnały
3	Wakacje w górach – zdjęcia: górala i góralki, Tatr, Morskiego Oka, kolejki górskiej, hali i owiec, potoku górskiego, miasteczka, szlaku turystycznego	Tydzień II Przedszkole – drugi dom
4	Środki transportu – zdjęcia: autobusu, tramwaju, roweru, trolejbusu, samochodu osobowego, samolotu, motocyklu, pociągu, statku wycieczkowego	Tydzień III Uliczne sygnały
5	Przedstawiciele polskich drzew – zdjęcia: drzewa liściaste: klon, kasztanowiec, dąb, jarzębina; drzewa iglaste: sosna, jodła, modrzew, świerk	Tydzień IV Jesień w lesie
6	Grzyby jadalne, niejadalne i trujące – zdjęcia grzybów: borowika szlachetnego, podgrzybka brunatnego, maślaka, opieńki, kurki, rydza, muchomora jadowitego, muchomora czerwonego, muchomora sromotnikowego, borowika szatańskiego, mleczaja wełnianki, pistrzenicy kasztanowatej	Tydzień IV Jesień w lesie
7	Park w czterech porach roku – zdjęcia: parku wiosną, latem, jesienią i zimą	Tydzień IV Jesień w lesie
8	Zwierzęta naszych lasów – zdjęcia: sowy, wilka, borsuka, wiewiórki, dzięcioła, jeża	Tydzień IV Jesień w lesie
9	Zwierzęta naszych lasów – zdjęcia: dzika, jelenia, kuny, lisa, sarny, niedźwiedzia brunatnego	Tydzień IV Jesień w lesie
20	Orientacja w schemacie ciała drugiej osoby (moja lewa ręka – twoja prawa ręka, ...)	Tydzień II Przedszkole – drugi dom
PAŹDZIERNIK		
10	Sad jesienią – zdjęcia: sadu, jabłek, gruszek, śliwek, moreli, brzoskwiń	Tydzień I Jesień w sadzie
11	Wprowadzenie litery o – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>osa</i>	Tydzień I Jesień w sadzie
12	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczb 1, 2	Tydzień I Jesień w sadzie
13	Wprowadzenie litery a – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>apar</i>	Tydzień II Jesień na działce

14	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 3	Tydzień II Jesień na działce
15	W ogrodzie warzywnym – zdjęcia: ogrodu warzywnego, buraka, pomidora, marchwi, selera, pietruszki, pora, kapusty białej	Tydzień II Jesień na działce
16	Wprowadzenie litery m – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu mama	Tydzień III Nasze rodziny
17	Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 4	Tydzień IV Nasi domowi ulubieńcy
18	Wprowadzenie litery e – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej na podstawie wyrazu <i>ekran</i>	Tydzień IV Nasi domowi ulubieńcy
19	Przedstawiciele psów i kotów – zdjęcia wybranych ras kotów i psów	Tydzień IV Nasi domowi ulubieńcy
39	Zawody – zdjęcia: malarza pokojowego, nauczycielki, policjantki, ratownika górskiego, rzeźbiarki, stolarza, stomatologa, weterynarza	Tydzień III Nasze rodziny
80	Zawody – zdjęcia: bibliotekarki, ekspedientki, górnik, kucharki, lekarza, krawcowej, strażaka, fryzjerki	Tydzień III Nasze rodziny
Tablica do wykorzystania przez nauczyciela w dowolnie wybranym przez niego temacie		
35	Figurowy obrazek – domek z otoczeniem	
38	Czekolada – od ziaren kakaowca do tabliczki czekolady	
75	Rebusy – dotyczące poznanych liter	

Propozycja korzystania z *Wyprawki plastycznej*

Miesiąc	Tydzień	Dzień tygodnia	Praca plastyczna, historyjka
WRZESIEŃ	II. Przedszkole – drugi dom	9. Każdy z nas jest inny	Historyjka <i>List wieńcówki</i>
	III. Uliczne sygnały	2. Samochody specjalistyczne	Historyjka <i>Chłopcy i piłka</i>
		5. Bądźmy ostrożni	<i>Lizak policyjny</i>
	IV. Jesień w lesie, parku	2. Poranek w lesie	<i>Sowa – mądra głowa</i>
		3. Liczymy grzyby	<i>Borowik</i> Kolorowanka wodna <i>Grzyb i liść</i>
		4. Jesienne drzewa	<i>Puzzle Jesień</i>
PAŹDZIERNIK	II. Jesień na działce	3. Praca na działce	Historyjka <i>Pracowity dzień babci Honoraty</i>
	IV. Nasi domowi ulubieńcy	3. Przyjacielskie zwierzęta	<i>Kotek i myszka</i>